

పవిత్ర వచన్

గోండి బాస

పవిత్ర వచన్

గోండి బాస

Adilabad Gondi

© CBase WSG

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License.

బగ బతల్ మంత

యోహన్ లిహి కీత చొకొట్ట కబుర్ యోహన్ 1

యోహాన్

యోహాన్ లిహి కీత చొకొట్టు కబుర్

ఇద్ పుస్తకున్ బారెత గొప్పి

లిహి కీతాన పొరొల్: యేసు కిరిస్తునోర్ సిస్యల్ ఆయ్యల్ యోహాన్.

లిహి కీత సాల్: కిరిస్తు సకమ్ మొదొడ పిడితగ లిహి కియ్యల్ జర్గత.

ముకె గొప్పి: యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్. వోరె బగవంతన ఆత్మ సక్తితె, ఇద్ దునియతుర్కున్ వూర పొప్పల్ బచి కియ్యె, మాయన రూప్తె వాతొర్ ఆందుర్. సిరిష్ వోర్ యేసున్ పొరొ బాప్-బక్తితె బరొస ఇర్వలిరె, బగవంతల్ మన్వల్ స్వర్గనగ సొంద పరంతెర్.

ఇవ్ పొరొ వెహ్త తీర్ నిరుపన్ కియ్యె, లెక సెలెంగ్ అచొంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీతొర్. నమునత్ యేతున్ ఆంగుర్ రసతున్ దాత్ మార్కున్వల్, తీస ఆట్ (38) సాల్క్నల్ రోగితె మన్వన్ చొకొట్ కియ్యల్, పుటి-గుడ్డిన్ నదుర్ సియ్యల్, సాతొర్ లాజర్తున్ నేండుస్వల్, సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్, సమ్మర్త యేతున్ పొరొ తాక్వల్. అని “నావ పొరొల్ సూడ్చి ఆయె బతి, ఇవ్ కామ్మున్ సూడ్చి తెర్ నా పొరొ బరొస ఇరట్. అహన్ ఇర్కిట్తె బస్కెట్ జీవతె స్వర్గనగ బగవంతన్ సంగ మందంతిట్” ఇంజెర్ బోద వెహ్తొర్. ఇవ్ గొప్పిన్ బారెతె ఇదెనగ లిహి కీసి మంత.

బగ బతల్ మంత

బగవంతన వచన్ మాయన రూప్ యేత్వల్	1:1-18
బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ గవ	1:19-28
యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఇంజెర్ వెహ్త తొహ్వాల్	1:29-34
యేసునూర్ మొదొడూర్ సిస్యలిర్	1:35-42
యేసు పిలిపున్ అని నతనియెల్తున్ కేయ్యల్	1:43-51
యేతున్ ఆంగుర్కన రస కియ్యల్	2:1-12
యేసు మందిర్తగ సొన్వల్	2:13-22
మాయన దిల్తగ మన్వల్ యేసున్ టావ	2:23-25
నిమె ఉండె మల జల్మ యేత లాగర్	3:1-21
యేసున్ బారెతె యోహాన్ గవ వెహ్వాల్	3:22-36
కుహితగ యేసు వెయ్యెన్ సంగ వడ్కెవల్	4:1-42
యేసు అదికారిన్ మరిన్ చొకొట్ కియ్యల్	4:43-54
కెయ్-కాల్క్ అర్చి సొత్తొన్ చొకొట్ కియ్యల్	5:1-18
బగవంతన అదికార్ యేసునగ మంత	5:19-30
యేసున్ బారెతంగ్ గవంగ్	5:31-47
యేసు సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్	6:1-15
యేసు సమ్మర్త యేత్ పొరొ తాక్వల్	6:16-25
జీవతున్ తాకద్ సియ్యల్ కానె యేసుయె ఆందుర్	6:26-59
బస్కెట్ సిస్యల్ జీవతున్ బారెతె బోద	6:60-71
యేసు అని వోసుర్ తముక్	7:1-13
యేసు డేరన సడ్ జర్గెనెకె మందిర్తగ బోద కరుస్వల్	7:14-24
యేసుయె కిరిస్తు కి బతల్?	7:25-36
యేసు జీవత యేత వాగ్గన్ సియ్యల్	7:37-44
యూదుల్కనూర్ అదికారిన్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇరె వొహ్కె	7:45-52
ఉంది వెయ్యె పీర్ కీసెర్ సాప్తె మాయ్యల్	7:53-8:11
యేసుయె దునియత వేడ్చి ఆందుర్	8:12-20
నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్వట్	8:21-30
అబ్రాహామన సంతాన్ అని సయ్యన్ద సంతాన్	8:31-47

యేసు తొత్తూర్ అబ్రాహమున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్	8:48-59
యేసు పుటి-గుడ్డిన్ చొకొట్ కియ్యల్	9:1-12
చొకొట్ ఆత కామున్ బారెతె పరిసయుల్క్ కరి కియ్యల్	9:13-34
బావ్-బక్తిత గుడ్డి-పాన్	9:35-41
యేసు చొకొట్టూర్ గొరెంగ్ గాయ్ ఆందుర్	10:1-21
బగవంతనోర్ మరిన ఇంజెర్ యేసు వెహ్వల్	10:22-42
యేసున్ లాడ్ కియ్యల్ బక్తన మరన్	11:1-16
సాతుర్క్కున్ నేండుస్వల్ సక్తి యేసునగ మంత	11:17-37
సాతూర్ వోర్ లాజర్త్తన్ యేసు నేండుస్వల్	11:38-44
యేసున్ జక్లె యూదుల్క్ పిలన్ వాట్వల్	11:45-57
బెతనియతగ యేసున్ పారొ సెంట్ వెడివల్	12:1-11
యేసు మయ్యత జెయ్ జెయ్ కార్ యేచ్చెర్ యెరుసలేమ్ నేంగ్వల్	12:12-19
యేసు తన్వ మరన్తున్ బారెతె వెహ్వల్	12:20-36
వెలెటిర్ యేసున్ పారొ బరొన ఇర్మకి	12:37-43
యేసునంగ్ గొస్టింగ్ పర్తతున్ తన్వ కియ్యల్	12:44-50
యేసు సిస్యలిరంగ్ కార్క్ నొర్వల్	13:1-17
తనకున్ దోక సియ్యడున్ బారెతె యేసు వెహ్వల్	13:18-30
యేసు పూన హుకుమ్ సియ్యల్	13:31-38
బాబొనగ వోయ్యల్ సరి యేసు ఆందుర్	14:1-14
యేసు పవిత్ర ఆత్మతున్ బారెతె వెహ్వల్	14:15-31
యేసుయె కరల్ వేలి ఆందుర్	15:1-17
దునియతుర్ మీకున్ మెచుర్	15:18-16:4
పవిత్ర ఆత్మతంగ్ కామ్క్	16:4-15
దుక్కు సొంజి ఆనంద్ వాయ్యల్	16:16-33
యేసు పార్తన కియ్యల్	17:1-5
యేసు తన్వర్ సిస్యలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్	17:6-19
యేసు సమ్మిర్ బక్తలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్	17:20-26
యేసున్ పియ్యి వోయ్యల్	18:1-14
యేసు టావ సెలొర్ ఇంజెర్ పేతురు లబడ్ వెహ్వల్	18:15-18
పెర్సొర్ కటొడల్ యేసున్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్	18:19-24
పేతురు లబడ్ వెహ్ బరొబర్ గొగ్గి కూస్వల్	18:25-27
గవర్నర్ పిలాతున్ మునె యేసు నిల్వల్	18:28-40
యేసున్ మరన్త సిక్కు వాట్వల్	19:1-16
యేసున్ మొద్దుగ మొలనె పాసి జక్వల్	19:17-27
యేసు తన్వ పరన్ సుటి కియ్యల్	19:28-37
యేసున కూర్దున్ నారిత బండత బుయరితగ ఇర్వల్	19:38-42
యేసు సాసి-నేండ్వల్	20:1-10
యేసు మగ్దలేనె నాట్ను మరియన్ దిస్వల్	20:11-23
యేసు తోమన్ దిస్వల్	20:24-29
ఇద్ పుస్తక్ న బావ్	20:30-31
యేసు యేడ్వెర్ సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్	21:1-14
పేతుర్త బహ్క మాత బరొసతున్ యేసు సుద్రి కియ్యల్	21:15-23
అక్రిత గొస్టి	21:24-25

బగవంతన వచన్ మాయ్యన రూప్ యేత్వల్

1 కలి గడె మాయ్యక్ మునెనె వచన్ ఇన్వల్* మత్తార్. బగవంతన్ సంగ వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మత్తార్. వోర్ వచన్ బగవంతలె ఆందుర్. ² వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మొదొడలె బగవంతన్ సంగ మత్తార్. ³ కలిత సమ్మెతున్ బగవంతల్ వోర్ వచన్ హిందలె గడి కీతార్. వోర్ పెల్వ ఉంది గిర్ వస్తు గడె మాయ్యక్. ⁴ వోన్ ²²జీవ మంత. అద్ జీవ సమ్మిరకున్ వేడ్చి సిత. ⁵ వేడ్చి సికటితగ బహనై పారంతయె, అహ్నే పర్తతంగ్ దిల్కనగ వోర్ వేడ్చి సీసెర్ మంతార్. బతి బస్కెట్కె అద్ వేడ్చితున్ సికటి* పిహ షరొ.

⁶ బగవంతల్ వోరార్ మాయ్యన్ సారి కీతార్. వోన్ పారొల్ బాప్తీస్మ సియ్యల్ ²⁴యోహాన్* ⁷ అద్ వేడ్చితున్ బారెతె తన వెహ్వల్ ³¹గవతున్ కేంచి, సమ్మిర్ వోర్ వేడ్చితున్ దాత్నొన్ పారొ ⁴¹బరొస ఇరనిర్ ఇంజెర్ వాతార్. ⁸ అద్ వేడ్చి సియ్యల్ యోహాన్ ఆయెర్. బతి వేడ్చితున్ దాత్నొన్ బారెతె, వెహ్లా వాతార్ వోర్, సిరిష్ ³¹గవదారల్ ఆందుర్. ⁹ ఇద్ ²⁸దునియతుర్కున్, బోరై జీవత ²⁸సతె వేడ్చి సీసెర్ మంతారొ, వోర్ వాసెర్ మంతార్.

¹⁰ వోర్ వచన్ ఇన్వల్ ఇద్ ²⁸దునియతె వాతార్. వోన్ కెయ్యెనె బగవంతల్ సమ్మె గడి కియుస్తార్. బతి ఇద్ దునియతుర్ వోర్ కరల్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్వల్ వొడ్చి కియ్యక్. ¹¹ వోర్ తన్వర్గ వాతార్, బతి వూర్ ఇజయేల్ లోకుర్* వోన్ వొహ్క్కి. ¹² తెర్ బతి, బోర్-బోరై తన్వ పారొ ⁴¹బరొస ఇరైరొ, వూర్ సమ్మిరకున్ బగవంతసుర్ మరి-మియడ్ ఆయ్లె ¹⁸అదికార్ సీతార్. ¹³ అడ్-మాడ్సొన్ మరి-మియడ్ జల్మ ఆతపినయ్ ⁴⁵మేందొల్ అని ²⁹నెతుడె వూర్ జల్మ ఆయ్యక్. బతి బగవంతల్ వూర్కున్ నేమి కీతతున్* హిందలె వోసుర్ మరి-మియడ్ ఆతెర్.

¹⁴⁻¹⁵ వోర్ వచన్ ⁴⁵మాయ్యల్ ఆసి, దర్పురిత్ పారొ వాసి, మా నడ్డుమ్ పిస్తార్. బాప్తీస్మ ²⁴సియ్యల్ యోహాన్ వోర్ వచన్ బారెతె, “నా పెజెటల్ బోరై వాంతార్” ఇంజి ³⁰వెహ్లానొ, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్చి, నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్” ఇంజెర్ జోరై ³¹గవ వెహ్లా. వోర్ వచన్ మాకున్ బగవంతన బర్పుర్ ²⁵సతెమున్ అని బర్పుర్ పెర్మత-దయతున్ తొహ్లా. ఇద్ సత్ అని పెర్మత-దయతున్ సూడ్చి, బగవంతన మయ్యతున్ కరి కీతట్. బగవంతల్ తన్వోర్ వోరారె మన్వల్ మరిన్ సిత మయ్య ఇదె ఆంద్. ¹⁶ వోన్ బర్పుర్ పెర్మత-దయతున్ హిందల్, మరిల్ సమ్మిర్ ఆసిర్వాదున్ పెజెయ్ ఆసిర్వాద్ యేచ్చెర్ మంతట్. ¹⁷ అవ్ బవ్ ఇత్తె, మొదొడ ఆసిర్వాద్ తన్వ ఇవ తీర్ పర్త పిసనిర్ ఇంజెర్ బగవంతల్ ³⁴మోసెన కెయ్యె, దర్మత్ ³⁵కానున్ సీసి మత్తార్. బతి ఇంకె, రెండవ ఆసిర్వాద్ యేసు ⁵⁵కిరిస్తున కెయ్యె అద్ కానున్ తెర్ చొకొట్టంగ్ పెర్మత-దయ అని ²⁵సతెమ్ ఇన్వలికున్ సీతార్. ¹⁸ బోర్ బస్కెన్ బగవంతన్ సూడ్చి. బతి బస్కెట్ బాబోన్

1 ⁷v2
2 ⁷2:11
4 ²²3:15
6 ²⁴v15
7 ³¹v8 ³¹v19 ⁴¹v12
8 ³¹v15
9 ²4:23 ²⁸v10
10 ²⁸v29
12 ¹⁸5:27 ⁴¹v50
13 ²⁹6:54 ⁴⁵v14
17 ²3:21 ²⁴v29
34 ⁷⁵v45 ³⁵v45 ⁵⁵v20
19 ²⁰v21 ²⁴v29 8:4;
అపొ 4:1; హెబ్ 7:17
24 ¹⁴2:13 ²⁴2:6 ²⁴v26
30 ¹⁹అపొ 4:36 ³¹41 3:11
20 ⁵⁵v25
21 ²⁷v25 ²²v25
30 ⁴v22 ⁴³లూక 13:34;
యోహ 1:23; 8:52
22 ³⁰v26
23 ²²మత్త 3:3;
యోహ 12:38;
లోమ 10:20 ²⁹4:11
35 ⁹⁸14:5 ⁴³v25
26 ⁹v28
24 ⁹¹లూక 9:49;
యోహ 1:28;
10:40 ³⁰v29
27 ²⁴అపొ 22:25
52 ⁶⁶అపొ 7:33
28 ⁹v31 ⁶³11:1
24 ⁴3:26 ²⁴v32

సంగ మన్వల్* వోరారె మరి ఆయ్యల్, మాకున్ బగవంతన్ బారెతె వెహ్లా తొహ్లా.

బాప్తీస్మ సియ్యల్ యోహాన్ గవ

(మత్తయి 3:1-12; మార్క్ 1:1-8; లూక 3:1-9, 15-17)

¹⁹ యెరుసలెమ్మల్ ²⁴యూదుల్కునుర్ అదికారి, మోక వేర్ కిరిస్తు మందర్ ఇంజెర్ ²⁰పూసి కియ్యె, ²⁴కబొడలిర్కున్ అని ³⁰లేవియుల్కున్* ²⁴యోహాన్ సారి కీతెర్. ²⁰ తె యోహాన్, “నన ⁵⁵కిరిస్తున ఆయెస్” ఇంజెర్ మకున్వక్ వూర్కున్ గవ వెహ్లా. ²¹ అస్కె వూర్, “తె నిమె బోని ఆంది? ²²యేలియ* ¹పర్వత్తి కి?” ఇంజెర్ ²⁰పూసి కీతెర్. తె, “నన ఆయెస్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తార్. “మంజె బవినత్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్లా వోర్ పర్వత్తి కి?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. బతి యోహాన్ “నన ఆయెస్” ఇంజెర్ వెహ్లా. ²² అస్కె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది? మాకున్ సారి కీతుర్కున్ మమెట్ జవబ్ సియ లాగర్. నీ బారెతె బతల్ ³⁰వెహాన ఇంతియె అద్ మాకున్ వెహ” ఇంజెర్ యోహాన్ పూసి కీతెర్. ²³ తె యోహాన్, “²²యెసయ ⁴³పర్వత్తి మొదొల్ వెహ్లాపినయ్, «²⁹బగవంతల్* వాయన్ సాటి ³⁵సరి సుద్రి కీమ్మ» ఇంజెర్ బోడి గుటనగ కిలివల్ లేంగ్ ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్లా.

²⁴⁻²⁵ అస్కె సవల్ ²⁰పూసి కియ్యె వాతుర్గట్ కహితుర్ ¹పరిసయుల్కు, “నిమె ⁵⁵కిరిస్తుని ఆయ్యె, ²²యేలియని ఆయ్యె, బవినత్తె వాయ్యల్ ⁴³పర్వత్తి గిర్ ఆయ్యె. తె నిమె బద్ అదికార్ ⁰⁷బాప్తీస్మ సీసెర్ మంతి?” ఇంజెర్ యోహాన్ పూసి కీతెర్. ²⁶ తె ²⁴యోహాన్, “నన యేతె ⁰⁷బాప్తీస్మ సీసెర్ మంతి. బతి నా పెజెటల్ వాయ్యల్ మీ నడ్డుమ్ మంతార్. మిరట్ వోన్ వొడ్చి కియ్యట్. ²⁷ నా పెజెటల్ వాయ్యల్ నాకున్ తెర్ డగుర్ సక్తివంతల్ ఆందుర్. వోనంగ్ ⁵²చెప్పల్కున ²⁴పటి రెహ్లా గిర్ నన కామి సియెస్*” ఇంజెర్ వెహ్లా. ²⁸ ఇవ్ గట్టంగ్ ²⁴యోహాన్ ⁰⁷బాప్తీస్మ సీసెర్ మత్తార్ అద్ ²⁴యోర్దన్ లవిడున్ సిడయింగ్ బాజ్ మన్వల్ ⁶³బెతనియ ఇన్వల్ చహర్తగ జర్గతంగ్.

* 1:1-2 వచన్ ఇన్వల్ ఇత్తె యేసు కిరిస్తు ఇంజెర్ అర్మమ్.
* 1:5 బగవంతన సరి-మారేగ్ బూలె మాసి పాష్చంగ్ కామ్మెనె నించి మన్వల్ దునియ.
* 1:6 వేర్ అపొసెతుల్ యోహాన్ ఆయెర్.
* 1:11 యూదుల్కు ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.
* 1:13 బగవంతల్ తన్వ ఆత్మ వూర్ ఇర్తతున్ హిందల్ మరి-మియడ్ ఆతెర్.
* 1:18 ఇత్తె బాబో బగవంతల్ అని మరి యేసు వోరారె ఇంజెర్ అర్మమ్.
* 1:19 లేవియుల్కు ఇన్వలిర్ లేవిన కాన్దాన్తర్ ఆందిర్. వీర్ బగవంతన మందిర్కున్ బవి కీసెర్, కబొడలిర్ కియ్యలిక్ కామ్మెనగ మదల్ కియ్యలిర్ ఆందిర్.
* 1:21 యేతె బాప్తీస్మ సియ్యల్ యోహాన్ తెర్ తొత్తార్ ⁴³పర్వత్తి ఆందుర్. కిరిస్తు వాయన్ మునె వోర్ పర్వత్తి మల్లి వాంతార్ ఇంజెర్ యూదుల్కు బరొస కీంతెర్.
* 1:23 బగవంతల్ సెతె షర్పు.
* 1:27 వోర్ బెయ్ డగుర్ మూల్కల్ ఆందుర్. నన వోనోర్ దాసిన్ ఆసి మన్లె గిర్ కామి సియెస్.

యేసుయే బగవంతనోర్ మరి ఇంజెర్ వెప్పి తొహ్వల్

29 దుస్రా నేటి యోహాన్ తన వాయ్యల్ యేసున్ సూడ్చి, “ఇచుల! వేరె ²⁸దునియతురంగి ⁶⁶పాప్పున్ కాంచి వోయ్యల్ బగవంతన ²గొరె పిల ఆందుర్. ³⁰ ఇదెన్ మునె, ‘నా పెజెటల్ బోరై వాంతోర్ ఇంజి వెహ్లానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్కి, నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్’ ఇంజెర్ వేన్ బారతెన్ వెప్పి మత్తాన్. ³¹ అసల్ వోర్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్సల్ నన వోన్ వొడ్కి కీసి మనాన్. బతి ఇజయేల్ లోకుర్కున్ వోర్ తన్వ వొడ్కి అరుసీనుర్ ఇంజి ⁹బాప్తిస్మ సితోన్. ³² అస్సెనె ³⁷హోబర్ కోలె మాసి, బగవంతన పవిత్ర ⁴¹ఆత్మ ఉంది ⁴⁰పారవల్ దాత్ యేసున్ పారా రెయ్యల్ సూడ్చాన్. ³³ యేతె ⁹బాప్తిస్మ సియ్యె నాకున్ సారి కీతోర్ వోర్ బగవంతలె, ‘బోన్ పారా ⁴¹పవిత్ర ఆత్మ పారవల్ దాత్ రెయ్యి ఉద్వల్ సూడంతియె, వోరె లోకుర్కున్ పవిత్ర ఆత్మతె బాప్తిస్మ సియ్యల్* ఆందుర్’ ఇంజెర్ వెహ్లాన్. అహన్ వెహ్వక్ ఇత్తె, వోన్ నన వొడ్కి కీసి మనాన్. ³⁴ ఇద్ సమ్మె సూడ్చినె, ‘వేరె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్*’”

ఇంజెర్ బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ యేసున్ బారెత్ ³¹గవ వెహ్లాన్.

యేసునుర్ మొదొడుర్ సిస్యలిర్

35 దుస్రా నేటి దుపరిత నాలుంగ్ నేక్తె ²⁴యోహాన్ అని వోసుర్ ఇవిర్ ³¹సిస్యలిర్ గిరె అగనె నిల్చి మత్తెర్. ³⁶ అదె వకత్తె యేసు అగటల్ వీడ్చెర్ మత్తెర్. వోన్ సూడ్చి, “ఇచుల! బగవంతన ²గొరె పిల” ఇంజెర్ యోహాన్ సిస్యలిర్కున్ ³⁰వెహ్లాన్. ³⁷ అద్ కేంచి వూర్ ఇవిర్ ³¹సిస్యలిర్, యేసున్ పెజెయ్ సాత్తెర్. ³⁸ తె అస్సె వూర్ తన్వ పెజెయ్ వాయ్యల్ సూడ్చి, యేసు పెజె మల్చి, “మీకున్ బతల్ పహ్?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె వూర్ ⁴¹గురుజి! నిమె బగ మందంతి? ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ³⁹ తె యేసు, “వాసి సూడట్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్. అస్సె లగ్-బగ్ పోద్రెక్ నాలుంగ్ నేక్చెర్ మత్త. తె వోర్ మన్వల్ జాగతగ సాంజి, అంటిత్ అగన్ మత్తెర్. ⁴⁰ యోహన్ గొస్తి కేంచి యేసున్ పెజెయ్ సాత్తుర్ ఇవిర్టల్ వొరాన పారోల్ ⁴అంద్రెయల్. వేర్ సీమెన్-పేతుర్టోర్ ⁸తముర్ ఆందుర్. ⁴¹ వేర్ అంద్రెయల్ తన్వోర్ ⁸తాదల్ ⁴⁶సీమెన్-పేతుర్టన్ బేటె మాసి, “దాద! ⁵⁵కీరిస్తున్* సూడ్చామ్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్లాన్. ⁴² అని వోన్ యేసునగ పియ్యి వాతోర్. తె యేసు వోన్ సూడ్చి, “నిమె ²⁴యోహాన్తోర్* మరి ⁴⁶సీమెన్తి అంది. బతి ఇంగెడల్ నీకున్ కెపా* ఇంజి కేయనిర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. వేన్ ⁴⁰పేతురు గిర్ ఇంతెర్.

29 ²66 8:21 ²86 v36
²⁴24 v37 ²⁸89 3:16 ³⁰04 v32

31 ⁹07 v33

32 ²⁴91 v35

³⁰04 లూక 24:23;

యోహ 1:36;2:4

³¹40 v34 ³⁷72 v51

⁴⁰58 2:14 ⁴¹51 v33

33 ⁴6:69

⁹3:22 ⁴¹51 3:5

34 ³¹40 2:25

35 ²⁴91 v40 ³¹01 v37

36 ⁸⁶అపా 8:32

³⁰04 v38 ⁴⁰43 5:8

37 ²⁴24 v37-38

³¹01 లూక 17:22;

యోహ 2:2;4:8

38 ²⁴24 v42

³⁰04 v39 ⁴⁴61 v49

39 ³⁰04 v41

40 ⁸0 v41 ⁴⁰06 v44

²⁴91 v42 ⁴⁰74 v42

41 ⁸లూక 16:28;

యోహ 2:12;11:32

³⁰04 v43 ³³23 4:25

⁴⁶13 v41-42 ⁵⁵47 3:28

42 ²⁴24 v43 ⁹¹3:24

²⁷86 1కొర 1:12

⁴⁰74 v44 ⁴⁶13 6:8

43 ¹⁰56 2:1

²⁴24 v45 ³⁰04 v46

44 ⁴06 6:8 ⁶⁶12:21

⁴⁰74 6:8 ⁵³76 v44-46

45 ¹¹25 లూక 16:6;

యోహ 2:17;15:25

²⁴24 v47 ²⁵01 4:5 ³⁴75 3:14

³⁴78 v46 ³⁵51 7:19 ⁴³96 4:19

46 ⁸5:29 ³⁰04 v46-48

³⁴78 మత్త 2:23;

అపా 10:38

³⁴82 v46-49 ⁵³76 v48

47 ²30 4:42 ²⁴24 v48

²⁴75 అపా 2:22

48 ²⁴24 v50 ³⁰04 v51

⁴⁸08 మత్త 21:19;

యోహ 1:50 ⁵³76 6:5

49 ³⁵6:15

³⁴82 21:2 ⁴⁴61 3:2

50 ²⁴లూక 24:19;

యోహ 2:2;3:10

⁴⁰2:11 ⁴⁸08 యాకొ 3:12

51 ³12:29 ²81 3:3

³⁰04 2:4 ³⁷72 3:13

యేసు పిలిపున్ అని నతనియేల్తున్ కేయ్యల్

43 దుస్రా నేటి యేసు ¹⁰56 గలిలయ యేరియతె సొన్లె నిర్బయ్ కీతోర్. తె నడ్డుమ్ పిలిపున్ సూడ్చి, “నా సంగ వర” ఇంజెర్ యేసు కేయ్యెర్. ⁴⁴ వేర్ పిలిప్, ⁴అంద్రెయల్ అని ⁴⁰పేతురు మువిరై ⁶⁶బెత్సయిద చహర్తర్ అందిర్. ⁴⁵ పిలిప్ నతనియేల్తున్ మహ్మాలె సాత్తెర్. వోర్ బేటె మాత పెజె, “³⁴మోసెన దర్మత ³⁵కానున్సగ అని దుస్రె ⁴³96 పరవక్తలిర్ ¹¹25 లిహి కీతనగ బోన్ బారెతె లిహి కీతెరా, వోర్ మాకున్ బేటె మాతార్. వోరె ³⁴78 నజరేత్ చహర్తార్ ²⁵01 యోసెప్పొర్ మరి యేసు ఆందుర్” ఇంజెర్ పిలిప్ వెహ్లాన్. ⁴⁶ అద్ కేంచి ³⁴82 నతనియేల్, “ఎహ! ³⁴78 నజరేత్తుల్ బతయ్ ¹8 చొక్కాట్టు పుటరియ్?” ఇంజెర్ ⁵³పిలిపున్ పూసి కీతోర్. తె “వాసి సూడ” ఇంజెర్ పిలిపు ³⁰ఇత్తెర్. ⁴⁷ తె నతనియేల్ యేసునగ వాసెర్ మనెకె వోన్ సూడ్చి, “ఇచులట్! వేర్ ³⁰కరల్ ఇజయేల్ జాతితోర్ ఆందుర్. వేన్ కపట్ బతయ్ సెలె” ఇంజెర్ వోన్ బారెతె యేసు వెహ్లాన్. ⁴⁸ తె నతనియేల్, “నా బారెతె నీకున్ బహన్ టావ?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె యేసు, “⁵³పిలిపు, నీకున్ కేయ్యక్ మునె, నిమె ⁴⁸08 అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ నీకున్ సూడ్చాన్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్లాన్. ⁴⁹ అస్సె ³⁴82 నతనియేల్, “యే ⁴⁴61 గురుజి! నిమె బగవంతనోర్ మరిని అని ఇజయేల్ లోకురార్ ⁹రాజని ఆంది!” ఇంజెర్ జవబ్ సితోర్. ⁵⁰ తె యేసు, “నీకున్ ⁴⁸08 అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ సూడ్చాన్ ఇంజెర్ వెహ్లాన్ హిందలె, ⁴¹00 బరొస ఇర్నెర్ మంతి కి బతల్? ఇవెన్ తెర్ డగుక్ కామ్మి సూడంతి. ⁵¹ అవ్ బవ్ ³⁰04 ఇత్తె, ³⁷72 హోబర్ కోలె మాయ్యల్, స్వర్గనల్ బగవంతనుర్ ³2 దూతలిర్ ¹స్వర్గనోర్ మాయ్యనగ* బూడ్ రెయ్యల్, వర్వల్ మిరట్ సూడ్చిట్. ఇద్ ⁸¹2 సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్లాన్.

యేతున్ ఆంగుర్నన రస కియ్యల్

2 ఇద్ జర్గిసి రండ రోజ్క్* ఆత పెజె, ¹⁰56 గలిలయ యేరియత, ²⁵80 కాన ఇన్వల్ చహర్తె, ఉంది మర్మి-పారోల్ జర్గిత. యేసున అవల్ అగ మత్త. ² అవ్ మర్మినగ యేసున్ అని వోసుర్ ³¹01 సిస్యలిర్కున్ గిర్ కేయ్యి మత్తెర్. తె

* 1:30 కలి గడె మాయన్ మొదొలె వచ్చన రూప్పె పిసి మన్వల్ యేసు ఆందుర్. * 1:33 పాప్పె తాక్తులిర్ లోకురంగ్ దిల్చున్ ఆత్మ సక్తితె పవిత్ర కియ్యల్ ఇంజెర్ అర్తమ్. * 1:34 బగవంతల్ నేమి కీతోర్ వోర్. * 1:38 గురుజి సెలెతె «రబి». * 1:41 కీరిస్తున్ హెలి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్జతున్ బవి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్చెర్ మత్తెర్. * 1:42 వేర్ యేతె బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ ఆయిర్. * 1:42 ఇవ్ రండుతె పారోల్కొన అర్తమ్ బండ. * 1:51 మాయ్యన రూప్పె వాతోర్ వోర్ బగవంతనోర్ మరి. * 2:1 కహి జాంగ్ మూంద్ రోజ్క్ ఇంజెర్ మంత.

1 ¹⁰56 v11 ²⁵80 v11 2 ²⁴24 v2-4 ³¹01 v11

అగ వూర్ సొత్తెర్. ³ అద్ జేవున్తగ ఆంగుర్కన ³⁶రస మార్త. తె అవల్, “వూర్ ఆంగుర్ రస మార్త” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్. ⁴ తె యేసు, “నాకున్ బారి ³⁰వెహంతి వో? నన బోన ఆందున్ ఇన్వల్ వొడ్డి అరున్వల్ వకల్ అజున్ వాయెయె” ఇంజెర్ అవన్ వెహ్. ⁵ అస్కె అవల్ ¹²సర్పరెయ్ కియ్యలిర్ సంగ, “వోర్ ³⁰వెహ్ తీర్ కీమ్” ఇంజెర్ వెహ్. ⁶ యూదుల్క్ ²⁵సుదుడ్ కియ్యల్ కామున్ సాటి, అగ నారితంగ్ బండనంగ్ సారుంగ్ ⁵²సోరంగ్ మత్తంగ్. ఉంది ఉంది సోర యేడుంగ్-ఆట్ బిందెన యేర్ పియ్యేడుంగ్. ⁷ యేసు, “అవ్ ⁵²సోరన్ యేతె నిహట్” ఇంజెర్ సర్పరెయ్ కియ్యలిర్కున్ ³⁰వెహ్. తె వూర్ అవ్ సోరంగ్ సిగ సిగ నిహ్. ⁸ అస్కె యేసు, “ఇంగ్ మిరట్! ఇమసి ముడుసి జేవున్ ఇంతజమ్ కియున్వనగ వోమ్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్. తె వూర్ వోతెర్. ⁹⁻¹⁰ వోర్ ఇంతజమ్ కియున్వల్ యేతల్ మారిత అద్ ఆంగుర్ ³⁶రసతున్ సవద్ సూడ్. అద్ రస బగటల్ వాత అని బహన్ తయర్ ఆత ³⁰ఇన్వల్ వూర్ ¹²సర్పరెయ్ కియ్యలిర్కున్ టావ. బతి వోర్ ఇంతజమ్ కియున్వన్ టావ సెలె. తె వోర్ మాయల్ నొవ్రన్ కేయ్య, “దుస్రుర్ సమ్మిర్ మొదోల్ ²⁵చొకొట్న రస* వెడిసి, మాందితున్ నిస వర్త పెజె, చప్పి ఆంగుర్ రస వెడియంతెర్. బతి నిమె ఆక్రి వేరి గిర్ బెయ్ చొకొట్న రస వెడ్మసితి” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹¹ ఇహిన్ యేసు ¹⁰గలిలయ యేరియత ²⁵కాన ఇన్వల్ నాటి అద్ ¹మయ్యత కామ్ కీసి, తన్వ సక్తితున్ తొహ్. అదెన్ సాటి వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్ వోన్ ⁴¹బరొస ఇర్తెర్. ¹² అద్ ఆత పెజె యేసు, వోస అవల్, ⁸తముక్ అని ³¹సిస్యలిర్ మీరె మాసి ²⁵కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహరై సొత్తెర్. అని కహి రోజ్క్ వూర్ అగన్ మత్తెర్.

యేసు మందిర్తగ సొన్వల్

(మత్తయి 21:12-13; మార్క్ 11:15-17; లూక 19:45-46)

¹³⁻¹⁴ యూదుల్క్న ¹పస్క ఇన్వల్ సడ్ కరుమ్ వాత. తె యేసు ²⁴యెరుసలెమ్ సొత్తార్. అగ యెవ్త పెజె, బగవంతన ²⁴మందిర్తగ యేసు సొత్తార్. అద్ మందిర్త అప్రతగ బలిదాన్ సియ్య ¹⁰కోందన్, ⁴²గొరెన్ అని ⁴⁰పారెవన్ వొమ్మలిర్ బేపరిదార్క్ అని దుస్రా దేస్సంగ్ ¹కొతన్ బద్ది కియ్యలిర్ గిర్ అగ ఉచ్చి మత్తెర్. ¹⁵ అద్ సూడ్, యేసు ⁴⁹నోడెనె చాటున్ మోడి కీసి ⁴²గొరెన్, ¹⁰కోందన్ అని సమ్మిర్కున్ ²⁴మందిర్తల్ పూడి సీతార్. వూర్ కొతంగ్ బద్ది కియ్యలిరంగ్ కొతన్ రిక్కి, వూరంగ్ టేబ్ల్యున్ ఉల్లి కీతార్. ¹⁶ వూర్ ⁴⁰పారెవంగ్ వొమ్మలిర్ సంగ యేసు, “నావార్ బాబొన రోతున్ హాటుమున్ దాత్ కియ్యట్. ఇవ్ సమ్మిన్ ఇగెటల్ బహి వోమ్” ఇంజెర్ వెహ్.

¹⁷ అద్ సూడ్, “నీవ రోతున్ పర్త ²²వెలె మాని కియన ఇంజెర్ ఆస కీత కాడ్కి, దుస్రుర్ నాకున్ బెయ్ ఉల్ల ఆసెర్ మంతెర్”

³ ³⁶v9
⁴ ²⁴v7 ³⁰v4-5
⁵ ¹²v9 ³⁰v7
⁶ ²⁴v13 ²⁵v12 ³⁰v25 ⁵²v1
⁷ ²⁴v11 ³⁰v8 ⁵²v4:28
⁸ ⁵⁵v9 ³⁰v10
¹¹ ⁴⁶v6:64 ¹⁰v4:3
²⁴v13 ²⁵v4:46
³¹v12 ⁴¹v23 ⁴⁵v18
¹² ⁸v6:8
²⁵v4:46 ³¹v17
¹⁵ ¹⁰v1 ¹³v9:9 ²⁴v5:14
⁴²v10:2 ⁴⁹v27:32
¹⁶ ⁴⁰v3:16
¹⁷ ¹¹v5:46
²²v5:17;
²³v12:20 ³¹v22
¹⁸ ²⁴v20 ⁴⁵v23
¹⁹ ¹⁴v20 ²⁴v22
²⁰ ⁵³v22
²⁴v15:26;
యోహా 3:1;
5:16 ³⁴v20-21
²¹ ³⁰v22
³⁴v17:24 ⁴⁹v19:31
²² ¹¹v5:39 ¹⁴v5:8
²⁴v24 ³⁰v4:3 ³¹v3:22
²³ ²⁴v4:20 ³⁹v6:4
⁴¹v23-24 ⁴⁵v3:2
¹ ⁵⁸v7:26 ²⁴v53
³⁵v4 ⁵³v4:1
² ⁴⁴v26 ⁴⁵v4:48
³ ⁸¹v5 ⁹v5 ²⁴v5
⁴ ²⁸v7:38
³⁰v4-5 ³⁵v9
⁵ ⁸¹v11 ⁹v18:36
²⁴v10 ³⁰v11 ⁴¹v6
⁶ ⁵¹v8 ⁴⁵v6:52
⁸ ⁴¹v34

ఇంజెర్ దర్క-గ్రంతనగ ¹¹లిహి కీసి మంత ఇంజి, ³¹సిస్యలిర్ యాది కీతెర్.

¹⁸ బతి ²⁴యూదుల్క్న అదికారి యేసునగ వాసి, “నీకున్ బగవంతల్ అదికార్ సీసి మత్తెకె, మాకున్ ఉంది ⁴⁵నిసని తొహా?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ¹⁹ తె యేసు, “ఇద్ మందిర్తన్ ఉల్లి కీమ్. తేన్ నన తిరిసి మూంద్ రోజ్క్నె దొహంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్.

²⁰ అద్ కేంచి ²⁴యూదుల్క్ గుల్ ఆసి, “ఇద్ మందిర్తన్ దొహ్ చాలిన్ సారుంగ్ (46) సాల్క్ పియ్య. నిమె మూంద్ రోజ్క్నె దొహ పరంతియ్?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్.

²¹ బతి యేసు తన్వ ⁴⁹మేందొడ మందిర్తన్ బారెతె ఇద్ గొస్తి ³⁰వెహ్. ²² సిస్యలిర్, యేసు ¹⁴సాసి-నేండ్ర పెజె, ఇదెన్ హేతు కీసి, ¹¹దర్క-గ్రంతనగ లిహి కీసి మన్వడున్ అని యేసు ³⁰వెహ్ గొస్తితున్ పారొ బరొస ఇర్తెర్.

మాయ్న దిల్లగ మన్వల్ యేసున్ టావ

²³ పస్క సడ్గంగ్ దిహ్స్కున్ రొపా ²⁴యెరుసలెమ్మగ, వోర్ యేసు కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మున్ సూడ్, వెలెటిర్ వోన్ ⁴¹బరొస ఇర్తెర్. ²⁴⁻²⁵ బతి యేసు వూర్కున్ ⁴¹నమ్మకి. బారితెకె సమ్మిరంగ్ దిల్కున్ తన కరి కియ్యల్ ఆత కాడ్కి, దుస్రుర్ బారెతె యేసున్ బోర్ ³¹గవ వెహ లాగొ.

నిమె ఉండె మల జల్మ యేత లాగర్

3 ⁵³పరిసయ్యల్క్న బాజ్జార్ ³⁵నికొదేమ్ ఇన్వల్ ²⁴యూదుల్క్న ముకె అదికారి మత్తార్. ² వోర్ ఉంది రాత్త యేలెతె యేసునగ సొంజి, “⁴⁴గురుజి, ‘నిమె బగవంతనగటల్ వాతొని ఆంది’ ఇంజెర్ మాకున్ టావయె. బారితెకె, నిమె కియ్యలిక్ ¹మయ్యతంగ్ కామ్ము బగవంతన సాత్ సెల్వ బోరె కియ పరార్” ఇంజెర్ వెహ్. ³ అస్కె యేసు, “వారార్ పూన జల్మ యేత బీగర్, ³²బగవంతన రాజ్జగ ఈస యేత పరార్.* ఇద్ గొస్తి ⁸¹సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ నికొదేమున్ వెహ్. ⁴ అస్కె ³⁵నికొదేమ్, “బుడియల్ ఆతొర్ మాయ్న బహన్ జల్మ యేత పరనుర్? ఉండె ఉంది జోక అవన పీటె నేంగ్ జల్మ యేత పరనుర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ⁵ తె యేసు, “వారార్ యేతె అని ⁴¹ఆత్మతె జల్మ ఆయ బీగర్, బగవంతన ³²రాజ్జగ నేంగ పరార్. ఇద్ గొస్తి ⁸¹సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్. ⁶ “అవల్-బాబొ ⁴⁵మేందొడున్ జల్మ సియ పరంతెర్. బతి ⁴¹ఆత్మతున్ బగవంతన ఆత్మ జల్మ సియ పరంత. ⁷ అదెన్ సాటి, ‘పూన జల్మ యేత లాగర్’ ఇత్తెకె నిమె గుల్ ఆయ్య. ⁸ వడి తనకున్ ఇష్టమ్ వాత అద్ బాజ్జల్ వాంత. మిరట్ అద్ వడిత ఆవజ్ కేంజంతిట్ బతి, అద్ వడి బగటల్ వాంతయె,

* 2:9-10 యూదుల్క్ ఆంగుర్కనల్ రస తెడ్కి, వెలె రోజ్క్ ఇర్క, సాపుసంతెర్. అద్ కల్దన్ దాత్ మారిత పెజె ఉంటెర్. * 3:3 గ్రీకు బాసతగ, “బగవంతన రాజ్ సూడ పరార్” ఇంజెర్ మందంత.

బేతే దాంతయొక్క ఇన్వోల్ మీకున్ టావ సెలె. అహ్మ బగవంతన
41 అత్యుత జల్య ఆయ్యో గిర్ మందంత” ఇంజెర్ యేసు
వెహ్తార్.

9 తె 35³⁰నికాదేమ్, “ఇద్ బహన్ జర్మడ్ మందర్?” ఇంజెర్
యేసున్ పూసి కీతార్. 10 అస్కె యేసు, “ఇజయేల్ నోర్
డగుర్ గురుని ఆంది. ఇదెన్ బారతె నీకున్ కరె మాయె కి?”
ఇంజెర్ ఇత్తార్. 11 “మాకున్ కరె మాత అదెన్ బారతె అని
సూడతున్ బారతె 30⁰⁴వెహంతామ్. ఇద్ గొస్టి 81²సతేమ్ ఆంద్.
బతి మావ 31⁴¹గవతున్ మిరట్ నమ్మిట్. 12 నన మీకున్ ఇద్
దునియతంగ్ గొస్టిన్ బారతె వెహ్తెన్ 41⁰⁰బరొస కియ్యట్. తె
30³²స్వర్గనంగ్ గొస్టిన్ బారతె వెహ్తె బహన్ బరొస కీకెట్?”
ఇంజెర్ వెహ్తార్. 13 “37⁷²స్వర్గనల్ రెయ్యి వాయ్యో 1¹స్వర్గనోర్
మాయ్యో 1¹ ఆయ్యో నాకున్ తపుసి, దుస్సోర్ బోరె పారా
స్వర్గనగ సాన్కతి. 14 మోసె బోడి గుటనగ పిటడ ఉంది
37⁸⁹తరన్ కీసి, డంగల్ కటితగ బహన్ లిమ్-లోమ్ కీతారా,
అహ్మ స్వర్గనోర్ మాయ్యో ఆయ్యో నాకున్ గిర్ మొద్దుగ
టాంగి కియ్య లాగర్. 15 అహన్ కీతెన్, నా పారా 41⁰⁰బరొస
ఇర్వలీర్కున్ 66²²1¹బస్కట్ పిస్వల్ జీవ 1¹పుటంత.

16 “బగవంతల్ 28⁸⁹దునియతుర్కున్ బెయ్ 5⁵లాడ్ కీత కాడ్కి,
తన్వోర్ వారె మన్వల్ మరిన్ ఇద్ దర్బరితగ సారి కీతార్.
వోన్ పారా 41⁰⁰బరొస ఇర్వల్ హర్ వారె నాసెడమ్ ఆయ్యోన్,
వూర్కున్ 66²²బస్కట్ గిర్ 22²²పిస్వల్ జీవ పుటన ఇంజెర్నె
ఇహన్ కీతార్. 17 దునియతుర్కున్ 19¹⁹సిక్వ వాట్టె బగవంతల్
వోర్ మరిన్ సారి కియ్యతి బతి, 49⁸²బచి కియ్యెనె సారి కీతార్.

18 “వోన్ 41⁰⁰బరొస ఇర్వన్ 29¹⁹సిక్వ తన్వ మనో. బతి బరొస
కియ్యో వోన్, బగవంతనోర్ వారె మన్వల్ మరిన్ బరొస
కియ్య కాడ్కి, ఇదెన్ మునెనె వోన సిక్వ తన్వ ఆత.
19 బారితె వోర్ 28⁸⁹దునియతుర్ సమ్మిర్గ వేడ్చితున్ పియ్య
వాతార్. బతి లోకుర్ తమ్వంగ్ కామ్మి కరబ్బంగ్ కీనెకె, సికటితె
మన్వె 3³పసంద్ కీతెర్. అద్ 29²⁰తన్వ కారన్ ఇద్ ఆంద్.
20 కరబ్ కామ్ కియ్యో హర్ మాయ్యో వేడ్చితున్ పసంద్
కియ్యో. తన్వంగ్ కరబ్ కామ్మిన్ మకుసి ఇరన్ సాటి, వోర్
వేడ్చితగ వాయ్యో. 21 బతి 25²⁵సత్తె తాక్వల్ తన్వంగ్ కామ్మి
బగవంతన కెయ్ జర్గిసర్ మంతంగ్ ఇంజి, అవెన్ బహి తోహ్లా,
వేడ్చితె వాంతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

యేసున్ బారతె యోహాన్ గవ వెహ్తల్

22 అద్ ఆత పెజె, యేసు అని వోనుర్ 31⁰¹సిస్యలీర్ యూదయ
యేరియతగ సాంజి, పరతున్ 07¹బాప్తిస్మ 1¹సియ్యసర్, కహి
రోజ్ అగనె మత్తార్. 23 సలిమున్ కరుమ్మ అయ్యోన్ ఇన్వోల్
జాగతగ కూబ్ యేర్ మత్త కాడ్కి, అగ యోహాన్ 07⁰¹బాప్తిస్మ
సిసర్ మత్తార్. 24 తె లోకుర్ సాంజి బాప్తిస్మ యేచ్చెర్ మత్తెర్.
ఇద్ గట్టు 91⁹¹యోహాన్ జేల్గ అర్వక్ మునెన్ జర్గత్. 25 ఉంది
దియ యోహాన్ 31⁰¹సిస్యలీర్కున్ అని 24⁵³యూదుల్గన
జాతితోన్ నడ్డుమ్ 12¹²సుదుడ్ ఆయ్యోల్ రివజున్ బారతె జట్ -
పట్ లాగ్. 26 తె వూర్ సిస్యలీర్ యోహాన్ వాసి, “44⁶¹గురుజి!

9 35³⁰7:50
10 24²⁴1:50;3:22;4:21
11 81²5:19 30⁰⁴4:5
31⁴⁰v26 31⁴¹v32
12 20³²1కొర 15:40;
ఎఫి 6:12
41⁰⁰లూక 16:11;
యోహ 3:15;4:42
13 37⁷²v27
14 34⁷⁵5:45
37⁸⁹1కొర 10:9
15 66¹v16
22²²v16 41⁰⁰v16
16 5⁵v19 66²²v36
22²²v36 89⁸⁹మార్ 14:9;
యోహ 3:17;
7:7 41⁰⁰v18
17 89⁸⁹v19
29¹⁹v18 49⁸²5:34
18 29¹⁹5:22 41⁰⁰v36
19 5⁵v35 89⁸⁹4:42
29²⁹5:22 41⁰⁰7:7
21 25²⁵4:23
22⁰⁷v23 24²⁴4:1
24⁵³v25 31³¹v25
23 07⁰⁷v26
24 91⁹¹v24-27
25 23²³4:9
25²⁵పాబ్ 1:3 31³¹4:1
26 07⁰⁷4:1 24²⁴10:40
31⁴⁰v28 44⁴⁴మత్త 23:7;
యోహ 4:31
27 24²⁴4:1 37³⁷v31
28 40⁴⁰మత్త 23:31;
యోహ 3:32;
5:39 55⁴⁷4:25
29 53⁵³11:11
31 37³⁷6:31
32 31³¹4:39 31³¹v33
36 66⁶⁶4:14
22²²4:14 41⁴¹4:21
1 07⁰⁷1:25;4:2;
అపొ 8:36 24²⁴v2
24²⁴5:33 31³¹v2 53⁵³7:32
2 07⁰⁷10:40 24²⁴v6 01⁰¹v8
3 63⁶³లూక 17:3;
యోహ 4:28;16:28
10⁵⁶v43 24²⁴v47
4 45⁴⁵v5
5 23⁸⁴v6 25²⁵మార్ 15:45;
యోహ 6:42;
పాబ్ 11:21
30⁰⁴v7 45⁴⁵v7
6 23⁸⁴v12 24²⁴v7

24⁴⁶యోర్దన్ అవిడున్ హంద బాజ్, నీ సంగ బోరె మత్తారా అని
నిమె బోన్ బారతె 31⁴⁰గవ వెహ్తెయ్, వోర్ ఇంకె 07⁰⁷బాప్తిస్మ
సిసర్ మంతార్. సమ్మిర్ వోన్ సాంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్
వెహ్తార్. 27 తె 24⁹¹యోహాన్, “37⁷²స్వర్గనల్ బగవంతల్ సీతెకెన్
తప బోరె బతయ్ యేత ఛరార్. 28⁸⁹నన 55⁴⁷కిరిస్తున ఆయ్యోన్.
బతి వోన్ మునె సారి కీతార్ వోర్ కట్రియన ఆందున్ ఇన్వడున్
మిరటె 31⁴⁰గవ మంతిట్. 29 నమునతున్ మర్మిన్గ నొవ్రల్ ముకె
ఆందుర్ ఇంట్. వోరె నొవ్రినార్ మాల్కల్ ఆందుర్. వోర్
నొవ్రన్ కరుమ్, వోనార్ 53⁸⁴సోఫ్తల్ నిల్చి మన్లె, అని నొవ్రల్
వెహ్త తీర్ కియ్యె, వోన్ వెలె ఆనంద్ లాగంత. అదె తరికతె నన
వెలె కుసితె మంతాన్. నావ ఆనంద్ బర్చర్ ఆత. 30 బారితెకె
నాకున్ చుడుర్-పాన్ వాయన అని వోర్ యేసున్ డగుర్-
పాన్ వాయన.

31 “37⁷²స్వర్గనల్ వాతార్ వోర్ సమ్మిర్కున్ పారాడార్ ఆంతార్.
మరట్ దర్బరిత్ పారాడుర్ ఆందట్ అని దర్బరిత్ పారా
జర్వలిక్ గొస్టిన్ బారతెన్ వడ్కుంతట్. బోరెయ్ స్వర్గనల్
వాతారా, వోర్ సమ్మిర్కున్ పారాడార్ ఆంతార్. 32 వోర్ అగ
సూడతున్ కేంజుతున్ బారతె 31⁴⁰గవ వెహంతార్. బతి వోన్
31⁴⁰గవతున్ బోరె వాపుర్. 33-35 బగవంతల్ తన్వోర్ మరిన్
5⁵లాడ్ కీత కాడ్కి, సమ్మె అదికార్ వోన కెయ్యెన్ హబ్బి కీతార్.
వోన్ తన్వ 41⁰¹అత్యుత బర్చర్ సీత కాడ్కి, వోర్ సిరిష్
బగవంతనంగ్ 87⁸⁷గొస్టింగ్ వెహంతార్. బోరె వోన్ 31⁴¹గవతున్
వోపంతారా వోర్, బగవంతన్ బారతంగ్ యేసు వెహ్తంగ్
గొస్టింగ్ 27²⁷సతేమ్ ఇంజి తాహంతార్. 36 బోరె బగవంతనోర్
మరిన్ పారా 41⁰⁰బరొస కీంతారా, వోన్ 66²²బస్కట్ 22²²పిస్వల్ జీవ
పుటంత. బోరె వోన్ పారా బరొస కియ్యో, వోన్ బస్కట్
పిస్వల్ జీవ పుటో. బతి బగవంతన సాంగ్ వోన్ పారా నిల్చి
మందంత” ఇంజెర్ బాప్తిస్మ సియ్యో యోహాన్ వెహ్తార్.

కుహితగ యేసు వెయ్యెన్ సంగ వడ్కవల్

4 యోహాన్ 31⁰¹సిస్యలీర్కున్ యేసు తయర్
కీసి, వూర్కున్ 07¹బాప్తిస్మ 1¹సిసర్ మంతార్ ఇంజెర్
1¹పరిసయ్యల్ 1¹ కేంజెర్. 2 (కరల్ బతల్ ఇత్తెకె, యేసు
07⁰⁷బాప్తిస్మ సియ్యతి. బతి వోనుర్ 31⁰¹సిస్యలీర్ సిసర్ మత్తెర్.)
3 ఇద్ గొస్టితున్ యేసు కేంజె పెజె, 24⁴⁹యూదయ యేరియతున్
సుటి కీసి, 56⁵⁶గలిలయ యేరియతె సాన్లె పెసిత్తార్.

4 బతి ఇంకె 1¹సమరయ 1¹యేరియతున్ వీడ్చి సాంద లాగర్.
5 అహన్ అద్ 45⁴⁵సమరయ యేరియతల్ వీడ్చి సాంజెర్ మనెకె,
23⁸⁴యాకొబ్ తన్వోర్ మరి 25⁰¹యోసెపున్ సీత, ఈసత బొమిత్
కరుమ్ మన్వల్ సుకరు 30⁰⁴ఇన్వోల్ చహర్తగ యెవ్తార్. 6 అగ
23⁸⁴యాకొబ్ కాచుస్త కుహి మత్త. లంగ్గల్ తాక్సెర్ వాత కాడ్కి,
యేసు అవిసి దుపరిత యేలతె అద్ కుహిత్ బగ్ల ఉచ్చి మత్తార్.
7-8 అద్ వకత్తె, వోనుర్ 31⁰¹సిస్యలీర్ కానె యేత్తె చహర్తె సాత్తెర్.
అద్ గట్టుతెన్ 45⁴⁵సమరయ జాతిత ఉంది వెయ్యె యేర్ వోయ్యె,
కుహితగ వాత. తె యేసు, “బాయి, నాకున్ ఉండన్ సాటి యేర్
సిమ్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెన్ తల్కత్తార్.

⁹ యూదుల్క అని ⁴⁵ సమరయ జాతితుర్ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. అదెన్ సాటి యేసున గొప్పి కేంచి అద్ వెయ్యె గుల్ ఆసి, “యెయా! నిమె ²⁴ యూదుల్కన జాతితోని అంది. నన సమరయ జాతితోన అందున్. ఉన్లె యేర్ సీమ్ ఇంజి, నాకున్ బహన్ తల్కంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్త. ¹⁰ అద్ కేంచి యేసు, “ఉన్లె యేర్ సీమ్” ఇంజెర్ తల్కవన్ బారెతెన్ ఆయి అని బగవంతన వరమున్ బారెతెన్ ఆయి నీకున్ టావ సెలె. ఇవ్ టావ మన్మడ్ ³⁰ ఇత్తెకె, నిమెయ్ ఉల్ల అదెన్ నాకున్ తల్కన్ది అని నీకున్ ²¹ జీవ వాలె యేర్ సిందున్” ఇంజెర్ తాన్ సంగ వెహార్. ¹¹ అస్కె అద్ వెయ్యె, “²⁹ సాబ్! నిహ్ యేర్ చేంది కియ్యె పాహ్రాయ్ ఆయి నోడెయ్ ఆయి సెలె. ఇద్ కుహి బెయ్ కోల్ మంత. అద్ ²¹ జీవ వాలె యేర్ నీకున్ బగటల్ పుటర్? ¹² మా తొత్తర్ బాబో ²⁴ యాకాబ్ ఇద్ కుహి మాకున్ సీతార్. ఇద్ కుహిత యేర్ తన, తన్వర్ మర్కె ఉటెర్ అని వూరంగ్ పియంగ్-కాల్క గిర్ ఉట్టంగ్. నిమె యాకాబున్ తెర్ డగుని కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీత. ¹³ తె యేసు, “ఇద్ యేర్ ఉన్వల్ హర్ వొరార్ ఉండె వట్కంతార్. ¹⁴ బతి నన సియ్యల్ యేర్ ఉన్వన్ ⁶ బస్కెట్ కె వట్క వసా. నన సియ్యల్ యేర్ ²² ⁶⁵ బస్కెట్ జీవతె” మందన్ సాటి, వోన్ రొపా బస్కెట్ గిర్ పొంగ్గిర్ మన్వల్ జలత్ దాత్ మందంత” ఇంజెర్ వెహార్.

¹⁵ తె అద్ వెయ్యె, “²⁹ సాబ్! బస్కెట్ యేర్ వట్కవక్సె అని చేంది కియ్యె వాయ్యుకెన్, అద్ యేర్ నాకున్ సీమ్” ఇంజెర్ యేసున్ తల్కత్. ¹⁶ అస్కె యేసు, “నిమె సాంజి, నీ మాడ్సొన్ కేయ్యి, తర” ఇంజెర్ ³⁰ వెహార్. ¹⁷ తె అద్ వెయ్యె, “నాకున్ మాడ్సొ సెలార్” ఇంజెర్ ³⁰ వెహార్. అద్ కేంచి యేసు, “హో కరలె, ¹⁸ మొదొల్ నీకున్ సియ్యర్ మాడ్సొర్ మత్తెర్. ఇంకె నీ సంగ మంతార్ వోర్, నీవార్ మాడ్సొ ఆయెర్. బాయి, నిమె మత్త అదెన్ ²⁷ కరల్ వెహ్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెన్ ఇత్తార్.

¹⁹ అస్కె అద్ వెయ్యె, “²⁹ సాబ్! నిమె ⁴³ పర్వక్సి” అంది ఇంజెర్ సమ్మె మాసెర్ మంతాన్. ²⁰ తె నాకున్ ఇద్ గొప్పి ³⁰ వెహా: మమెట్ ఇద్ గెరాజిమ్ గుటత్ పారా ⁴³ పార్తన-వింతి కీంతామ్. ఇగెనె మా తొత్తుర్ గిర్ పార్తన-వింతి కీతెర్. బతి మీ యూదుల్క సిరివ్ ¹⁴ యెరుసలెమె కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ జాగ ఇంజెర్ బారి వెహంతిట్?” ఇంజెర్ యేసున్ సంగ ఇత్త. ²¹⁻²³ తె యేసు, “బాయి! బోన ⁴³ పార్తన-వింతి కీంతిట్ ³⁰ ఇన్వల్, మీ సమరయతుర్కున్ టావ సెలె. బతి బోన పార్తన-వింతి కీంతామ్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ. బారితెకె మా ²⁴ యూదుల్కనగటల్ ⁹¹ బచె” మాయ్యల్ కార్య వాయ్యల్ మంత. అద్ వకత్తె ఇద్ గుటత్ పారాన్ ఆయి, ²⁴ యెరుసలెముగన్ ఆయి, మిరట్ బాబో బగవంతన పార్తన-వింతి కియ్యిట్. బతి ²⁸ కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యలిర్ తమ్మ ⁴¹ ఆత్మతగ ²⁵ సత్తె పార్తన-వింతి కీంతెర్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. ఇద్ నన వెహ్ గొప్పిత్ పారా ⁴⁰ బరొస ఇర. తనకున్ పార్తన-వింతి కియ్యలిర్ ఆతుర్ మందన ఇంజెర్, బాబో బగవంతల్ సూడ్సెర్ మంతార్. ²⁴ బగవంతల్ ⁴¹ ఆత్మ రూప్తె మన్వల్ ఆత కాడ్కి, ⁴³ పార్తన-వింతి కియ్యలిర్ తమ్మ

⁹ ²⁴ ⁵³ v22 ⁴⁵ ⁴¹ v39

¹⁰ ²¹ ⁹⁸ v11 ²⁴ ²⁴ v13

³⁰ ⁰⁴ v10-11

¹¹ ²¹ ⁹⁸ v50

²⁹ ⁶² లూక 20:42;

యోహా 4:15;

⁹ ³⁸ ⁰⁴ v16

¹² ⁸⁴ ⁰⁴ v16-17

¹³ ²⁴ v17

¹⁴ ⁶⁵ 6:51

¹ ⁶⁶ v36 ²² ²² v36

¹⁵ ²⁹ ⁶² v19

¹⁶ ³⁰ ⁰⁴ v16-17

¹⁷ ²⁴ ²⁴ v21 ³⁰ ⁰⁴ v20

¹⁸ ²⁷ 5:31

¹⁹ ⁶² ²⁹ v49 ⁴³ ⁹⁶ v44

²⁰ ²⁴ ¹⁴ v21

³⁰ ⁰⁴ v20-21 ⁴³ ⁵² v21

²⁴ ²⁵ 5:33

⁴¹ ⁶ ⁶³ ⁴³ ⁵² 9:38

²⁵ ⁰⁴ v26

³³ ¹ ⁴¹ ⁵⁵ ⁴⁷ v29

²⁶ ²⁴ ²⁴ v34 ³⁰ ⁰⁴ v28

²⁷ ³¹ ⁰¹ v31

²⁸ ⁸ ⁰⁴ v52

³⁰ ⁰⁴ v31 ⁵² ⁰¹ 2:6

²⁹ ⁵⁵ ⁴⁷ 7:26

³¹ ⁶⁵ ⁴⁰ ³⁰ ⁰⁴ v34

³¹ ⁰¹ v33 ⁴⁴ ⁶¹ 6:25

³³ ³¹ ⁰¹ 6:3

³⁴ ²⁴ ²⁴ v44 ³⁰ ⁰⁴ v34-35

³⁵ ⁰⁴ v7,42;5:25

³⁶ ⁶⁶ ⁵ ⁵ ²⁴ ²² 5:24

³⁷ ²⁸ ⁶ ³²

³⁹ ³¹ ⁰⁴ v44

⁴¹ ⁰⁰ v41 ⁴⁵ ⁴¹ v40

⁴⁰ ²⁰ ⁶⁵ v47 ⁴⁵ ⁴¹ 8:48

⁴¹ ⁴¹ ⁰⁰ v42

ఆత్మతగ ²⁵ సత్తె వోన పార్తన-వింతి కియన్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెన్ వెహార్. ²⁵ అస్కె అద్ వెయ్యె, “⁵⁵ కిరిస్తు* వాంతార్ ³⁰ ఇన్వల్ నాకున్ టావ. వోర్ వాత పెజె, సమ్మిక్కున్ సమ్మె కుల కుల వెహంతార్ బెరె” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్. ²⁶ తె, “ననయ్ వోన అందున్” ఇంజెర్ యేసు తాన్ ³⁰ ⁰⁴ వెహార్.

²⁷ అదె వకత్తె వోసుర్ ³¹ సిస్యలిర్ అగ వాతెర్. వోర్ యేసు ఉంది వెయ్యెన్ సంగ వడ్కివల్ సూడ్సి, బెయ్ గుల్ ఆతెర్. బతి, «నీకున్ బతల్ పహ్?» ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెనె ఆయి, «నిమె అద్ వెయ్యెన్ సంగ బారి వడ్కితి?» ఇంజెర్ వోర్ యేసునె ఆయి, వూర్గటల్ వొరార్ గిర్ పూసి కియ్యకి.

²⁸ అద్ వెయ్యె ⁵² బుడ్డితున్ అగనె సుటి కీసి, చహార్ సాత్త. ²⁹ అని పర్రతున్ సంగ, “ఇంకె వేరి నన కీత సమ్మెతున్ బారె వెహార్. వోరె మాయ్యల్ మోక ⁵⁵ కిరిస్తు అందురెయ్ బతలో? మిరట్ వాసి సూడట్” ఇంజెర్ వెహ్. ³⁰ తె వూర్ చహార్తల్ పెసిసి యేసు మన్వల్ జాగతగ వాసెర్ మత్తెర్.

³¹ అద్ గట్కె వూర్ ³¹ సిస్యలిర్, “⁴⁴ గురుజి! జరతెర్ తిన్” ఇంజెర్ యేసున్ ²⁰ జూల్క కీతెర్. ³² బతి యేసు, “మీకున్ టావ సెలె అద్ చంది తిందన్ సాటి, నహ్ మంత” ఇంజెర్ వెహార్. ³³ తె ³¹ సిస్యలిర్, “గురుజిన్ తిందన్ సాటి, బోరె చంది తతెరెయ్ బతలో?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ ఇత్తెర్. ³⁴ అస్కె యేసు, “నాకున్ సారి కీతార్ బగవంతన ఇచ పియ్యి తాక్వల్ అని వోన కామున్ బర్పుర్ కియ్యలె నావ చంది ఆసి మంత. ³⁵ నమునతున్ మిరట్, ‘వాడ్తె విజ వీత్తె పెజె, ఉండె నాలుంగ్ మహినె పంట కొయ్యె వాంత’ ఇంతిట్. బతి వహుక్తెకె సూడట్. ఇంకె అద్ పంట కొయ్యెన్ తయర్ మంత*” ఇంజెర్ మీకున్ వెహార్ మంతాన్. ³⁶ “పంట కొయ్యలిర్కున్ ఇంకె బూతి పుట్టెరెన్ మంత. ⁶⁶ బస్కెట్ ²² పిస్వల్ జీవతగ లోకుర్కున్ తర్వలె, అద్ పంట కొయ్యలిర్కున్ పుట్వల్ పండి. ఇదెన్ హిందల్, విజ వీత్తలిర్ అని పంట కొయ్యలిర్ అనంద్మె మంద పరంతెర్. ³⁷ ‘విజ వీత్తల్ వొరార్ అని పంట కొయ్యల్ ఉండె వొరార్’ ఇన్వల్ సాస్తుర్ ²⁸ కరల్ అంద్. ³⁸ మిరట్ కస్టమ్ కీసి వీత్తకి అద్ పంట కొయ్యె, మీకున్ సారి కీతాన్. అద్ విజ వీత్తె దుస్సుర్ కస్టమ్ కీతెర్. వూర కస్టమ్న పండితున్ మిరట్ యేచ్చెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

³⁹ “నన కీత సమ్మెతున్ బారె, నన వెహ్వాక్ మనెకెన్ నాకున్ వెహార్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యె వెహ్. తె అద్ ³⁰ ⁴⁰ గవతున్ పియ్యి, ⁴⁵ సమరయ యేరియత చహార్తుర్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పారా ⁴⁰ బరొస ఇరెర్. ⁴⁰ వూర్ ⁴⁵ సమరయతుర్ వోన్ వాసి, “గురుజి! నిమె మహ్ వాసి, మందయ్ లాగర్” ఇంజెర్ ⁶⁵ జూల్క కీతెర్. తె యేసు వూర్గ రండ్ రోజ్క్ మత్తార్. ⁴¹ యేసు

* 4:25 కిరిస్తు హెత్తి బాసెతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్థమ్ పర్రతున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క సూడ్సెర్ మత్తెర్. * 4:35 లోకుర్కున్ బగవంతన చర్చితె తర్గల్ పంట. బహన్ ³⁰ ఇత్తెకె సమరయ జాతితుర్ వెలెటిర్ యేసునగ వాసెర్ మత్తెర్. వూర్కున్ బగవంతన సరి-మారగున్ బారె వెహ్వాతె కానె ఆసి మంత ఇత్తార్.

వెహంగ్ గొట్టింగ్ కుద్ కేంచి, ఉండె వెలెటిర్ ⁴¹₀₀బుక్తలిర్ ఆతెర్.
⁴²“నిమె ³⁰₀₄వెహ్ గొట్టి పియ్యన్ ఆయె బతి, మమెట్ వోనంగ్
 గొట్టింగ్ కుద్ కేంచి, వేరె ²⁸₈₉దునియతున్ ⁴⁹₉₀బచి కియ్యల్ కిరిస్తు
 ఇంజెర్ కరి కీసి, ⁴¹₀₀నమ్మెమ్” ఇంజి వెయ్యెన్ వెహ్తర్.

యేసు అదికారిన్ మరిన్ చొకాట్ కియ్యల్

(మత్తయి 8:5-13; లూక 7:1-10)

⁴³రండే రోజ్క్ ఆత పెజె, యేసు ¹⁰₅₆గలిలయ యేరియతె
 సొన్లె పెసిత్తార్. ⁴⁴(అస్కె యేసు, «⁴³పర్వత్తన్ తన్వ సొంత
 యేరియతగ మాన్ పుటో» ఇంజెర్ మునెనె వెహ్మ మత్తార్.)
⁴⁵తెర్ బతి వోర్ ¹⁰₅₇గలిలయ యెవ్ పెజె, అగటుర్ లోకుర్
 చొకాట్ మాన్ సీసి, వోన్ కరుమ్ కీతెర్. బారితెకె పస్క సడ్
 జర్నెకె, వూర్ ²⁴₁₄యెరుసలెమ్మగ సొంజి మత్తెర్ అని యేసు
 కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడ్మి మత్తెర్. ⁴⁶అహన్ సొనెకె
 సొనెకె, ఇదెన్ మునె యేతున్ ఆంగుర్కన్ ³⁶₃₁రసత్ దాత్
 మార్కుసీతార్ అద్, ¹⁰₅₆గలిలయత ²⁵₈₀కాన చహర్దె యెహ్తర్.
²⁵₈₄కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహర్దె రాజనార్ వొరార్ అదికారి
 మత్తార్. వోనార్ మరి బేమరితె సొనల్ మీండ్మి మత్తార్.
⁴⁷తె వోర్ అదికారి, ²⁴₄₉యూదయతల్ ¹⁰₅₆గలిలయ యేరియతె
 యేసు వాతార్ ఇంజెర్ కేంచి, యేసునగ సొత్తార్. అని,
 “నా మరి బేమరితె సొనల్ మీండ్మి మంతార్. నిమె వాసి,
 చొకాట్ కియ్యల్ లాగర్” ఇంజెర్ యేసున్ ²⁰₆₅విసంతి కీతార్.
⁴⁸తె యేసు, “చమత్కార్క్ అని మయ్యతంగ్ కామ్మ
 సూడ బీగర్, నా పొరొ ⁴¹₀₀బరొస కియ్యల్ సెలెయ్?” ఇంజెర్
 ఇత్తార్. ⁴⁹తెర్ బతి వోర్ అదికారి, “²⁹పర్పు! నా మరిన పర్న్
 సొన్కత్ మనెకెన్ వర” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁵⁰అస్కె, “నిమె రోన్
 సొన్. నీ మరి ²¹₉₈పిసంతార్” ఇంజెర్ యేసు ³⁰₀₄వెహ్తార్. తె
 వోర్ అదికారి, యేసున గొట్టిత్ పొరొ ⁴¹₀₀బరొస ఇర్ని పెసిత్తార్.
⁵¹వోర్ అహన్ సరియ్ సొంజెర్ మనెకెన్, వోసుర్ ³⁸₁₆సిమ్మలిర్
 మునెత్క్ వాసి, “నీవోర్ మరి చొకాట్ ఆతార్” ఇంజెర్
³⁰₀₄వెహ్తార్. ⁵²తె వోర్ అదికారి, “బద్ వకత్తె చొకాట్ ఆతార్?”
 ఇంజెర్ సేమ్మలిర్కున్ పూసి కీతార్. అస్కె వూర్, “నినె దుపరి
 ఉంది నేక్కెకె, చొకాట్ ఆతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁵³బరొబర్ అదె
 వకత్తె యేసు తనకున్, «నీవోర్ మరి ²¹₉₈పిసంతార్» ఇన్వల్ గొట్టి
 వెహ్తార్ ఇంజెర్ సమ్మె మాసి, వోర్ అదికారి అని వోన్ ³⁶₁₄రోతుర్
 యేసున్ పొరొ ⁴¹₀₀బరొస ఇర్దె. ⁵⁴యూదయ యేరియతల్
¹⁰₅₆గలిలయ వాసి, యేసు కీత రెండవ మయ్యత కామ్ ఇద్
 ఆంద్.

కెయ్-కాల్క్ అర్ని సొత్తాన్ చొకాట్ కియ్యల్

5 అద్ ఆత పెజె, ²⁴₅₃యూదుల్కన్ ఉంది సడ్ కరుమ్ వాత
 కాడ్మి, యేసు ²⁴₁₄యెరుసలెమ్ నగుడె, వర్ని సొత్తార్.
²యెరుసలెమ్మ గొరెన పొటక్ ఇన్వల్ జాగతున్ కరుమ్

⁴² ²₃₀6:14 ²⁸₈₉6:14
³⁰₀₄v50 ⁴¹₀₀3:12;4:48;
 5:47 ⁴⁹₉₀అపొ 5:31
⁴³ ¹⁰₅₆v46
⁴⁴ ²⁴₂₄v47
³¹₄₀5:31 ⁴³₉₆6:14
⁴⁵ ¹⁰₅₇అపొ 1:11
²⁴₁₄మార్ 15:41;
 యోహా 5:1; అపొ 8:25
⁴⁶ ¹⁰₅₆v46-47 ²⁵₈₀21:2
²⁵₈₄6:17 ³⁶₃₁లూక 5:37;
 రోమ 14:21;
 ఉజ్జిరి 17:2
⁴⁷ ¹⁰₅₆v54 ²⁰₆₅5:12
²⁴₂₄v48 ²⁴₄₉v54
⁴⁸ ²⁴₂₄v50 ⁴¹₀₀v50
⁴⁵₉₂v54 ⁵⁰₅₉అపొ 2:19
⁴⁹ ²⁹₆₂5:7
⁵⁰ <sup>98లూక 4:4;
 యోహా 4:51;
 7:38 ²⁴₂₄v54
³⁰₀₄v50-51 ⁴¹₀₀v53
⁵¹ ²¹₉₈v53 ⁰⁴₀₄5:6
³⁸₁₆అపొ 3:13
⁵² ⁸₆₃8:29
⁵³ ²¹₉₈5:25
³⁶₁₄8:35 ⁴¹₀₀5:24
⁵⁴ ¹⁰₅₆6:1 ²⁴₂₄v54-5:1
²⁴₄₉7:1 ⁴⁵₉₂6:2
¹ ²⁴₁₄v2 ²⁴₂₄v6 ²⁴₅₃v10
² ¹⁴₄₇19:13 ²⁴₁₄10:22
²⁸₆₁v7 ⁴⁷₄₅10:23
⁶ ²⁴₂₄v8 ³⁰₀₄v8
⁷ ²⁸₆₁9:7 ²⁹₆₂6:23
⁸ ¹⁴₅₃v21 ²⁴₂₄4:21;
 5:14;6:19
³⁰₀₄v10 ⁴³₄₃v9
⁹ ²⁸₉₅v9-11
⁴⁰₄₃v11 ⁴⁵₂₁v10
¹⁰ ²³₂₃అపొ 4:14
²⁴₅₃v15 ³⁰₀₄v18 ⁴⁵₂₁v16
¹¹ ²⁸₉₅అపొ 5:15 ⁴⁰₄₃v12
¹² ²⁰₆₅8:7 ⁴⁰₄₃6:19
¹⁴ ⁶⁴₆₄8:11
²⁴₁₁7:14 ²⁴₂₄v14-17
¹⁵ ⁵³₅₃v16
¹⁶ ²⁴₅₃2:20;5:18;
 7:35 ²⁴₂₁v18
¹⁷ ²⁴₂₄v19
¹⁸ ²⁴₅₃6:4 ³⁰₀₄v19
⁴⁵₂₁లూక 14:1;
 యోహా 7:22;
 అపొ 1:12</sup>

¹⁴₄₇హెబ్రి బాసతె బెతెస్త ఇన్వల్ ²⁸₆₁కోనెర్ మత్త. అద్ కోనెర్గ
 సియుంగ్ ⁴⁷₄₅మండొష్క్ మత్తంగ్. ³⁻⁴*[అద్ కోనెర్గ కహి
 యేలెనె బగవంతనార్ దూతల్ రెయ్యి యేతున్ హలి కీందుర్.
 అస్కె బోర్ మునె రెయంతారా వోర్ బాతల్ బేమరి మత్తెకె
 గిర్ చొకాట్ ఆందుర్.] అవ్ మండొష్క్నగ గుడ్డిర్, లెంగ్గల్-
 తుంగ్గలిర్ అని కెయ్-కాల్క్ అర్ని సొత్తుర్, సమ్మి తీర్కినంగ్
 బేమరింగ్ వాలిర్ జాగ పియ్యి మందిర్. ⁵వూర్ రొపొ తీస
 ఆట్ (38) సాల్కన్ బేమరితె మన్వల్ వొరార్ మాయ్యల్
 మత్తార్. ⁶వోర్ మాయ్యన్ యేసు సూడ్మి, వెలె సాల్కన్
 బేమరితె మంతార్ ³⁰₀₄ఇన్వల్ కరి కీసి, “చొకాట్ ఆయన ఇంతి
 కి?” ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతార్. ⁷తె వోర్ మాయ్యల్, “²⁹పర్పు!
 అద్ ²⁸₆₁కోనెర్త యేర్ హాలె మానెకె, నాకున్ అగ రెహ్మలిర్ బోరె
 సెలర్. అదెన్ సాటి నన రెయ్యె వానెకెతె, నాకున్ తెర్ మునెన్
 దుస్రార్ బోరెర్ అగ రెయంతార్” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్.
⁸అస్కె యేసు, “తేద! అని నీవ చాప్రతున్ పియ్యి రోన్ సొన్”
 ఇంజెర్ ³⁰₀₄ఇత్తార్. ⁹అహన్ ఇత్త బరొబర్, వోర్ చొకాట్ ఆసి,
 తన్వ ²⁸₉₅చాప్రతున్ పియ్యి ⁴⁰₄₃తాక్సెర్ సొత్తార్.

ఇద్ గట్టు యూదుల్కన్ ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి జర్తె.
¹⁰తె ²⁴₅₃యూదుల్కనుర్ అదికారిర్, “నీవ చాప్ర పియ్యి
 తాక్సల్, నేండ్ ఆరమ్మ దివొస్ ఆత కాడ్మి, దర్కత కానున్తున్
 ఉల్ల తాక్సల్ ఆంత” ఇంజెర్ ²³₂₃చొకాట్ ఆతొన్ సంగ ³⁰₀₄ఇత్తెర్.
¹¹బతి వోర్, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యల్, ‘నీవ ²⁸₉₅చాప్ర పియ్యి
 సొన్ ఇత్తార్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ¹²తె వూర్,
 “నీకున్ చాప్ర పియ్యి సొన్” ఇంజెర్ బోర్ వెహ్తార్?” ఇంజి
²⁰₆₅పూసి కీతెర్. ¹³బతి వోర్ వెహ పర్కకీ. బారితెకె అగ
 వెలె మాంది మత్తెర్ అని యేసు మాందితగ మిస్సె మాసి
 సొత్తార్. ¹⁴అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన్ ²⁴₁₁మందిర్త్ అప్రతగ
 సూడ్మి, “ఇమల కేంజ! నిమె చొకాట్ ఆతి. ఉండె వెలె దుక్కు
 వాయ్యక్నె మన్లె, ⁶⁴పాష్కుంగ్ కామ్మ కియ్యి” ఇంజెర్ వెహ్తార్.
¹⁵అస్కె, వోర్ మాయ్యల్ ²⁴₅₃యూదుల్కనుర్ అదికారిర్
 సొంజి, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యల్ యేసు ఆందుర్” ఇంజెర్
 వెహ్తార్.

¹⁶యేసు ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి ఈతంగ్ కామ్మ కీతతున్
 హిందల్, వూర్ ²⁴₅₃యూదుల్కనుర్ అదికారిర్ యేసున్ దుక్కు
 సియ్యల్ మొదల్ కీతెర్. ¹⁷బతి యేసు, “నా బాబొ హర్
 గట్టు కామ్ కీసెర్ మత్త కాడ్మి, నన గిర్ కామ్ కీసెర్
 మంతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁸ఇద్ కారన్తున్ హిందల్,
²⁴₅₃యూదుల్కనుర్ అదికారిర్, “వేర్ సిరిప్ ఆరమ్మ దివొస్
 మా నేకితున్ బహ్మా మాయ్యల్ ఆయ్య, బగవంతన్ తన్వోర్
 బాబొ ఇంజెర్ ³⁰₀₄వెహ్మి, తనకున్ బగవంతన్ బరొబర్ బడి కీసెర్
 మంతార్” ఇంజి, ఇవ్ రండే కారన్కున్ హిందల్, యేసున్
 జకన ఇంజెర్ వూర్ నిర్బయ్ కీతెర్.

* 5:3-4 తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్కన్ ఇవ్ గొట్టింగ్ సెలెంగ్.

బగవంతన అదికార్ యేసునగ మంత

19 తె యేసు ఇహిన్ పోడి కీసి ³⁰వెహ్హార్: “ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్. బగవంతనార్ మరి తన్వ తన బతయ్ కియ పరార్. బాబో బతల్ కీంతారా, సిరిష్ అదెనె సూడ్చి మరి కీంతార్. బాబో బగవంతల్ బతంగ్ బహన్ కీంతారా, అవెన్ మరి అహ్నా కీంతార్. 20 బాబో మరిన్ ⁵³లాడ్ కీత కాడ్చి, తన కియ్యలిక్ సమ్మె కామ్మున్ మరిన్ తొప్పార్ మంతార్. ఉండె వెలె డగుక్ కామ్ము మునె బవిసత్తె మరిన్ సంగ బాబో కియ్యస్పల్ సూడ్చి, బెయ్ గుల్ ఆకిట్. 21 బాబో సాతుర్కున్ బహన్ ¹⁴నేండుసంతారా, అహ్నా మరి గిర్ తన నేమి కీతుర్కున్ ²²పిసుసంతార్. 22 బాబో బోనె ²⁹తస్వ కియ్యర్. బతి ²⁹తస్వ కియ్యె బర్పర్ అదికార్ తన్వార్ మరిన్ సీతార్. 23 తనకున్ బహన్ సమ్మిర్ మాని కీంతెరా, అహ్నా మరిన్ గిర్ మాని కియన ఇంజెరెన్, అద్ అదికార్ మరిన కెయ్యె బగవంతల్ సీతార్. బోరె ఆయి మరిన్ మాని కియ్యెకె, మరిన్ సారి కీతార్ బాబోన్ గిర్ మాని కీత లెకతగ వాయెర్. 24 నావ గొస్తి కేంచి, నాకున్ సారి కీతానగ ⁴¹బరొస ఇర్వన్, ⁶⁶బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. ఆతాన్ పాప్పున్ హిందల్, వాయ్యల్ సిక్స తపంత. మరన్తల్ తప్పి, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట్ట.

25 “ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్. సానలిర్ బగవంతనార్ మరిన గొస్తి కేంజ్యల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత. అద్ గొస్తి కేంచి, ²¹తాక్కులిర్ బస్కెట్ పిసంతెర్. 26 బహన్ బగవంతల్ ²²జీవతార్ మాల్కల్ ఆందురా, అహ్నా బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ సియ్యల్ అదికార్ మరిన్ సీతార్. 27 వోర్ మరి ¹⁸స్వర్గనార్ మాయ్యల్ ఆత కాడ్చి, లోకుర్కున్ ²⁹తస్వ కియ్యల్ ⁴⁹అదికార్ బాబో వోన్ సీతార్. 28 మిరట్ గుల్ ఆయ్యట్! ఉంది వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ వకత్తె ³⁴వీచ్నగ మన్వలిర్ సానలిర్ సమ్మిర్ గిర్ బగవంతనార్ మరిన గొస్తి కేంచి, నేండ్చి బట్రా వాంతెర్. 29 ⁸⁶నేండ్చి బట్రా వాతుర్ సమ్మిర్కున్ వోర్ మరి ²⁹తస్వ కీసి, వూర్గట్ ⁸పునెవంతలిర్కున్ బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ సీంతార్ అని పాపెన్తలిర్కున్ సిక్స వాటంతార్. 30 అద్ ²⁹తస్వ నావ ఇవతున్ పియ్యి ఆయె బతి, నాకున్ సారి కీతాన ఇవతున్ పియ్యిన్ కీంతాన్. నావ నన బతయ్ కియ పరొన్. బాబల్ నాకున్ వెహ్హ తీరె, లోకుర్కున్ ¹³నాయ్ ²⁹తస్వ కీంతాన్. నన కియ్యల్ తస్వ నాయ్ ఆంద్.

యేసున్ బారెతంగ్ గవంగ్

31 “మోక నా బారెతె ననయ్ ³¹గవ వెహ్హతె, నావ ³¹గవతున్ ²⁷కరల్ ఇంజెర్ వొపుర్. 32 నా బారెతె ³¹గవ వెహ్హ వొరార్ మంతార్. వోర్ వెహ్హల్ ³¹గవ ²సతెమ్ ఇంజెర్ నాకున్ టావ.

33 “మిరట్ ²⁴యోహాన్ కహితుర్కున్ రొహ్లాట్. వోన్ ³¹గవ ²సతెమె ఆంద్. 34-35 యోహాన్ డివెల్ దాత్ పొచ్చెర్ వేడ్చి సిసెర్ మత్తార్. మిరట్ వోన్ వేడ్చితె జులుక్ వేరి, బెయ్ ఆనంద్ మత్తిట్. మిరట్ ⁴⁹బచె మాయన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ ³⁰వెహ్హర్ మంతార్.

19 ⁸¹లూక 23:43;
యోహా 5:24;
6:47 ²⁴6:1 ³⁰04 v24
20 ⁵³68 11:3
21 ¹⁴53 7:52 ²²27 6:63
22 ²⁹19 v30 ²⁹20 v24
22 ⁶⁶1 v39 ⁸¹2 v25
22 ²²2 v26 ²⁰20 v27
30 ⁰⁴ v25 ⁰⁰ v38
25 ⁸¹6:26 ²¹98 6:51
30 ⁰⁴4:35;5:34;6:42
26 ²²2 v29
27 ¹⁸49 10:18 ²⁹20 v29
28 ³⁴19 11:17
29 ¹8 7:12 ³86 11:24
22 ²² v39 ²⁹20 మత్త 23:23;
యోహా 5:30;
హబ్బి 9:27
30 ⁴²లూక 1:17;
యోహా 7:24;
రోమ 2:13
29 ¹⁹7:24 ²⁹20 7:24
31 ²⁷ v32
31 ⁴⁰ v32 ³¹41 v32
32 ²⁷6:55 ³¹40 v33
31 ⁴¹మార్ 14:55;
యోహా 5:34;
తిమ 1:13
33 ²⁵8:32
24 ⁹¹ v36 ³¹40 v36
36 ²⁴91 10:40
31 ⁴⁰ v37 ³¹41 8:13
37 ³¹ v39
38 ⁴¹00 v44
39 ⁶⁶లూక 10:25;
యోహా 6:27;17:3
11 ²⁴7:38 ²²22 v40
31 ⁴⁰3:28;7:7;15:27
40 ²²22 3:36;6:27,63
42 ²6 13:35
44 ⁴¹00 v46
45 ¹⁶79 అపొ 24:26
34 ⁷⁵ v46
46 ¹¹25 6:31
34 ⁷⁵6:32 ⁴¹00 v47
47 ¹¹21 7:15 ⁴¹00 4:42;
6:29;7:5 ⁴⁴87 6:63
1 ¹⁰56 7:1 ²⁴24 v3 ⁵⁰85 v23
2 ⁴⁵92 v14
3 ²⁴ v5 ³¹01 v8
4 ⁵³ v41 ³⁹57 11:55
5 ⁹13:29 ²⁴24 v10
30 ⁰⁴ v6 ⁵³76 మత్త 10:3;
యోహా 6:7; అపొ 8:6
6 ³⁰04 v8 ³⁹85 8:6

“బతి నాకున్ నరిమన్కున ³¹గవ జురత్ సెలె. 36 బారెతెకె ²⁴91 యోహాన్తె తేర్ డగుర్ ³¹41 గవ నహ్ మంత. అద్ బతల్ ఇత్తెకె: నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్ము. ఇవ్ కామ్మున్ బగవంతల్ నాకున్ కీమ్ ఇంజెర్ హబ్బి కీతార్. ఇవె నాకున్ బాబో సారి కీతార్ ఇంజెర్ నిరుపన్ కీంతంగ్. 37 వోరె బాబో నా బారెతె ఇద్ ³¹గవ వెహ్హర్ మంతార్. బతి మిరట్ బస్కెన్ వోన్ వచన్ కేంజ్యకి అని బస్కెన్ వోన్ రూప్ సూడ్చి. 38 సారి కియ్యన్ పారా మిరట్ ⁴¹బరొస ఇర్వ కాడ్చి, వోన్ బోద మీవంగ్ దిల్కనగ మనా. 39 బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ ¹¹24 దర్మ-గ్రంతనగ, పుటంత ఇంజెర్ సోంచ్ కీసి, మిరట్ చొకాటె మహ్మంతిట్. బతి అవె వచన్ నా బారెతె ³¹గవ వెహ్హర్ మంతంగ్. 40 తేర్ బతి మిరట్ అద్ బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవతున్ సాటి నహ్ వాయ్ వొప్పిట్.

41 “నాకున్ మాయ్యలిర్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్ లాగొ. 42 బారెతెకె మిరట్ బగవంతన్ పెర్క కియ్యట్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. 43 నన నావోర్ బాబోన పారాడె వాతాన్. నాకున్ మిరట్ వొప్పకి. బతి ఉండె బోరె తన్వ పారాడె తనయ్ వాతెకె, వోన్ మిరట్ ఆనంద్ వొపంతిట్. 44 మీకున్ దుస్సుర్ డగుర్-పాన్ సియ్యల్ ఇస్మమ్ బతి, వొరార్ మన్వల్ బగవంతల్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్ సాటి కోపిద్ కియ్యట్. తె నా పారా బహన్ ⁴¹బరొస ఇర పర్కిట్? 45 నన బాబోనగ మీ పారా పిరది కీంతాన్ బతలొ ఇంజెర్ సోంచ్ కియ్యట్. బతి దర్మత కానున్తున్ లిహి కీతార్ ³⁴మోసె పరవక్తన్ పారా మిరట్ ¹⁶ఆస ఇర్బిట్. వోర్ మోసెయ్ మీ పారా పిరది కీంతార్. 46 వోర్ ³⁴75 మోసె నా బారెతె ¹¹25 లిహి కీత కాడ్చి, మిరట్ మోక వోన్ ⁴¹బరొస కీందిట్, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్. 47 బతి మోసె లిహి కీత దర్మత ¹¹21 కానున్తుంగ్ ⁴⁴గొస్తి మిరట్ ⁴¹00 నమ్మిట్, నావంగ్ గొస్తి బహన్ నమ పర్కిట్?” ఇంజెర్ యూదుల్కునుర్ అదికార్కున్ వెహ్హర్.

యేసు సియ్యంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్

(మత్తయి 14:13-21; మార్క్ 6:30-44; లూక 9:10-17)

అద్ ఆత పెజె, యేసు ¹⁰గలిలయ సమ్మర్తున్* హంద బాజ్చెకె, తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ సొత్తార్. 2 బేమరి వాలిర్కున్ యేసు చొకాట్ కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మున్, సూడ్చి, వెలెటిర్ మాంది వోన్ పెజెయ్ వాసెర్ మత్తెర్. 3 తె యేసు గుట తెగ్గిసి, తన్వర్ ³¹సిస్యలిర్ తోడొ ఉద్తార్. 4 అవ్ దివొస్సనగ ²⁴యూదుల్కున్ పస్కు, సడ్ కరుమ్ వాసి మత్త. 5 అద్ వకత్తె యేసు తల తప్పి సిర్కుట్ సూడ్చార్. తె వెలెటిర్ మాంది తన్ వాసెర్ దిస్సెర్. “వీర్ సమ్మిర్ తిన్జె బగటల్ కానె యేచ్చి తర్కట్?” ఇంజెర్ ⁵³పిలిపున్ యేసు పూసి కీతార్. 6 తన బతల్ కియ్యల్ మంతార్ ³⁰ఇన్వల్ తనకున్

* 6:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

టావయ్. బతి వోర్ పిలిప్ప మన్దె బతల్ మంతయె కరి కియన ఇంజెరెన్, యేసు అహాన్ పూసి కీతార్. ⁷తె ⁵³₇₆పిలిప్ప, “రండ నుమ్మా (200) కరారంగ్ బిలనె”* చంది యేచ్చి తత్తె తెర బతి, హర్ వారాన్ జరజర తిన్లె గిర్ యెవా” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ⁸⁻⁹అస్కె వోసుర్ ³¹₀₁సిస్యలిర్గటల్ ⁴⁶₁₃సిమెన్-పేతుర్ ⁸తముర్ ⁴₀₆ఆండ్రెయల్, “ఇగె వారాన్ కాండినగ సియుంగ్ సారింగ్ అని రండ చుడుక్ ³⁷₉₅మీన్స్ మంతంగ్. ³⁰₀₄బతి ఇచార్ వెలె మాందితున్ ఇవ్ బేకెన్ యెహంగ్” ఇంజెర్ యేసున్ వెహార్. ¹⁰తె యేసు, అగ ఉద్దల్ జాడి మత్త కాడ్కి, “తాన్ పారా పర్జతున్ ఉపుసట్” ఇంజెర్ వెహార్. తె మరి-మియడ్ అని వెయ్యెకున్ లెక కియ్యకె, లగ్-బగ్ సియుంగ్ హజర్క్ (5,000) మాడ్చ పంగత్ ఉత్తెర్. ¹¹అస్కె యేసు, అవ్ సారింగ్ పియ్యి, బగవంతన్ దనెవాద్ వెహి, పంగత్ ఉద్దతుర్కున్ వహి కియ్యె సీతార్. అహ్ ³⁷₉₅మీన్సున్ గిర్ సీతార్. వూర్ తిందనచ్చోర్ తిత్తెర్. ¹²పర్జ పేటిమెన్ తిత పెజె, “ఇమర్ గిర్ కరబ్ ఆయ్యక్నె, మెయ్యంగ్ టుక్తెంగ్ సెమ్మె మీరి కీమ్” ఇంజెర్ ³¹₀₁సిస్యలిర్కున్ యేసు ³⁰₀₄వెహార్. ¹³తె సిస్యలిర్, తిత్తంగ్ అవ్ సియుంగ్ సారిన్ మెయ్యంగ్ టుక్తెన్ మీరి కీతెక, బార ²⁸₉₄డాలంగ్ నింతంగ్. ¹⁴అద్ మయ్యత కామున్ సూడ్చి, పర్ గుల్ ఆతెర్. అని “ఇద్ ²⁸₈₉దునియతె వాయ్యె మత్తార్ వోర్ ²₃₀కరల్ ¹పర్వక్తల్ వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ పర్జ ³⁰₀₄ఇత్తెర్. ¹⁵తె యేసు, వూర్ పర్జ తనకున్ హటున్ ³⁵₀₄రాజల్ కియ్యె ఆంతెర్ ఇన్వల్ కరి కీసి, అద్ గుటతెక వారారె సాత్తార్.

యేసు సమ్మర్త యేత్ పారా తాక్యల్

(మత్తయి 14:22-27; మార్క్ 6:45-52)

¹⁶⁻¹⁷అద్ నేటి పోడ్డ్ సానెకె, యేసునుర్ ³¹₀₁సిస్యలిర్ గలిలయ సమ్మర్త డర్దిత్ కరుమ్ సాంజి, యేసున సరి సూడ్చోర్ మత్తెర్. అస్కె సికటి ఆసెర్ మత్త తెర బతి, యేసు వూర్ వాయ్యెకె మత్తార్. తె వూర్ సిస్యలిర్, ఉంది ⁴¹₄₃రూకతగ ఉచ్చి, సమ్మర్తున్ హంద బాజున్ మన్వల్ ²⁵₈₄కపెర్నహోమ్ చహార్తె సాన్లె పెసెతెర్. ¹⁸అదె వకత్తె డగుర్ వడి-దూందడ్ తేచ్చి, సమ్మర్తంగ్ హెల్వంగ్ బడె మాతంగ్. ¹⁹వూర్ లగ్-బగ్ మూంద్-నాలుంగ్ కోస్క్ లక్ ⁴¹₄₃రూకతున్ ⁴⁰₄₃తాకుస్త పెజె, యేత్ పారా తాక్యర్ యేసు తమ్మ రూకతగ వాయ్యర్ సూడ్చి, బెయ్ వెరితెర్. ²⁰బతి యేసు, “వెరిమట్! ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰₀₄వెహార్. ²¹అస్కె వోన్ ఆనంద్నె అద్ ⁴¹₄₃రూకతగ ఉప్పసెతెర్. అస్కె యెంటనె వూర్ సాన్వల్ జాగతె అద్ రూక యెవ్.

²²⁻²³పర్జు వింతి కీసి జేవున్ దొస్తార్ అద్ జాగతె, దుస్రా నేటి కహి ⁴¹₄₃రూకంగ్ ⁵⁰₈₅తిబెరియ నగుడల్ వాతంగ్. తె సమ్మర్త హంద బాజున్ రెహె మాయ్యలిర్ లోకుర్, ³¹₀₁సిస్యలిర్ సిరిప్ ఉందియ రూకతె సాత్తెర్. బతి వూర్ తర్నొతె యేసు సాన్కెకె ఇంజెర్ కరి కీతెర్. ²⁴వూర్ మాంది యేసున్ అని

⁷₁₂ ¹²₂₀ ⁵³₇₆ ¹²₂₁

¹⁰₂₄ ²⁴_{v11}

⁵⁵₂₈ ¹_{కార} ³₁₂

¹¹₂₄ ²⁴_{v15} ³⁷₉₅ ²¹₁₉

¹²₃₀ ^{04_{v14} ³¹₀₁ ^{16_{v16}}}

¹³₂₈ ^{94_{v26} ¹⁴₂₀ ^{16_{v9}}}

¹⁴₃₀ ²_{మత్త} ¹⁴₃₃;

యోహా ⁷₂₆ ²⁸₈₉ ^{v33}

³⁰₀₄ ²⁰_{v20} ⁹⁶_{v45} ⁴⁵₉₂ ²⁶_{v26}

¹⁵₃₅ ¹²₁₃ ²⁴_{v17}

¹⁹₂₄ ⁵₈; ⁶₂₂,

⁵³₄₀ ⁴³_{v66} ⁴¹₄₃ ²¹_{v21}

²⁰₃₀ ^{04_{v26}}

²¹₄₁ ⁴³_{v22}

²⁴₂₄ ²⁴_{v26} ²⁵₈₄ ⁵⁹_{v59}

³¹₀₁ ⁴₈; ⁶₆₀;

¹¹₇ ⁴¹₄₂ ²¹₈

²⁵₆₁ ⁹₂

²⁹₂₄ ³²_{v32} ⁴¹₀₀ ³⁰_{v30}

³²₂₈ ⁷₂₈ ⁸¹_{v47}

²⁴₂₄ ³⁵_{v35} ^{04_{v42}}

³⁴₇₅ ¹⁶₃₁;

యోహా ⁷₁₉;

అపొ ⁶₁₄ ³⁷₇₂ ³³_{v33}

³³₂₂ ³⁵_{v35} ²⁸₈₉ ⁵¹_{v51}

³⁷₇₂ ¹⁶₃₁;

యోహా ⁶₃₈;

అపొ ¹₁₁

³⁴₂₉ ⁶²_{v68}

³⁵₂₂ ⁴⁰_{v40}

²⁴₂₄ ⁴²_{v42} ⁰⁰_{v36}

³⁶₀₀ ⁴⁰_{v40}

³⁸₇₂ ⁴¹_{v41}

⁴⁰₆₆ ¹_{v47}

²²₂₂ ⁴⁷_{v47} ⁰⁰_{v47}

³¹₀₁సిస్యలిర్కున్ మమ్మాతెర బతి, బోరె పుట్టకి. తె అవ్ రూకనగ ఉచ్చి, యేసున్ మమ్మాసెర్ ²⁵₈₄కపెర్నహోమ్ సాత్తెర్.

²⁵సమ్మర్త హంద డర్దితె యేసు వూర్కున్ దిస్త పెజె, “⁴⁴గురుజి! ఇగె బస్కె వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్.

జీవతున్ తాకద్ సియ్యల్ కానె యేసుయ్ ఆందుర్

²⁶⁻²⁷తె యేసు, “మయ్యతంగ్ కామ్మున్ అర్తమ్ కియ్యడున్ హిందల్ ఆయె బతి, బర్పూర్ కానె తిత్తున్ హిందల్ మిరట్, నాకున్ మమ్మాసెర్ మంతిట్. నప్పి కరబ్ ఆయ్యల్ కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాయ్యట్. బతి ¹స్వర్గనోర్ మాయ్యల్, సియ్యల్ ⁶⁶₂₂బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ వాలె కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాయ్యట్. అహాన్ సియన్ సాటినె, బగవంతల్ తన్వ అదికార్ ⁴⁹₇₂మోర్ నా పారా వాడ్చోర్. ఇద్ ⁸¹₂సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄వెహార్. ²⁸అస్కె వూర్, “బగవంతల్ మాకున్ బతల్ కియన ఇంతోర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁹తె యేసు, “బగవంతల్ బోన్తె సారి కీతారా, వోన్ ⁴¹₀₀బరొస ఇరన ఇంజెర్ కోరంతోర్” ఇంజి వెహార్. ³⁰⁻³¹అద్ కేంచి వూర్, “మా తొత్తుర్ ఈజిప్టున్ వానెకె, బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్. దర్క-గ్రంతనగ ¹¹₂₅లిబా కీత తీరె వోర్ ³⁷₇₂స్వర్గనల్, అద్ కానెతున్ తిన్లె సీతార్. తె మమెట్ నీ పారా ⁰⁰₀₀బరొస ఇర్నల్ ఇంకె మా సాటి, బాతల్ మయ్యత కామ్ కీసి తొహంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ³²అస్కె యేసు, “అద్ కానెతున్ ³⁷₇₂స్వర్గనల్ ³⁴₇₅మోసె సియ్యకి బతి, నా బాబొయె సీతార్. ఇంకె అద్ ⁸¹₂కరల్ కానెతున్, నా బాబొ స్వర్గనల్ సీసెర్ మంతోర్. ³³బాబొ ³⁷₇₂స్వర్గనల్ బతతున్ సారి కీతారా, అదె ²⁸₈₉దునియతుర్కున్ ²²₂₂జీవదాన్ సీత. బగవంతల్ సారి కీత కరల్ కానె ఇదె ఆంద్” ఇంజెర్ వెహార్. ³⁴తె వూర్, “⁶⁹పర్జు! అద్ కానెతున్ మాకున్ బస్కెట్ సీమ్” ఇంజెర్ కోర్తెర్. ³⁵అస్కె యేసు, “ననయ్ ²²₂₂జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ఆందున్. నా పారా ⁴¹₀₀బరొస ఇర్ని, నావ చర్పతె వాయ్యలిర్ బస్కెట్కె వూరంగ్ దిల్కున్ రొపా కరుసాయుర్ అని వూర్కున్ బస్కెట్కె యేర్ వట్టు వసా. ³⁶బతి నన ఇదెన్ మునె వెహాపినయ్, మిరట్ నాకున్ సూడ్త పెజె గిర్ నా పారా ⁴¹₀₀బరొస ఇర్మకి. ³⁷తెర బతి, బోన్ బోన్తె బాబొ నహ్ సారి కీంతారా, వూరె నహ్ వాంతెర్. నహ్ వాతుర్కున్ బస్కెనె బహి డగ్గి కియెన్. ³⁸బారితెకె, నన నావ ఇచ తీర్ కియ్యె ³⁷₇₂స్వర్గనల్ రెయ్యి వాయ్యకి. బతి నాకున్ సారి కీతొన ఇచ తీర్ కియ్యెనె వాతొన్. ³⁹నాకున్ సారి కీతొన ఇచ బతల్ ఇత్తెకె, నహ్ సారి కీతుర్గట్ వారోర్ గిర్ తప్పి సాన్వక్నె నన కాబాడ లాగర్. వూర్కున్ ¹తన్వ కియ్యల్ దిహొసున్, నేటి నన నేండుస లాగర్. ⁴⁰బారితెకె, తన్వోర్ మరిన్ బాజ్ సూడ్చి,

* 6:7 రండ నుమ్మా కరారంగ్ బిలనె విలువ కమి జాస్త ఆట్ మహిసన బూతి. ఇవెన్ గ్రీకు బాసతె ¹²₂₆దేనరంగ్ ఇంతెర్.

⁴¹బరొస కియ్యన్ ⁶⁶బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ పుటన ఇన్వల్ బాబొన ఇచ ఆండ్. అహాన్ బరొస ఇర్వన్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతాన్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్చార్. 41-42 అస్కె వూర్ ²⁴యూదుల్క్ న జాతితుర్, “నన ³⁷స్వర్గనల్ రెయ్య వాత కానెత్” ఇంతార్. వేర్ యేసుతె ²⁵యోసెఫ్చార్ మరి ఆందుర్ కి రా! వేసుర్ అవల్-బాబొ మాకున్ టావయ్. ‘నన స్వర్గనల్ రెయ్య వాతొన ఆందున్’ ఇంజెర్ బారి ఇంతార్?” ఇంజి గొల్తెర్. ⁴³తె యేసు, “మీవ మిరట్ గొల్మట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ ఇత్తార్. ⁴⁴“నాకున్ సారి కీతార్ వోర్ బాబొ, బూర దిల్లగ ఇచ పుటుసంతారొ, వూరె నహ్ వాంతెర్. దుస్సుర్ వాయుర్. నహ్ వాతుర్క్కున్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁴⁵“బగవంతలె వూర్క్కున్ కరుసీంతార్” ఇంజెర్ ⁴⁶పర్వత్తుర్ ¹¹లిహి కీతెర్. బూరై అవ్ గొస్టింగ్ కరిసి, అవెన్ పియ్య తాకంతెర్, సిరిష్ వూరె నహ్ వాంతెర్. ⁴⁶బగవంతన్ సూడ్డార్ వోర్ బోరె సెలార్ ఇంజెర్ వెహ్చార్ మంతాన్. సిరిష్ ననయ్ బగవంతన్ సూడ్డి, వాతొన ఆందున్. ⁴⁷బోరై నహ్ ⁴¹బరొస ఇరంతారొ, వోన్ ⁶⁶బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ పుటంత ³⁰ఇన్వల్ ⁸¹సతెమ్ ఆండ్. ⁴⁸ననయ్ ²²జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత్ ఆందున్. ⁴⁹మీ తొత్తుర్ అద్ బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్ తెర్ బతి మార్తెర్. ⁵⁰బతి ఇద్ ³⁷స్వర్గనల్ రెయ్య వాత కానెతున్ బోరై తింతెర్, వోన్ బస్కెట్ మరన్ మనా. ⁵¹స్వర్గనల్ రెయ్య వాత ²²జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత్ ననయ్ ఆందున్. బోరై ఇద్ కానెతున్ తింతారొ, వోర్ ⁶⁵బస్కెట్ ²¹పిసంతార్. అద్ కానె నా మేందోల్ ఆండ్. అద్ మేందోడున్ ²⁸దునియతుర్క్కున్ బస్కెట్ పిసుసి ఇర్లె, అర్చన సింతాన్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁵²ఇద్ కేంచి వూర్ ²⁴యూదుల్క్, “మరట్ తిన్లె వేర్ తస్వ ⁴⁵మేందోడున్ బహన్ సియ పరంతార్?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ సొంగ్చె చర్చ కీతెర్. ⁵³తె యేసు, “స్వర్గనార్ మాయ్న మేందోల్ తిన్లెకెన్ ఆయి, వోన నెతుర్ ఉన్లెకెన్ ఆయి, మీకున్ బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ పుట పరా. ఇద్ ⁸¹సతెమ్ ఆండ్. ⁵⁴బతి బోరై నావ మేందోడున్ తింజి, నావ ²⁹నెతుడున్ ఉంటారొ, వోర్ ⁶⁶బస్కెట్ ²²జీవతె మందంతార్. వోర్ సాతెకె గిర్, తస్వ కియ్యల్ దివొస్సు నన వోన్ నేండుసంతాన్. ⁵⁵బారితెకె నావ మేందోల్ ²⁷కరల్ తిన్వల్ కానె ఆండ్ అని నావ నెతుర్ కరల్ ఉన్వల్ చీజ్ ఆండ్. ⁵⁶బోరై నావ ⁴⁵మేందోడున్ తింజి, నావ ²⁹నెతుడున్ ఉంటారొ, వోన్ నన నహ్ వోర్ ఉంది ఆసి, మందంతామ్. ⁵⁷జీవతె మన్వల్ బాబొ నాకున్ సారి కీత కాడ్డి, నన ²¹జీవతె మంతాన్. అహ్ నావ మేందోడున్, బోరై తింతారొ వోర్, నా హిందల్ జీవతె మందంతార్. ⁵⁸స్వర్గనల్ రెయ్య వాత కరల్ కానెత్ ననయ్ ఆందున్. తొత్తుర్ మన్న ఇన్వల్ కానె తింజి గిర్ మార్తెర్. బతి ఇద్ కానెతున్ తిత్తెర్ ⁶⁵బస్కెట్ ²¹జీవతెన్ మందంతెర్ ఇంజి, మీకున్ వెహ్చార్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁵⁹ఇవ్ గొస్టింగ్ ²⁵కపెర్నహోమ్ న ⁴⁸సునగోగ్గి* బోద కీనెకె యేసు వెహ్చార్.

⁴³ ²⁴v53
⁴⁵ ¹¹25 8:8 ⁴³96 7:40
⁴⁷ ⁶⁶v54 ²81 5:19;
6:53; 10:1 ²²v48
³⁰04 v52 ⁴¹00 v64
⁴⁸ ²²v51
⁵⁰ ³⁷v51
⁵¹ ⁶⁵మార్ 10:30;
యోహ 6:58; 13:8
²¹98 v57 ²²v53
²⁸89 7:4 ³⁷v58
⁵² ²⁴7:1 ³⁰04 v53
⁴⁵61 v52-56
⁵³ ⁸¹8:34 ²²v54
²⁴v19, 61; 7:28 ³⁰04 v65
⁵⁴ ²⁹v54-56
⁶⁶v68 ²²v63
⁵⁵ ²⁷7:18
⁵⁶ ¹19:34 ⁴⁵61 v63
⁵⁷ ⁹⁸v58
⁵⁸ ⁶⁵8:35
²¹7:38 ³⁷12:28
⁵⁹ ²⁵ముత్త 4:13
⁴⁸64 18:20
⁶⁰ ³¹v61
⁶³ ²²5:40; 6:68;
17:3 ²²రోమ 4:17
⁴¹7:39 ⁴⁴87 v68 ⁴⁵61 8:15
⁶⁴ ⁴⁶8:25
²⁴v67 ⁴¹00 v69
⁶⁵ ³⁰04 v71
⁶⁶ ³¹01 7:3 ⁴⁰43 7:1
⁶⁷ ²⁴v70
⁶⁸ ⁶⁶10:28 ²²8:12
²⁹62 8:11 ⁴⁰74 13:6
⁴⁴8:20 ⁴⁶13 v71
⁶⁹ ⁴0 14:26 ⁴¹00 7:5
⁷⁰ ¹²28 8:44
¹⁶13:18 ²⁴7:1
⁷¹ ²⁵12:4 ²⁴69 12:4
³⁰04 7:6 ⁴⁶13 13:2
¹ ¹⁰56 v9 ²⁴v6
²⁴v3 ²⁴53 v2 ⁴⁰43 8:12
² ²⁴v11
³ ⁸0 v5 ²⁴49 11:7 ³¹01 8:31
⁴ ²⁸89 v7
⁵ ⁸0 v10 ⁴¹00 5:47;
7:31; 9:18
⁶ ²⁴v14 ³⁰04 v11
⁷ ²⁸89 3:16; 8:12; 11:27
³¹40 8:13 ⁴¹90 17:15

బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ బారె బోద

⁶⁰ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి వూర్ ³¹బక్తలిర్, “ఇద్ బోద వెల కటిన్త మంత. ఇద్ బోదతున్ బోర్ వాపనిర్?” ఇంజెర్ గొల్తెర్. ⁶¹⁻⁶²తె యేసు అద్ కరి కీసి, “మిరట్ ఇద్ గొస్టి కేంచిన్ సొంగున్ వాతెకె, స్వర్గనార్ మాయ్నల్, వాత జాగతెకె తాచ్చి సొన్వల్ సూడ్డెకె, ఉండె బహన్ ఆంతిటా?” ఇంజెర్ ³¹బక్తలిర్కున్ ఇత్తార్. ⁶³“⁴⁵మేందోల్ ²²జీవతున్ సియ పరా. సిరిష్ బగవంతన్ ⁵¹ఆత్మతున్ హిందలె, జీవతె మంతిట్. నన ⁴⁴వెహ్చాలిక జీవ సియ్యల్ ఆత్మతంగ్ గొస్టింగ్ ఆందుంగ్. ⁶⁴బతి మీ రొపా కహితుర్ ⁴¹బరొస కియ్యర్ వూర్ మంతెర్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్చార్. బారెకె, తనకున్ బోర్ నమ్మెర్ అని బోర్ పసి కీంతార్ ఇన్వల్ యేసున్ మొదొడలె టావ మత్త. ⁶⁵అని ఉండె యేసు, “మీకున్ నా బాబొ సారి కీతెకె తప, నహ్ బోరె వాయ పర్చిట్. అదెన్ సాటిన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సమ్మిర్కున్ ³⁰వెహ్చాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶⁶అస్కెడల్ యేసునుర్ వెలెటిర్ ³¹బక్తలిర్ పెజె మల్చి సాత్తెర్ అని వూర్ ఉండె బస్కెన్ వోన బక్తి పియ్యకి. ⁶⁷అదెన్ సాటి, యేసు బార జన్క్ సిస్యలిర్ బాజున్ మల్చి, “మిరట్ గిర్ దాకొమ్ ఇంతిట్ కి బతల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁶⁸అస్కె ⁴⁶సిమ్మెన్-పేతురు, “బోన్ ఇంజెర్ దాకొమ్ ²⁹పర్చు? ⁶⁶బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ సియ్యలిక్ ⁴⁴గొస్టింగ్ వెహ్చాని నిమెయ్ ఆంది. ⁶⁹‘బగవంతలె రొహ్చార్ వోర్ పవిత్ర వాలెని నిమెయ్ ఆంది’ ఇంజి ⁴¹బరొస ఇర్చి కరి కీతామ్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁷⁰తె యేసు, “మీ బార జన్కున్ ననయ్ ¹⁵నేమి కీతాన్ కి సెలె? బతి మిహటల్ వారొనగ సయ్యన్ద మన్ మంత” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁷¹సిమ్మెన్చార్ మరి ²⁴ఇస్కరియోత్ నాట్చార్ ²⁵యూదల్, బార జన్క్ సిస్యలిర్గటల్ వారొర్ ఆసి గిర్ దోక సియ్యల్ ఆతార్. అదెన్ సాటిన్ వోన్ బారెకె ఇద్ గొస్టి ³⁰వెహ్చార్.

యేసు అని వోసుర్ తముక్

7 ఇద్ ఆత పెజె, ²⁴యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్ యేసున్ జక్లె సూడ్డెర్ మత్త కాడ్డి, ²⁴యూదయ యేరియతగ వోర్ సొన్మకి. సిరిష్ ¹⁰గలిలయ యేరియతగన్ తిరిసెర్ మత్తార్. ²బతి అద్ గట్కతె ²⁴యూదుల్క్ న ¹డేరన సడ్ ¹కరుమ్ వాసెర్ మత్త. ³తె యేసునుర్ ⁸తముక్, “నిమె ఇగటల్ ²⁴యూదయ సాన్. అస్కెన్ అగటుర్ నీ ³¹బక్తలిర్ నీవంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్క సూడంతెర్. ⁴ఇగెన్ మత్తెకె నీకున్ డగుర్-పాన్ వాయె. నిమె కరలెనె ఇవ్ మయ్యతంగ్ కామ్క కీతెకె, ²⁸దునియతుర్క్కున్ తొహ” ఇంజెర్ తాదన్ వెహ్చార్. ⁵ఇత్తెకె, వోసుర్ ⁸తముక్ గిర్ యేసునగ ⁴¹బరొస ఇర్చికి. ⁶తె యేసు, వూర్క్కున్ ³⁰ఇత్తార్, “నా బారెకె వొడ్డి అరుస్వల్ వకత్ అజాన్ వాయెయె. బతి మిరట్ బస్కె గిర్ అగ సొంద వచా. ⁷దునియతుర్ మీకున్ ³¹మెహ్చక్ మంద

* 6:59 సునగోగ్ ఇత్తెకె యూదుల్క్ మీరె మాయ్నల్ రోన్.

పరుర్. బతి వూర్ కియ్యలిక్ కామ్మ కరబ్ మంతంగ్ ఇంజెర్ నన వెహ్ కాడ్కి, నాకున్ వూర్ మెచుర్. ⁸ మిరట్ సడ్డున్ సాటి సొంటు. నావ వాయ్యల్ వకత్ నింద్య కాడ్కి, నన ఇంకె మీ సంగ వాయున్ ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్. ⁹ ఇహిన్ వెహ్, యేసు ¹⁰ గలిలయతగన్ అగ్గార్.

¹⁰ బతి వోసుర్ ¹¹ తముక్ సడ్డున్ సాటి సొత్త పెజె, యేసు గిర్ ఉజగిరితె అయ్య, మక్తితె అగ సొత్తార్. ¹¹ అద్ సడ్ జర్నెకె ²⁴ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్, “వోర్ బగ మంతార్?” ఇంజెర్ వోన్ సాటి మహ్మత్. ¹² తె అద్ మాందితల్ కహితుర్, “యేసు ¹³ చొకొట్నార్ మాయ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ అని, ఉండె కహితుర్, “సెలె-సెలె వోర్ పర్తున్ పసి కియ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ కుస కుస చర్చ కీతెర్. ¹³ బతి ²⁴ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్ వెరెతె, యేసున్ బారెతె బోరె ఉజగిరి వడ్కిమకి.

యేసు డేరన సడ్ జర్నెకె మందిర్లగ బోద కరుస్వల్

¹⁴ అద్ సడ్ మొదోల్ ఆసి అర్దొ దివొస్కొ అత పెజె, యేసు ²⁴ మందిర్లగ సొంజి, బోద కరుస్వల్ సురు కీతొర్. ¹⁵ అద్ కేంచి వూర్, “అసల్ వేరే బోరె గురునగ సిక్సాన్ యేత్మకి. బతి వేన్ ఇచార్ వెలె గియన్ బగటల్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ ²⁴ యూదుల్కు గుల్ ఆతెర్. ¹⁶ తె యేసు, “నన వెహ్లిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయెంగ్. బతి నాకున్ సారి కియ్యల్ బగవంతనంగ్ ఆందుంగ్. ¹⁷ మిహ్టల్ బోరె ఆయి బగవంతన ఇచ తీర్ తాకన ఇందనుర్, ఇవ్ గొస్టింగ్ నహ్టల్ వాసెర్ మంతంగ్ కి సెలెకె, బగవంతనల్ వాసెర్ మంతంగ్ ఇన్వల్ కరి కీంతార్. ¹⁸ బోర్తె సొంత గొస్టింగ్ కరుసంతారా, వోర్ తన్వయ్ డగుర్-పాన్డున్ కోరంతార్. బతి బోర్తె తనకున్ సారి కియ్యనె డగుర్-పాన్ వాయన ఇంతారా, వోర్ బరొసంతార్ ఆందుర్. వోస్ ¹⁹ కరబ్ బతయ్ సెలె. ¹⁹ మోసె దర్మత ³⁵ కానున్తున్ మీకున్ సీతొర్. తెర్ బతి మిహ్టల్ వోరొర్ గిర్ అవెకున్ పియ్యి తాక్సెర్ సెల్వీట్. ఇదెన్ బద్ది నాకున్ జక్తె సూడ్సెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ యేసు ఇత్తార్. ²⁰ అద్ కేంచి దుస్రాక్ నహ్మన్ వాతుర్ వూర్, “ఎహో! నీకున్ బూర్ జక్తె సూడ్సెర్ మంతెర్? నిహ ⁴⁰ బూత్ సోప్రె మాసి మంత కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ²¹ తె యేసు, “నన ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి, కీత మయ్యత్ కామున్ సూడ్కి, మిరట్ సమ్మిర్ వెలె గుల్ ఆతిట్. ²² మీ మర్కున్ లతోల్ కత్రి”* కియన ఇంజెర్ మోసెన కానున్తగ మంత. ఇద్ రివజ్ మోసె మొదోల్ కియ్యకి. బతి తొత్తుర్గటల్ వాత. తెర్ బతి ²³ ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి గిర్, మిరట్ ఇద్ కార్య కీసెర్ మంతిట్. ²³ నా పారా బారి సొంగున్ వాంతిట్? మిరట్ వోరొర్ కాండిన్, ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి తోల్ కత్రి కీతెకె, ³⁴ మోసెన ³⁵ కానున్తున్ బహ్మా మాతప్ ఆయె ఇంతిట్. బతి అంటిత్ వోరొర్ మాయ్యన్ నన చొకాట్ కీతెకె, నాకున్ బహ్మా మాతొర్ ఇంతిట్. ²⁴ పారా

9 ¹⁰ లూక 24:6;

యోహా 7:41

10 ⁸ 11:2

11 ²⁴ ⁵³ v13 ³⁰ ⁰⁴ v12

12 ¹ ⁸ అపా 9:36

³⁰ ⁰⁴ లూక 22:16;

యోహా 6:42;

7:15,50;16:18

13 ⁵³ v15

14 ²⁴ ¹¹ v28 ²⁴ v16

15 ²¹ ¹¹ అపా 26:24

²⁴ ⁵³ v35 ³⁰ ⁰⁴ v25

16 ²⁴ v21

18 ⁹ ³ అపా 1:18 ² ⁸ 13:13

19 ³⁴ ⁷⁵ v22 ³⁵ ⁵¹ v23

20 ¹¹ ⁴⁰ 8:48

21 ²⁴ ²⁴ v28

22 ³⁴ ⁷⁵ v23

⁴⁰ ⁵⁹ అపా 7:8 ⁴⁰ ⁶¹ v23;

రోమ 4:11 ⁴⁵ ²¹ v23

23 ³⁵ ⁷⁵ 8:5 ³⁵ ⁵¹ v49

⁴⁰ ⁶¹ అపా 7:8 ⁴⁵ ²¹ 9:14

24 ¹³ ⁴² 17:25

²⁹ ¹⁹ v51 ²⁹ ²⁰ 8:16

25 ²⁴ ¹⁵ మార్ 1:5 ³⁰ ⁰⁴ v26

26 ³⁰ ⁴⁰ v40 ³⁵ ⁵⁸ v48

³⁰ ⁰⁴ v28 ⁵⁵ ⁴⁷ లూక 23:39;

యోహా 7:27;17:3

27 ⁵⁵ ⁴⁷ v31

28 ²⁸ ⁸ 8:16 ²⁴ ¹¹ 8:2

²⁴ ²⁴ 6:53;7:33;

8:28 ³⁰ ⁰⁴ v31

31 ³⁰ ⁰⁴ v37 ⁴¹ ⁰⁰ v38

⁴⁵ ⁹ 9:16 ⁵⁵ ⁴⁷ v41

32 ⁷ ⁴⁹ v45

⁵² ⁵⁷ v45 ⁵³ ³⁰ v45

33 ²⁴ ²⁴ v37

35 ¹⁶ ⁷² 12:20 ²⁴ ⁵³ 5:16;

8:22;10:24

దిస్పడున్ హిందల్, ²⁹ తస్వ కియ్యట్. బతి సోంవ్-విచార్ కీసి, ⁴² బరొబర్ ²⁹ తస్వ కీమ్ప్ ఇంజెర్ యేసు వెహ్. ²⁹

యేసుయె కిరిస్తు కి బతల్?

²⁵ అస్కె ²⁴ యెరుసలెమ్మూర్ కహి జన్మ, “వూర్ అదికారిర్ జక్తె, మహ్మవల్ వేరె ఆందుర్ సెలెయ్?” ³⁰ ⁰⁴ ఇన్వల్ మొదోల్ కీతెర్. ²⁶ “ఇచుల సూడబ్! వోర్ ఉజగిరి వడ్కిసెర్ మంతార్. తెర్ బతి, బోరె బతయ్ ఇంజెర్ సెలెర్. వేరె ³⁰ కరల్ ⁵⁵ ⁴⁷ కిరిస్తు ఇంజెర్ అదికారిర్ కరి కీతెరా బతల్? ²⁷ బతి ⁵⁵ ⁴⁷ కిరిస్తు వానెకె, వోర్ బగటల్ వాంతార్ ఇన్వల్, బోనె కరె మాయె. వేరె బగటార్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె” ఇంజెర్ వడ్కితెర్. ²⁸ అస్కె యేసు ²⁴ ¹¹ మందిర్లగ బోద కరుసెర్, “నన బోనె ఆందున్ అని బగటల్ వాతొన్ ³⁰ ⁰⁴ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె ఇంజెర్ సోంవ్ కీంతిట్. బతి నావ నన ఇగి వాయ్యకి. నాకున్ సారి కియ్యల్ ²⁸ సతెవంతల్ ఆందుర్. వోర్ బోర్ ఆందురా మీకున్ టావ సెలె. ²⁹ బతి వోర్ నాకున్ టావ. వోర్ సొన్ ఇంజెర్ హుకుమ్ సీత కాడ్కినె, ఇగి వాతొన్” ఇంజెర్ జోర్తె వెహ్. ³⁰ అద్ వకత్తె వూర్ అదికారిర్ వోన్ పియ్యె కోసిద్ కీతెర్. బతి వోరొర్ గిర్ వోన్ పారా కెయ్ వాట పర్మకి. బారెతె వోన్ వకత్ నిందెకె మత్త. ³¹ తెర్ బతి “⁵⁵ ⁴⁷ కిరిస్తు వానెకె, వేన్ తెర్ అదిక్ ²⁴ మయ్యతంగ్ కామ్మ ⁴¹ కీంతారియ్?” ఇంజి, వెలెటిర్ పర్త వోన్ పారా ⁴⁰ బరొస ఇరెర్. ³² ఇవ్ కుస కుస ఇన్వల్ గొస్టింగ్ ²⁴ పరిసయ్యల్కు* కేంజెర్ అని వీర్ ⁵³ పరిసయ్యల్కు, డగుక్ కటొడలిర్ మీరె మాసి, యేసున్ పియ్యె మందిర్లగ ⁵² కేప్టలిర్కున్ సారి కీతెర్. ³³ అస్కె యేసు, “నన ఉండె జరసి వకత్ వేరి, మీ సంగ మందంతాన్. అద్ వకత్ నింత పెజె, నాకున్ సారి కియ్యనగ మల్చి దాంతాన్. ³⁴ మిరట్ నాకున్ మహ్మకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సొంజి మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్వీట్” ఇంజెర్ వెహ్. ³⁵ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్ తమ్మ తమ, “మరట్ మహ్మతెకె గిర్ పుట్వకినె వేరే బగ సొన్మడ్ మందర్ బెహ? మోక దుస్రాక్ దేస్సెనగ పగ్గె మాసి మన్వలిర్ ²⁴ ⁵³ యూదుల్కునగ సొంజి, బగవంతన్ బారెతె టావ సెలెర్ వూర్కున్* బగవంతన బోద వెహ్ మందర్ కి? ³⁶ మిరట్ నాకున్ మహ్మకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సొంజి

* 7:22 మొదలిర్ పుట్టి అట్ రోజ్కెనె ³⁴ మోసెన కానున్తగ తోల్ కత్రి కియన ఇంజెర్ హుకుమ్ మంత. * 7:32 పరిసయ్యల్కు యూద దర్మతెర్ పెదొల్కు లోకుర్ ఆందిర్. బగవంతనంగ్ నేకింగ్ సమ్మిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్దిర్ అని తమ్మి గిరె పియ్యి తాకిన్దిర్. బతి వూర్ తమకున్ మన్దె వాతంగ్ నేకింగ్ అని రీతి-రివజ్కె వెలె తయర్ కీసి ఇవెన్ గిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్దిర్. * 7:35 ఇగి గిరిక్కుర్ ఇంజెర్ మందంత. బతి యూదుల్కున లెకతె గిరిక్కుర్ ఇత్తెకె దుస్రా సమ్మి జాతినుర్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్వట్ ఇన్వడ అర్తమ్ బతలెయ్యో?" ఇంజెర్ వడ్కెతెర్.

యేసు జీవ నిపుస్వల్ యేత వాగ్దన్ సియ్యల్

³⁷ అద్ సడ్డ ఆక్రిత దివోస్ బెయ్ ముకె మందంత. తె అద్ దివోసున్ నేటి యేసు నిల్చి, "వట్కు వస్తార్ వోర్, నహ్ వాసి యేర్ ఉండన. ³⁸ నా పొరా ⁴¹బరొస ఇర్నొనగ, ¹¹ ²⁴దర్మ-గ్రంత్ నగ వెహ్పిసయ్, 'వోస్ ²⁸పెటిత్ రొపాడల్ ²¹ ⁹⁸జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పోంగ్గెర్ మందంత" ఇంజెర్ వెహ్చార్. ³⁹ వోస్ ⁴¹బరొస ఇర్నొకున్ పుట్వల్ బగవంతన ⁴¹ఆత్మతున్ బారెతె, యేసు అద్ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పోంగ్గెల్ గొస్టి వెహ్చార్. యేసు ఉండె గిర్ సాసి-నేండెకె మత్తార్. అదెన్ సాటి పూర్గ అద్ ఆత్మ వాయ్కె మత్త. ⁴⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంజుర్ కహితుర్, "బవిసత్తె వాయ్కల్ ప్రవక్తల్" ³⁰కరలెన్ వేరె ఆందుర్" ఇంజెర్ ³⁰ ⁰⁴ఇత్తెర్. ⁴¹ ఉండె కహితుర్, "వేర్ ⁵⁵ ⁴⁷కిరిస్తు ఆందుర్" ఇంజెర్ ³⁰ ⁰⁴ఇత్తెర్. తె ఉండె కహితుర్, "ఎహా! కిరిస్తు ¹⁰ ⁵⁶గలియతల్ బహన్ వాంతోర్? ⁴² ⁵⁵ ⁴⁷కిరిస్తు ¹¹ ³⁸దావిద్ కున్ దాన్తల్ పుటంతోర్ అని దావిద్ మత్త ⁵⁵బెత్తెహమ్ చహర్తలె వాంతోర్" ఇంజెర్ ¹¹ ²⁴దర్మ-గ్రంత్ వెహంత్ కి?" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ⁴³ యేసున్ హిందల్, పర్జతున్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుట్ట. ⁴⁴ తె కహితుర్ వోస్ పియ్యుమ్ ఇంజెర్ సూడెర్. బతి వొరొర్ గిర్ వోస్ పొరా కెయ్ వాట పర్కకి.

యూదుల్కునర్ అదికారిర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇర్లె వొప్పకి

⁴⁵ మందిర్గ ⁵⁷కేప్పలిర్ రికమ్ కెయ్యెనె మల్చి వాత పెజె, "మిరట్ వోస్ బారి తర్కకి?" ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని ⁵³ ³⁰పరిసయుల్క్ పూసి కీతెర్. ⁴⁶ తె మందిర్గ ⁵⁷కేప్పలిర్, "వోర్ మాయ్కల్ వడ్కెతమ్ ఇంకె వేరి బోరె బస్కెన్ వడ్కెమకి" ఇంజెర్ జవబ్ సీతెర్. ⁴⁷ తె ⁵³ ³⁰పరిసయుల్క్, "వోర్ మీకున్ గిర్ పసి కీతొరియ్? ⁴⁸ మా అదికారిరటలె ఆయి, సెలెతె ⁵³ ³⁰పరిసయుల్క్ నగటలె ఆయి, వొరొర్ తెర్ వోస్ పొరా ⁴¹ ⁰⁰బరొస ఇర్లెరియ్? సెలె బోరె ఇర్కకి. ⁴⁹ బతి దర్మత ³⁵కానున్ టావ సెల్వక్సె, వీర్ పిసలిర్ లోకుర్ వోస్ బరొస ఇర్లెర్. తె పూర్కున్ బగవంతన సాపెన లాగంత" ఇంజెర్ మందిర్గ కేప్పలిర్కున్ వెహ్చార్. ⁵⁰ ఇదెన్ మునె, యేసునగ సాంజి, వాతుర్టల్ వొరొర్ ³⁵ ³⁰నికాదేమ్ ³⁰ ⁰⁴ఇన్వల్ వూర్ అదికారిర్ నడ్డుమ్ మత్తార్. ⁵¹ తె నికాదేమ్, "వోస్ గవ కేంజుక్సె అని వోర్ బతల్ కీతొర్ ఇన్వల్ కరి కియ్యక్సె, దర్మత ³⁵కానున్ పియ్యి, మరట్ ²⁹తస్వ కియ పర్కట్ కి? తప్పక్ మరట్ కియ పర్కట్!" ఇంజెర్ పూర్కున్ వెహ్చార్. ⁵² తె వూర్, "యే పిస! నిమ్ గిర్ ¹⁰ ⁵⁶గలియతొని ఆంది కి బతల్? దర్మ-గ్రంతున్ చొకాట్ వాచి కీమ్. గలియతల్ బోరె ⁴³ ⁹⁶పర్వక్తల్ వాయ్కె ఇంజి మందంత" ఇంజెర్ చేడి కీతెర్.

ఉంది వెయ్యె పీర్ కీసెర్ సాపె మాయ్కల్

⁵³ * [అద్ ఆత పెజె వూర్ సమ్మిర్ బోస్ రోస్ వోర్ సాత్తెర్.

³⁷ ²⁴ ^{v39} ³⁰ ⁰⁴ ^{v40}
³⁸ ¹¹ ²⁴ ^{v42} ²¹ ⁹⁸ ^{4:50};
 11:25; అపా 17:28
²⁸ ³⁶ ^{అపా} 3:2 ⁴¹ ⁰⁰ ^{v39}
³⁹ ¹³ ⁹² ^{8:54} ²⁴ ^{8:1}
⁴¹ ⁰⁰ ^{v48} ⁵¹ ^{11:33}
⁴⁰ ³⁰ ^{8:31}
³⁰ ⁰⁴ ^{v41} ⁴³ ⁹⁶ ^{v52}
⁴¹ ¹⁰ ⁵⁶ ^{v52}
³⁰ ⁰⁴ ^{v50} ⁵⁵ ⁴⁷ ^{v42}
⁴² ⁶⁵ ^{మత్త} 2:1
¹¹ ²⁴ ^{10:35}
¹¹ ³⁸ ^{అపా} 1:16 ⁵⁵ ^{9:22}
⁴⁵ ⁴⁹ ^{11:47}
⁵² ⁵⁷ ^{v46} ⁵³ ³⁰ ^{v47}
⁴⁶ ⁵² ^{18:3}
⁴⁷ ³⁰ ^{లూక} 17:20;
 యోహ 7:48; 11:57
⁴⁸ ⁷ ^{12:31}
⁴¹ ⁰⁰ ^{8:24} ⁵³ ³⁰ ^{8:3}
⁴⁹ ⁵¹ ^{లూక} 2:39;
 యోహ 7:51;
 అపా 6:13
⁵⁰ ³⁰ ^{v12}; 8:5,
³³ ³⁵ ^{19:39}
⁵¹ ²⁹ ¹⁹ ^{8:15} ⁵¹ ^{8:5}
⁵² ¹⁰ ^{12:21}
¹⁴ ¹¹ ²⁹ ⁴³ ^{8:52}
¹ ¹⁶ ^{మత్త} 21:1;
 అపా 1:12 ²⁴ ^{v6}
² ¹¹ ^{లూక} 21:37;
 యోహ 8:20; అపా 3:3
²⁹ ⁹² ^{లూక} 21:23;
 యోహ 11:50;
 అపా 4:8
³ ¹¹ ^{అపా} 4:5
³⁴ ³⁰ ^{మత్త} 15:19 ⁵³ ³⁰ ^{v13}
⁴ ³¹ ^{రోమ} 2:22
⁵ ¹⁷ ⁸¹ ^{14:31} ³⁰ ⁰⁴ ^{v5-6}
³⁴ ⁷⁵ ^{9:28} ⁵¹ ^{v17}
⁶ ²⁴ ^{v11} ³⁰ ⁰⁴ ^{v12}
³⁹ ⁸⁵ ^{అపా} 5:9
⁷ ²⁰ ⁶⁵ ^{9:2}
⁸ ¹¹ ²⁵ ^{v17}
⁹ ⁴⁵ ^{అపా} 2:17
¹⁰ ²⁶ ³² ^{v11}
¹¹ ⁶⁴ ^{9:2} ²⁴ ^{v11-12}
²² ³² ^{మత్త} 12:41;
 రోమ 2:1 ²⁹ ⁶² ^{9:36}
¹² ²² ^{10:10} ²⁴ ^{v14}
²⁸ ⁸⁹ ^{v23} ³⁰ ⁰⁴ ^{v19}
⁴⁰ ⁴³ ^{లూక} 24:17;
 యోహ 10:23;
 అపా 3:8

8 బతి యేసు ఒలివ మరక్కు గుటల్ పొరా సాత్తార్. ² దుస్రా నేటి బెయ్ సక్రెన్, వోర్ మల్చి ²⁴ ¹¹మందిర్గ వాతార్. అస్కె వెలెటిర్ ²⁹ ⁹²లోకుర్ వోస్ మీర మాతెర్. తె యేసు, పూర్కున్ బోద కరుసన్ సాటి ఉద్తార్. ³ అస్కెనె, బోద వెహ్పలిర్ సాస్టిర్ అని పరిసయుల్క్ పీర్ కీసెకె సాపె మాత అద్ వెయ్యెన్ తత్తెర్. అని అద్ వెయ్యెన్ సమ్మిర్ నడ్డుమ్ నిపుసిసి, ⁴ "గురుజి! ఇద్ వెయ్యె ³⁴ ³¹పీర్ కీసెకె సాపె మాత. ⁵ ఈతల్ వెయ్యెన్ బండనె పాసి జకన ఇంజెర్ ³⁴ ⁷⁵మోసెన ³⁵ ⁵¹కానున్ గ ³⁰ ⁰⁴హుకుమ్ మంత. తె నిమె బతల్ ఇంతి?" ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ⁶ వోస్ పొరా పిరది కియ్యె, తప్పగ పియన ఇంజెర్ అద్ సవల్ యేసున్ పూసి కీతెర్. బతి యేసు బూడ్ వరిసి, బొమితగ లిహి కీసెర్ మత్తార్. ⁷ వూర్ తమ్మ జిద్ సుటి కియ్యకి. తె యేసు తల తప్పి పూర్క సూడ్చెర్, "మిహ్టల్ బస్కెన్ పాప్ కియ్యకి, వోర్ మొదొల్ ఇద్ వెయ్యెన్ పొరా బండ వాట వచా" ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁸ అని ఉండె బూడ్ వరిసి, బొమితగ ¹¹ ²⁵లిహి కీసెర్ మత్తార్. ⁹ అద్ గొస్టి కేంచి తాన్ తత్తుర్ వూర్, మాత్రలిగటల్ మొదొల్ కీసి, సమ్మిరె వొరొన్ పెజెయ్ వొరొర్ అగటల్ సాత్తెర్. తె సిరిఫ్ అద్ వెయ్యెయె యేసున్ మునె నిల్చి మత్త. ¹⁰ తె యేసు ఉండె ఉంది జోక తల తప్పి, "బాయి! నీకున్ తత్తుర్ వూర్ బేందెర్? నీకున్ బోరె ²⁶ ³²సిక్కు వాట్కెయ్?" ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ¹¹ తె అద్ వెయ్యె, "వాట్కె ²⁹ ⁶²పర్క!" ఇంజెర్ జవబ్ సీత. అస్కె యేసు, "నన గిర్ నీకున్ ²⁶ ³²సిక్కు వాటాన్. ఇగటల్ సాన్ అని ఇంగెడల్ ⁶⁴ ⁰⁴పాప్ కియ్య" ఇంజెర్ వెహ్చార్.]

యేసుయె దునియత వేడ్చి ఆందుర్

¹² మర్ల యేసు, వూర్ పర్జతున్ సంగ, "నన ²⁸ ⁸⁹దునియతుర్కున్ వేడ్చి ఆసి మంతాన్. నా పెజెయ్ ⁴⁰ ⁴³తాక్పలిర్ సికటితగ తాకుర్. బతి పూర్కున్ ²² ²²జీవత సరి తొహ్లా వేడ్చి సీంతాన్" ఇంజెర్ ³⁰ ⁰⁴వెహ్చార్. ¹³ తె ⁵³ ³⁰పరిసయుల్క్, "నీవ నిమె ³¹ ⁴¹గవ వెహ్చార్ మంతి. అద్ ³¹ ⁴⁰గవ ² ²⁷కరల్ ఇంజి వొప పరామ్" ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ¹⁴ అస్కె యేసు, "నన వెహ్చల్ ³¹ ⁴¹గవ ²⁷ ²⁷కరల్ ఇంజి వొపయ్ లాగెర్. బారితెకె నన బగటల్ వాతొనొ, బగ దాంతొనొ నాకున్ టావ. బతి అదెన్ బారెతె మీకున్ టావ సెలె. ¹⁵ సాదరన్ ⁴⁵ ⁶¹మాయ్కలిర్ మోడి మిరట్ బహ్రి దిస్తతున్ పియ్యి, ²⁹ ¹⁹తస్వ కీంతిల్. బతి నన అహన్ బోనె తస్వ కియ్యెన్. ¹⁶ మోక ²⁹ ¹⁹తస్వ కీతెకె గిర్, నావ ²⁹ ²⁰తస్వ ²⁸ ²⁸కరలె ఆంత. బారితెకె తస్వ కీసెకె, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొ గిర్ నా సంగ మందంతోర్. ¹⁷ ఇవిర్ మాయ్కలిర్ ³¹ ⁴¹గవ ²⁷ ²⁷సతెమె" ఇంజెర్ మీవ దర్మత ³⁵ ³⁵కానున్ గన్

* 7:53 తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్కునగ ఇవ్ వచన్కె సెలెంగ్.
 * 8:13 మోసెన కానున్ పియ్యి ఉంది గొస్టితున్ వొపన ఇత్తెకె ఇవిర్ సెలెకె మువిరంగ్ గవంగ్ పహ్.

¹³ ²⁷ ^{v14} ³¹ ⁴⁰ ^{v14} ³¹ ⁴¹ ^{v14} ⁵³ ³⁰ ^{9:13} ¹⁴ ²⁷ ^{మత్త} 22:16; యోహ 8:17;
 తితు 1:13 ²⁴ ²⁴ ^{v19} ³¹ ⁴⁰ ^{v18} ³¹ ⁴¹ ^{v17} ¹⁵ ¹⁹ ^{v16} ⁴⁵ ⁶¹ ^{17:2} ¹⁶ ²⁸ ^{15:1}
²⁹ ¹⁹ ^{v26} ²⁹ ²⁰ ^{12:31} ¹⁷ ²⁷ ^{v26} ²⁵ ^{10:34} ³¹ ⁴¹ ^{19:35} ³⁵ ⁵¹ ^{10:34}

¹¹లిహి కీసి మంత. ¹⁸నావ నన మొదొడొర్ ³¹గవదారన అని నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొ రెండవ గవదారల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ¹⁹అస్కె వూర్ కేంచి, “నీ బాబొ బగ మంతోర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె యేసు, “ననయ్ ఆయి, నా బాబొయ్ ఆయి, మీకున్ టావ సెలె. నాకున్ కరి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ కరి కీందిట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ ³⁰వెహ్తార్. ²⁰ఇవ్ ⁴⁴గొస్టింగ్ ²⁴మందిర్తున్ రొపా హుండిత జాగతున్ కరుమ్ నిల్పి వెహ్తార్. తెర్ బతి వోన్ బోరె పియ్యకి. బారితెకె, వోన్ వకత్ నిందెకె మత్త.

నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్

²¹అస్కె ఉండె ఉంది జోక యేసు, “నన దాంతోన్. మిరట్ నాకున్ మహ్కాకీట్ బతి, నన మీకున్ పుటాన్. మిరట్ మీ ⁶⁶పాప్స్ మాపి ఆయ్యకీనెన్ సాంతిట్. ఇదెన్ హిందల్ నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ²²తె వూర్ ²⁴యూదుల్క్, “వోర్ సొన్వడగ మాకున్ వాయ పర్విట్ ఇంతోర్. మోక తన్వ తనయ్ సాంతారాయ్ బతలొ?” ఇంజెర్ వడ్కితెర్. ²³అస్కె యేసు, “మిరట్ ఇద్ ²⁸⁸⁹దునియతుర్ ఆందిట్. అని మీవ సోంచ్ ఇద్ దునియతున్ బారెతెన్ మందంత. నన స్వర్గనాన ఆందున్. అని నావ సోంచ్-విచర్ అలగ్ మందంత. ²⁴అదెన్ సాటిసె, మీవంగ్ ⁶⁶పాప్స్ మాపి ఆయ్యకీనెన్ సాంతిట్ ఇంజెర్ వెహ్తార్. నా బారెతె వెహ్తా గొస్టిత్ పారా ⁴¹బరొస ఇర్వెకె, మీవంగ్ పాప్స్ మాపి ఆయ్యకీనెన్ సాంతిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁵తె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. అస్కె యేసు, “నన మొదొడల్ బోన ఆందున్ ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తార్ వాతానా, వోనయ్ ఆందున్. ²⁶మీకున్ ²⁹తన్వ కియ్యె, మీ బారెతె వెలె గొస్టింగ్ నహ్ మంతంగ్. బతి సిరిప్ నాకున్ సారి కీతొనల్ కేంజుంగ్ గొస్టిసె ²⁸⁸⁹దునియతుర్కున్ వెహ్తార్ మంతోన్. వోర్ ²⁷సతెవంతల్ ఆత కాడ్కి, వోర్ కియ్యల్ తన్వ గిర్ సతెమె ఆంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁷బతి, యేసు తన్వోర్ బాబొ బగవంతన్ బారెతె ³⁰వెహ్తార్ ఇన్వల్ వూర్ అర్తమ్ కియ్యకి. ²⁸తె యేసు, “¹స్వర్గనోర్ మాయ్కున్¹ బస్కెతె మొద్దగ టాంగి కీంతిటొ అస్కె, ననయ్ వోన ఆందున్ ఇన్వల్ కరి కీందిట్. అచారె ఆయ్య, నావ నన బతయ్ కియ్ పరొన్. బతి బాబొ బవై నాకున్ కరుసితారొ, అవె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్తార్ ఇంజెర్ గిర్ మిరట్ కరి కీకిట్. ²⁹నాకున్ సారి కియ్యల్, నా సంగ మంతోర్. వోన్ ఆనంద్ సియ్యలిక్ కామ్మి బస్కెట్ నన కీత కాడ్కి, వోర్ నాకున్ వారొనె బస్కెన్ సుటి కియ్యకి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁰ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి, వెలెటిర్ వోన్ ⁴¹బరొస ఇర్వెర్.

అబ్రాహామ్ న సంతాన్ అని సయ్యన్ ద సంతాన్

³¹అదెన్ సాటి, యేసు తన్వ పారా ⁴¹బరొస ఇర్వెర్ ²⁴⁵³యూదుల్కున్ సంగ, “నా గొస్టి పియ్యి తాకెకె, ³⁰కరలెనె

¹⁸³¹⁴⁰ 10:25
¹⁹²⁴²⁴³⁰ v25 v22
²⁰¹⁰⁴⁹ మార్ 12:41
²⁴¹¹ v59 ⁴⁴⁸⁷ లూక 9:45;
యోహా 8:47;
అపొ 5:32
²¹⁶⁶ v24
²²²⁴⁵³ v31 ³⁰⁰⁴ v23
²³⁸⁹ v26 ⁰⁴³⁰ v25
²⁴⁶⁶ v34 ⁴¹⁰⁰ v30
²⁵⁴⁶ v44
²⁴²⁴ v28 ³⁰⁰⁴ v27
²⁶²⁷ 10:41
²⁸⁸⁹ 9:5 ²⁹¹⁹ v50
²⁷³⁰⁰⁴ v31
²⁸²⁴²⁸ 7:28;8:31;9:11
²⁹⁶³ 10:12
³⁰⁴¹⁰⁰ v31
³¹³⁰¹⁷⁸ ²⁴²⁴ v34
²⁴⁵³ v48 ³⁰⁰⁴ v33
³¹⁰¹ 9:2 ⁴¹⁰⁰ v45
³²²⁵ v40
³³¹ లూక 3:8;
యోహా 8:37;
అపొ 3:25 ¹³⁹⁸ అపొ 7:7
³⁰⁰⁴ 7:50;8:34;9:2
³⁴⁶⁶ v46 ⁸¹² v51
²⁴²⁴ v39 ³⁰⁰⁴ v39
³⁵⁶⁵ v51 ³⁶¹⁴ 11:31
³⁷¹ v39
³⁹¹ v40
²⁴²⁴ v42 ³⁰⁰⁴ v45
⁴⁰¹ v52 ²⁵² v44
⁴¹⁰² అపొ 15:20
⁴²²⁵ 10:17 ²⁴²⁴ v49
⁴⁴²⁵ v45
⁴⁶⁷ 15:27 ¹²²⁸ 13:2
⁴⁵²⁵ v45-46
³⁰⁰⁴ v46 ⁴¹⁰⁰ v46
⁴⁶²⁵ 14:6 ⁶⁶⁹ 9:34
³⁰⁰⁴ v48 ⁴¹⁰⁰ 9:18
⁴⁷⁴⁴⁸⁷ 10:21

నా ³¹⁰¹ సిస్యలిర్ ఆంతిట్. ³²అస్కె మిరట్ ²⁵సతున్* కరి కీంతిట్. అద్ సతెమ్ మీకున్ మోక్తా సుటి కీంత” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ³³“మమెట్ ¹అబ్రాహామ్ న కాన్దాన్తుర్ ఆందుమ్. ఇంకె వేరి మమెట్ బోన్ ¹³⁹⁸దాసిపాన్ కియ్యకి. బతి మాకున్ మోక్తా సుటి కీంత ఇంజి బహన్ ³⁰⁰⁴ వెహ్తా?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³⁴తె యేసు, “⁶⁶పాప్ కియ్యల్ హర్ వారొర్, పాపున్ దాసి ఆంతోర్. ³⁵దాసి-మాయ్యల్ ⁶⁵బస్కెట్ ³⁶¹⁴ రోతుర్ సంగ మనార్. బతి మరి బస్కెట్ గిర్ రోతుర్ సంగనె మందంతోర్. ³⁶అదెన్ సాటి, బగవంతనార్ మరి మీకున్ పాపుల్ మోక్తా సుటి కీన్రురై, మిరట్ రోతుర్ దాత్ కరలెనె మోక్తా ఆంతిట్. ³⁷మిరట్ ¹అబ్రాహామ్ న కాన్దాన్తుర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ నాకున్ టావయె. తెర్ బతి, నాకున్ జక్తె మిరట్ సూడ్సెర్ మంతిట్. బారితెకె మీ రొపొ నావ గొస్టితున్ జాగ సెలె. ³⁸నా బాబొనగ సూడ్సె నన వెహ్చర్ మంతోన్. అహ్నా మిరట్ గిర్, మీ బాబొనల్ కేంజుంగ్ గొస్టిన్ పియ్యి కీసెర్ మంతిట్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ³⁹తె వూర్, “మా బాబొ ¹అబ్రాహామ్ ఆందుర్” ఇంజెర్ ³⁰⁰⁴ వెహ్తార్. అస్కె యేసు, “మిరట్ అబ్రాహామ్ న కాన్దాన్తుర్ ఆతెకె, అబ్రాహామ్ కీతపె మిరట్ గిర్ కీందిట్. ⁴⁰నన బగవంతనల్ కేంజు ²⁵సతున్ వెహ్తా కాడ్కి, మిరట్ నాకున్ జక్తె సూడ్సెర్ మంతిట్. బతి ¹అబ్రాహామ్ అహన్ కియ్యకి. ⁴¹మిరట్ మీ బాబొ కీతపె కీసెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె వూర్, “మమెట్ ⁴²⁰² పీర్ కీనెకె పుట్టుర్ ఆయెమ్. బగవంతల్ వారొరె మా బాబొ” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్తార్. ⁴²అస్కె యేసు వూర్క్కున్, “బగవంతల్ మీ బాబొ ఆతెకె, మిరట్ నాకున్ ²పెర్కతె సూడ్సెదిట్. నావ నన ఇగ్ వాయ్యకి. బగవంతలె నాకున్ రొహ్తార్. ⁴³నన వెహ్చంగ్ గొస్టిన్ మిరట్ వొప్స కాడ్కినె, మీకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలెంగ్. ⁴⁴మిరట్ సయ్యన్ ద బాజ్జుర్ ఆందిట్. వోర్ మీ బాబొ ఆందుర్. మీ బాబొనంగ్ కరబ్ ఆసన్ పూరి కియ్యెనె మిరట్ సూడంతిట్. వోర్ మొదొడలె మాయ్యలిర్కున్ జక్వల్ ఆసి, ²⁵సత్తె నిల్వల్ ఆయెర్. వోన్ సతెమ్ ఇన్వల్ అసలె సెలె. వోర్ తన్వ బుది పియ్యనె పకట్ వడ్కంతోర్. వోర్ పకట్ ఆత కాడ్కి, లబడున్ పయ్యెస్ కీసి నిల్వార్. ⁴⁵అదెన్ సాటి, నన మీకున్ ²⁵సతెమ్ ³⁰⁰⁴ వెహ్తె గిర్ బతి, నా పారా ⁴¹⁰⁰ బరొస ఇర్విట్. ⁴⁶నహ్ ²పాప్ మంత ఇంజెర్ వారొర్ గిర్ నిరుపన్ కియ్ పర్విట్. నన ²⁵సతెమ్ ³⁰⁰⁴ వెహ్చర్ మంతోన్. బతి బారి నా పారా ⁴¹⁰⁰ బరొస ఇర్విట్? ⁴⁷బగవంతనూర్ బగవంతనంగ్ ⁴⁴⁸⁷ గొస్టింగ్ కేంజంతెర్. బతి మిరట్ బగవంతనూర్ ఆయ్య కాడ్కినె, నన వెహ్తా కేంజిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

* 8:32 సతెవంతన్ కరి కీంతిట్. వోర్ మీకున్ మోక్తా సుటి కీంతోర్.

యేసు తొత్తర్ అబ్రాహమున్ తేర్ డగుర్ ఆందుర్

48 అస్కె వూర్ ²⁴యూదుల్క్, “నిమె ⁴⁵సమరయతొని* అని ⁴⁰బూత్క్ సోఫె మాసి మంతంగ్ ఇన్వల్ కరలె ఆంద్ సెలెయ్?” ఇంజెర్ యేసున్ రాంగైర్. 49 తె యేసు, “నన ⁴⁰బూత్క్ సోఫె మాతొన ఆయెన్. నా బాబొన్ మాన్ సియ్యన ఆందున్. మిరట్ నాకున్ మాని కీసెర్ సెల్వెట్. 50 నావ పొరొల్ బడె మాయన ఇన్వల్ నాకున్ సెలె. బతి నాకున్ డగుర్-పాన్ వాయన ఇన్వల్ వొరొర్ మంతొర్. వోరె ²⁹నాయ్ తస్వ కియ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహార్.

51 “బోరె ఆయి నా గొస్టి పియ్యి తాకనురై, వోర్ ⁶⁵బస్కెన్ మరన్తున్ సూడార్. ఇద్ గొస్టి ⁸¹సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰వెహార్. 52 అద్ కేంచి వూర్ ²⁴యూదుల్క్, “నిహ్ కరలెన్ ⁴⁰బూత్ సోఫె మాసి మంత ³⁰ఇన్వల్ ఇంతె మాకున్ అర్దమ్ ఆత. అబ్రాహమ్ అని తొత్తుర్ ⁴³పర్వత్తలిర్, గిర్ మార్తెర్. తెర్ బతి ‘బోరై నా గొస్టి పియ్యి తాకంతొరా, వోర్ ⁶⁵బస్కెన్ మరన్తున్ సూడార్’ ఇంతి. 53 మా బాబొ అబ్రాహమ్ మార్తెర్. నిమె వోన్ తెర్ డగుని ఆంది కి? అని వూర్ ⁴³పర్వత్తలిర్ గిర్ మార్తెర్. నీవ నిమె బోన ఆందున్ ఇంజెర్ సొంచ్ కీంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. 54 తె యేసు, “నావ ననయ్ ¹³డగుర్-పాన్ సీతెకె, తాన్ విలువ మనా. మా బగవంతల్ ఇంజెర్ బోనై మిరట్ కేయంతిటొ, వోరె నా బాబొ ఆందుర్. వోర్ నాకున్ డగుర్-పాన్ సీసెర్ మంతొర్. 55 వోర్ మీకున్ టావ సెలొర్. బతి నాకున్ వోర్ టావయె. వోర్ నాకున్ టావ సెలొర్ ఇంద్కతె, నన గిర్ మీ దాతె లపంగిన ఆంతొన్. బతి వోర్ నాకున్ టావయె, వోన గొస్టి నన పియ్యి తాకంతొన్. 56 మీ బాబొ అబ్రాహమ్ నావ వాయ్యల్ దివొసున్ సూడంతొన్ ఇంజెర్ ఆనంద్వి మత్తొర్. అద్ దివొసున్ సూడ్పి ఆనంద్ యేత్తొర్” ఇంజెర్ ఇత్తొర్. 57 అస్కె వూర్ ²⁴యూదుల్క్, “నీకున్ అజాన్ పనన్ (50) సాల్క్ గిర్ సెలెంగ్. నిమె అబ్రాహమున్ సూడ్పి కి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్. 58 తె యేసు, “అబ్రాహమ్ పుటన్ మొదొడలె నన మన్వన ఆందున్.* ఇద్ గొస్టి ⁸¹సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహార్. 59 అస్కె వూర్, వోన్ పొరా బండంగ్ జూరుసి వాట్లె బండంగ్ పియ్యెర్. బతి యేసు మక్కి ²⁴మందిర్తల్ బట్రి సాత్తొర్.

యేసు పుటి-గుడ్డిన్ చొకాట్ కియ్యల్

9 అహాన్ యేసు సరియ్ సొంజెర్ మనెకె, వొరొర్ పుటి-గుడ్డిన్ సూడార్. 2 అస్కె ³¹సిస్యలిర్, “⁴⁴గురుజి! వేర్ గుడ్డి ఆసి పుట్లె కారన్, వేర్ ⁶⁴పాప్ కీతొర్ కి, సెలెకె వేసుర్ అవల్-బాబొ కీతెర్?” ఇంజెర్ యేసున్ ²⁰పూసి కీతెర్. 3 తె యేసు, “వేరె ఆయి, వేసుర్ అవల్-బాబొయ్ ఆయి, కీత ⁶⁴పాపున్ హిందల్, వేర్ గుడ్డిన జల్మ ఆయ్యకి. బతి బగవంతన సక్తి వేన్ హిందల్ దిసన ఇంజెర్ గుడ్డిన్ దాత్ పుట్టొర్. 4 పోడ్డె సానల్ వేరి, నాకున్ సారి కీతొనంగ్ కామ్మ మరట్ కియ

48 ¹¹49 ²⁴52
³⁰04 v51 ⁴⁵అపా 8:25

49 ¹¹40 v52 ²⁴54

50 ²⁹12:47

51 ⁶⁵v52

²81 v58 ³⁰04 v52

52 ¹v53 ⁶⁵9:32

¹¹40 10:20 ²⁴53 v57

³⁰04 v54 ⁴⁶1:21;

8:53; అపా 7:48

53 ¹v57 ⁴³9:17

54 ¹³92 11:4

²⁴54 v58 ³⁰04 v58

57 ¹v57-58 ²⁴53 9:18

58 ¹అపా 3:13

²81 10:1 ²⁴54 v59 ³⁰04 9:2

59 ²⁴11 10:23 ²⁴54 9:3

2 ⁶⁴v3 ²⁰65 లాక 22:68;

యోహా 9:15; 16:30

³⁰04 8:33; 9:8, 19

³¹01 v27 ⁶¹11:8

3 ⁶⁴మత్త 18:15;

అపా 25:8;

1కొర 7:28 ²⁴v11

5 ²⁸89 v39

6 ²⁰25 v11

7 ²⁸61 5:2 ⁴⁶11 v11

8 ³⁰04 v9

9 ³⁰04 v10

10 ³⁰04 v10-12

11 ²⁰25 v6

²⁴54 లాక 23:20;

యోహా 8:28;

9:14; 10:32;

19:42 ⁴⁶11 లాక 13:4

12 ³⁰04 v16

15 ²⁰65 v19 ⁵³30 v16

16 ⁶⁸v24

³⁰04 v17 ⁴⁵21 19:31

⁴⁵92 10:41 ⁵³30 v40

17 ³⁰04 v19 ⁴³96 12:38

లాగర్. రాత్ ఆయ్యె కరుమ్ వాసెర్ మంత. అస్కె బోరె కామ్ కియ పరొర్. 5 బతి ఇద్ ²⁸89 దునియతె మనల్ వేరి, పరతున్ వేడ్చిత్ దాత్ నన మంతొన్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహార్. 6 అహాన్ యేసు వెహ్చి, తోడితగ ఉన్య్తొర్. అద్ ఊచ్చె ఇచుసి చిక్ల కీసి, గుడ్డినంగ్ కడ్కున్ పొరా ²⁰25 సోక్తార్. 7 అహాన్ సోక్ల యేసు, “నిమె ⁴⁶సిలొయమ్ ఇన్వల్ ²⁸61 కోనెర్తగ సొంజి నొర” ఇంజెర్ వోన్ వెహార్. సిలొయమ్ ఇత్తెకె, «రొహార్ వోర్» ఇంజెర్ అర్దమ్. తె వోర్ సొంజి నొర్సి, నదుర్ వాలె ఆసి వాతొర్. 8 అద్ జర్త పెజె, ఆజా-బాజాతుర్ అని వోర్ బిచెమ్ తల్కెనెకె సూడ్కుర్, “వేర్ ఉచ్చికున్ బిచెమ్ తల్కెవలె ఆందుర్ కి?” ఇంజెర్ ³⁰04 ఇత్తెర్. 9 “ఒహా! వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ కహితుర్ ³⁰04 ఇత్తెర్ అని, “ఎహా! వోన్ మోడి మన్వల్ దుస్సొర్ ఆందుర్” ఇంజెర్ ఉండె కహితుర్ ఇత్తెర్. బతి వోర్, “ననయ్ వోన ఆందున్!” ఇంజెర్ వెహ్చెర్ మత్తొర్. 10 తె, “నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. 11 అస్కె వోర్, “యేసు ఇన్వల్ వొరొర్ మాయ్చల్ చిక్ల కీసి, నా కడ్కున్ పొరా ²⁰25 సోక్తార్ అని ⁴⁶11 సిలొయమ్ కోనెర్తగ సొంజి, నొర్సి వర’ ఇంజెర్ వెహార్. అస్కె నన సొంజి నొర్తొన్. తె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వెహార్. 12 “వోర్ యేసు బగ మంతొర్?” ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰04 వెహార్.

అద్ చొకాట్ ఆతతున్ బారెతె పరిసయుల్క్ కరి కియ్యల్

13-14 అరమ్మ దివొసున్ నేటి, యేసు చిక్ల కీసి, వోనంగ్ కడ్కున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వూర్ పుటి-గుడ్డి మంజి చొకాట్ ఆతొర్ వోన్ ⁵³30 పరిసయుల్క్ నగ్ వోత్. 15 నదుర్ వాయ్కుడున్ బారెతె, ⁵³30 పరిసయుల్క్ గిర్ వోన్ ²⁰65 పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నా కడ్కున్ పొరా యేసు చిక్ల సోక్తార్. తె నన సొంజి నొర్తొన్. అస్కె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. 16 ఇద్ కేంచి కహితుర్ ⁵³30 పరిసయుల్క్, “వోర్ అరమ్మ దివొస్స నేకి పియ్యి తాక్వ కాడ్కి, బగవంతనల్ వాతొర్ వోర్ ఆయెర్” ఇంజెర్ ³⁰04 ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, “వోర్ ⁶⁸పాపెస్త్ల మత్తెకె, ఈతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ” బహన్ కియ పరంతొర్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఇహిన్ వూర్ పరిసయుల్కున్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుడ్త. 17 అస్కె వూర్ ఉందుంది జోక నదుర్ వాతొన్ సంగ, “నీకున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వోన్ బారెతె నిమ్ బతల్ ఇంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, “వోర్ పర్వత్ ఆందుర్” ఇంజెర్ ³⁰04 వెహార్. 18-19 పుటి-గుడ్డి మంజి, నదుర్ వాత అద్ గొస్టి ⁴¹నమ్మ కాడ్కి.

* 8:48 తొలె కహితుర్ యూదుల్క్, యూదుల్క్ ఆయెర్ వూర్ సంగ మర్కింగ్ ఆతెర్. వీర్ లోకుర్ యూదుల్క్ నంగ్ అని దుస్సొ జాతితెరంగ్ రీతి-రివజ్క్, పూజ-పతెరంగ్ కీసెర్ మందిర్. వూర్కున్ పుడ్తుర్ వూర్ సమరయ ³⁰04 ఇన్వల్ యేరియతగ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. కమి జాతితుర్ దాత్ సమరయతుర్కున్ యూదుల్క్ సూడ్కెర్ మందిర్. * 8:58 మన్వన ఆందున్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వొరొర్ ³⁰04 హెహ పరంతొర్. మోక దుస్సొర్ బోరె అద్ గొస్టి వెహ్చెకె, యూదుల్క్ న లెకతె బగవంతన్ రెహ్చి వడ్కెత్తమ్ ఆంత.

వూర్ ²⁴₅₃ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్, వోసుర్ అవల్-బాబోన్ కేయుస్తెర్. అని, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్రోర్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ కి బతల్? వేరె మత్తెకె, వేరె ఇంకె బహన్ సూడ్యెర్ మంతోర్?” ఇంజెర్ ²⁰₆₅ పూసి కీతెర్. ²⁰ తె వూర్ అవల్-బాబో, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్రోర్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ²¹ బతి ఇంకె వేన్ బహన్ నదుర్ వాత అని వేన్ బోర్ చాకాట్ కీతొర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె. వోర్ తన్వ తన వెహ పర్వల్ బెర్నోతొర్. ఇద్ గొస్తితున్ మిరటి వోన్ ²⁰₆₅ పూసి కీప్టు” ఇంజెర్ వూర్ అదికారిర్కున్ వెప్టెర్. ²² వోసుర్ అవల్-బాబో ²⁴₅₃ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్కున్ వెరిసి, అహన్ వెప్టెర్. బారితెకె, వోర్ యేసుయె, ⁴⁵ కిరిస్తు ఆందుర్ ఇంజెర్ బోరె వాప్తెకె, వోన్ సమాజుల్* అలది వాటంతామ్ ఇంజెర్, అదెన్ మునెన్ వూర్ నిర్నయ్ యేచ్చి మత్తెర్. ²³ అదెన్ సాటిసె అవల్-బాబో, “వోర్ వెహ పర్వల్ బెర్నోతొర్. వోసె పూసి కీప్టు” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెప్టెర్.

²⁴ అదెన్ సాటి, వోర్ నదుర్ వాతొన్ ఉందుంది జోక కేయుసి, “కరల్ వెహ. ఇద్ కామ్మ డగుర్-పాన్ బగవంతసె వాయన. బారితెకె, వోర్ మాయ్ ⁶² పాపెస్టల్ ఇంజి మాకున్ టావ” ఇంజెర్ వెప్టెర్. ²⁵ తె వోర్, “వోర్ ⁶⁸ పాపి ఆందురో, ఆయెరో నాకున్ టావ సెలె. బతి నాకున్ ఉందియ్ టావ. బతల్ ఇత్తెకె, ఇదెన్ మునె గుడ్డిన మత్తొన్ బతి, ఇంకె సూడ పర్వెర్ మంతొన్” ఇంజెర్ ఇత్తొర్. ²⁶ తెర్ బతి వూర్, “వోర్ నీకున్ బతల్ కీతొర్? నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక పూసి కీతెర్. ²⁷ తె అస్కె వోర్, “సూడట్! ఇదెన్ మునెన్ మీకున్ వెహ్లాన్. బతి మిరట్ కేంజ్యుకి. ఉందుంది జోక బారి పూసి కీసెర్ మంతిట్? మిరట్ గిర్ వోసుర్ ³¹ సిస్యలిర్ ఆకామ్ ఇంతిట్ కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తొర్. ²⁸ అస్కె వూర్, “నిమెయ్ వోనోర్ ³¹ సిస్యని ఆంది. మమెట్ ³⁴ మోసెనుర్ సిస్యలిర్ ఆందుమ్” ఇంజెర్ వోసె లజ వోతెర్. ²⁹ అని వూర్, “బగవంతల్ ³⁴ మోసెన్ సంగ వడ్క్యెతొర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె. బతి వేరె మాయ్ బగటల్ వాతొర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వెప్టెర్. ³⁰ తె వోర్ అద్ కేంచి, “ఇద్ గొస్తి వెలె చమత్కార్త ఆంద్. వోర్ బగటల్ వాతొర్ ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె బతి, నావంగ్ కడ్కున్ మాత్రమ్ నదుర్ వాయుస్తొర్. ³¹ బగవంతల్ ⁶² పాపెస్టలిరె వినంతి కేంజొర్. బతి బోరె బగవంతనోర్ బక్తల్ ఆసి, వోసె ఇచ పియ్యి తాకంతోరో, వోసయ్ వినంతి కేంజంతోర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ³² ఇద్ కలి గడె మాతగటల్తె ఇంకె వేరి, దుస్రాన్ బోరె మాయ్ పుటి-గుడ్డిన్ చాకాట్ కీతొర్ ఇన్వల్ మరట్ ⁶⁸ బస్కెన్ కేంజ్యుకి. ³³ మోక వేరె బగవంతనగటల్ వాయెకె, ఈతంగ్ బవె కామ్మ కియ పర్చి మనోర్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్లాన్. ³⁴ అద్ కేంచి వూర్, “ఎహ! నిమె ⁶² పాపగ పుట్టి, బెర్నోతొని ఆంది. మాకున్ బోద వెహ్లా వాతి కి?” ఇంజెర్ అగటల్ వోన్ బహి తెండ్చి పూడెర్.

21 ²⁰₆₅ 12:21
22 ⁶₅₆ 12:42
²⁴₅₃ 10:19 ⁵⁵₄₇ 10:24
24 ²₆₈ v25
25 ²₆₈ v31
27 ³¹₀₁ v28
28 ³¹₀₁ 11:7 ³⁴₇₅ v29
29 ³⁴₇₅ అపా 3:22
31 ⁶⁸ లాక 15:1;
రోమ 3:7; హెబ్రి 12:3
32 ¹₆₁ 10:28
34 ⁶⁶ v41
35 ²⁴₂₄ v37 ⁴¹₀₀ v36
36 ²⁹₆₂ v38 ⁴¹₀₀ v38
37 ²⁴₂₄ v39
38 ²⁹₆₂ లాక 1:38;
యోహ 4:11; 11:2;
12:21; అపా 14:3
⁴¹₀₀ 10:25 ⁴³₅₂ 12:20
39 ²⁴₂₄ v41 ²⁸₈₉ 10:36
¹⁷ అపా 24:25
40 ⁵³₃₀ 11:46
41 ⁶⁶ 15:22
²⁴₂₄ 10:6 ³⁰₀₄ 10:1
1 ⁸¹₆ 4:47; 10:7;
13:21 ⁸₃₃ v16 ³⁰₀₄ v7
2 ⁴²₆₃ v2-3
3 ²³₇₇ 18:16 ⁴²₆₃ v4
4 ⁴²₆₃ v7
6 ²⁴₂₄ v7
7 ²₈₁ 12:24 ²⁴₂₄ v23
³⁰₀₄ v20 ⁴²₆₃ మత్త 26:31;
యోహ 10:8; 21:16
8 ⁴²₆₃ v11
9 ²⁹₈₂ 11:12

బావ్-బక్తిత గుడ్డి-పాన్

³⁵ వోన్ తెండ్చి పూడెర్ ఇంజెర్ యేసు కేంచి, వోన్ మహ్మోసి పుటుసి, “నిమె ¹ స్వర్గనోర్ మాయ్ ⁴¹ బరొస ఇర్వెర్ మంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. ³⁶ తె వోర్ మాయ్, “వోన్ నన ⁴¹ బరొస ఇర్వె, వోర్ బోర్ ఆందురెయ్? వెహ ²⁹ పర్చి ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతొర్. ³⁷ అస్కె యేసు, “నిమె ఇంకె వోన్ సూడ్యెర్ మంతి. నీ సంగ వడ్క్యెవల్ వోరె ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్లాన్. ³⁸ అద్ కేంజు బరొబర్ వోర్, “⁶² పర్చి నన ⁴¹ బరొస ఇర్వెర్ మంతొన్” ఇంజి, ముర్-టొంగ్రంగ్ కొట్టి గప్పె కాల్ కర్తొర్. ³⁹ అస్కె యేసు, “గుడ్డిర్ సూడన అని నదుర్ వాలిర్ గుడ్డిర్ ఆయన. ఇద్ తీర్ ²⁹ తన్వ జర్గన ఇంజెరెన్, ఇద్ ²⁸ దునియెత్ వాతొన్” ఇంజి వెహ్లాన్. ⁴⁰ తె వోన్ సంగ మంజి, అవ్ గొస్టింగ్ కేంజుర్ కహితుర్ ⁵³ పరిసయ్యల్, “మమెట్ గిర్ గుడ్డిర్ ఆందుమ్ ఇంతి కి బతల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ⁴¹ అస్కె యేసు, “మిరట్ గుడ్డిర్ ఆందిట్ తె, మిహ్ ⁶⁶ పాప్ మన్యెకె సాందు. బతి మిరట్ సూడ్యెర్ మంతొమ్ ఇంజెర్ ³⁰ ఇత్త కాడ్కినె, మీ రొపా పాప్ నిల్చి మంత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్లాన్.

యేసు చాకాట్నోర్ గొరంగ్ గాయ్కె ఆందుర్

10 తె యేసు, “గొరెన గాప్తనతగ పాటక్వల్ నేంగ్వెన్, దుస్రా బాజుల్ తెర్సి వాయ్, కలి అని లూటి కియ్ ఆందుర్. ² బతి బోరె పాటక్వల్ నేంగంతోరో వోరె ⁴² గొరంగ్ గాయ్కె ఆందుర్. ³ గాయ్కె సాటి గాప్తన ²³ కేప్టల్ పాటక్ తెరియంతొర్. ⁴² గొరంగ్ వోసె లేంగ్ వాడ్కి. కీంతంగ్. వోర్ తన్వంగ్ గొరెన్ పారొల్ ముట్టి కేయ్యెర్ బహి వోంతొర్. ⁴ అహన్ తన్వంగ్ ⁴² గొరెన్ బహి వోనెకె, వోర్ గాయ్కె బస్కెట్ గిర్ అవెన్ మునె తాకంతొర్. వోస లేంగ్ వాడ్కె మాత కాడ్కి. అవ్ గొరంగ్ వోన్ పెజెయ్ దాంతంగ్. ⁵ బతి దుస్రాన లేంగ్ వాడ్కె మాయ్ కాడ్కి, బుజ్జె మాసి వోస్గటల్ పరెర్ ఆంతంగ్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్లాన్.

⁶ యేసు ఇద్ నమున యేచ్చి వూర్కున్ వెహ్లాన్. బతి బతన్ బారెతె వెహ్లాన్ ఇన్వల్ వూర్కున్ అర్తమ్ ఆయ్కె. ⁷ తె యేసు ఉందుంది జోక ఇహిన్ ³⁰ వెహ్లాల్ మొదొల్ కీతొర్. “ఇద్ గొస్తి ⁸¹ సతెమ్ ఆంద్. ⁴² గొరంగ్ నేంగ్వల్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. ⁸ నాకున్ తెర్ మునె వాతుర్ సమ్మిరె కలిర్ అని లూటి కియ్ ఆందిర్. వూర లేంగ్ అవ్ కరల్ ⁴³ గొరంగ్ కేంచి తాక్కి. ⁹ ననయ్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. నహ్గటల్ రొపా నేంగంగ్ అవ్ ⁴² బచె మాంతంగ్ అని రొపా-బహి వాసెర్ రంది సెల్వక్ మందంతంగ్. అవ్ గొరెన్ హిర్వల్ జాడి

* 9:22 గిరిక్కుగ సునగోగ్ ఇంజెర్ మంత. ఇద్ సునగోగ్ ఇన్వల్ యూదుల్కు మీరె మాయ్ రోతగ యూదుల్కున సమాజుంగ్ సమ్మె కామ్మె జర్గసింతెర్.

పుటంత. ¹⁰ కలె సిరిష్ కల్లెక్, జక్లెక్ అని నాసెడమ్ కియ్యెకె వాంతోర్. బతి నన పూన అని బర్బుర్ ²²జిన్గితున్ గొరెన్ సియ్యె వాతోన్. ¹¹ నన ²⁵చాకాట్నూర్ ⁴²గొరెంగ్ గాయ్నన ఆందున్. చాకాట్నూర్ గాయ్న గొరెన్ సాటి, తన్వ ⁵⁵పరన్ గిర్ సీంతోర్. ¹² బతి ³⁴బూయ్యల్ ⁴²గొరెనార్ కరల్ గాయ్న ఆయిర్. అవ్ గొరెంగ్ తన్వంగ్ ఆయ్య కాడ్కి, ³⁰లాండిగల్ బదె వోన్ దిస్తెకె గిర్ పరర్ ఆంతోర్. అస్కె అద్ లాండిగల్ అవెన్ పొరొ ముచ్చి అర్చి, బుజిడి కీంత. ¹³ బూయ్యల్ సిరిష్ బూతిత్ సాటి వాత కాడ్కి, ⁴²గొరెన చాకాట్-వాయుట్ పటి కియ్యెకె పరర్ ఆంతోర్. ¹⁴⁻¹⁵ బతి నన ²⁵చాకాట్నూర్ గాయ్నన ఆందున్. బాబో నాకున్ అని నన బాబోన్ టావ. అహ్నా నాకున్ ⁴²గొరెంగ్ అని నావంగ్ గొరెన్ నన టావ. నా గొరెన్ సాటి నావ ⁵⁵పరన్ సీంతోన్. ¹⁶ ఇద్ గొరెనతంగ్ ఆయ్య, ఉండె దుస్రాక్ ⁴²గొరెంగ్ గిర్ నాకున్ మంతంగ్. అవెన్ గిర్ నన పియ్యి వాయ లాగర్. అవ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. అస్కె ఇవ్ అని అవ్ ఉందియ్ ⁴⁷మంద ఆంతంగ్. అవ్ సప్టిన్ వొరారె గాయ్న మందంతోర్. ¹⁷ నన సాసి-నేండ్రె, నావ ⁵⁵పరన్ సీసెర్ మంతోన్. ఇదెన్ హిందలె, బాబో నాకున్ వెలె ³లాడ్ కీసెర్ మంతోర్. ¹⁸ నావ పరన్ బోరె యేత పరుర్. నావ ననయ్ పరన్ సీసెర్ మంతోన్. బగవంతల్ నాకున్ ¹⁷హుకుమ్ సీత కాడ్కి, అద్ పరన్వన్ సియ్యె అని ఉందుంది జోక తాన్ యేత్లె గిర్ నాకున్ ¹⁸అదికార్ మంత” ఇంజెర్ వెహ్చార్.

¹⁹ ఇవ్ గొస్టిన్ హిందల్, ²⁴యూదుల్కున్ నడమ్ ఉందుంది జోక బేద్-బావ్ పుడ్డ. ²⁰ పూర్గటల్ వెలెటిర్, “వేన్ ¹¹బూత్ సోఫ్రె మాత కాడ్కి, వేనంగ్ పిసంగ్ అదిక్ ఆతంగ్. వేన గొస్టి బారి కేంజంతిట్?” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్. ²¹ బతి ఉండె కహితుర్, “ఇవ్ ⁴⁴గొస్టింగ్ ¹¹బూత్ సోఫ్రె మాతానంగ్ ఆయింగ్. బూత్ గుడ్డిరకున్ నదుర్ బహన్ సీయ పరర్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్.

బగవంతనోర్ మరిన ఇంజెర్ యేసు వెహ్చార్

²² అద్ పీని-గాలుమ్మ గట్కతె, ²⁴యెరుసలెమ్మ మందిర్తగ నేంగ్వల్ హనుక్ ఇన్వల్ సడ్* జర్గెనర్ మత్త. ²³ తె ఉంది దియ యేసు ²⁴మందిర్త. అప్రతగ మన్వల్ ⁴⁶సెలొమెన్ ⁴⁵మండొప్పగ ⁴⁰తాక్సెర్ మత్తార్. ²⁴ అదె వకత్తె, ²⁴యూదుల్కున్ అదికారిర్ వోన్ గేర్-పాసి, “నిమె బచెజెల్ మాకున్ అనమిన కీసెర్ ఇరంతి? నిమె బచి కియ్యల్ ⁵⁵కిరిస్తుని* మత్తెకె, కుల కుల ³⁰వెహ్చా” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁵ తె యేసు, “ఇదెన్ మునె మీకున్ వెహ్చాన్ బతి మిరట్ ⁴¹బరొస ఇర్మకి. బాబోన పొరొడె నన కియ్యలిక్ కామ్మ, నా బారె ³⁰గవ వెహ్చార్ మంతంగ్. ²⁶ బతి మిరట్ నావంగ్ ⁴²గొరెన మందతుర్ ఆయ్యిట్. అదెన్ సాటినె నా పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్మిట్. ²⁷ నావంగ్ ⁴²గొరెంగ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. నావంగ్ బవ్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. అవ్ నా పెజెయ్ వాంతంగ్. ²⁸ నన అవెకున్ ¹²²బుస్కెట్ పిస్వల్ జీవ్ సింతోన్. అవ్ బస్కెన్ నాసెడమ్ ఆయింగ్. నా కెయ్యల్ బోరె అవెన్ ఊంద పరార్. ²⁹ బారెకె, అవ్ గొరెన్ నా బాబో

¹⁰ ²²v28
²³ అపా 10:13
¹¹ ²⁵v14
⁴² ⁶³v12 ⁵⁵v15
¹² ⁸v11:44
³⁰ అపా 20:29
³⁴ ¹¹మార్ 1:20 ⁴²v13
¹³ ⁴²v15
¹⁶ ³⁸v18:15
⁴¹ ⁶⁷కొర 9:7 ⁴²v26
¹⁷ ⁵లూక 7:42;
యోహా 11:5;
14:21 ⁵⁵v24
¹⁸ ¹⁷v11:57 ¹⁸v17:2
¹⁹ ²⁴v24
²⁰ ¹¹v21 ³⁰v21
²¹ ¹¹v39 మత్త 4:24
¹¹ లూక 11:14;
అపా 17:18;
ఉజగిరి 18:2
³⁰ ⁴v24 ⁴⁴v12:47
²² ¹⁴v11:18
²³ ¹¹v11:56 ²⁴v25
⁴⁰ ⁴³v11:9 ⁴⁶అపా 3:11
⁴⁷ అపా 3:11
²⁴ ⁵³v7:35;10:31;
11:55 ³⁰v36
⁵⁵ ⁴⁷v11:27 ⁵⁵v12:25
²⁵ ²⁴v32
³¹ ⁴⁰v12:17 ⁴¹v26
²⁶ ⁴¹v37 ⁴²v27
²⁷ ⁶³v21:16
²⁸ ⁶⁵v11:26
⁶⁶ ¹v12:25 ²²v11:25
³¹ ⁵³v33
³² ²⁴v9:11;10:34;
11:23 ²⁵v33
³³ ⁸⁸vఎఫె 4:31
²⁴ ⁵³v11:8 ²⁵అపా 27:8
³⁷ ⁴¹v38
³⁸ ⁴¹v42
⁴⁰ ⁹అపా 1:5
²⁴ ⁴⁶మత్త 3:5 ²⁴v1:26;
10:41; అపా 3:11
⁴¹ ²⁷v19:35 ²¹v21:16
³⁰ ⁴v11:3 ⁹²v11:47
⁴² ⁴¹v11:15
¹ ⁹v3 ⁶³v18
²⁹ ⁷⁶v2 ³¹v5
² ⁸v19 ¹⁸v12:3
²⁹ ⁶²v3 ²⁹v5 ³⁴v12:3
³ ⁹v5 ⁶²v12
³⁰ ⁴v7 ⁵³v36

నాకున్ సీతార్. బాబో సప్టిరకున్ డగుర్ ఆత కాడ్కి, నా బాబోన కెయ్యల్ అవెన్ బోరె ఊంద పరార్. ³⁰ నన అని నా బాబో ఉందియ్ ఆసి మంతోమ్” ఇంజెర్ పూర్కున్ వెహ్చార్. ³¹ అస్కె పూర్ ²⁴యూదుల్కు, వోన్ పాసి జక్లె బండంగ్ తహ్చార్. ³² తె యేసు, “నా బాబోనల్ బెయ్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్మ తాహ్చాన్. అవెనల్ బద్ కామున్ సాటి, నాకున్ బండనె పాకామ్ ఇంతిట్” ఇంజెర్ పూర్కున్ పూసి కీతార్. ³³ తె పూర్ ²⁴యూదుల్కు, “నిమె కీతంగ్ ²⁵చాకాట్నూర్ కామ్మన్ హిందల్ ఆయె బతి, మాయ్నని ఆసి బగవంతన ఇంజెర్ వెహ్చా కాడ్కినె, బండనె పాయ్లెన్ ఆంతోమ్” ఇంజెర్ వెహ్చార్.

³⁴⁻³⁶ అస్కె యేసు, “¹¹దర్మ-గ్రంత్, బస్కెట్ కె లబడ్ ³⁰వెహ్చా. తొలె మీవ దర్మ-గ్రంత్నగ, ‘మిరట్ బగవంతన్ దాత్తుర్ ఆందిట్’ ఇంజి, కహి నాయదికారిర్కున్ బగవంతల్ వెహ్చార్ ఇంజెర్ మంత. తె నాకున్ బాబో నేమి కీసి, తన్వ కామ్ కియ్యె, ఇద్ ²⁸దునియతగ సారి కీతార్ అస్కె, బగవంతనోర్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్చల్ బహన్ రెహ్చి వడ్కెతప్ ఆంత? ³⁷ నన నా బాబోనంగ్ కామ్మ కియ్యెకె, నా పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్మిట్. ³⁸ బతి నన అవ్ కామ్మ కీకతె, నా గొస్టి పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్మెకె గిర్, నన కియ్యలిక్ కామ్మన్ పొరొ తేర్ బరొస కీమ్మ. అహ్న్ కీకీట్, బాబో నా రొపా అని నన బాబోన్ రొపా మంతోమ్ ఇంజెర్ కుల కుల కరె మాంత” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ³⁹ తె పూర్ ఉండె ఉంది జోక, వోన్ పియన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతెర్. బతి పూర కెయ్యల్ తపుసిసి అగటల్ సాత్తార్.

⁴⁰ యోర్దన్ లవిడున్ హంద బగ్గత ²⁴యోహాన్ మొదోల్ ⁹బ్రాప్టిన్మ, సీతార్ అద్ జాగతగ సాంజి, అగనె మత్తార్. ⁴¹ అస్కె వోన్ వెలెటిర్ మాంది వాసి, “²⁴యోహాన్ బదె మయ్యత కామ్ కియ్యకి. బతి వేన్ బారె బతంగ్తె వోర్ యోహాన్ ³⁰వెహ్చారా, అవ్ సమ్మె ²⁷సతెమ్ ఆందుంగ్” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కెతెర్. ⁴² అగ వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్మెర్.

యేసున్ లాడ్ కియ్యల్ బక్తన మరన్

11 బెతనియ ఇన్వల్ నాటె ²⁹లాజర్ ఇన్వల్ వొరార్ బేమరితె అర్చి మత్తార్. వోనంగ్ ⁷తకక్ ³¹మార్తల్ అని మరియల్ గిర్, అదె నాటె పిసెర్ మత్తంగ్. ² పర్బున్ ³⁴సెంట ¹⁸సోక్సి, వోనంగ్ కాల్కున్ తన్వంగ్ కెల్క్నె ఉసుమ్మ అద్ మరియల్ ఇదె ఆంద్. వేర్ ²⁹లాజర్ తానొర ⁸తమ్మర్ ఆందుర్. ³ అదెన్ సాటి అవ్ రండ ⁴⁵తకక్, “²⁹పర్బు, నిమె

* 10:22 ఇద్ సడ్ బారి కీసెర్ మంతెర్ ఇత్తెకె, మొదోల్ దుస్రా దేస్కెనుర్ పగ-దార్క్ ఇద్ మందిర్కున్ బక్సి కీతెర్. బతి ఉందుంది జోక సుదుడ్ కీసి, కిరిస్తున జల్మతున్ మునె 165వ సాల్గ అద్ మందిర్తగ దర్మతంగ్ కామ్మ మొదోల్ కియ్యడున్ హనుక్ ఇంజెర్ కేయంతెర్. * 10:24 బచి కియ్యల్ కిరిస్తుని తమ బచె మాయ్ల, బగవంతల్ నేమి కీతార్ రాజల్ ఆయ్యల్ కిరిస్తున్ సాటి యూదుల్కు సూద్గర్ మత్తెర్.

⁵³లాడ్ కియ్యల్ బేమరితె అర్పి మంతోర్” ఇంజెర్ యేసునగ కబుర్ సారి కీతంగ్.

4 అద్ కబుర్ కేంచి యేసు, “ఇద్ బేమరి వోన్ జక్తె వాయ్కె. బతి బగవంతనోర్ మురిన్ ¹³మాన్ సీసి, బగవంతనె మయ్య తర్లె వాత” ఇంజెర్ వెహార్.

5 యేసు ³¹మార్తన్, తాన ⁷సేలడున్ అని ²⁹లాజర్తున్ ²లాడ్డె సూడ్చుదుర్. 6 వోర్ లాజర్ బేమరితె మత్త అద్ కబుర్ యేసున్ కేంజ వాత. తెర్ బతి, ఉండె రండ రోజ్క్ అగనె ఆగ్గోర్. 7 అహన్ ఆగ్త పెజె, “²⁴యూదయ యేరియతె మల్పి దాకట్” ఇంజెర్ ³¹సిస్యలిర్కున్ ³⁰ఇత్తోర్.

8 అస్కె ³¹సిస్యలిర్, “⁴⁴గురుజి! అగటుర్ ²⁴యూదుల్క్ ఇంద్లెట్ కే నీకున్ బండనె పాయ్లె సూడ్చోర్ మంతెర్. ఉండె అగ దాక ఇంతియ?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్.

9 తె యేసు, “ఉంది దివొసున్ బార గంటంగ్ వేడ్చి మందంత. ఇద్ దిహతె ⁴⁰తాక్వల్ ²⁸దునియత వేడ్చి సూడ్చ కాడ్చి, కొద పాయెర్. 10 బతి రాత్తె ⁴⁰తాక్వల్ వేడ్చి సెల్వ కాడ్చి, వోర్ కొద పాంతోర్” ఇంజెర్ వెహార్.

11 ఇహిన్ ³⁰వెహ్త పెజె యేసు, “మావోర్ ⁵³సోప్తల్ ²⁹లాజర్ మీండ్చి మంతోర్. వోన్ జోప్తల్ తెహ్లా దాంతోన్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

12 అస్కె ³¹సిస్యలిర్, “²⁹పర్బు, వోర్ మీండ్చి మత్తెకె, తప్పక్ తేచ్చి ⁴⁹చాకాట్ ఆంతోర్!” ఇంజెర్ వెహార్.

13 యేసు లాజర్తు మరన్తున్ బారతె ³⁰వెహ్తార్ బతి, వూర్ సిస్యలిర్ సాదరన్ జోప్తన్ బారతె వెహ్తార్ ఇంజి మత్తెర్. 14 తె యేసు, “²⁹లాజర్ మార్తార్” ఇంజి కుల కుల వెహ్చి. 15 “అగ నన మన్మకె అచోర్ చాకాట్ ఆత. మీ సాటిన్ ఇహిన్ జర్గత. మీవ ⁴⁰బరొస బడె మాయన ఇన్వలె నావ ఇచ. ఇంగె మరట్ అగ దాకట్ దెట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ ఇత్తోర్. 16 అస్కె ¹³యేమల్* ఇంజెర్ కేయ్యల్ ²³తోమల్, “యేసున్ తోడో మరన్ ఆయ్లె, మరట్ గిర్ దాకట్ దెట్” ఇంజెర్ తన్వ బరొబర్ మన్వలిర్ సిస్యలిర్కున్ ఇత్తోర్.

సాతుర్కున్ నేండుస్వల్ సక్తె యేసునగ మంత

17-19 బెతనియ నార్ ²⁴యెరుసలెమ్మల్ కరుమ్ కరుమ్ రండ కోస్క్ లంగ్ మత్త. అగ ⁸తమున మరన్తున్ హిందల్, దుక్కుతె మన్వలిక్ మార్తన్ అని మరియున్ సుమ్మి కియ్లె, వెలెటిర్ ²⁴యూదుల్క్ వాసి మత్తెర్. తె యేసు అద్ నాటున్ కరుమ్ యెవ్త పెజె, లాజర్తు కూర్తున్ నారిత బండత ³⁴వీచ్చ బుయరితగ ఇర్పి, నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆత ఇంజెర్ కరి కీతోర్. 20 మార్తల్, యేసు వాసెర్ మంతోర్ ఇన్వల్ కేంచి బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సాత్త. బతి మరియుల్ రోతగన్ రెహా మాత. 21 మార్తల్ యేసున్ బేటె మాసి, “²⁹పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నావోర్ ⁸తముర్ సాసి మనోర్. 22 బతి ఇంకె ఆతెకె గిర్ బతయ్ ఆయె. నిమె బగవంతన్ బతల్ తల్కెకె అదెన్, నీకున్ సింతోర్” ఇంజెర్ ఇత్త.

4 ¹³92 12:16 ²⁴v5

5 ⁵3 12:43 ⁷v28

24 ²⁴v9 ²⁹76 ^{v11}36 ^{v20}

7 ⁴⁹అపా 1:8

30 ⁰⁴9:19;11:8,36

31 ⁰¹6:24;11:8;15:8

8 ²⁴53 ^{v19}30 ⁰⁴v11

31 ⁰¹v12 ⁴⁴61 ^{మత్త}23:7

9 ²⁴34 ^{v13}89 ^{v27}

40 ⁴³v10 ⁵⁰v10

10 ⁴⁰43 ^{v54}50 ^{రోమ}9:32

11 ²⁹76 ^{v14}

30 ⁰⁴v13 ⁵³84 ^{15:14}

12 ²⁹62 ^{v21}01 ^{v54}

49 ⁸²లూక 18:26;

యోహ 12:27;

అపా 15:1

13 ²⁴24 ^{v14}30 ⁰⁴v16

14 ²⁴24 ^{v17}76 ^{v43}

15 ⁰⁰9:18;

11:25;12:37

16 ¹³24 ^{20:24}

23 ⁸¹14:5 ³⁰04 ^{v23}

20 ²⁴24 ^{v21}36 ^{v20-21}

21 ⁰v23 ²⁴24 ^{v23}

29 ⁶²v27 ³¹36 ^{v24}

23 ⁰v32 ²⁴24 ^{10:32;}

11:25,54 ³⁰04 ^{v24}

24 ³86 ^{v25}

30 ⁰⁴v27 ³¹36 ^{v30}

25 ⁸⁶అపా 1:22 ²¹98 ^{v26}

22 ^{12:25}24 ^{v30}41 ⁰⁰v26

26 ⁶⁵12:34

98 ^{14:19}00 ^{v27}

27 ²⁸7:7;12:19;

14:17 ²⁹62 ^{v32}30 ⁰⁴v32

41 ⁰⁰v40 ⁵⁵47 ^{12:34}

31 ²⁴53 ^{v33}

34 ¹⁹v38 ³⁶14 ^{12:3}

32 ⁰1:41;20:17;

అపా 7:13 ²⁴33 ^{v33}

29 ⁶²v34 ³⁰04 ^{v34}

33 ²⁴24 ^{v35}

24 ⁵³v36 ⁴¹51 ^{13:21}

34 ²⁹62 ^{v39}04 ^{v36}

35 ²⁴24 ^{v39}

36 ²⁴53 ^{v45}30 ⁰⁴v7,39;

12:22 ⁵⁸63 ^{మత్త}6:5;

యోహ 12:25;

తీతు 3:15

38 ³⁴19 ^{12:17}

39 ⁷19:25

24 ²⁴v39-41 ²⁹62 ^{12:13}

30 ⁰⁴v40 ³¹36 ^{12:2}

23 అస్కె యేసు, “నీ ⁸తముర్ నేండంతోర్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తార్.

24 తె ³¹మార్తల్, “హో పర్బు, ¹తన్వ కియ్యల్ దివొస్సె! వోర్ ³⁶నేండంతోర్ ³⁰ఇన్వల్ నాకున్ టావయె” ఇంజెర్ ఇత్త.

25 అద్ కేంచి యేసు, “²²జీవత అని ³నేండుస్వన ననయె ఆందున్. నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్వల్ సాతెకె గిర్ మర్త ²¹పిసంతోర్. 26 జీవతె మంజి నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్వన్ ⁶⁵బస్కెట్ మన్వల్ మరన్త సిక్కు పుటో. ఇదెన్ బరొస కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్.

27 తె అద్, “హో ²⁹పర్బు! నిమెయ్ బగవంతనోర్ మరి ⁵⁵కిరిస్తుని ఆంది అని ఇద్ ²⁸కలితె వాయ్లె మత్తొని గిర్ నిమెయ్ ఆంది. ఇదెన్ ⁴¹బరొస కీంతోన్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తార్.

28-30 యేసు అస్కె వేరి నాటె నేంగ్కె. ³¹మార్తల్ బగతె బేటె మాతయె అగనె ఆగ్గి మత్తార్. తె మార్తల్ రోన్ సాత్త అని మరియున్ కుసయె కేయ్లె, “గురుజి వాతార్. నీకున్ కేయంతోర్” ఇంజెర్ ⁷సేలడున్ సంగ వెహ్త. ఇద్ గొస్తి కేంజ బరొబర్ మరియుల్ తేచ్చి, యేసునగ సాత్త. 31 కహితుర్ ²⁴యూదుల్క్ మరియున్ సుమ్మి కీసెర్ ³⁶రోన్ మత్తెర్. అస్కె అద్ సప-సప తేచ్చి సాన్వల్ సూడ్చి, ³⁴వీచ్చగ సాంజి ఆడంత బతలొ ఇంజెర్, తాన్ పెజెయ్ సాత్తెర్. 32 మరియుల్ యేసు మన్వల్ జాగతె సాంజి, వోనంగ్ కాల్కున్ పారా అర్పి, “²⁹పర్బు! నిమె ఇగె మంది ³⁰ఇత్తెకె, నావోర్ ⁸తముర్ మార్పి మనోర్” ఇంజెర్ ఇత్త.

33 మరియుల్ అని తాన్ సంగ వాతుర్ ²⁴యూదుల్క్ సమ్మిర్ ఆడ్వల్ సూడ్చి, యేసున ⁴¹దిల్లె బెయ్ దుక్కు లాగ్. 34 అస్కె యేసు, “వోన కూర్తున్ బగ ఇర్లిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె వూర్, “²⁹పర్బు, వాసి సూడ” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తార్.

35 అద్ కేంచి, యేసు జొడ జొడ కాడెర్ తుహ్తార్.

36 అద్ సూడ్చి వూర్ ²⁴యూదుల్క్, “లాజర్తున్ బచోర్ ⁵³లాడ్ కీతోరా సూడట్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్.

37 వూర్గటల్ కహి లోకుర్, “వేర్ యేసు, గుడ్డిర్కున్ నదుర్ వాయుస్తార్. తె వేర్ లాజర్తున్ సాయ్వుకెన్ ఇర పర్పి మనోర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

సాతొర్ వోర్ లాజర్తున్ యేసు నేండుస్వల్

38 యేసున దిల్లె ఉందుంది జోక దుక్కు లాగ్. తె ³⁴వీచ్చగ సాత్తార్. అద్ ఉంది నారిత బండత బుయరి ఆంద్. ఉంది బండ తాన్ అడ్డమ్ ఇర్పి మత్త. 39 తె యేసు, “అద్ బండతున్ తెండట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰వెహ్తార్. అస్కె సాతొర్ వోన ⁷తక్కు ³¹మార్తల్, “²⁹పర్బు, ఇంకె వోన కూర్ కడిసి గాడి వాసెర్ మందర్. బారితెకె వోర్ మార్పి నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆసెర్ మంతోర్” ఇంజెర్ వెహ్త.

* 11:16 యేమల్ సెలెకె దిదుము ³⁰ఇత్తెకె వోన్ బరొబర్ సెలెయ్ సెలెకె తమురయె పుట్టార్.

40 అస్కే యేసు, “నిమె ⁴¹బరొస ఇర్కితె, బగవంతన మయ్యతున్ సూడ్కి. ఇంజి నీకున్ ³⁰వెహ్లాన్ కి?” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

41 తె వూర్ అద్ బండతున్ తెండెర్. అస్కే యేసు పారా సూడ్కి, “బాబ, నావ పార్తనతున్ కేంజ్ కాడ్కి, నీకున్ దనెవాద్. ⁴²నిమె బస్కేట్ నావ పార్తనంగ్ కేంజంతి ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. బతి నిమెయె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ కరి కీసి, నా సిర్కుట్ నుర్ ⁴¹బరొస ఇరనిర్ ఇంజి వూర్ సాటినె, ఇద్ గొస్తి వెహ్లాన్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

43 ఇహీన్ ఇత్త పెజె యేసు, ²⁹“లాజర్, బహి వర!” ఇంజెర్ జోర్తె కేయ్యెర్.

44 అస్కే తన్వ కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ ⁴⁶కప్పినెన్ లాజర్ బహి వాతార్. వోన మొకామ్ సేలతె గూండి కీసి మత్త. “గూండి కీతంగ్ కప్పిన్ ఊలి కీసి, వోన్ సొంద సిమ్ప్” ఇంజెర్ యేసు ³⁰వెహ్లాన్.

యేసున్ జక్తె యూదుల్క్ పిలన్ వాట్వల్

(మత్తయి 26:1-5; మార్క్ 14:1-2; లూక 22:1-2)

45 అద్ కామున్ సూడ్కి, మరియున్ సుమ్మి కియ్యె వాతుర్ ²⁴యూదుల్క్ నగటల్ వెలెటిర్ యేసున్ పారా ⁴¹బరొస ఇరెర్.

46 బతి వూర్గటల్ కహి జన్క్, ⁵³పరిసయుల్క్ నగన్ సొంజి, యేసు కీత కామున్ బారెతె వెహ్లాన్. 47 అదెన్ సాటి డగుక్ కటొడలిర్ అని ⁵³పరిసయుల్క్ పంచుర్కున్ కేయుసి, “మరట్ బతల్ కీకట్? వోర్ మాయ్ వేలె మయ్యతంగ్ కామ్క్ కీసెర్ మంతార్. 48 మరట్ వోర్ కియ్యలికున్ ఇహినె సూడ్కి మత్తె, వోరె రాజల్ ఇంజెర్ సమ్మిర్ వోన్ పారా ⁴¹బరొస ఇరంతెర్. అస్కే ⁴⁵రోమ రాజ్జుర్ అదికారిర్ వాసి, మా మందిర్తున్ నాసెడమ్ కీంతెర్ అని మా ¹⁴జాతితుర్కున్ ఇగెటల్ పూడి సీంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్లాన్. 49-50 అహన్ వెహ్లా బరొబర్, “పిసలిర్నీ! మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యకీనె, వోరార్ మాయ్ ²⁹పరత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొకాట్ ఇంజి సమ్మె మాయ్యటియ్?” ఇంజెర్ అద్ గట్టుతె పెర్నార్ కటొడల్ ఆయ్యల్ ²⁵కయపల్ ఇత్తోర్.

51-52 సిరిప్ యూదుల్క్ న లాబమున్ సాటినె ఆయె. బతి ¹⁴దునియ వూరొ పగ్గి మాసి మన్వలిర్ బగవంతనుర్ లోకుర్ సమ్మిర్కున్ మీరి కియ్యెనె, యేసు పరన్ సీంతార్ ఇంజెర్ మునె జర్గవల్ వచన్ ⁴³వెహ్లాన్. ఇద్ గొస్తి తన్వ తన ఆసి వెహ్లాకి. బతి అద్ సాల్ పెర్నార్ కటొడల్ ఆసి మత్త కాడ్కినె, వెహ్లా పర్తార్. 53 అద్ నేటితల్ వోన్ జక్తె పిలన్ వాట్వల్ మొదొల్ కీతెర్.

54 అదెన్ సాటి యేసు అస్కేడల్ ²⁴యూదుల్క్ నగ ఉజగిరి వెలివత్తె, బోడి గుటన్ కరుమ్ మన్వల్ యెప్రాయిమ్ ³⁰ఇన్వల్ చహర్తె సొంజి, అగ ³¹సిస్యలిర్ సంగ కహి రోజ్క్ మత్తార్.

55-57 అస్కే ²⁴యూదుల్క్ న ¹పస్క్ సడ్ కరుమ్ వాసెర్ మత్త. తె, “బోనె యేసున పత లాగైకె ³⁰వెహ్లాన. మమొట్ వోన్ పియంతామ్” ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని ⁵³పరిసయుల్క్

40 ³⁰వ44 ⁴¹వ42

41 ²⁴వ44

42 ⁴¹వ45

43 ²⁹12:1

44 ⁸వ48 ²⁴వ46

³⁰వ47 ⁴⁶20:7

45 ²⁴వ54 ⁴¹వ48

46 ²⁴వ51 ⁵³వ47

47 ⁴⁹లూక 22:50;

యోహా 11:49; 18:16

³⁰వ54 ⁴⁵12:18 ⁵³వ57

48 ⁸12:7 ¹⁴వ51

⁴¹12:11 ⁴⁵అపొ 2:10

54 ²⁴వ23,56;

12:16 ²⁴వ55 ³⁰వ56

³¹12:4 ⁴⁰12:35

1 ⁹మత్త 21:17 ¹⁴వ9

²⁴వ3 ²⁹వ6 ³⁹13:1

2 ¹²వ26 ²⁹వ9

³¹లూక 10:38

3 ¹⁸యోకొ 5:14 ²⁴వ7

³⁴వ5 ³⁴మార్ 14:3

³⁶14:2 ⁴¹మార్ 14:3

4 ²⁴మార్ 14:10;

యోహా 13:2;

అపొ 1:25 ²⁴వ13:2

³⁰వ21 ³¹వ16

5 ¹²ఉజగిరి 6:6

³⁴మత్త 26:7;

ఉజగిరి 18:13

6 ¹¹13:29

7 ⁸14:18 ²⁴వ9

9 ¹⁴వ17 ²⁴వ11

²⁴వ11 ²⁹లూక 16:20;

యోహా 12:10

¹⁷హుకుమ్ సీసి మత్తెర్. సడ్డున్ సాటి తమ్మ తమ్ ⁸సుదుడ్ కియ్యెన్, మునెనె వెలెటిర్ లోకుర్ ఆజా-బాజాతంగ్ నహ్లాన్ ²⁴యెరుసలెమ్ వాతెర్. వూర్ యేసున్ మహ్లాసెర్ ²⁴మందిర్తున్ రాపా నిల్చి, “వోర్ ఇద్ సడ్డున్ వాంతార్ కి, వాయెర్? మిరట్ బతల్ ఇంతిట్?” ఇంజెర్ వోరొన్ వోరొన్ పూసి కీతెర్.

బెతనియతగ యేసున్ పారా సెంట్ వెడివల్

(మత్తయి 26:6-13; మార్క్ 14:3-9)

12 అదెన్ సాటి, ¹⁴సాసి-నేండ్టార్ ²⁹లాజర్ నార్ ⁶³బెతనియతగ ¹పస్క్ సడ్డున్ సారుంగ్ రోజ్క్ మునెనె యేసు వాతార్. ²అగ వోన్ సాటి జేవున్ తయర్ కీతెర్. ³¹మార్తల్ ¹²సర్పరెయ్ కీత. అని ²⁹లాజర్ గిర్ జేవున్ తిన్వలిర్ బరొబర్ ఉత్తోర్. ³అస్కే మరియుల్ బెయ్ ⁴¹బారిత అని వెలె మహ్లాన లగ్-బగ్ అర్నో లీటర్ ³⁴సెంట్* పియ్యి వాత అని యేసునంగ్ కాల్కున్ పారా ²వెడిసి, తన్వంగ్ కెల్కెనె ఉసుమ్మ. అద్ సెంట్ గాడి పూరా ³⁶రోన్ గమ్మత. ⁴అస్కే ³¹సిస్యలిర్గటల్ వోరొ ³⁰ఇత్తె, యేసున్ దోక సియ్యల్ ²⁴ఇస్కరియోత్ నాట్వోర్ ²⁴యూదల్, ⁵“అరె! ఇద్ ³⁴సెంటున్ మూంద్ నుహ్లా ¹కూరతంగ్ బిలన్* వొమ్మి, గరిబున్ బారి సియ్యకి?” ఇంజెర్ తాన్ ఇత్తోర్. ⁶వోర్ గరిబున్ మదత్ కియన ఇన్వల్ కాడ్కితె అహన్ ఇన్వకి. బతి వోన కలె బుదితున్ హిందలె అని కొతన తెయ్య వోన్గ్ మన్వల్ కీనెకె, అగటంగ్ కొతంగ్ కల్పెర్ మత్త కాడ్కినె అహన్ ఇత్తోర్. ⁷తె యేసు, “అద్ నావ మేందొడున్ మాతి కియ్యల్ దివొసున్ సాటి సెంటున్ వోజి కీసి ఇర్చి మత్త. ⁸గరిబ్ లోకుర్ బస్కేట్ మీ నడ్డుమ్ మందంతెర్. బతి నన బస్కేట్ మేందొడ రూప్ష మీ నడ్డుమ్ మనొన్” ఇంజెర్ వెహ్లాన్.

⁹అదె వకత్తె, యేసు అగ మంతార్ ఇంజెర్ కరి కీసి, బెయ్ వెలెటిర్ ²⁴యూదుల్క్, యేసునె ఆయ్య, యేసు ¹⁴నేండుస్తార్ వోర్ ²⁹లాజర్తున్ గిర్ సూడ్లె వాతెర్. ¹⁰⁻¹¹లాజర్తున్ హిందల్, ²⁴యూదుల్క్ నగటల్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పారా ⁴¹బరొస ఇరెర్. అదెన్ సాటి, డగుక్ కటొడలిర్ ²⁹లాజర్తున్ గిర్ జమ్మన ఇంజెర్ పిలన్ వాడ్డెర్.

యేసు జెయ్ జెయ్ కార్ యేచ్చెర్ యెరుసలెమ్ నేంగ్వల్

(మత్తయి 21:1-11; మార్క్

11:1-11; లూక 19:28-40)

12-13 సడ్డున్ సాటి వాత, ఉంది డగుర్ గుబ్బతుర్, యేసు ²⁴యెరుసలెమ్ వాంతార్ ఇన్వల్ కేంచి, సీంది మరక్కుంగ్ కాందంగ్ పియ్యి వోన్ మునెత్క్ సాత్తెర్. అహన్ సొంజి,

* 12:3 అచ్చ జటామాంసి ఇన్వల్ మరత నియ్. * 12:5 ఉంది బిలత విలువ ఉంది దియత బూతిత్ అచొర్ మత్త.

“జెయ్ జెయ్ కార్! * ²⁹పర్చున అదికార్డో వాయ్యల్ ఇజయేల్ పరతార్ ³⁵రాజన బగవంతల్ ఆసిర్వాద్ సియిర్” ఇంజెర్ కిలితెర్. 14-15 “యెరుసలెమ్మర్ లోకుర్నిట్ వెరిమట్! ఇమల మీ ³⁵రాజల్ ³⁶గాదిత్ పారా ఉచ్చి వాసెర్ మంతార్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ ¹¹లిహి కీసి మత్త తీర్, యేసు ఉంది గాదిత్ * పారా ఉచ్చి వాసెర్ మత్తార్. ¹⁶ఇవ్ గట్టుంగ్ జర్నెకె ³¹సిస్యలిర్కున్ సమ్మె మాయ్యకి. బతి యేసు ¹³మయ్యతె నేండ్సి స్వర్గనగ సొత్త పెజె, ఇవ్ గట్టున్ బారెతె దర్మ-గ్రంతనగ మత్త తీర్ సమ్మె జర్గంగ్ ఇంజెర్ సమ్మె మాతెర్. ¹⁷యేసు ²⁹లాజర్నన్ కూర్దల్ ¹⁴నేండున్నెకె, వోన్ సంగ మత్తుర్ లోకుర్ ఇద్ ³¹గవతున్ పచర్ కీతెర్. ¹⁸యేసు ఇద్ మయ్యత కామ్, కీతార్ ఇంజెర్ లోకుర్ కేంజ్ కాడ్కినె, వోన్ బేటె మాయ్యె మునెత్స్ సొత్తెర్. ¹⁹అదెన్ సాటిన్ పరిసయ్యల్క్, “సూడట్! మరట్ వాడ్తంగ్ పిలన్స్ బతయ్ కామి సియ్యకి. ²⁸దునియతుర్ సమ్మిర్ వోన్ పెజెయ్ సాంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కితెర్.

యేసు తన్వ మరన్నన్ బారెతె వెహ్చార్

²⁰అద్ సడ్డన్ రొపా ⁴³పార్తన-వింతి కియ్యె, వాతుర్టల్ కహితుర్ యూదుల్క్ ఆయుర్ పూర్ * గిర్ మత్తెర్. ²¹పూర్ ¹⁰గలిలయ యేరియత ⁶⁶బెత్నయిద నాల్వోర్ ⁵³పిలిపున్ బేటె మాసి, ²⁹సాబ్! మమొట్ యేసున్ బేటె మాయ్యె వాతామ్” ఇంజెర్ వోన్ ³⁰వెహ్చార్. ²²ఇద్ గొస్తితున్ పిలిప్ సాంజి, ⁴ఆంద్రెయన్ ³⁰వెహ్చార్. పూర్ ఇవిర్ ఆసి అద్ గొస్తి యేసునగ సాంజి వెహ్చార్. ²³అద్ కేంచి యేసు, “స్వర్గనార్ మాయ్యన్” ¹³మయ్య వాయ్యల్ వకత్ ఇంకె కరుమ్ వాత. ²⁴⁻²⁶గొహ్మాన ²⁸దానతున్ బొమితగ ఉర్వెకె ఉందియ్ మందంత. అద్ దాన ఉర్వెకె సాతపిసయ్ దిసంత. బతి బొమితల్ అద్ మొలొక ఆసి పిరంత అని బెర్ని, గొల్కమెన్ ⁴⁶దానంగ్ సీంత. అదె తీర్దె నావ ⁵⁵పరన్ సీతెకెన్, వెలెటిర్కున్ పూన ²²జిసని పుటంత. అహ్లా మిహ్గట్ బోరె ఆయి, తన్వ జీవతున్ బచి కీక ³⁰ఇన్వల్, తాన్ సుటి కియ్ లాగర్. బతి బోరె ఆయి ఇద్ ²⁸కలితంగ్ ఆసన్ కాత్రి కియ్యకెన్ మన్వల్, ⁶⁶పిస్కెట్ పిస్లె తన్వ జీవతున్ బచి కియ్ పరంతార్. నావ ¹²సీవ కీక ఇన్వల్ నా సరి-మారగ్నె తాకన. అస్కెనె నన బగ మందంతానో, అగ నా ¹²సీవ కియ్యల్ గిర్ మందంతార్. నా సీవ కియ్యన్ నా బాబో మాని కీంతార్. ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్చార్.

²⁷ఇంకె నావ ⁵⁵దిల్ పూరా తకపిక ఆసెర్ మంత. బతల్ ఇంజెర్ వెహ్చార్? నా బాబ! ఇద్ గండమ్ నా పారా వాయ్యకెన్ నాకున్ ⁴⁹బచి కీమ్. తెర్ బతి, ఇద్ గండమున్ సోసి కియ్యెనె నన వాతాన్. ²⁸బాబగో! నీవ పారాడునె ¹³మాని కియ్యున్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. అస్కె పారాడల్, * “ఇదెన్ మునె డగుర్-పాన్ వాయ్యస్తాన్. ఉండె గిర్ డగుర్-పాన్ వాయ్యసంతాన్” ఇంజెర్ ఉంది లేంగ్ కేంజ్ వాత. ²⁹తె అద్ కేంచి అగ నిల్చి మన్వలిర్ కహితుర్, “గర్జత్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్.

16 ¹¹15:25 ¹³92 v23

24 ¹¹54:12:22;

13:21 ³¹13:5

17 ¹⁴53 లూక 24:34;

యోహా 13:4;

అపొ 10:26

29 ⁷⁶లూక 16:20

31 ⁴⁵13:21 ³⁴19 19:42

18 ⁹²v37

19 ²⁸89 v25 ⁵³30 v42

20 ¹⁶72 అపొ 14:1

43 ⁵²అపొ 7:43

21 ⁶⁶మత్త 11:21

10 ⁵⁶21:2 ²⁰65 14:16

29 ⁶²9:38;12:38;

13:37 ³⁰04 v22 ⁵³76 v22

22 ⁶⁶అపొ 1:13

24 ²⁴v22-23 ³⁰04 11:36;

12:23;13:19 ⁵³76 14:8

23 ¹³92 v28 ²⁴24 v30

30 ⁰⁴v23-24

27 ⁴⁹82 v47 ⁵⁵90 13:37

28 ¹³92 13:31 ³⁷72 17:1

29 ³20:12 ³⁰04 v33

30 ²⁴24 v35

31 ⁷58 v42

28 ⁸⁹v46 ²⁹20 16:8

33 ³⁰04 v34

34 ¹65 13:8 ³⁰04 13:6

35 ²⁴51 15:25 ⁵⁵47 17:3

35 ²⁴24 v36 ⁴⁰43 21:18

36 ²⁴24 v44

37 ⁴¹00 v37-39

45 ²⁰20:30

38 ²²68 v39 ²⁹62 13:6

43 ⁹⁶అపొ 2:16

39 ⁶⁸68 v41

41 ⁰⁰మత్త 8:13;

యోహా 11:15;12:42;

14:11; పిలిపి 1:29

40 ²⁵88 లూక 10:27;

యోహా 13:2; అపొ 5:3

41 ²²68 అపొ 8:28

42 ⁵⁶6 16:2 ⁵⁸7 14:30

41 ⁰⁰v44 ⁵³30 18:3

ఉండె కహితుర్, “బగవంతనార్ వారార్ ³దూతల్ వోన్ సంగ వడ్కితార్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ³⁰అదెన్ సాటి యేసు, “ఇద్ లేంగ్ నాకున్ మదత్ కియ్యె వాయ్యకి. మీకున్ మదత్ కియ్యె వాత. ³¹ఇద్ ²⁸దునియతుర్కున్ ²⁹తన్వ కియ్యల్ వకత్ వాత. ఇద్ దునియతున్ అగుటి కీసి, మన్వల్ అదికారిన్ తెండ్సి పూడ్వల్ వకత్ వాత. ³²బస్కెతె నాకున్ బొమితల్ పారా తహంతెరో, అస్కె నా బాజున్ సమ్మిర్కున్ ఊమంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ³³తన్వ మరన్ బహన్ జర్గవల్ మంతయె అదెన్ బారెతె ఇద్ గొస్తి ³⁰04 వెహ్చార్.

³⁴తె పర్తత గుబ్జ, “⁵⁵కిరిస్తి ⁶⁵బస్కెట్ జీవతె మందంతార్” ఇంజి, దర్మ-గ్రంతనల్ కేంజ్జామ్. బతి నిమె స్వర్గనార్ మాయ్యన్ బొమితల్ పారా తప్పి బహన్ జకంతెర్ ఇంతి? వేర్ స్వర్గనార్ మాయ్యల్ బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³⁵అస్కె యేసు, “ఉండె జరసి కాలమ్ వేరిన్ మీ నడ్డుమ్ వేడ్చి మందంత. సికటి పగె మాయ్యక్ మునెనె, వేడ్చితగ ⁴⁰తాకట్. అస్కె మిరట్ కొద పాయిట్. సికటితె తాక్వల్ తన బగ దాంతారా టావ సెలె. ³⁶మిరట్ ఇద్ వేడ్చిత సంతాన్ ఆయ్యె, అద్ వేడ్చి మనెకెన్ మిరట్ తాన్ బరొస ఇరట్” ఇంజెర్ యేసు పూర్కున్ వెహ్చార్. అహన్ వెహ్చార్, పూర్కున్ దిస్వకెన్ లంగ్ సాడితార్.

వెలెటిర్ యేసున్ పారా బరొస ఇర్మకి

³⁷యేసు పూర్ మునె ఇచొంగ్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్కె కీతార్ తెర్ బతి, వోన్ పారా ⁴¹బరొస ఇర్మకి.

³⁸“²⁹బగవంత! మమొట్ వెహ్చా కబుడగ బోరె బరొస ఇర్మకి. బగవంత! నీవ సక్తితున్ బోరె వొడ్కి కియ్యకి”

ఇంజెర్ ²²యెసయ్ పర్వక్తల్, లిహి కీత బర్చుర్ ఆయన్ సాటినె ఇహిన్ జర్గత్. ³⁹పూర్ ⁴¹బరొస ఇర పర్మకి బారెతెకె, ²²యెసయ్ పర్వక్తల్ ఉండె ఉంది జాగ ఇహిన్ లిహి కీతార్:

40 “పూర నదుర్ బంద్ కీత కాడ్కి,

పూర్ సూడ పర్చెర్ సెలెర్.

పూర ²⁵మన్వన్ బంద్ కీత కాడ్కి,

పూర్కున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె.

అహన్ కియ్యక్ ఇత్తెకె, పూర్ నా బాజున్ తిరిన్దిర్.

నన పూర్కున్ చొకాట్ కీందున్”

ఇంజెర్ మంత. ⁴¹యెసయ్ పర్వక్తల్ బవిసత్తె వాయ్యల్ యేసున మయ్యతున్ సూడ్త కాడ్కినె, వోన్ బారెతె ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చార్.

⁴²తెర్ బతి యేసున్ పారా ⁴¹బరొస ఇర్మగటల్ వెలెటిర్ అదికారిర్ గిర్ మత్తెర్. బతి ⁵³పరిసయ్యల్క్ తమకున్

* 12:12-13 జెయ్ జెయ్ కార్! గ్రీకు బాసతగ చొసన్న ఇంజెర్ మంత. ఇదెన అర్తమ్, “ఇంకె బచి కీమ్!” * 12:12-13 అదికార్డె సెలెతె పారాడె ఇంజెర్ మందంత. * 12:14-15 పియోస్టర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్. * 12:14-15 గ్రీకు బాసతె గాది పిలత్ పారా ఇంజెర్ మందంత. * 12:20 యూదుల్క్ ఆయుర్ పూర్ ఇత్తెకె ¹⁶గ్రీకు దేస్టర్ ఇంజెర్ మందంత. * 12:28 స్వర్గనల్ సెలెకె ³⁷బోబడల్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

సమాజ్యుల్ అలది వాటనిర్ ఇంజెర్ వెరిసి బోరె ఉజగిరి వొప్పకి. 43 వూర్ బగవంతల్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్సున్ తెర్ అదిక్ మాయ్యులిర్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్సున్ లాడ్ కీతెర్.

యేసునంగ్ గొప్పింగ్ పర్జతున్ తస్వ కియ్యల్

44 అస్కె యేసు జోరై, “నా పొరా 41 బరొస ఇర్వల్ సిరిప్ నహ్నె ఆయె బతి నాకున్ సారి కీతొనగ గిర్ బరొస ఇర్వల్ మంతార్. 45 నాకున్ సూడ్యల్ నాకున్ సారి కీతొనె సూడ్యర్ మంతార్. 46 నహ్నె 41 బరొస ఇర్వల్ హర్ వారొర్ సికటితగ నిల్చి మన్వకెనె, ఇద్ 28 దునియతగ వేడ్చిత్ మోడి నన వాతొన్. 47 బోరె ఆయె నావంగ్ 44 గొప్పింగ్ కేంచి, అవెన్ పియ్య తాక్వెకె, నన వోన్ 29 తస్వ కియ్యెన్. నన ఇద్ 28 దునియతుర్కున్ తస్వ కియ్యె వాయ్యకి. బతి 49 బుది కియ్యెనె వాతొన్. 48 నాకున్ అని నావంగ్ 44 గొప్పిన్ వాపార వోన్, 29 తస్వ కియ్యల్ దుస్రా ఉంది మంత. నన వెహ్ గొప్పియె తస్వ కియ్యల్ దివాన్సు. వోన తస్వ కీంత. 49 బారితెకె, నా ఇవతె నన వడ్డెమకి బతి, నన బతల్ వడ్డెన ఇన్వడున్ బారెతె, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొయె అహన్ 17 హుకుమ్ సీతార్. 50 అని అద్ 17 హుకుమ్ 66 బస్కెట్ 22 పిస్కల్ జీవతెకె తాకుసీంత ఇంజెర్ నాకున్ టావ మత్త కాడ్కి, నన వెహ్పలిక్ సమ్మె గిర్ బాబొ నా సంగ వెహ్ప తిర మీకున్ వెహ్పర్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

యేసు సిస్యలిరంగ్ కార్క్ నార్వల్

13 యేసు పస్కె సడ్డున్ తెర్ మునెనె ఇద్ 28 దునియతల్ మల్చి బాబొనగ సొన్వల్ వకత్ కరుమ్ వాత ఇంజెర్ కరి కీతార్. దునియతగ మన్వలిర్ తన్వర్కున్ వెలె లాడ్ కీతార్. అద్ లాడ్డున్ ఆక్రి వేరి వూర్కున్ బర్చర్ తొహ్తార్. 2 బతి యేసున్ దోక సియన ఇన్వల్ సోంవ్, 46 సిమ్మెన్తార్ మరి 24 ఇస్కరియోత్ నాట్వార్ 24 యూదన 25 దిల్లె జేవున్ కియ్యడున్ తెర్ మునెతలె సయన్ ఇర్చి మత్తార్. 3 తన్వ కెయ్యె సమ్మె అదికార్ బాబొ సీతార్ ఇన్వల్, తన బగవంతనల్ వాతొర్ అని బగవంతనగ మల్చి దాంతొర్ ఇన్వలిక్ సమ్మె గిర్ యేసున్ టావ. 4 అహన్ టావ మత్త కాడ్కి, వూర్గటల్ తేచ్చి తన్వ 24 సాలువతున్ బగ్గ ఇర్చి, తన్వ నడిదున్ ఉంది సేలతె దొహ్తార్. 5 దొహ్త పెజె, ఉంది పరత్తగ 31 సిస్యలిరంగ్ కాల్యున్ యేతె నార్గెర్, నడితున్ దొహ్త సేలతె వూరంగ్ కాల్యున్ ఉసుమ్మల్ మొదల్ కీతార్. 6 అహన్ కీసెర్ యేసు 46 సిమ్మెన్-పేతుర్తగ వాతార్. అస్కె వోర్, “పర్చు నావంగ్ కార్క్ నార్గె ఆంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. 7 తె యేసు, “నన కియ్యల్ ఇంకె నీకున్ అర్తమ్ ఆయె, బతి మునె వాయ్యల్ గట్టె కరి కీంతి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. 8 అస్కె 40 పేతురు, “వటిన్ పర్చు! నిమె నావంగ్ కార్క్ 66 బస్కెన్ నార్వ” ఇంజెర్ ఇత్తార్. తె యేసు, “నన నీకున్ నొర బీగర్ నా సంగ నీకున్ ఈస సెలె” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తార్. 9 తె 46 సిమ్మెన్-పేతురు, “పర్చు! సిరిప్ నా కార్క్ ఆయ్య, నా కెయ్యె అని నా తల గిర్ నొర” ఇంజెర్ 30 ఇత్తార్. 10 అస్కె యేసు, “యేర్ తుంగ్గార్ వోర్ సిరిప్ కార్క్

43 2 13:1
44 24 13:1 41 00 v46
46 28 47 00 13:19
47 28 13:1 29 19 v48
44 87 v48 49 82 అపొ 2:21
48 29 16:11 44 87 14:10
49 85 v50
50 6 17:2
17 85 13:34 22 22 14:6
1 2 5 v23 24 v7
28 89 14:17 39 57 లూక 22:8;
యోహ 18:28
50 రోమ 6:21
2 12 28 అపొ 10:38 24 55 v26
24 69 v26 25 88 14:1 46 13 v6
4 14 53 14:31 24 40 v12
5 31 v22
6 29 62 v9 30 04 v9 40 74 v8
46 13 లూక 7:44;
యోహ 13:9;21:2
7 24 v8
8 65 6:51;14:16;

1కొర 2:6 24 v10 40 74 v9
9 29 62 v13 30 04 v9-10
40 74 v24 46 13 v24
10 24 v21
25 13 v11 30 04 v13
11 25 13 15:3
12 24 40 19:2
13 29 62 v14 30 04 v16
14 29 v16
17 31 07 లూక 7:23;
యోహ 20:29;
తిత్తు 2:13
18 11 24 17:12 15 86 15:16
19 30 04 v19-22 41 00 14:1
20 2 81 v21
21 81 10:1;13:38;
21:18 24 12:16;
13:23;14:23
31 40 15:26 51 14:17
22 30 04 12:22;
13:24;14:8 31 01 v23
23 2 5 v34
24 24 v26 31 01 v35
24 30 04 v25
40 74 లూక 22:61;
యోహ 13:36;
20:6 46 13 v26
25 29 62 v36 30 04 v27
26 24 24 v26-27 24 55 v29
24 69 14:22 46 13 v36

నార్గెకె ఆయర్. దుస్రా బతయ్ నొర లాగొ. వోర్ 25 సుదుడె మంతార్. మిరట్ గిర్ సుదుడ్ మంతిట్ బతి, మిహటల్ సమ్మిర్ సుదుడ్ ఆయ్యిట్” ఇంజెర్ 30 వెహ్తార్. 11 తనకున్ బోర్ దోక సియ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ టావ మత్త కాడ్కినె, యేసు “మిహటల్ సమ్మిర్ 25 సుదుడ్ ఆయ్యిట్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

12 అని వూరంగ్ కార్క్ నార్చి, తన్వ 40 సాలువతున్ సెటనగ వాట్చి, ఇదెన్ మునె ఉచ్చి మత్త జాగతగ సొంజి ఉడ్తార్. అహన్ ఉచ్చి, “నన ఇంకె కీత అద్ కామ్ మీకున్ అర్తమ్ ఆత కి?” ఇంజెర్ సిస్యలిరంగున్ పూసి కీతార్. 13 “మిరట్ నాకున్ ‘పర్చు’ అని ‘పర్చు’ ఇంజెర్ కేయంతిట్. నన గురున అని పర్చున ఆత కాడ్కి, మిరట్ ఇహిన్ కేయ్యల్ బరొబరె ఆంద్. 14 నన 29 పర్చున అని గురున ఆసి గిర్ మీవంగ్ కార్క్ నార్త కాడ్కి. మిరట్ గిర్ వారొనంగ్ వారొర్ కార్క్ నొరయ్ లాగర్. 15-16 దాసి తన్వార్ 29 మాల్యున్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. అహ్నె 52 కల్లియల్ తనకున్ సారి కీతొన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. నన మీవంగ్ కార్క్ నార్త తీర్, మిరట్ గిర్ కియన ఇంజెర్ మీకున్ నమునత రూప్త తొహ్తాన్. ఇద్ 81 సతెమ్ ఆంద్. 17 ఇంకె మిరట్ ఇవ్ గొప్పింగ్ కరి కీత కాడ్కి, ఇవెన్ పియ్య తాకకిట్టె. బగవంతల్ మీకున్ 31 అసిర్వాద్ సీంతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

తనకున్ దోక సియ్యడున్ బారెతె యేసు వెహ్వల్

(మత్తయి 26:20-25; మార్క్ 14:17-21; లూక 22:21-23)

18 “మీ సమ్మిర్ బారెతె నన వెహ్పకి. నన 15 నేమి కీతుర్ బారెతె నాకున్ టావ. బతి, ‘నా సంగ సారి తితార్ వోర్, నాకున్ బయ్యన్ ఆసి దోక సీతార్’ ఇంజెర్ 11 దర్మ-గ్రంత్న గొప్పి బర్చర్ ఆయ్యె ఇహిన్ జరంత. 19 ఇవ్ జరంత పెజె, ‘కిరిస్తున ననయె ఆందున్’ ఇంజెర్ 00 బరొస కీకిట్ ఇంజెర్, మునెనె మీకున్ 30 వెహ్పర్ మంతాన్. 20 ఇద్ 81 సతెమ్ ఆంద్. నన బోన్సె సారి కీంతొనా, వోన్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ గిర్ కరుమ్ కీంతార్. నాకున్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ రొహ్తార్ వోర్ బాబొన్ గిర్ కరుమ్ కీంతార్ ఇంజి వెహ్పర్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

21 ఇవ్ గొప్పింగ్ వెహ్ పెజె యేసు, 41 ఆత్మతగ తల్మెలె మాసి, “మిహటల్ వారొర్ నాకున్ పగ-దార్క్సెన కెయ్యె హచ్చి కీంతార్. ఇద్ 31 గవ 2 సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. 22 బోన్ బారెతె 30 వెహ్తారా ఇంజెర్ 31 సిస్యలిర్ కరి కియ్య సొంజి, వారొన మొకొమ్ వారొర్ సూడెర్. 23 సిస్యలిర్గటల్ యేసున్ వెలె 2 పెర్చి కియ్యల్ యేసున తిన బగ్గ బెయ్ కరుమ్ ఉచ్చి మత్తార్. 24 తె 46 సిమ్మెన్-పేతురు వోర్ సిస్యన్, “యేసు బోన్ బారెతె 30 వెహ్తారా పూసి కీమ్” ఇంజెర్ కెయ్యె ఇసర కీతార్. 25 అస్కె వోర్ సిస్యల్ యేసున్ కరుమ్ ఉండె ఇమర్ ఉర్చిగె మాసెర్, “పర్చు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. 26 తె యేసు, “కోజతగ ముడుసి బోన్సె నన సారి టుకై సీంతొనా వోరె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అహన్ వెహ్చి, సారి

టుక్తై ముడుసి ⁴⁶సిమొన్¹³ మరి ²⁴ఇస్కరియోత్ నాట్నార్ ²⁴యూదన్ సీతార్. 27-30 అస్కె వోర్ సారి టుక్తై యేత్త పెజె, “నిమె కీక్ ³⁰ఇస్కెల్ కామ్ సప్పె కీమ్” ఇంజెర్ యేసు వోన్ వెహార్. యేసు అహన్ బారి వెహార్యె, జేపున్ ఉద్దుర్గుటల్ వారాన్ గిర్ టావ సెలె. ²⁴యూదనగ కొతన తెయ్లు మత్త కాడ్కి యేసు, «నడ్డున్ పహ్లా మత్తంగ్ చీజ్క్ యేత» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్ కహితుర్ సోండ్ కీతెర్. «గరిబ్ లోకుర్కున్ బతయ్ సీమ్» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్, ఉండె కహితుర్ సోండ్ కీతెర్. వోర్ సారి టుక్తై యేత్త పెజె «నయ్న్» సోఫె మాసి, బహి సాడితార్. అస్కె రాత్ ఆసి మత్త.

యేసు పూన హుకుమ్ సియ్యల్
(మత్తయి 26:31-35; మార్క్ 14:27-31; లూక 22:31-34)

³¹యూదల్ సొత్త పెజె యేసు, “ఇంకె «స్కర్గినార్ మాయ్న్» ¹³మాన్ పుట్టల్ వకత్ వాత. వేర్ తాదన్ హిందల్ బగవంతన్ డగుర్-పాన్ వాంత. ³²మోక బగవంతన్ మరిన్ హిందల్ ¹³డగుర్-పాన్ వాతెకె, బగవంతల్ తన్వోర్ మరిన్ మాన్ సీంతార్. అద్ డగుర్-పాన్ యెంటనె వోర్ మరిన్ సీంతార్. ³³నా మర్క్నిట్! ఉండె జరసి కాలమ్ వేరి మీ సంగ మందంతోన్. అద్ ఆత పెజె, మిరట్ నాకున్ మహ్కంతిట్. బతి నన బగ దాంతోన్ అగ మిరట్ ఇంకె వాయ పర్వల్ ఇంజెర్ ²⁴యూదుల్కున్ ³⁰వెహ్లా తీరె, మీకున్ గిర్ వెహ్లార్ మంతోన్. ³⁴ఇంకె మీకున్ ఉంది పూన ¹⁷హుకుమ్ సీసెర్ మంతోన్. నన మీకున్ ²లాడ్ కీతప, మిరట్ గిర్ వారాన్ వారార్ లాడ్డె సూడట్. ³⁵వారాన్ వారార్ లాడ్డె సూడ్వడున్ హిందల్, మిరట్ నా ³¹సిస్యలిర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ సమ్మిర్ కరి కీంతెర్” ఇంజెర్ యేసు వెహార్.

³⁶సిమొన్-పేతురు, “²⁹పర్పు! నిమె బగ దాంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నన సొన్వడగ నిమె ఇంకె వాయ పర్పు. బతి పెజెటల్ వాంతి” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ³⁷అస్కె ⁴⁰పేతురు, “²⁹పర్పు! నన బారి వాయ పరాన్? నీ సాటి ⁵⁵పరన్ సియ్యె గిర్ తయర్ మంతోన్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్లార్. ³⁸అస్కె యేసు, “అబ! నిమె నా సాటి ⁵⁵పరన్ సీంతియ్? నా బారెతె నిమె, ‘వోర్ బోర్ ఆందురొ టావ సెలె’ ఇంజెర్, మూంద్ జోకంగ్ లబడ్ ³⁰వెహ్లా బీగర్, నేట రాతున్ అసలె ²⁶గొగ్గి కూసా. ఇద్ ⁸¹సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ వెహార్.

బాబొనగ వోయ్యల్ సరి యేసు ఆందుర్

14 “మిరట్ మీ ²⁵దిల్కున్ పరెసన్ ఆయ సియ్యట్. బగవంతనగ ⁴¹బరొస ఇరట్ అని నహ్ గిర్ బరొస ఇరట్. ²నా బాబొన్ ³⁶రోన్ వెలె కన్దుంగ్ మంతంగ్. అవెన్ తయర్ కీసి ఇర్లె, మునె సొంజెర్ మంతోన్. అహన్ సెల్వక్ ఇత్తెకె, మీకున్ వెహ్లా మనాన్. ³నన సొంజి మీ సాటి జాగ తయర్ కీత పెజె, నన బగతె మందంతోనొ, అగ మిరట్ గిర్

31 ¹³92 v32
24 v36 ³⁰04 v33
32 ¹³92 14:13
33 ²⁴53 18:12 ³⁰04 v37
34 ²5 14:15
17 ⁸⁵మార్ 12:28;
యోహా 14:15;
1క్రొ 14:37
35 ²6 15:9 ³¹01 15:8
36 ²⁴74 v38 ²⁹62 v37
40 ⁷⁴v37 ⁴⁶13 18:10
37 ²⁹20:20 ³⁰04 v37-38
40 ⁷⁴18:10 ⁵⁵90 v38
38 ²⁰మత్త 26:34;
యోహా 18:27
81 ²14:12 ²⁴24 14:6
30 ⁰⁴14:5 ⁵⁵90 15:13
1 ²⁵88 v27 ⁴¹00 v10
2 ³⁶14 అపొ 4:34
5 ²³81 20:24 ²⁹62 v8
30 ⁰⁴v6 ³⁵98 v5-6
6 ²⁵v17 ²²22 17:2 ²⁴24 v9
30 ⁰⁴v8 ³⁵98 అపొ 1:12
8 ²⁹62 v22 ³⁰04 13:19;
14:9;16:18 ⁵³76 v9
9 ²⁴v23 ³⁰04 v10
53 ⁷⁶అపొ 1:13
10 ³⁰04 v12
41 ⁰⁰v11 ⁴⁴87 15:7
11 ⁴¹00 12:37;
14:12;19:35
12 ⁸¹16:20
30 ⁰⁴v22 ⁴¹00 v29
13 ¹³92 15:8
15 ²5 v21 ¹⁷85 v21
16 ⁶⁵అపొ 3:21
20 ⁶⁵16:5 ³⁸75 v26
17 ²⁵15:26 ²⁸89 11:27;
14:19;15:19 ⁴¹51 v26
18 ⁸63 v27
19 ²¹98 అపొ 1:3 ²⁸89 v22
21 ²5 v23 ¹⁷85 15:10

మన్లె, ఉందుంది జోక వాసి, మీకున్ వోంతోన్. ⁴నన సొన్వల్ జాగత సరి మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ పూర్కున్ వెహార్. ⁵అస్కె ²³తోమల్, “²⁹పర్పు! నిమె బగ దాంతియొ మాకున్ టావ సెలె. తె అగ సొన్వల్ ³⁸సరి మాకున్ బహన్ వొడ్కి ఆయర్?” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తార్. ⁶అస్కె యేసు, “ననయె ³⁵సరిత, ²⁵సతెమ్మ అని ²²జీవత ఆందున్. నా బీగర్ బాబొనగ బోరె వాయ పరార్. ⁷మిరట్ నాకున్ వొడ్కి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ వొడ్కి మూదిట్. ఇంకె వోన్ సూడ్డిట్ అని వోర్ మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ వెహార్.

⁸అస్కె పిలిప్, “మాకున్ బాబొన్ తోహా ²⁹పర్పు. అచొర మాకున్ ఆయర్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తార్. ⁹తె యేసు ⁵⁵పిలిపున్, “ఇంకె వేరి మీ సంగనె మంతోన్ తెరె నాకున్ వొడ్కి కియ్యటియ్? నాకున్ సూడ్డార్ వోర్, బాబొన్ సూడ్డపె. ‘బాబొన్ మాకున్ తోహా’ ఇంజెర్ బహన్ పూసి కీసెర్ మంతి? ¹⁰నన బాబొనగ అని బాబొ నహ్ మంతోర్ ఇంజెర్ ⁴¹బరొస కియ్య కి బతల్? నన మీ సంగ ³⁰వెహ్లాల్ కి ⁴⁴గొస్టింగ్ నా ఇవతె వెహ్లార్ సెలొన్. నా రొపా మన్వల్ బాబొయె తన్వంగ్ కామ్మి కియ్యసెర్ మంతోర్. ¹¹బాబొనగ నన అని నహ్ బాబొ మీరె మాసి మంతోమ్ ఇంజెర్ ⁰⁰బరొస కీమ్మ. నన వెహ్లాంగ్ గొస్టిన్ పియ్యి బరొస కియ్యెకె, నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మి సూడ్డి తెరె బరొస కీమ్మ. ¹²నన బాబొనగ సొన్వడున్ హిందల్, నహ్ ⁰⁰బరొస ఇర్వల్ నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మి కీంతోర్. వోర్ నన కీతన్ తెరె డగుక్ కామ్మి కీంతోర్. ఇద్ గొస్టి ⁸¹సతెమ్ ఆంద్. ¹³నా పొరొడె బతల్ తల్కీట్ తెరె మరిన్ హిందల్, బాబొన్ ¹³మాన్ పుటన్ సాటి, మిరట్ కోర్త తీర్ కీంతోన్. ¹⁴మిరట్ నా పొరొడె బతల్ కోర్తెకె గిర్ అదెన్ కీంతోన్.

యేసు పవిత్ర ఆత్మతున్ బారెతె వెహ్లాల్

¹⁵“మిరట్ నాకున్ ²పెర్మ కీక్తె, నావ ¹⁷హుకుమ్ పియ్యి తాకంతిట్. ¹⁶నా బద్లె మీకున్ ³⁸మదత్ కీసెర్, ⁶⁵బస్కెట్ మీ సంగ మన్లె, ఉందితున్ సారి కీమ్ ఇంజెర్ నన బాబొన్ ²⁰వినంతి కీంతోన్. ¹⁷అద్ మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ⁴¹ఆత్మ ఆంద్. ²⁵సతెమ్మ బారెతె అద్ మీకున్ వెహంత. ఇదెన్ హిందల్, మీకున్ బగవంతన ఆత్మ టావ. అద్ ఆత్మ ఇంకె మీ సంగ మంత అని మర్ల మీ రొపా మందంత. బతి ²⁸దునియతుర్ తాన్ సూడ్డెర్ సెలర్ అని కరి కీసెర్ సెలర్. అదెన్ సాటి వూర్, అద్ ఆత్మతున్ వొపుర్.

¹⁸“మీకున్ పోసటిర్ దాత్ సుటి కియ్యెన్. మిహ్లా వాంతోన్. ¹⁹ఉండె కహి రోజ్కెనె ఇద్ ²⁸దునియతుర్ నాకున్ బస్కెనె సూడర్. బతి మిరట్ నాకున్ సూడంతిట్. బారెతె నన ²¹పిస్త తీరె, మిరట్ గిర్ పిసంతిట్. ²⁰అద్ నేటి నన బాబొనగ, మిరట్ నహ్ అని నన మిహ్లా మంతోన్ ఇంజెర్ కరి కీంతిట్. ²¹నావంగ్ ¹⁷హుకుమ్మి వొప్పి, అవెన్ పియ్యి తాక్వల్ నాకున్ ²లాడ్ కీంతోర్. నాకున్ పెర్మ కియ్యెన్ నా బాబొ పెర్మ కీంతోర్. నన గిర్ వోన్ లాడ్ కీసి, నావ ననయె వెహ్లా తోహంతోన్”

ఇంజెర్ వెహార్. ²² అస్క ²⁴ యూదల్ (వేర్ ²⁴ ఇస్కరియోత్ నాట్రోర్ యూదల్ ఆయెర్), “²⁹ పర్బు! ²⁸ దునియతున్ ఆయ్యు సిరిఫ్ మాకె బారి పావె మాంతోన్ ఇంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతోర్. ²³ తె యేసు, “నాకున్ ² పెర్బు కియ్యల్ నావ గొస్టి పియ్యి తాకంతోర్. ఆతోన్ నా బాబో లాడ్ కీంతోర్. వోన్ వాసి మమెట్ మందంతోమ్. ²⁴ బతి నాకున్ ² పెర్బు కియెర్ వోర్, నావ గొస్టి పియ్యి తాకార్. మిరట్ కేంజ్యలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయెంగ్ బతి, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబోనంగ్ ఆందుంగ్. ²⁵ నన మీ సంగ మనెకె, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహార్. ²⁶ బతి బాబో నా పొరాడె సారి కియ్యల్ ⁴¹ పవిత్ర ఆత్మ మీకున్ సమ్మె కరుసంత. అని అద్ నన వెహార్ సమ్మె గిర్ మీకున్ హేతు కియుసంత.

²⁷ “¹⁵ సాంతితున్ మీకున్ సీసి దాంతోన్. నావ సాంతితున్ మీకున్ సీసెర్ మంతోన్. ²⁸ దునియ సీసెర్ మత్త తీర్ నన మీకున్ సీసెర్ సెలోన్. మీవంగ్ ²⁵ దిల్కున్ తకపిక ఆయ సియ్యుట్ అని వెరిమట్. ²⁸ ‘నన సాంజి, మిహ్ వాంతోన్’ ఇంజెర్ వెహార్ గొస్టి కేంజిట్. బాబో నాకున్ తెర్ డగుర్-పాన్ వాలె ఆత కాడ్చి. మిరట్ నాకున్ ² లాడ్ కీతెకె, బాబోనగ సాంజెర్ మంతోర్ ఇంజెర్ వెలె ఆనంద్ మందిట్. ²⁹ మిరట్ ⁴⁰ బరొస ఇర్కిట్ ఇంజెర్ ఇవ్ జగ్గవక్ మునెన్, వెహార్ మంతోన్. ³⁰ ఇద్ ²⁸ దునియతోర్ అదికారి సయ్యన్ వాసెర్ మంతోర్. అదెన్ సాటి ఉండె వెలె జేల్ మీ సంగ వడ్చొన్. నా పొరా వోన్ బతయ్ అదికారి సెలె. ³¹ బతి నన బాబోన్ ² లాడ్ కీసెర్ మంతోన్ ఇంజెర్, ఇద్ ²⁸ దునియతుర్కున్ కరె మానల్, బాబోన ¹⁷ హుకుమున్ పియ్యె ఇహిన్ కీసెర్* మంతోన్. తేదట్! ఇగిటల్ దాకట్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

యేసుయె కరల్ వేలి ఆందుర్

15 సిస్యలిర్ యేసున్ సంగ అహన్ సాంజెర్ మనెకె, “నన ² కరల్ ⁸⁸ ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. నా బాబో అద్ ఆంగుర్ వాడితున్ మాల్కల్ ఆందుర్. ² నహ్టల్ కొడ్చి, ఆంగుర్క్ సాదొంగ్ అవ్ ²⁸ కాందన్ బాబో పాసి వాటంతోర్. సాద్వలిక్ కాందన్ ఉండె ఇమర్ వెలె సాదన ఇంజెర్ అవెనంగ్ కొడ్డింగ్ కత్రి కీంతోర్. ³ నన మీకున్ వెహార్ గొస్టి హిందల్, మీవంగ్ పాప్స్ ఇన్వలిక్ కొడ్డింగ్ కత్రి మాసి, ²⁵ సుదుడ్ ఆసి తయర్ మంతిట్. ⁴ నహ్ట ఉంది ఆసి మంట్. మిహ్ నన మందంతోన్. కాంద ⁸⁸ ఆంగుర్ వేలితగ జోడె మాసి మంద బీగర్ బహన్తె సాదొయె, అహ్ నహ్ట ఉంది ఆసి మంద బీగర్ మిరట్ చొకొట్టంగ్ కామ్మ కియ పర్వట్.

⁵ “నన ⁸⁸ ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. మిరట్ నహ్ట కొడ్చితంగ్ ²⁸ కాందంగ్ ఆందిట్. బోరై నహ్ట మందంతోరో అని వోన్ నన మందంతోనో, వోర్ ఉండె వెలె చొకొట్టంగ్ కామ్మ కీంతోర్. నాకున్ టూటె మాసి మిరట్ బతయ్ కియ పర్వట్. ⁶ బోరై నహ్ట మనారా, వోర్ పాసి వాడ్త ²⁸ కాంద వత్తపినయ్ వత్తంతోర్. ఆతంగ్ వత్తంగ్ కాందన్ మాయ్లర్ మీరి కీసి తడ్చితగ వాటంతెర్ అని అవ్ వేంతంగ్. ⁷ నహ్ట మిరట్ అని

²² ²⁴ ⁵⁵ 18:2
²⁴ ⁶⁹ మత్త 10:4 ²⁸ ⁸⁹ v27
²⁹ ⁶² 15:15 ³⁰ ⁰⁴ 15:15
²³ ² v24 ²⁴ ¹³ 13:21;
16:19;18:8
²⁴ ² v28
²⁶ ⁴ 17:11
³⁸ ⁷⁵ 15:26 ⁴¹ ⁵¹ 15:26
²⁷ ⁶³ 16:28
¹⁵ ¹⁵ లూక 10:5;
యోహ 16:33;
అపొ 16:36
²⁵ ⁸⁸ 16:6 ²⁸ ⁸⁹ v30
²⁸ ² v31
²⁹ ⁴¹ ⁰⁰ 16:9
³⁰ ⁷ ¹⁸ 16:11 ²⁸ ⁸⁹ v31
³¹ ² ⁵ 15:9 ¹⁴ ⁵³ 21:14
¹⁷ ⁸¹ 15:14 ²⁸ ⁸⁹ 15:18
¹ ²⁸ ¹⁷ 3:8 ⁸⁸ ² v4
² ²⁸ ¹⁴ v5
³ ²⁵ ¹³ అపొ 18:6
⁴ ²⁸ ⁸⁸ v5
⁵ ² ⁸⁸ యూకా 3:12
²⁸ ¹⁴ v5-6
⁶ ²⁸ ¹⁴ v2
⁷ ⁴⁴ ⁸⁷ 17:8
⁸ ¹³ ⁹² 16:14 ³¹ ⁰¹ 11:7;
16:17;19:26
⁹ ² ¹⁴ 21;15:12;
21:15 ² v10
¹⁰ ² ⁶ v13 ¹⁷ ⁸⁵ v12
¹² ² ⁵ v17
¹⁷ ⁸⁵ అపొ 17:15
¹³ ² ⁶ 17:26
⁵⁵ ⁹⁰ అపొ 2:27
¹⁴ ⁸¹ ¹⁷ ⁵³ ⁸⁴ v14-15
¹⁵ ²⁹ ⁶² v20
³⁰ ⁰⁴ 16:7 ⁵³ ⁸⁴ 19:12
¹⁶ ¹⁵ ⁸⁶ v19
¹⁷ ² ⁵ 17:23
¹⁷ ⁸¹ మత్త 4:6; అపొ 1:2
¹⁸ ²⁸ ⁸⁹ v19
¹⁹ ¹⁵ ⁸⁶ అపొ 1:2
²⁸ ⁸⁹ 16:8 ⁵³ ⁸⁸ 16:27
²⁰ ²⁹ ⁶² 20:2
²² ² ⁶⁶ v24
²⁴ ² ⁶⁶ 16:8

మిహ్ నావంగ్ ⁴⁴ ⁸⁷ గొస్టింగ్ మత్తెకె, మీకున్ ఇస్టమ్ వాతతున్ కోరట్. అద్ మీకున్ పుటంత. ⁸ మిరట్ చొకొట్టంగ్ కామ్మ కియ్యడున్ హిందల్, నా బాబోన్ ¹³ ⁹² మయ్య వాంత. ఇవ్ సూడ్చి, మిరట్ నా ³¹ ⁰¹ సిస్యలిర్ ఇంజెర్ దుసుర్ కరి కీంతెర్. ⁹ బాబో నాకున్ బహన్ ² లాడ్ కీతోరా, అహ్ నన మీకున్ లాడ్ కీతోన్. నావ లాడ్గ నిల్చి మంట్. ¹⁰ నన బహన్తె బాబోనంగ్ ¹⁷ ⁸⁵ హుకుమ్మ పియ్యి, తాక్సెర్ బాబోన లాడ్గ నిల్చి మత్తానా, అహ్ మిరట్ గిర్ నావంగ్ హుకుమ్మ పియ్యి తాకకిట్టె, నావ లాడ్గ నిల్చి మందంతిట్. ¹¹ నావ ఆనంద్ మీ రొపా మందన అని అద్ ఆనంద్ బర్బుర్ ఆయన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహార్ మంతోన్.

¹² “నన మీకున్ ² లాడ్ సూడ్త తీరె, మిరట్ గిర్ వొరొన్ వొరొర్ పెర్బుతె సూడన. ఇదె నావ ¹⁷ ⁸⁵ హుకుమ్ ఆంద్. ¹³ సోప్లిర్ సాటి తన్వ ⁵⁵ ⁹⁰ పరన్ సియ్యడున్ తెర్ అదిక్ పెర్బు కియ్యల్ బోరె సెలోర్. ¹⁴ నన మీకున్ ¹⁷ ⁸¹ హుకుమ్ సీత తీర్ తాక్తెకె, మిరట్ నాపుర్ ⁵³ ⁸⁴ సోప్లిర్ ఆసి మందంతిట్. ¹⁵ నన ఇంగెడల్ మీకున్ దాసిర్ ఇంజి కేయ్యకెనె, ⁵³ ⁸⁴ సోప్లిర్ ఇంజెర్ కేయంతోన్. బారెకె ²⁹ ⁶² మాల్కనంగ్ పిలన్న్ దాసిర్కున్ టావ మనో. బతి నన నా బాబోనల్ కేంజింగ్ సమ్మె గొస్టింగ్ మీకున్ ³⁰ ⁰⁴ వెహార్. ¹⁶ నాకున్ మిరట్ ¹⁵ ⁸⁶ అచ్చకి బతి, ననయ్ మీకున్ ఆచ్చి, నేమి కీతోన్. బస్కెట్ నిచ్చి మన్వల్ పండి సీనల్ మిరట్ చొకొట్టంగ్ కామ్మ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ. అహన్ కీతెకె, నా పొరాడె బాబోన బతల్ తల్కెతె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ¹⁷ మిరట్ వొరొన్ వొరొర్ ² పెర్బు కియన ఇంజెరెన్ ఇద్ ¹⁷ ⁸¹ హుకుమ్ మీకున్ సీతోన్.

దునియతుర్ మీకున్ మెచుర్

¹⁸ “²⁸ ⁸⁹ దునియతుర్ మీకున్ మెచ్చెకె, మీకున్ తెర్ మునె నాకున్ మెచ్చకి ఇంజెర్ హేతు ఇరట్. ¹⁹ మిరట్ ²⁸ ⁸⁹ దునియతుర్ దాల్ మన్వడ్ ఇత్తెకె, పూర్ మీకున్ ⁵³ ⁸⁸ పసంద్ కీందిర్. బతి మిరట్ దునియతుర్ ఆయ్యిట్. బారెకె మీకున్ దునియతుర్గట్ ¹⁵ ⁸⁶ అహ్. అదెన్ సాటినె ఇద్ దునియతుర్ మీకున్ పసంద్ కియర్. ²⁰ ‘దాసి తన్వోర్ ²⁹ ⁶² మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్’ ఇంజి, ఇదెన్ మునె వెహార్ గొస్టితున్ హేతు ఇరట్. లోకుర్ నాకునె దుక్కు బోగి కియ్యస్త కాడ్చి, మీకున్ గిర్ దుక్కు బోగి కియ్యసంతెర్. పూర్ నావ గొస్టి పియ్యి తాక్తెకె, మీ గిర్ గొస్టి పియ్యి తాకంతెర్. ²¹ నాకున్ రొహార్ బాబోన్ పూర్ వొడ్చి కియ్య కాడ్చి, నా హిందల్ ఇవ్ సమ్మె మీకున్ కీంతెర్.

²² “నన బోద వెహ్ వాయ్యక్ ఇత్తెకె, పూర్ పొరా ² పాప్పు కసుర్ మన్వెకె సాందు. బతి నన వాత కాడ్చి, ఇంకె పూర్కున్ తమ్మ పాప్పు కసుడల్ తపుసియ్లె మోక సెలె. ²³ నాకున్ మెచోర్ వోర్, నా బాబోన్ గిర్ మెచోర్. ²⁴ బోరె కియర్ అవ్

* 14:27 ఇద్ బగవంతన సాంతి ఆంద్. యెహెజ్కెల్ 37:24-28

* 14:31 ఇత్తెకె నాకున్ దునియతుర్ కెయ్లె సయ్యన్ జకుస్లె, నావ నన హన్చి కీతోన్.

చమత్కార్క్ నన కియ్యక్ ఇత్తెకె, పూర్గ ²పాపు కసుర్ మన్యెకె సొందు. బతి నన కీతంగ్ చమత్కార్క్ పూర్ సూడైర్. తెర్ బతి నాకున్ అని నా బాబొన్ మెచ్చెర్ సెలర్. ²⁵ 'బతయ్ కారన్ సెల్వెకె గిర్ నాకున్ మెచ్చెర్ సెలర్' ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతన వచన్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటిన్ ఇహిన్ జర్గత్. ²⁶ బాబొనగటల్ మీకున్ ³⁸మదత్ కియ్యె పవిత్ర ⁴¹ఆత్మతున్ రొహంతాన్. అద్ వాత పెజె నా బారెత్ ²⁵సత్తు ³¹గవ మీకున్ వెహంత. ²⁷ మిరట్ గిర్ నా బారెత్ ³¹గవ వెహంతిట్. బారితెకె, మొదొడల్ నా సంగ మత్తర్ ఆందిట్.

16 "మిరట్ బరొసతల్ బహ్క మాయ్యక్ నె మందన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్తాన్. ² పూర్ మీకున్ సమాజుల్* అలది వాటంతెర్. మీకున్ జక్వల్ హర్ వొరార్ తన బగవంతన ²⁹సేవ కీసర్ మంతాన్ ఇన్వల్ వకత్ వాసెర్ మంత. ³ బాబొన్ అని నాకున్ పూర్ కరి కియ్య కాడ్కి, ఇహిన్ కీంతెర్. ⁴ ఇహిన్ జర్గెకె, ఇవెన్ బారెత్ మునెన్ మీకున్ వెహ్తాన్ ఇంజెర్ హేతు కీటిట్, ఇంజి వెహ్తార్ మంతాన్.

పవిత్ర ఆత్మతంగ్ కామ్మ

"ఇహంగ్ రోజ్క్ నన మీ సంగనె మత్త కాడ్కి, మొదొల్ ఇవ్ గొస్టిన్ బారెత్ వెహ్కె. ⁵ బతి ఇంకె నన నాకున్ రొహ్పల్ బాబొనగ సొంజెర్ మంతాన్. తెర్ బతి, మిహటల్ వొరార్ గిర్ 'నిమె బగ దాంతి?' ఇంజెర్ ²⁰పూసి కీసెర్ సెల్వెట్. ⁶ ఇవ్ గొస్టింగ్ నన మీకున్ వెహ్తా కాడ్కి, మీవంగ్ ²⁵దిల్క్ పూరొ దుక్కుతె నించి మంతంగ్. ⁷ నన సొత్తెకెన్, మీకున్ పాయ్ అంత. నన సొంద బీగర్, మీ సంగ మంజి ³⁸మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ మిహ్గ వాయు. నన సొత్తెకెన్ అద్ ఆత్మతున్ మిహ్గ రొహంతాన్. ఇద్ ²⁵సతెమ్ ఆంద్. ⁸ అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాసి, ²పాపున్ బారెత్, ¹³నియతున్ బారెత్ అని ²⁹తస్వతున్ బారెత్ ²⁸దునియతుర్కున్ తొహంత. ⁹ నా పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్వ కాడ్కి, పూర్ ²పాప్ కీతెర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹⁰ నన బాబొనగ దాంతాన్* అని ఇంగెడల్ నాకున్ మిరట్ సూడ్య కాడ్కి, నన ¹³నియత్నన ఇంజెర్ అద్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹¹ ఇద్ ²⁸దునియతుర్ అదికారి సయ్యున్దున్ ²⁹తస్వ జర్గత్. అదెన్ సాటి, బగవంతల్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్కున్ ²⁹తస్వ కీంతార్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹² నన మీకున్ ³⁰వెహ్పలిక్ ఉండె వెలె గొస్టింగ్ మంతంగ్ బతి, మిరట్ అవెన్ సోసి కియ పర్వెట్. ¹³ అద్ పవిత్ర ⁴¹ఆత్మ వాసి, ²⁵సతెమున్ బారెత్ వెహంత. అద్ మీకున్ బర్పుర్ సత్తెకె తాకుసంత. అద్ తన్వ తనయ్ బతయ్ వెహ్. తన కేంజంగ్ అవెన్ వెహంత. బవిసత్తె జర్గవలికున్ బారెత్ గిర్ వెహంత. ¹⁴ అద్ ఆత్మ నన వెహంగ్ గొస్టింగ్ యేచ్చి మీకున్ వెహ్తా కాడ్కి, నాకున్ ¹³మాన్ పుటంత. ¹⁵ బాబొనగ మన్వలిక్ సమ్మె గిర్ నావంగ్ అంతంగ్. అదెన్ సాటి, పవిత్ర ఆత్మ నన వెహ్తానల్ యేచ్చి వెహంత ఇత్తొన్.

25 ¹¹ 1:45; 19:19;

అపొ 7:42 ³⁵ 18:31

26 ²⁵ 4:23; 16:7;

అపొ 4:27 ³¹ 40 v27

³⁸ 16:7 ⁴¹ 16:13

27 ⁴⁶ 16:4 ³¹ 40 5:39;

18:23; అపొ 15:8

1 ⁴⁶ 18:8 8:13

2 ⁵⁶ 9:22

²⁹ 99 రొమ 9:4 ⁴³ 74 19:29

4 ⁷ 46 అపొ 10:11

5 ²⁰ 65 v19

6 ²⁵ 88 v22

7 ²⁵ 13 ³⁰ 04 v12

³⁸ 75 1 యోహ 2:1

8 ⁶⁶ 9 ¹³ 43 v10

²⁸ 89 v11 ²⁹ 20 v11

9 ⁶⁶ 19:11 ⁴¹ 00 v27

10 ¹³ 43 అపొ 10:35

11 ⁵⁸ లూక 18:18;

అపొ 3:17; 16:19

²⁸ 89 v20 ²⁹ 19 18:31

²⁹ 20 అపొ 8:33

12 ³⁰ 04 v17

13 ²⁵ 17:17 ⁴¹ 51 19:30

14 ¹³ 92 12:28;

17:1; అపొ 13:48

17 ³⁰ 04 v18 ³¹ 01 v29

18 ³⁰ 04 v20

19 ²⁰ 65 v23 ²⁴ 24 v31

20 ⁸¹ 2 v23

²⁸ 89 v21 ³⁰ 04 v23

21 ²⁸ 89 v28

22 ²⁵ 88 అపొ 2:26

23 ⁸¹ 2 21:18

²⁰ 65 v26 ³⁰ 04 v26

దుక్కు సొంజి ఆనంద్ వాయ్తర్

16 "కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్వెట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్" ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్తార్. ¹⁷ ఇద్ గొస్టి కేంచి కహితుర్ ³¹సిస్యలిర్, "కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్వెట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్. నన బాబొనగ దాంతాన్" ఇంజెర్ మా సంగ బతతున్ సాటి ³⁰ 04 వెహ్తార్ మంతార్?" ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్క్తెర్. ¹⁸ "కహి రోజ్క్ ఆత పెజె" ఇంజెర్ బతతున్ బారెత్ ³⁰ 04 వెహ్తార్ మంతార్? వోర్ వెహ్తల్ గొస్టి మాకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె" ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

¹⁹ తనకున్ ²⁰ 65 పూసి కియ్యె ఆయ్యల్ గొస్టితున్ యేసు కరి కీసి, "కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్వెట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్" ఇంజెర్ వెహ్తా గొస్టితున్ బారెత్ మీవ మిరట్ బతంగ్ వడ్క్సెర్ మంతిట్?" ఇంజెర్ ఉల్ల పూర్కున్ పూసి కీతార్. ²⁰ అని, "మిరట్ దుక్కుతె ఆడంతిట్ బతి, ²⁸ 89 దునియ ఆనంద్ యేతంత. మిరట్ ఆడంతిట్ బతి, మీ దుక్కు మారిసి ఆనంద్ ఆయర్. ఇద్ ² సతెమ్ ఆంద్. ²¹ వెయ్యె యేర్ పూర్వల్ గట్క వాత కాడ్కి, వాతంగ్ నొపిన దుక్కుతున్ బోగె మాంత. బస్కెత్ మొడ్డె సెలెకె మొడ్డెన్ జల్మ సీంతయె, అస్కె ²⁸ 89 దునియతె ఉంది జీవతున్ జల్మ సీతోన్ ఇన్వల్ ఆనంద్, తన బోగె మాత దుక్కుతున్ మర్గిగంత. ²² అపొ మిరట్ ఇంకె దుక్కు యేచ్చెర్ మంతిట్. బతి మీకున్ ఉందుంది జోక సూడంతాన్. అస్కె మీవంగ్ ²⁵ 88 దిల్క్ నె మన్వల్ ఆనందున్ బోరె తెండ్సి వాట పరుర్. ²³ అద్ యేలెత్ మిరట్ నాకున్ బతయ్ ²⁰ 65 పూసి కియ లాగొ" ఇంజెర్ పూర్కున్ ³⁰ 04 వెహ్తార్.

అస్కె యేసు, "మిరట్ నా పొరొడె బాబొన్ బతల్ తల్క్తెకె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ఇద్ ⁸¹ సతెమ్ ఆంద్. ²⁴ ఇంకె వేరి మిరట్ నా పొరొడె బతయ్ కోర్కె. మీ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటి, తల్క్సెరెన్ మంట్. మీకున్ తప్పక్ సియ్యల్ జర్గంత. ²⁵ ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సంగ నమునన రూప్పె వెహ్తాన్. బతి ఉండె బస్కెన్ నమునన రూప్పె వెహ్తాన్. బాబొన్ బారెత్, మత్త తీర్ నన మీకున్ అర్తమ్ ఆనల్ వెహ్తల్ వకత్ వాసెర్ మంత. ²⁶⁻²⁸ నన బాబొనగటల్ ఇద్ ²⁸ 89 దునియతె వాతాన్. ఇంకె దునియతున్ సుటి కీసి బాబొనగ సొంజెర్ మంతాన్. మిరట్ నాకున్ ⁵³ పెర్క కీసి, నన బగవంతనల్ వాతాన్ ఇంజెర్ ⁴¹ 00 బరొస ఇర్త కాడ్కి, బాబొయె మీకున్ లాడ్ కీసెర్ మంతార్. అద్ వకత్తె నన బాబొన్ మీ సాటి ²⁰ 65 కోర్వల్ జురత్ సెలె. బతి

* 16:2 సమాజుల్ గ్రీకు బాసతగ సునగొక్షల్ ఇంజెర్ మందంత.

* 16:10 బాబొ బగవంతనగ సొంజి తిన బగ్గ ఉచ్చి రాజ్ తాకుసంతార్. (హెబ్రి 8:1) ఇహిన్ బగవంతన సంగ ఉచ్చి మన్వల్ తరిక వోర్ నియత్నార్ (1వ యోహాన్ 2:1-2) ఇంజెర్ తొహంత.

మిరట్ నా పొరొడ బాబోన్ కోరంతిట్. వోర్ మీకున్ సీంతోర్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ ³⁰వెహ్హార్.

²⁹ అస్సె ³¹సిస్యలిర్, “ఇచుల! ఇంకె నిమె నమునన రూప్సె ఆయ్య కుల కుల ³⁰వెహ్హార్ మంతి. ³⁰బోరె వోరొర్ సవల్క్ ²⁰పూసి కియ్యల్ జురత్ సెలె. ఇంకె నీకున్ సమ్మి టావ ఇంజెర్ మాకున్ అర్తమ్ ఆత. ఇదెన్ హిందల్ నిమె బగవంతనల్ వాతి ఇన్వడున్ ⁴¹బరొస కీంతోమ్” ఇంజెర్ వెహ్హార్. ³¹తె యేసు, “ఇంకె నహ కరల్ ⁴¹బరొస కీసెర్ మంతిట్ కి? ³²సూడట్! నాకున్ వోరొనె సుటి కీసి, మిరట్ బెందుర్ హుకె పరర్ ఆయ్యల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత తెర్ బతి, నన వోరొన ఆయెన్. బాబో నా సంగ మంతోర్. ³³నా హిందల్, మీకున్ ¹⁵సాంతి వాయన ఇంజెర్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్హార్ మంతోన్. ²⁸దునియతగ మీకున్ దుక్కుంగ్ అని తక్లిల్క్ వాంతంగ్. బతి అవ్ సమ్మి నన మెయ్యి మంతోన్. అదెన్ సాటి మిరట్ ²²గటి-దీర్యతె మంత” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్హార్.

యేసు పార్తన కియ్యల్

17 యేసు ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్హి, పొరొ ³⁷హోబడెకె సూడ్సెర్ ఇహిన్ పార్తన కీతోర్: “బాబ! నిమె ⁴⁵దునియతుర్ సమ్మిర్ మాయ్లిర్ పొరొ నాకున్ ¹⁸అదికార్ సీతి. ఇదెన్ హిందల్, నిమె నాకున్ సీతుర్క్కున్ ¹²²బస్కెట్ పిస్యల్ జీవ సీయ పరంతోన్. వోరొనియ్ ²సతె బగవంతల్ ఆయ్యల్ నీకున్ అని నిమె రొహ్తె వోర్ యేసు ⁵⁵కిరిస్తున్ కరి కియ్యలిర్కునె బస్కెట్ పిస్యల్ జీవ పుటంత. బొమిత్ పొరొ నాకున్ సీత సమ్మె కామున్ బర్పుర్ కీసి, నీకున్ ¹³మయ్య తత్తోన్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. నాకున్ నీవ మయ్య వాయుస. ఇద్ తీర్తె నీకున్ నన మయ్య వాయుసంతోన్. ⁵యే బాబ! ఇద్ ²⁸కలి గడె మాయ్క్ మునె నన నిహ్గ మనెకె, బాతల్ ¹³మయ్య మత్తయె, ఆతలె మయ్య ఇంకె నాకున్ వాయ సీమ్.

యేసు తన్నర్ సిస్యలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

⁶“ఇద్ ²⁸దునియతల్ నాకున్ సీతి వూర్ నీకున్ కరి కీనల్ కీతోన్. వూర్ లోకుర్ నీపుర్ ఆందిర్, బతి నిమె వూర్క్కున్ నహ్గ హల్లి కీతి. వూర్ నీవ వచన్ పియ్య తాక్తెర్. ⁷⁻⁸నిమె నాకున్ సీతంగ్ ⁴⁴గొస్టిన్ వూర్క్కున్ వెహ్హార్. అదెన్ వూర్ వొప్పి, నిమెయ్ నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ ⁴¹బరొస ఇర్తెర్. నన ³⁰కరలెనె నిహ్గట్ వాతోన్ ఇంజెర్ వూర్క్కున్ కరె మాత. తె నన వడ్కెలె గొస్టింగ్ అని మయ్యతంగ్ కామ్మ కియ్యె సక్తి సమ్మె నిమెయ్ సీతి ఇంజెర్, ఇంకె వూర్క్కున్ కరె మాత. ⁹వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతోన్. బతి ²⁸దునియతుర్ సాటి పార్తన కీసెర్ సెలొన్. నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నీపుర్ ఆత కాడ్కి, వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతోన్. ¹⁰నహ మన్యలిర్ సమ్మిర్ నీపురె ఆందిర్ అని వూర్క్కున్ నిమెయ్ నాకున్ సీతి. వూర్ నా పొరొ ఇర్తె బరొసతున్ హిందల్

²⁹ ³⁰18:4 ³¹18:1

³⁰ ²⁰9:2; ¹⁷9;

అపొ 1:6 ⁴¹00 v31

³¹ ²⁴17:1 ⁴¹00 17:8

³² ⁸18:8

³³ ¹⁵20:19

²² ⁹³అపొ 23:11 ²⁸89 17:5

⁵ ¹³v10

²⁸ ⁸⁹15:19; ¹⁷6,18

⁶ ²⁸v9

⁹ ²⁰v15 ²⁸89 v11

¹⁰ ¹³v21:19

¹¹ ⁴లూక 4:1;

యోహ 20:22;

అపొ 3:21 ²⁸89 v13

¹² ⁶అపొ 8:20

¹¹ ²⁴19:24

¹³ ²⁸v14

¹⁴ ²⁸v15

¹⁵ ⁶⁵v20 ²⁸89 v15-16

⁴¹ ⁹⁰అపొ 17:5

¹⁶ ²⁸v18

¹⁷ ²⁵v19

¹⁸ ²⁸v21

¹⁹ ²⁵18:37

²⁰ ²⁰65 18:19 ⁴¹00 v21

²¹ ²⁸89 v24 ⁴¹00 19:35

²⁴ ⁵v26 ²⁸89 v24-25

²⁵ ¹³42 అపొ 3:14

²⁸ ⁸⁹18:20

²⁶ ⁵19:26 ²రోమ 5:5

నాకున్ ¹³మాన్ పుట్ట. ¹¹నన ఉండె మునె ²⁸దునియతగ మనోన్. బతి వీర్ దునియతగన్ మంతెర్. నన నిహ్గ వాసెర్ మంతోన్. పవిత్ర వాతె బాబో బగవంత! మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వీర్ గిర్ ఉంది ఆసి మనల్, నిమె నాకున్ సీత నీవ పొరొల్త సక్తితె వీర్క్కున్ కాబాడ. ¹²నన ఇగె మనెకె, నాకున్ సీతి వూర్క్కున్ నీ పొరొల్త సక్తితె కాబాడ్తెన్. ¹¹దర్మ-గ్రంత్న, వచన్ వూరె మానల్ ⁸⁴నాసెడమ్ ఆయ్యల్ బోరె మత్తొరొ, వోరె నాసెడమ్ ఆతొర్. ¹³ఇంకె నన నిహ్గ వాసెర్ మంతోన్. నావ ఆనంద్ వూర్గ బర్పుర్ ఆయన ఇంజెర్, నన ఇద్ ²⁸దునియతగ మనెకెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్హార్ మంతోన్. ¹⁴నీవ వచన్ వూర్క్కున్ వెహ్హార్. నన ఇద్ ²⁸దునియతొన ఆయెన్. అహ్నె వూర్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్ ఆయ్య కాడ్కి, ఇద్ దునియతుర్ వూర్క్కున్ మెచుర్. ¹⁵ఇద్ ²⁸దునియతల్ వీర్క్కున్ వోమ్ ఇంజెర్ నీకున్ పార్తన కీసెర్ సెలొన్. బతి ⁴¹సయ్యన్ ఇన్వల్ కరెబనగటల్ వీర్క్కున్ కాబాడ ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతోన్. ¹⁶నన ²⁸దునియతొన బహునై ఆయెనొ, అహ్నె వూర్ గిరె ఇద్ దునియతుర్ ఆయెర్. ¹⁷నీవయ్ గొస్టి ²⁵సతెమ్ ఆంద్. అద్ సత్తె నీవ సేవ కియ్యె, వూర్క్కున్ అలగ్ కీమ్. ¹⁸నిమె నాకున్ బద్ తీర్తె ²⁸దునియతగ రొహ్తెయె, అదె తీర్తె నన వూర్క్కున్ దునియతగ రొహ్తెన్. ¹⁹నావ నన అర్చన ఆయ్యడున్ హిందల్, వూర్ ²⁵కరల్ పవిత్ర ఆసి, నీవ సేవ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ.

యేసు సమ్మిర్ బక్తలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

²⁰“నన సిరిప్ వీర్ సిస్యలిర్ సాటినె ఆయె బతి, వీర గొస్టి కేంచి బోర్-బోరె నా పొరొ ⁴¹బరొస ఇరంతెరొ, వూర్ సమ్మిర్ సాటి పార్తన కీసెర్ మంతోన్. ²¹యే బాబ! నన నిహ్గ, నిమె నహ బహన్ ఉంది ఆసి మంతటొ, అహ్నె ⁴¹బరొస కియ్యలిర్ వూర్ సమ్మిర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతోన్. నిమె నాకున్ రొహ్తె ఇంజెర్ ²⁸దునియతుర్ కరి కియన ఇత్తెకె, వూర్క్కున్ మహ్గ మీరి కీమ్. ²²⁻²³నిమె నహ మంతి. నన నిహ్గ మంతోన్. నాకున్ సీతి అద్ మయ్యతున్ వూర్క్కున్ సీతోన్. మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వూర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన. అస్సెన్ నిమె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ అని నాకున్ ³లాడ్ కీతపె, వూర్క్కున్ కీసెర్ మంతి ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కీంతెర్.

²⁴“బాబ! నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నా బరొబర్ మంజెర్, నాకే సీత మయ్యతున్ వూర్ సూడన ఇంజెర్ కోర్పెర్ మంతోన్. బారితెకె, ²⁸కలి గడె మాయ్క్ మునెతలె నాకున్ ³లాడ్ కీతి. ²⁵నియత్నోర్ బాబ! ²⁸దునియతుర్ నీకున్ కరి కీసెర్ సెలొర్ బతి, నన కరి కీతోన్. నిమెయ్ నాకున్ రొహ్తె ఇంజెర్, వీర్ సిస్యలిర్ కరి కీతెర్. ²⁶నిమె బోని ఇన్వల్ వూర్క్కున్ తొహ్పరెన్ మంతోన్ అని ఉండె వెలె తొహంతోన్. నాకున్ నిమె ³లాడ్ కీతి. అహ్నె వూర్ గిర్ నాకున్ పెర్క కియన అని వూరంగ్ దిల్కనగ నన కుద్ మందన ఇన్వలె నావ ఇచ” ఇంజెర్ యేసు పార్తన కీతోర్.

యేసున్ పియ్యి వోయ్యల్

(మత్తయి 26:47-56; మార్క్ 14:43-50; లూక 22:47-53)

18 యేసు పార్తన కీత పెజె, తన్వర్ ³¹సిస్యలిర్ సంగ కెద్రొను లచ్చిత లొదితున్ వీడ్చి సొత్తార్. అగ ఉంది వాడి మత్త. అద్ వాడిత్ రొపా తన అని వోసుర్ సిస్యలిర్ నేంగైర్. ²యేసు తన్వర్ ³¹సిస్యలిర్ సంగ వెన్ జోకంగ్ అగ సొంజి మత్తార్. అదెన్ సాటి, యేసున్ దుస్రుర కెయ్యె హల్లి కీసి, దోక సియ్యల్ ²⁴యూదన్ గిర్, అద్ వాడి టావ మత్త. ³డగుక్ కటాడలిర్ అని పరిసయుల్క్ కహితుర్కున్ ఆచ్చి, ²⁴⁵⁵యూదన్ సంగ సారి కీతెర్. వూర్ బూర్ బూర్ ఇత్తె, యూదల్, కహితుర్ ⁵⁵సిపాయిర్ అని మందిర్తగ కేప్పలిర్. వూర్ డిప్టింగ్, కందిల్క్ అని ఆయెత్ర్క్ పియ్యి వాతెర్. ⁴తనకున్ మునె బతల్ జర్గల్ మంత ³⁰ఇన్వల్ యేసు కరి కీత కాడ్చి, వూర్గ సొంజి, “బోన్ సాటి మహ్మోసెర్ మంతిల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁵⁻⁶అస్కె వూర్, “³⁴⁸⁰నజరేత్సార్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్ ³⁰వెహార్. తె యేసు, “ననయ్ వోన ఆందున్” ఇంజెర్ వెహార్. అద్ గొస్తి కేంచి, దోక సియ్యల్ ²⁴యూదన్ బరోబర్ వూర్ పెజె జర్గిసి బూడ్ అరైర్. ⁷ఉందుది జోక యేసు, “బోన్ సాటి మహ్మోసెర్ మంతిల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె వూర్, “³⁴⁸⁰నజరేత్సార్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్ వెహార్. ⁸తె యేసు, “ననయ్ వోన ఆందున్ ఇంజి, ఇదెన్ మునెనె వెహార్. మిరట్ నా సాటినె మహ్మోసెర్ మత్త కాడ్చి, మెయ్యుర్కున్ సొంద సిమ్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. ⁹బారితె, «నిమె నాకున్ సీతుర్గట్ వొరొన్ గిర్ టూటి కియ్యకి» ఇంజెర్ తన వెప్పి మత్త అద్ వచన్ పూరి కియ్యె, యేసు ఇహిన్ వెహార్. ¹⁰సిమెన్-పేతుర్గ ఉంది లామ్ రూసి మత్త. అదెనె పెర్నార్ కటాడనార్ మల్కు ఇన్వల్ సేవ్కన, తిన కెచితున్ తివుస్తార్. ¹¹అస్కె యేసు, “నీవ రూసితున్ టోప్తగ ఇర. బాబో నాకున్ బోగ మామ్ ఇంజెర్ సీత గండమున్ బోగె మాయ్క్ మన్కయ్?” ఇంజెర్ ⁴⁰పేతుర్కున్ ఇత్తార్. ¹²అస్కె వూర్ ⁵⁷సిపాయిర్ అని వూరొర్ అదికారి, ²⁴⁵³యూదుల్క్ న మందిర్తగ కేప్పలిర్ యేసున్ పియ్యి, అన్నల్ ఇన్వల్ పెర్నార్ కటాడనగ మొదొల్ వోతెర్. ¹³వోర్ ⁵⁴అన్నల్ అద్ గట్కతె పెర్నార్ కటాడ-పాన్ కియ్యల్ ²⁵కయపనార్ కాస్ మామల్ ఆందుర్. ¹⁴«మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యక్సె, వొరొర్ మాయ్క్ ²⁹పర్జత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొక్కాట్ గొస్తి ఆంద్» ఇంజెర్ ²⁴⁵³యూదుల్కున్ సూచన కీతార్ వోర్ ²⁵³³కయపల్ వేరె ఆందుర్.

¹ ²⁴²⁴v2 ³¹⁰¹v2
² ²⁴²⁴v4 ²⁴⁵⁵v3 ³¹⁰¹v15
³ ⁷⁴⁹v10 ²⁴⁵⁵v5
²⁹⁸⁵అపా 20:8
³⁶⁹⁶రోమ 6:13
⁵²⁵⁷v12 ⁵³³⁰అపా 5:34
⁴ ²⁴²⁴v5 ³⁰⁰⁴v5
⁷ ²⁴²⁴v8 ³⁴⁸⁰19:19
⁸ ⁸⁶³20:23
²⁴²⁴14:23;18:11,33
¹⁰ ⁴⁹⁷v13
⁴⁰⁷⁴v11 ⁴⁶¹³v15
¹¹ ²⁴²⁴v12 ⁴⁰⁷⁴v15
¹² ²⁴²⁴v15 ²⁴⁵³v14
⁵²⁵⁷మత్త 5:25;
యోహా 18:18
¹³ ⁵²⁵²v24
⁷⁴⁹v15 ²⁵³³v14
¹⁴ ²⁴⁵³v20 ²⁵³³v24
²⁹⁹²అపా 2:47
¹⁵ ⁴⁹⁷v16
³³మత్త 26:3;
ఉజగిరి 11:2 ²⁴²⁴v19
³¹⁰¹v16 ⁴⁰⁷⁴v16 ⁴⁶¹³v25
¹⁶ ⁴⁹⁷11:47;
18:19; అపా 4:23
²⁷⁷⁷మార్ 13:34
³¹⁰¹v16-17 ⁴⁰⁷⁴v17
¹⁷ ³⁰⁰⁴16:18;18:26;
19:10 ³¹⁰¹v19
³⁸¹⁴అపా 12:13
⁴⁰⁷⁴v17-18
¹⁸ ⁴⁰⁷⁴v26 ⁵²⁵⁷v22
¹⁹ ⁴⁹⁷v22 ²⁰⁶⁵v21
²⁴²⁴v20 ³¹⁰¹v25
²⁰ ²⁴¹¹అపా 2:46
²⁴²⁴v22 ²⁴⁵³v31
²⁸⁸⁹v36 ⁴⁸⁶⁴అపా 6:9
²¹ ²⁰⁶⁵19:31
²² ⁴⁹⁷v24
²⁴²⁴v23 ⁵²⁵⁷v36
²³ ²⁴²⁴v28 ⁴⁰³¹v37
²⁴ ⁵²⁴అపా 4:6
⁴⁹⁷v26 ²⁵³³v28

యేసు టావ సెలోర్ ఇంజెర్ పేతురు లబడ్ వెహ్యల్

(మత్తయి 26:69-70; మార్క్ 14:66-68; లూక 22:55-57)

¹⁵ అహన్ యేసున్ పియ్యి సొనెకె, ⁴⁶¹³సిమెన్-పేతురు అని ఉండె వొరొర్ ³¹సిస్యల్ వూర్ పెజెయ్ సొత్తార్. వోర్ సిస్యల్ పెర్నార్ కటాడన్ టావ మత్త కాడ్చి, యేసున్ బరోబర్ పెర్నార్ కటాడన రోత అద్రతున్ రొపా సొత్తార్. ¹⁶బతి ⁴⁰⁷⁴పేతురు పెర్నార్ కటాడన రోత పాటక్కుగ బహి నిల్చి మత్తార్. అదెన్ సాటి, వోర్ ³¹సిస్యల్ పెజె మల్చి వాసి, పాటక్ ³⁷కేప్తల్ పేడిన్ సంగ వడ్కెసి, పేతుర్కున్ రొపా వోతార్. ¹⁷అద్ పాటక్కుగ కేప్తల్ ³⁸¹⁴పేడి, “వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్గట్ వొరొని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ ⁴⁰⁷⁴పేతుర్కున్ పూసి కీత. తె పేతురు, “నన ఆయెన్” ఇంజెర్ ³⁰⁰⁴వెహార్. ¹⁸అద్ గట్కతె పీని మత్త కాడ్చి, ⁵²⁵⁷సేవ్కలిర్ అని మందిర్తగ కేప్పలిర్ తడ్చి మాసి, పీని ఆర్సెర్ మత్తెర్. తె ⁴⁰⁷⁴పేతురు గిర్ సొంజి, వూర్ బరోబర్ పీని ఆర్సెర్ మత్తెర్.

పెర్నార్ కటాడల్ యేసున్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్

(మత్తయి 26:59-66; మార్క్ 14:55-64; లూక 22:66-71)

¹⁹ అదె యెలతె పెర్నార్ కటాడల్ అన్నల్, వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్ బారెతె అని వోన బోదతున్ బారెతె యేసున్ ²⁰⁶⁵పూసి కీతార్. ²⁰తె యేసు, “²⁴⁵³యూదుల్క్ మీరె మాయ్లిక్ ⁴⁸⁶⁴సునగోక్కుగ» అని ²⁴¹¹మందిర్తగ మన్వలిర్ సప్పిర్ మునె కుల కుల బోద కీతాన్. మక్కితె బతయ్ బోద కియ్యకి. ²¹ఇద్ సవల్ నాకున్ బారి ²⁰⁶⁵పూసి కింతి? నన బతల్ బోద కీతాన్ ఇన్వల్ కేంజుర్ వూర్కున్ పూసి కీమ్. ఇచుల! నన వెహ్ వీర్కున్ టావయ్” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ²²యేసు అహన్ జవబ్ సీతార్ అస్కె, మందిర్తగ ⁵⁷కేప్పలిర్గట్ కరుమ్ నిల్చి మన్వల్ వొరొర్, “వొరొర్ పెర్నార్ కటాడన్ అహన్ జవబ్ సింతి కి?” ఇంజెర్ కొర్పితగ పాతార్. ²³అస్కె యేసు, “నన బతయ్ తప్ వడ్కెతె వెహ. బరోబరె వడ్కెసి మత్తెకె బారి నాకున్ పాతి?” ఇంజెర్ మందిర్తగ కేప్తన్ పూసి కీతార్. ²⁴అస్కె ⁵²⁵⁷అన్నల్, దొహ్తంగ్ నోడెంగ్ రెహ్కెనె, ఇంకె మన్వల్ పెర్నార్ కటాడల్ ²⁵³³కయపనగ యేసున్ రొహ్తార్.

పేతురు లబడ్ వెప్తా బరొబర్ గొగ్గి కూస్తల్

(మత్తయి 26:71-75; మార్క్
14:69-72; లూక 22:58-62)

25 సీమోన్-పేతురు తడ్డితగ పీని ఆర్చెర్ మనెకె, వూర్ సూడ్చి, “కరలెన్ వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్గటల్ వొరాని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. తె పేతురు, “నన ఆయెన్. వోర్ నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్. 26 బతి ⁴⁰పేతురు బొనతె కెవితున్ కొయ్యెరొ, వోన మటమ్మెర్ వొరార్ పెర్నార్ కటాడనగ సేవ కీసెర్ మత్తార్. వోర్ సేవ్లత్, “యేసున్ సంగ వాడితగ మనెకె, నన నీకున్ సూడ్యకి కి బతల్?” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ ³⁰ఇత్తార్. 27 అస్కె ⁴⁰పేతురు, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక వెహ్చార్. అస్కెనె ²⁶గొగ్గి కూస్తల్.

గవర్నర్ పిలాతున్ మునె యేసు నిల్వల్

(మత్తయి 27:1-2, 11-31; మార్క్
15:1-20; లూక 23:1-25)

28 అస్కె ఉజ్జె మాత పెజె, ²⁵కయవనగటల్ యేసున్ వూర్ రోమ గవర్నర్త ⁴²మహల్లగ వోతెర్. తమె అస్టె బస్టె ఆయ్యక్నె [చస్క] సడ్డ జేవన్ కియన ఇంజెర్, అద్ మహల్లన్ రొపా వూర్ నేంగ్కె. 29 తె ⁴⁰పిలాతుయ్ బహ్రి వాసి, “వేర్ మాయ్నన్ పొరొ బద్ కసుర్ వాట్సెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. 30 అస్కె వూర్, “వేర్ తవ్ కియ్యక్ ఇత్తెకె, నిహ్ బారి పియ్యి వాందుమ్?” ఇంజెర్ వెహ్చార్. 31-32 తె ⁴⁰పిలాతు, “మిరటి వోన్ వోసి, మీవ దర్మత్ ³⁵కానున్ పియ్యి ²⁹తస్స కీమ్మ” ఇంజెర్ ఇత్తార్. అద్ కేంచి ²⁴యూదుల్కొ, “మీ మోడి దుస్రాన్ మరన్సి కిక్ వాట్వల్ అదికార్ మాకున్ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్చార్. అదెన్ హిందల్, యేసు బాతల్ మరన్ ఆయ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ గొస్తి పూర మాత.

33 అస్కె ⁴⁰పిలాతు ⁴²మహల్లగ రొపా సొంజి, యేసున్ కేయుసి, “నిమె ²⁴యూదుల్కొనార్ ³⁵రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. 34 తె యేసు, “నిమెయ్ కుద్ ఇహిన్ ఇంతి కి? సెలెకె, దుస్సర్ బొరె నా బారెతె నీకున్ ³⁰వెహ్చార్?” ఇంజెర్ ఉల్ల పూసి కీతార్. 35 అదెన్ సాటి ⁴⁰పిలాతు, “నన ²⁴యూదుల్కొన ¹⁴జాతితాన ఆందున్ కి బతల్? నీ లోకుర్ అని డగుక్ కటాడలిరె, నీకున్ నహ్ సారి కీతెర్. నిమె బతల్ కీతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. 36 అస్కె యేసు, “నావ ³²రాజ్ ఇద్ ²⁸దునియతున్ బారెత ఆయె. ఉంది మోక నావ రాజ్ దునియతున్ బారెత ఆయ్యడ్ ఇత్తెకె, ²⁴యూదుల్కొ నాకున్ పియ్యి వోయ్యక్నె, నావర్ ⁵²సేవ్లర్ లడెయ్ కిందిర్. బతి నావ రాజ్ ఇగెట ఆయె” ఇంజెర్ వెహ్చార్. 37 అద్ కేంచి ⁴⁰పిలాతు, “తె నిమె ³⁵రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నిమెయ్ నాకున్ ‘రాజని ఆంది’ ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తి. ననతె ²⁵సతున్ బారెతె ³¹గవ వెహ్చె జల్మ యేత్తాన్. ఇద్ కారన్తన్ హిందల్ ²⁸దునియతె వాతాన్. సతున్ పెర్క

25 ³¹01 19:26 ⁴⁶13 20:2

26 ⁴⁹v35 ³⁰04 v34

⁴⁰74 v26-27

27 ²⁰మత్త 26:34

⁴⁰74 20:3

28 ²⁴v33 ²⁵33 అపా 4:6

³³92 తీతు 1:15

³⁹57 v39 ⁴²32 v33

29 ⁴⁰v31

33 ³⁵v37 ²⁴v33-34

²⁴53 v35 ⁴⁰91 v35 ⁴²32 19:9

34 ²⁴v8,36;

19:19 ³⁰04 v37

35 ⁷49 19:6 ¹⁴84 అపా 2:5

²⁴53 v36 ⁴⁰91 v37

36 ⁹32 అపా 1:3 ²⁴v37

²⁴53 11:55; 18:38;

19:31 ²⁸89 v37 ⁵²57 19:6

37 ²⁵v38 ³⁵v39

²⁴24 19:1 ²⁸89 21:25

³⁰04 v38 ³¹40 19:35 ⁴⁰91 v38

38 ²⁵అపా 4:27

²⁴53 v39 ³⁰04 v40 ⁴⁰91 19:1

39 ⁶19:10 ⁹35 19:3

²⁴53 19:3 ³⁹57 19:14

40 ¹²మత్త 27:16

³⁰04 19:4

1 ²⁴v5 ⁴⁰91 v4

2 ¹హెబ్రి 6:8

²⁴40 v5 ⁴⁷35 v5

3 ³⁵v12 ²⁴53 v7

4 ³⁰04 v4-6 ⁴⁰91 v6

5 ¹⁴మార్ 15:17 ²⁴v9

²⁴40 v23 ⁴⁷35 అపా 8:2

6 ⁴⁹v15 ³⁰04 v9 ⁴⁰91 v8

⁴⁷17 v10 ⁵²57 అపా 5:22

7 ²⁴53 v12 ³⁵51 అపా 6:13

8 ⁴⁰91 v10

9 ²⁴v11 ³⁰04 v10

⁴²32 అపా 23:35

10 ⁶30 v12 ¹⁸49 v11

³⁰04 18:17; 19:13;

20:13 ⁴⁰91 v12 ⁴⁷17 v15

11 ⁶⁶20:23

¹⁸49 అపా 1:7 ²⁴v13

12 ³⁰అపా 3:13

⁹35 లూక 23:38;

యోహా 19:14;

అపా 9:15 ²⁴53 v14

²⁵41 v15 ⁴⁰91 18:31;

19:13; అపా 4:27

⁵³84 అపా 10:24

13 ⁹68 అపా 7:5

¹⁴47 v17 ²⁴v16

³⁰04 v13-15 ⁴⁰91 v15

కియ్యలిర్ నా గొస్తి కేంజంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. 38 తె ⁴⁰పిలాతు, “²⁵సతెమ్ ³⁰ఇత్తెకె బతల్?” ఇంజెర్ చేడి కీసెర్, పూసి కీతార్.

అని బహ్రి మన్వలిర్ ²⁴యూదుల్కొనగ సొంజి, “వోస్ నాకున్ బదె గల్లి దిసెర్ సెలె. 39 బతి మీవ చస్క సడ్ జర్నెకె, నన జేల్లగ అర్చి మన్వలిర్గటల్ వొరాన్ సుటి కియ్యల్ రివజ్ తాక్సెర్ మంత. తె వేర్ ²⁴యూదుల్కొనార్ ³⁵రాజన్ సుటి కియ్యల్ మీకున్ ఇస్సమె కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. 40 అస్కె వూర్ జోర్తె, “వోన్ వటిన్, బతి ¹²బరబన్ సుటి కీమ్” ఇంజెర్ కిలితెర్. వోర్ బరబల్ లూటి కీసి జేల్లగ అర్చి మత్తార్ ఆందుర్.

యేసున్ మరన్సి సిక్స వాట్వల్

19 అస్కె ⁴⁰పిలాతు యేసున్ చాట్కొనె పాయుస్తార్. 2 ¹⁴⁷73 ³⁵సిపాయిర్ చహ్కొన కాందతున్ కిరిటున్ దాత్ గిడి కీసి, యేసున తలదగ కెరుస్తెర్. రాజల్ పొండ్వల్ సాయ్ రంగ్ల పొంగుడ్ వోన్ పొండ్సుస్తెర్. 3 అహ్సన్ పొండ్సుస్తె పెజె వోన్ కరుమ్ వాసి, “²⁴యూదుల్కొనార్ ³⁵రాజ! నీకున్ జెయ్ జెయ్ కార్” ఇంజెర్ తాప్టంగ్ పాతెర్.

4 పిలాతు ఉందుంది జోక బహ్రి పెసిసి, “వేన్ మీ మునె తరంతాన్. బతి కేంజట్! వేన్ సిక్స వాట్వల్, నాకున్ బదె గల్లి దిసెర్ సెలె” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్చార్. 5 యేసున్, ¹చహ్కొన ⁴⁷35 కిరిట్ అని అద్ రగల్ రంగ్ల పొంగుడ్ పొండ్సుసి, బహ్రి తత్తెర్. అస్కె పిలాతు, “ఇమల! వేర్ మాయ్నన్ సూడట్!” ఇంజెర్ ఇత్తార్. 6 యేసున్ సూడ్చి, వూర్ డగుక్ కటాడలిర్ అని మందిర్గ ⁵²కేప్పలిర్, “వోన్ ⁴⁷మొద్దుగ మోలనె పాసి జకన! వోన్ జకన!” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె ⁴⁰పిలాతు, “వేన్ నాకున్ బదె గల్లి దిసెర్ సెలె. అదెన్ సాటి మిరటి వేన్ మొద్దుగ మోలనె పాసి జకట్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్చార్. 7 అద్ కేంచి, వూర్ ²⁴యూదుల్కొ, “మాకున్ ఉంది ³⁵కానున్ మంత. బగవంతనార్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వేర్ ఇత్త కాడ్చి. మావ కానున్తన్ పియ్యి వేర్ తవ్పక్ సాయ లాగర్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. 8 అద్ కేంచి, ⁴⁰పిలాతు బెయ్ వెరితార్.

9 అని యేసున్ ⁴²మహల్లన్ రొపా వోసి పిలాతు, “నిమె బగటల్ వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. బతి యేసు జవబ్ సియ్యకి. 10 తె ⁴⁰పిలాతు, “నిమె నా సంగ బారి వడ్కెవి? నీకున్ సుటి కియ్యస్లె అని ⁴⁷మొద్దుగ మోలనె పాసి జకుస్లె గిర్ నాకున్ ¹⁸49 అదికార్ మంత” ఇంజెర్ యేసున్ ³⁰వెహ్చార్. 11 అస్కె యేసు, “పొరొ మన్వల్ బగవంతల్ సీసి మత్తెకె తప, నా పొరొ బదె ¹⁸49 అదికార్ నీకున్ సెలె. అదెన్ సాటి, నాకున్ నిహ్ హల్లి కియ్యస్తార్ వోన్, బెయ్ ⁶⁶పాప్ లాగంత” ఇంజెర్ వెహ్చార్.

12 అస్కెడల్ ⁴⁰పిలాతు, యేసున్ సుటి కియ్యసన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతార్. బతి ²⁴యూదుల్కొ, “తన ³⁵రాజన ఇంజెర్ వెహ్చల్ హర్ మాయ్నల్, మహ రాజన్ బయ్యన్ ఆతప్ ఆంత. ఉంది మోక వేన్ సుటి కీకితె, నిమె మహ రాజనార్ ⁵³దోస్తని ఆయ్య” ఇంజెర్ కిలితెర్. 13 తె ⁴⁰పిలాతు ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి,

యేసున్ బట్టా తత్తొర్. తస్య కీనకె ఉద్వల్ చవ్తారత్ పారాడ కుర్చితగ ఉద్దొర్. యూదుల్కన* బాసతె అద్ జాగతున్, «గబ్బతా» ఇంతెర్. ¹⁴అద్ పస్కు, సడ్డ తయరి కియ్యల్ దివోస్ ఆంద్. అద్ వకత్తె బార్ దుపరి ఆసెర్ మత్త. తె పిలాతు, “ఇమల! మీ ³⁵రాజల్” ఇంజెర్ ²⁴యూదుల్కున్ వెహార్. ¹⁵అస్కె వూర్, “వోన్ జకనయె! వోన్ జకనయె! వోన్ ⁴⁷మొద్దుగ మోలనె పాసి జకన” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె ⁴⁰పిలాతు, “మీ ³⁵రాజన్ మొద్దుగ మోలనె పాసి బారి జకనయె ఇంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె డగుక్ కబొడలిర్, “మహా రాజల్ తప, మాకున్ దుస్సార బోరె రాజల్ సెలోర్” ఇంజెర్ ³⁰వెహార్. ¹⁶అస్కె పిలాతు, ⁴⁷మొద్దుగ మోలనె పాసి జక్తె, వోన్ సిపాయిర్ కెయ్యె హల్లి కీతొర్. తె వూర్ యేసున్ వోతెర్.

యేసున్ మొద్దుగ మోలనె పాసి జక్తల్

(మత్తయి 27:32-44; మార్క్ 15:21-32; లూక 23:26-43)

¹⁷యేసు తస్య «మొద్» కాంచికున్ తల-టోక్తె ³⁰ఇన్వల్ జాగతగ సాత్తొర్. యూదుల్కన బాసతె ఇదెన్, «గొల్తాత» ఇంతెర్. ¹⁸అగ నడ్డమ్మ ⁴⁷మొద్దుగ యేసున్ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. యేసున్ తిన బగ్గ వోరొన్ అని డెమ బగ్గ వోరొన్ మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. ¹⁹అస్కె ⁴⁰పిలాతు, “³⁴నజరెత్తొర్ యేసు యూదుల్కనోర్ ³⁵రాజల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ చెకతగ* లిహి కియుసి, యేసున్ టాంగి కీసి మన్వల్ మొద్దుగ పాయుస్తొర్. ²⁰యేసున్ ⁴⁷మొద్దుగ టాంగి కీత జాగ నగుడున్ కరుమ్ మత్త. అద్ పాటితగ ¹⁴హెబ్రి, లాటిన్ అని ¹⁶గ్రీకు బాసన* ¹¹లిహి కియుస్త కాడ్కి, సడ్డన్ సాటి వాతుర్ వెలెటిర్ యూదుల్క వాచి కియ పరెర్. ²¹అస్కె డగుక్ కబొడలిర్, “²⁴యూదుల్కనోర్ ³⁵రాజల్ ఆయె బతి, “నన యూదుల్కనోర్ రాజన ³⁰ఇత్తొర్” ఇంజి లిహి కియుసట్” ఇంజెర్ ⁴⁰పిలాతునగ సాంజి వెహార్. ²²అస్కె ⁴⁰పిలాతు, “¹¹లిహి కియుస్తొన్ అగ, లిహి కియుస్తొన్ అహ్లా మని” ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

²³⁴⁷యేసున్ సిపాయిర్ మొద్దుగ మోలనె పాత పెజె, వోనంగ్ పాంగుక్ వోరొన్ వోరొన్ ఉంది ఈస వానల్ నాలుంగ్ ఈసంగ్ కీసి తూస్తెర్. పారాడ కమిసున్* గిర్ యేత్తెర్. అద్ కమిన్ కొట్టక్నె లామ్ మత్త. ²⁴తె సిపాయిర్, “ఇదెన్ సరుస్సట్. బోన పారాల్ పెసితెక వోరె యేతన” ఇంజెర్ చిటింగ్ వాడ్డెర్. “వూర్ నావంగ్ ²⁴కప్పిన్ ఈసంగ్ కీసి తూసి, నావ కమిసున్ యేత్తె, చిటింగ్ వాటంతెర్” ఇంజెర్ ¹⁴దర్మ-గ్రంత్నగ* లిహి కీత వచన్ పూరి మాయెనె, ఇహిన్ జర్గిత. అదెన్ సాటినె సిపాయిర్ ఇహిన్ కీతెర్.

²⁵యేసున్ మోలనె పాత ⁴⁷మొదున్ కరుమ్, యేసున అవల్, వోన కాకి, క్లోపన ⁷బాయెక్కు మరియల్ అని మగ్దలేనె నాట్న మరియల్ నిల్చి మత్తంగ్. ²⁶యేసు తస్య అవల్ అని తన్వోర్ ²లాడ్వొర్ ³¹సిస్యల్ కరుమ్ నిల్చి మన్వల్ సూడ్చి,

¹⁴³⁵¹⁵²⁴⁵³²⁰

³⁹⁵⁷అపా 12:4

¹⁵⁴⁹²¹³⁵¹⁹

²⁵⁴¹అపా 17:7 ³⁰⁰⁴¹⁷

⁴⁰⁹¹¹⁹⁴⁷¹⁶

¹⁶²⁴¹⁹⁴⁷¹⁸

¹⁷¹⁵మత్త 27:33

¹⁴⁴⁷²⁰⁰⁴²¹⁴⁷¹⁶¹⁹

¹⁸⁴⁷¹⁷²⁰

¹⁹⁹²¹¹¹²⁵²⁰

²⁴²⁴¹⁹²⁰

³⁴⁸⁰అపా 2:22

⁴⁰⁹¹²¹⁴⁷¹⁶²⁵

²⁰¹¹²⁵²⁰²²

¹⁴⁴⁷²⁰¹⁶¹⁶అపా 21:37

²⁴²⁴¹⁸³³¹⁹²³,

⁴²²⁴⁵³²⁰²¹

⁴⁷¹⁷లూక 24:7;

యోహా 19:23;

గలతి 3:1

²¹⁷అపా 4:6

³⁵⁹అపా 4:26 ²⁴⁵³³¹

³⁰⁰⁴²⁴⁴⁰²²

²²¹¹²⁵²⁰³⁰⁴⁰⁹¹³¹

²³²⁴²⁴²⁵⁴⁰²⁴

⁴⁷¹⁷⁴¹⁵⁵⁰⁹అపా 9:39

²⁴¹⁴²⁸

⁴⁰లూక 8:44;

అపా 7:58; హెబ్రి 1:12

²⁴⁴¹అపా 20:33 ³⁰⁰⁴²⁷

²⁵⁷అపా 23:16

²⁴²⁴²⁶³⁰⁹⁴²⁰¹⁴⁷¹⁶³¹

²⁶²²¹⁷²⁴²⁸

³¹⁰¹మార్ 10:13;

యోహా 15:8;

19:27; 20:30

²⁷³⁰⁰⁴²⁷²⁸ ³¹⁰¹³⁸

²⁸¹⁴³⁶

²⁴²⁴³⁰⁰⁴³⁵

²⁹³⁶మత్త 27:48

⁴³⁷⁴అపా 7:42

⁴⁶⁹⁹మత్త 27:48

⁵³⁰¹హెబ్రి 9:19

³⁰²⁴²⁴³³⁴¹²⁰²²

³¹²⁰⁶⁵³⁸²⁴⁵³¹⁸³⁶;

19:38; అపా 10:22

⁴⁰⁹¹³⁸⁴⁵²¹²⁰¹

⁴⁷¹కొర 1:17 ⁴⁹⁸³³⁸

³²⁴⁹⁵⁷కోమ 6:6

³³²⁴³⁸

³⁴²⁹అపా 1:19

³⁵²²¹²⁴

²²⁸1తెస 1:9

³⁰⁰⁴³⁷³¹⁴⁰²¹²⁴

“బెయె ఇమల! నీవోర్ మరి” ఇంజెర్ వెహార్. ²⁷అని వోర్ ³¹సిస్యనెకె సూడ్చి, “ఇమల! నీవ అవల్” ఇంజెర్ ³⁰⁰⁴వెహార్. అద్ గట్టుతల్ తాన్ తస్య రోన్ వోసి కాస అవన్ దాత్ సూడ్చొర్.

యేసు తస్య పరన్ సుటి కియ్యల్

(మత్తయి 27:45-56; మార్క్ 15:33-41; లూక 23:44-49)

²⁸అద్ ఆత పెజె, తన వాత కామ్ సమ్మె మార్త ఇంజెర్ కరి కీసి, ¹⁴దర్మ-గ్రంత్నగ లిహి కీత అద్ జర్గితె, “నాకున్ వట్టు వస్త” ఇంజెర్ యేసు ³⁰⁰⁴ఇత్తొర్. ²⁹అగ పులిత ఆంగుర్ ³⁶రస నిప్పి ఉంది బుడ్డి మత్త. తె వూర్ తాన్ ⁴⁶దూది నప్పి, ⁵¹హిస్సాస్ మరత కాందతగ తటుస్తెర్ అని యేసున తొడ్డగ అందుస్తెర్. ³⁰అస్కె యేసు, అద్ రసత సవద్ సూడ్చి, “నన వాత కామ్ మహ్లాన్” ఇంజెర్ తల వరుసి, తస్య ⁴¹పరన్ సుటి కీతొర్.

³¹అద్ పస్కు సడ్డ తయరి కియ్యల్ దివోస్ ఆంద్. దుస్సా నేటి, బెయె నేకీత «ఆరమ్మ దివోస్*» మత్త కాడ్కి, అవ్ మేందొల్క ⁴⁷మొద్దున్ పారా టాంగె మాసి మన్వల్ ²⁴⁵³యూదుల్కున్ ఇన్వమ్ సెలె. అదెన్ సాటి, “వూరంగ్ కార్క్ ఉరుసి,* అవ్ మేందొల్కున్ బూడ్ రెహుస” ఇంజెర్ ⁴⁰⁹¹పిలాతున్ ²⁰పూసి కీతెర్. ³²తె సిపాయిర్ వాసి, యేసున్ బరోబర్ ⁴⁹మొద్దుగ టాంగి కీసి మన్వలిర్ ఇవిరంగై కార్క్ ఉరుస్తెర్. ³³బతి వూర్ యేసునగ వాసి, అదెన్ మునెనె వోర్ సాసి మత్త సూడ్చి, వోనంగ్ కార్క్ ఉరుస్కీ. ³⁴బతి వూర్గట్ వోరొర్ సిపాయి యేసున డొకతున్ గొర్కతె కొట్టొర్. యెంటునె ¹నెతుర్ అరిక్ యేర్ పోంగ్. ³⁵మిరట్ గిర్ ⁴¹⁰⁰బరోస ఇర్బల్, ఇద్ సూడ్చొర్ వోర్ ³¹⁴¹గవ ³⁰⁰⁴వెహార్. వోన ³¹గవ ²కరల్ ఆంద్. వోర్ ²⁷సత్తెమ్ వెహార్ మంతొర్ ఇంజెర్ వోన్ టావ. ³⁶⁻³⁷“వోనంగ్ బొకనల్ ఉంది బొక గిర్ ఉర్నొంగ్” అని ఉండె ఉంది జాగ, “వోన్ కొట్టుర్ వూర్ వోన్

* 19:13 యూదుల్క ¹⁴హెబ్రి అని అరమిక్ బాసంగ్ వడ్చెన్దిర్.

* 19:19 బదె తప్ కీతొర్ వోర్ సాపె మాతెకె, వోర్ ఉంది ⁴⁷మొద్ కాంచి వోయ లాగర్. అస్కె వోన్ మునె వోర్ బతల్ తప్ కీతొర్ అదెన సూచన ¹¹లిహి కీసి మందంత. అద్ వాచి కీతుర్ వోన్ బతతున్ సాటి మొద్దుగ మోలనె టాంగి కీసి పరన్ యేత్వలిర్ మంతొర్ కరి కీంతెర్.

* 19:20 వెలెటిర్ ²⁴యూదుల్క ఇవ్ బాసనల్ ఉందితెర్ బాస వాచి కియ పర్చిదిర్. * 19:23 తొత్ ఈతంగ్ లామ్ కమిసున్ కొట్టక్నె తయర్ కీందిర్. * 19:31 ఆరమ్మ దివోస్ యూదుల్కన ఆరమ్మ దివోస్ సుకుర్ వార్ పోడెక్నల్ సురు ఆంత అని సస్వర్ పోడెక్ మారంత. తె వూర నేకీతున్ పియ్య అద్ దివోస్కు బోనయ్ ⁴⁹కూర్ మాతి కియ్యక్నె బట్టా మన్వ. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్యె కియ్యక్ మత్త. * 19:31 మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగె మాసి మన్వల్ తన్వంగ్ కార్కున్ అప్పి నేస్కు పరంతొర్. బతి బస్కెతె వోనంగ్ కార్క్ ఉరుసంతెర్, అస్కె నేస్కు వాయ్ కాడ్కి, వెయ్యె పరన్ సుటి కీంతొర్.

³¹⁴¹²¹²⁴⁰⁰¹⁴¹¹; 20:8; అపా 5:14

వెహ్శార్. ²² ఇహిన్ ³⁰వెహ్శార్, “⁴¹పవిత్ర ఆత్మ యేతట్” ఇంజెర్ వూర్ పొరొ చూకుర్ ఉమ్మార్. ²³ అని “మిరట్ బోనంగ్ ⁶⁶పామ్మై ⁶⁸మాపి కీంతిటొ, వూర్కున్ మాపి పుటంత. బోనంగ్ పామ్మై మాపి కియ్యటొ, వూర్కున్ మాపి పుటొ” ఇంజెర్ వెహ్శార్.

యేసు తోమన్ దిస్వల్

(మత్తయి 28:16-20; మార్క్ 16:14-18; లూక 24:36-49)

²⁴ యేసు వాసి మత్తూర్ అస్సె, బార జన్మ సిస్యలిర్గటల్ ¹³యేమల్ ³⁰ఇన్వల్ ²³తోమల్ సెలె మత్తూర్. ²⁵ అదెన్ సాటి ³¹సిస్యలిర్, “మమెట్ ²⁹పర్బున్ సూడ్తామ్!” ఇంజెర్ తోమన్ ³⁰వెహ్శార్. బతి తోమల్, “నన కుద్ పర్బునంగ్ కెయ్నెనగ ²²మోలనె పాతంగ్ అవ్ గద్దిన సూడ్సి, అవెనగ బొటనె ఇట బీగర్ అని గొర్కతె కొట్ట డొకతగ కెయ్ ఇర బీగర్, నన ⁴⁰నమ్మొన్ ఇత్తె నమ్మొన్” ఇంజెర్ ఇత్తూర్.

²⁶ అహన్ ఇంజి ఆట్ రోజ్క ఆత పెజె, తోమల్ అని మెయ్యర్ ³¹సిస్యలిర్ ఉంది రోన్ కావడ కెహ్, గొల్వ వాట్సి మత్తూర్. తెర్ బతి, యేసు వూర్ పావె మాతూర్. అని “మీకున్ ¹⁵సాంతి వాయి!” ఇంజెర్ ఇత్తూర్. ²⁷ అహన్ ³⁰ఇత్త పెజె ²³తోమన్, “నీవంగ్ బొటనె నా కెయ్యున్ ఇట్సి సూడ. అని నీవ కెయ్ చహ్, నా డొకతగ ఇర్సి, ⁷బరొస సెలొర్ వోన్ మోడి ఆయ్యకెన్, ⁴¹బరొస వాలెని ఆసి మన్” ఇంజెర్ వెహ్శార్. ²⁸ అస్సె ²³తోమల్, “హో, నా ²⁹బగవంత! నా పర్బు!” ఇంజెర్ యేసున్ జవబ్ సీతూర్. ²⁹ తె యేసు, “నిమె నాకున్ సూడ్సి ⁴⁰బరొస కీతి. సూడ్వకెన్ బరొస కియ్యలిర్కున్ వెలె ³⁷అసీర్వాద్స్ పుటంతంగ్” ఇంజెర్ తోమన్ ³⁰వెహ్శార్.

ఇద్ పుస్తక్ న బావ్

³⁰ ఇవె ఆయ్య, యేసు ³¹సిస్యలిర్ మునె దుస్రాక్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్మై కీతూర్. అవెన్ ఇద్ ⁷⁵పుస్తక్ నగ ¹¹లిహి కియ్యకి. ³¹ బతి యేసుయె, బచి కియ్యల్ ⁵⁵కీరిస్తు* అని వోర్ బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్ ఇంజి ⁴¹నమ్మిట్తె, బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జినిని మీకున్ పుటన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొన్జంగ్ ¹¹లిహి కియ్యల్ జర్గత.

యేసు యేడ్వర్ సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్

21 అద్ ఆత పెజె, యేసు ఉండె ఉంది జోక గలిలయ సమ్మర్త* డర్లితగ ³¹సిస్యలిర్కున్ ఇద్ తరికతె దిస్తూర్. ² సీమెన్-పేతురు, ¹³యేమల్ ³⁰ఇన్వల్ ²³తోమల్, ¹⁰గలిలయ యేరియత ²⁵కాన చహర్తూర్ ³⁴నతనియేల్, ²¹జెబెదయిసుర్ మర్కె అని యేసుసుర్ ³¹సిస్యలిర్గటల్ ఉండె ఇవిర్ మీర మాసి మత్తూర్. ³ అస్సె ⁴⁶సీమెన్-పేతురు, “నన మీన్స్ పియ్యె దాంతొన్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰వెహ్శార్. తె వూర్,

²² అపా 1:2

³⁰ ⁰⁴v24 ⁵¹అపా 1:2

²³ అపా 2:38

⁸ అపా 5:38

²⁴ ¹³ ²⁴21:2

²³ ⁸¹v27 ²⁴v26

³⁰ ⁰⁴v13,25;21:12

²⁵ ²⁹ ⁶²v28 ³⁰ ⁰⁴v27

³¹ ⁰¹v26 ⁰⁰v29

⁵¹ ⁷⁹అపా 7:43

²⁶ ¹⁵ అపా 7:26

²⁴ ²⁴v30 ³¹ ⁰¹v30

²⁷ ⁷¹ అపా 26:8

²³ ⁸¹v27-28 ³⁰ ⁰⁴v29

⁴¹ ⁰⁵ అపా 10:45

²⁸ ²³ ⁸¹21:2 ²⁹ ⁶²21:7

²⁹ ³⁰ ⁰⁴21:2

³¹ ⁰⁷ అపా 20:35 ⁴¹ ⁰⁰v31

³⁰ ⁷⁵21:25 ²⁵ ¹¹v31

²⁴ ²⁴v30-21:1

³¹ ⁰¹19:26;21:1,

²⁴ ⁴² అపా 2:19

³¹ ¹¹ ²⁵21:24

²² ²² అపా 2:28

⁴¹ ⁰⁰ అపా 2:44

⁵⁵ ⁴⁷ అపా 2:31

¹ ²⁴ ⁴v4 ³¹ ⁰¹v2 ⁵⁰ ⁸⁵6:1

² ¹⁰ అపా 9:31

¹³ ²⁴ ¹¹:16 ²¹ ⁹⁹మత్త 4:21

²³ ⁸¹ అపా 1:13 ²⁵ ⁸⁰2:1

³⁰ ⁰⁴v3 ³¹ ⁰¹v4 ³⁴ ⁸²1:46

⁴⁰ ⁷⁴v3 ¹³ ¹³:6;

²¹:3; అపా 8:24

³ ³⁰ ⁰⁴v5 ⁷⁴v7

⁴¹ ⁴³v6 ⁴⁶ ¹³v7

⁴ ²⁴ ²⁴v5 ³¹ ⁰¹v7

⁵ ²⁴ ²⁴v7 ³⁰ ⁰⁴v7

⁶ ¹³ ⁵⁰v8 ²⁴ ⁸⁶v8

⁴¹ ⁴³ అపా 20:13

⁷ ⁵ ¹⁵v15 ²⁴ ²⁴v10

²⁹ ⁶²v12 ³⁰ ⁰⁴v10 ³¹ ⁰¹v8

⁴⁰ ⁷⁴v11 ⁴⁶ ¹³v11

⁸ ¹³ ⁵⁰v11 ⁸⁶ ²⁴v11

³¹ ⁰¹v12 ⁴¹ ⁴²మార్ 3:9

⁹ ³⁷ ⁹⁵v10

¹⁰ ²⁴ ²⁴v13

³⁰ ⁰⁴v12 ³⁷ ⁹⁵v13

¹¹ ¹³ ⁵⁰మత్త 4:20

²⁴ ⁸¹కొర 15:39

⁴⁰ ⁷⁴v15 ⁴⁶ ¹³v15

¹² ²⁹ ⁶²v16 ³⁰ ⁰⁴20:24;

²¹:15,21 ³¹ ⁰¹v14

¹³ ²⁴ ²⁴v13-15 ³⁷ ⁹⁵6:9

¹⁴ ¹⁴ ⁵³ అపా 3:6 ³¹ ⁰¹v20

“మమెట్ గిర్ నీ సంగ వాంతామ్” ఇంజెర్ ఇత్తూర్. అని సొంజి ⁴¹ ⁴³రూకతగ ఉద్తెర్ బతి, అద్ రాతున్ వూర్ బతంగ్ పియ్యకి.

⁴ పోడ్ పెసినెకె, యేసు డర్లితె నిల్సి మత్తూర్ బతి, వూర్ ³¹ ⁰¹సిస్యలిర్ వోన్ వొడ్కె మాయ్యకి. ⁵ అస్సె యేసు, “దాదల్లిట్! తిన్లె మీన్స్ పియ్యిట్ కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతూర్. తె వూర్ “పియ్యకి” ఇంజెర్ ³⁰ ⁰⁴వెహ్శార్. ⁶ ¹³ ²⁴ ⁵⁰ ⁸⁶తె యేసు, “⁴¹ ⁴³రూకత తిన బగ్ల మీవ జార్ వాటట్. అస్సె మీన్స్ అరంతంగ్” ఇంజెర్ వెహ్శార్. తె వోర్ వెహ్శా తీర్ జార్ వాడ్డెర్. అస్సె బెయ్ వెలె మీన్స్ అర్తంగ్. తె అద్ జార్తున్ రూకత్ పొరొ తహ పర్కకి. ⁷ అస్సె యేసు ²లాడ్ కియ్యల్ ³¹ ⁰¹సిస్యల్, “వోర్ ²⁹ ⁶²పర్బు ఆందుర్!” ఇంజెర్ ⁴⁰ ⁷⁴పేతుర్తున్ ³⁰ ⁰⁴వెహ్శార్. తె అద్ గొన్జి కేంజు బరొబర్, వోర్ డూండ్కొల మత్త కాడ్కి, ఆంగ్ కెర్తూర్ అని డర్లితె సొన్లె సమ్మర్తగ డెయ్యెర్. ⁸ మెయ్యర్ ³¹ ⁰¹సిస్యలిర్ డర్లితల్ రండ సుమ్మ (200) కూటంగ్ లంగ్ మత్త కాడ్కి, ²⁴ ⁸⁶మీన్స్ అర్సి మన్వల్ ¹³ ⁵⁰జార్ ఊమ్మెర్ అదె రూకతె వాతెర్.

⁹ రూక డర్లితె యెవ్త పెజె, వూర్ రెయ్యెర్. అస్సె వూర్కున్ ఇమంగ్ సారింగ్ అని గొకన్ పొరొ వాట్సి మన్వలిక్ ³⁷ ⁹⁵మీన్స్ దిస్తంగ్. ¹⁰ అస్సె యేసు, “మిరట్ ఇంకె పియ్యంగ్ ³⁷ ⁹⁵మీన్స్ నగటల్ ఇమంగ్ పియ్యి వరట్” ఇంజెర్ ³⁰ ⁰⁴ఇత్తూర్. ¹¹ తె ⁴⁶ ¹³సీమెన్-పేతురు రూకతగ సొంజి, నోడె పియ్యి యేతల్ ¹³ ⁵⁰జార్తున్ డర్లితె ఊమ్మెర్. అద్ జార్ నూట పనస్ మూంద్ (153) డగుక్ ²⁴ ⁸⁶మీన్స్ నె నించి మత్త. తెర్ బతి అద్ జార్ సర్కకి. ¹² అస్సె యేసు, “వాసి తింట్!” ఇంజెర్ ³¹ ⁰¹సిస్యలిర్కున్ కేయ్యెర్. తె వోర్ ²⁹ ⁶²పర్బు ఇంజి కరె మాత కాడ్కి. “నిమె బోని ఆంది?” ఇంజెర్ బోరె వోన్ పూసి కియ్యకి. ¹³ తె యేసు సారింగ్ అని ³⁷ ⁹⁵మీన్స్ వూర్కున్ తూసి సీతూర్. ¹⁴ యేసు ¹⁴ ⁵³సొసి-నేండ్జు పెజె ³¹ ⁰¹సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్ ఇద్ మూడవ జోక ఆంద్.

పేతుర్త బహ్మా మాత బరొసతున్ యేసు సుద్రి కియ్యల్

¹⁵ వూర తిన్వల్ ఆత పెజె యేసు, “యోహన్సార్ మరి ⁴⁶ ¹³సీమెన్! వీర్గటల్ తెర్ అదిక్ నాకున్ ² ⁵పెర్క కీంతి కి?” ఇంజెర్ సీమెన్-పేతుర్తున్ పూసి కీతూర్. తె “హో పర్బు! నన పెర్క కీంతొన్ ఇంజి నీకున్ టావయె” ఇంజెర్ ⁴⁰ ⁷⁴పేతురు ³⁰ ⁰⁴ఇత్తూర్. తె యేసు, “నా ⁷ ²¹గొరె పిలన చొకాట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ వెహ్శార్. ¹⁶ ఉండె ఉంది జోక యేసు, “²⁴ ⁹¹యోహన్సార్ మరి ⁴⁶ ¹³సీమెన్! నాకున్ కరల్ ² ⁵పెర్క కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతూర్. తె, “హో ²⁹ ⁶²పర్బు! నన ⁵³ ⁶⁸పెర్క కీంతొన్ ఇంజి నీకున్

* 20:31 బచి కియ్యల్ కీరిస్తు హెలి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్దుమ్ పర్బుతున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క సూడ్వర్ మత్తూర్. * 21:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

¹⁵ ² ¹⁵:9; 21:16; రోమ 13:9 ⁷ ²¹ఉజగిరి 5:6;7:17 ²⁴ ²⁴v17 ³⁰ ⁰⁴v16 ⁴⁰ ⁷⁴v17 ⁴⁶ ¹³v16 ¹⁶ ² ⁵v20 ²⁴ ⁹¹v16-17 ²⁹ ⁶²v16-17 ³⁰ ⁰⁴v17 ⁴² ⁶³10:7; 21:17 ⁴⁶ ¹³v16-17 ⁵³ ⁶⁸v16-17

టావయె” ఇంజెర్ పేతురు ³⁰₀₄ ఇత్తొర్. తె యేసు, “నా ⁴²₆₃ గొరెన చొకాట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ వెహ్తార్. 17 మూడవ జోక యేసు, “²⁴₉₁ యోహాన్తార్ మరి ⁴⁶₁₃ సిమెన్! నాకున్ కరల్ ⁵³₆₈ పెర్మ కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. «నాకున్ పెర్మ కీంతి కి?» ఇంజెర్ మూడవ జోక పూసి కీత కాడ్కి, ⁴⁰₇₄ పేతురు దుక్సతె, “హో ²⁹₆₂ పర్బు! మీకున్ సప్పి టావయె. నన నీకున్ పెర్మ కీంతొన్ ఇంజెర్ గిర్ టావయె” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ ఇత్తొర్. తె యేసు, “నా ⁴²₆₃ గొరెన చొకాట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ పేతుర్తన్ వెహ్తార్. 18 అని “ఇద్ ²₈₁ సతెమ్ ఆండ్. డియెని మనెకె నీవ నిమె నడి అల్లి కీసి, నీకున్ పసంద్ వాత జాగతగ దాంతి. బతి బుడియని ఆత పెజె, నిమె కెయ్కె చహ్చ మనెకె, ఉండె వొరొర్ నీకున్ దొహ్చి, పసంద్ సెలె అద్ జాగతె వొంతొర్” ఇంజెర్ యేసు ³⁰₀₄ వెహ్తార్. 19 పేతురు బాతల్ మరన్ ఆసి, బగవంతన్ ¹³₉₂ మయ్య తరంతార్ ³⁰₀₄ ఇన్వల్ తొహ్లా, యేసు ఇహిన్ వెహ్తార్. అహాన్ వెహ్త పెజె, “నా బక్తి పియ్యి తాక” ఇంజెర్ ఇత్తొర్. 20 పస్క సడ్డ జేవున్ కీనెకె, ²⁹₆₂ పర్బునగ ఉండె ఇచుర్ కరుమ్ ఉర్దొగె మాసెర్, «పర్బు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?» ఇంజెర్ పూసి కీతార్ వోర్, యేసు ²₅ లాడ్ కియ్యల్ ³¹₀₁ సిస్యల్, తమ్మ పెజెయ్ వాసెర్ ⁴⁰₇₄ పేతుర్తన్ దిస్తార్. 21 తె వోన్ సూడ్కి ⁴⁰₇₄ పేతురు, “

17 ²⁴₂₄ v21 ²⁴₉₁ అపా 1:5
²⁹₆₂ v20 ³⁰₀₄ v18
⁴⁰₇₄ v20 ⁴²₆₃ అపా 8:32
⁴⁶₁₃ అపా 1:13
⁵³₆₈ 1కొర 16:22
18 ⁸¹₈₁ మత్త 5:18;
యోహా 13:21;
రోమ 1:25; ఎఫెసి 3:21
³⁰₀₄ v18-19 ⁴⁰₇₄ అపా 3:6
19 ¹³₉₂ అపా 3:13 ³⁰₀₄ v21
20 ²₅ రోమ 8:28
²⁹₆₂ v21 ³¹₀₁ v23 ⁴⁰₇₄ v21
21 ²⁴₂₄ v21-23
²⁹₆₂ అపా 1:6 ³⁰₀₄ v12,22;
అపా 2:40 ⁴⁰₇₄ అపా 1:13
22 ³⁰₀₄ అపా 1:3
23 ⁸₀ అపా 1:15
²⁴₂₄ v25 ³¹₀₁ v24
24 ²⁷₂₇ అపా 12:9 ¹¹₂₅ v25
³¹₀₁ 20:30; అపా 6:1;
9:38 ³¹₄₀ అపా 6:3
³¹₄₁ అపా 22:18

²⁹₆₂ పర్బు! వేన్ బతల్ జర్గంత?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. 22 తె యేసు, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి. సిరిప్ నిమె నా బక్తి పియ్యి తాక” ఇంజెర్ పేతుర్తన్ ³⁰₀₄ వెహ్తార్. 23 అదెన్ హిందల్, వోర్ ³¹₀₁ సిస్యన మరన్ ఆయె ఇన్వల్ గొస్టి ⁸₈ బక్తలిర్ నడ్డుమ్ కప్త. బతి యేసు లాడ్ కియ్యల్ సిస్యన్ బారెతె, అహాన్ వెహ్తాకి. సిరిప్, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

అక్రిత గొస్టి

24 యేసు లాడ్ కియ్యల్ వేర్ ³¹₀₁ సిస్యలె ఇవ్ గట్నన్ సూడ్కి, ³¹₄₁ గవ వెహ్లా, ఇవ్ సమ్మెన్ ¹¹₂₅ లిహి కీతార్. వేన ³¹₄₀ గవ ²⁷₂₇ సతెమ్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. 25 యేసు బొమిత్ పొరా కీతంగ్ కామ్క ఉండె వెలె మంతంగ్. అవెనల్ హర్ ఉందితున్ పోడి కీసి ¹¹₂₅ లిహి కీతెకె, అవ్ ⁷⁵₇₅ పుస్తకున్ ఇర్లె, ఇద్ ²⁸₈₉ దునియత జాగ యెవో ఇంజెర్ నన సోంచ్ కీంతొన్.

25 ⁹₇₅ గలతి 3:10 ¹¹₂₅ అపా 1:20 ²⁴₂₄ అపా 1:1 ²⁸₈₉ అపా 17:24

Strong's Number Index

Hebrew Words

- 18 עֲבֹתָי 'ĕbûwç **ఊబో**–; long open container; made of wood or stone; for feeding domestic animals; యోబు 39:9
- 26 אֲבִיגַיִל 'Ābīygayil **అబిగేల**–; daughter of Nahash, sister of David, wife of Jether the Ishmaelite, mother of Amasa; 1సము 25:3
- 28 אֲבִיదָא 'Ābīydā' **అబిదల్**; son of Midian, son of Keturah, wife of Abraham; పుట్ 25:4
- 32 אֲבִיחַיִל 'Ābīyhayil **అబిహాయిల**–; father of Esther from tribe of Benjamin; ఇసాబ్ 3:35
- 33 אֲבִי חֶזְרְיָא 'Ābīy hā-'Ezrīy **అబియెజు**–; member of clan of Abiezer; నాయ్ 6:11
- 37 אֲבִיטָל 'Ābīyṭāl **అబిటల**–; wife of David, mother of Shephatiah; 2సము 3:4
- 38 אֲבִיחָם 'Ābīyām **అబియం**–; son of Rehoboam; king of Judah (913–911/10); also known as Abijah; 1రాజు 14:31
- 39 אֲבִימָלֵךְ 'Ābīymā'ēl **అబిమాయల్**; son of Joktan, descendant of Shem; పుట్ 10:28
- 41 אֲבִינָדָב 'Ābīynādāb **అబినదాబ**–; son of king Saul from tribe of Benjamin; 1సము 7:1
- 42 אֲבִינֹחַם 'Ābīynō'ām **అబినోయం**–; father of Barak; నాయ్ 4:6
- 44 אֲבִי עֶזֶר 'Ābīy'ezer **అబియేజెర**–; man from Anathoth, commander in army of king David; యెహో 17:2
- 48 אֲבִירָם 'Ābīyrām **అబిరామ**–; son of Hiel; ఇసాబ్ 16:1
- 49 אֲבִישָׁג 'Ābīyshag **అబిసగు**–; concubine of David; 1రాజు 1:3
- 52 אֲבִישַׁי 'Ābīyshay **అబిషయ**–; son of Zeruah, sister of David; warrior; also known as Abshai; 1సము 26:6
- 54 אֲבִי-אַתָּחַר 'Ebyāthār **అబ్యాతార**–; son of Ahimelech; priest in the time of king David; 1సము 22:21
- 59 אֲבֵל 'Ābēl **అబెల**–; town in the territory of Naphtali; short name for Abel–Beth–Maacah; also known as Abel–Maim; 1సము 6:18
- 62 אֲבֵל-בְּעֵת-מַא'אכָה 'Ābēl Bēyth-Mā'ākāh **అబెల్-బెత్-మయక**–; town in Naphtali; also known as Abel and Abel–Maim; 1రాజు 15:20
- 65 אֲבֵל-מְכוֹלָה 'Ābēl M'chōwlāh **అబెల్-మెహొల**–; town in Gilead; నాయ్ 7:22
- 68 אֶבֶן 'ēben **ఊబెంగ్-మోలి**–, కంకర–, బారిత–; generic term for small object consisting of a variety of stone that is considered precious because of its beauty and scarcity; used as ornament or decoration; associated with honor, majesty, and glory; పుట్ 2:12
- 70 אֶבֶן 'ōben **ఊబెన్ సీవె**; set of two flat objects, made of stone and used in Egypt, on which a woman used to sit or kneel while giving birth; బహి 1:16
- 72 אֶבֶן-עֶזֶר 'Ēben hā-'Ēzer **ఎబెనేజెర**–; "stone of help": memorial stone located between Shiloh and Aphek; 1సము 4:1
- 74 אֲבִנֵּר 'Abnēr **అబ్నెర**–; army commander of Saul, son of Ner from the tribe of Benjamin; 1సము 14:50
- 78 אִבְשָׁן 'Ibtsān **ఇబ్సాన్**–; judge of Israel; నాయ్ 12:8
- 85 אֲבְרָהָם 'Abrāhām **అబ్రాహా**–; son of Terah; ancestor of Israel; also known as Abram; పుట్ 17:5
- 87 אֲבְרָם 'Abrām **అబ్రామ**–; son of Terah; ancestor of Israel; later known as Abraham; పుట్ 11:26
- 90 אָגַג 'Āgag **అగగ**–; king of Amalek; ఇసాబ్ 24:7
- 91 אָגָג 'Āgāgīy **అగగ**–; descendant of Agag; ఎస్థెర్ 3:1
- 110 אֲדָבֶל 'Adb'ēl **అద్వయేలు**–; son of Ishmael; పుట్ 25:13
- 113 אֲדֹנָי 'ādōnāy **మాల్క**–, **గురుజి**–, **పర్వు**–, **రాజ**–; man who is in a position of authority over someone else as that person's legal owner, employer, or sovereign; పుట్ 18:3
- 117 אֲדִיפִי 'addīyīr **తాకున**–, **అధిక**–; person in a position of leadership, either within the community or within the army; బహి 15:10
- 119 אָדָם 'ādam **రగల్ రంగ**–, **రగల**–; to give something a red color by dying it; బహి 25:5
- 120 אָדָם 'ādām **మాయ్**–, **నరిమన్**–; human being as an individual or as a class of living creatures; associated with mortality; పుట్ 1:26
- 121 אָדָם 'Ādām **అడమ్**–; location near the river Jordan near Zarethan; పుట్ 3:17
- 123 אֲדָמָה 'Ēdōmā **యేదోమ**–; people, land; Esau and descendants of Esau; పుట్ 25:30
- 124 אֲדָמָה 'ōdem **పద్మరాగమ**–; (semi-)precious stone of a red color, possibly ruby or carnelian; బహి 28:17
- 126 אֲדָמָה 'Admāh **సోయదోర్**, **అద్మా**; one of the 5 cities in the plain which included Sodom and Gomorrah; పుట్ 10:19
- 130 אֲדֹמִי 'Ēdōmīy **యేదోమ**–; descendant or inhabitant of Edom; రెండ 23:7
- 131 אֲדֻמִּים 'Ādummīym **అదుమ**–; ascent, pass; between Jerusalem and Jericho; యెహో 15:7
- 136 אֲדֹנָי 'Ādōnāy **పర్వు**–, **బగవంతు**–; way of addressing God as one's master and lord; పుట్ 15:2
- 139 אֲדֹנִי-טֶדֶק 'Ādōnīy-Tsedeq **అదోని-సెడెక్**; king of Jerusalem; time of Joshua; యెహో 10:1
- 140 אֲדֹנִי-קָאָם 'Ādōnīyqām **అదోనికామ**–; family head; after exile; ఎజె 2:13
- 141 אֲדֹנִי-רָם 'Ādōnīyrām **అదోనిరామ**–; son of Abda; official; time of kings David, Solomon, and Rehoboam; 1రాజు 4:6
- 151 אֲדֹרָם 'Ādōrām **అదోరమ**–; son of Abda; official; time of kings David and Solomon; 2సము 20:24
- 152 אֲדָרְמֶלֶךְ 'Ādrammelek **అడమ్-మెలెక**–; son of Sennacherib, king of Assyria; 2రాజు 17:31
- 154 אֶדְרָא 'edre'iy **యెద్రెయ**; fortified town; territory of Naphtali; ఇసాబ్ 21:33
- 157 אֶחָב 'āhab **పర్వు**–, **లాడ**–, **జీవ వా**–, **పసంద**–; to experience a feeling of affection for a person, an object, or a practice; పుట్ 22:2
- 160 אֶחָבָה 'ahābāh **పర్వు**–, **లాడ**–; a feeling of affection for a person, an object, or a practice; రెండ 7:8
- 161 אֶחָד 'ōhad **వోహదు**; son of Simeon; పుట్ 46:10
- 168 אֶהֱל 'ōhel **పావన-వితి కియ్యల్ డేర**–; sacred tent set up by Moses for meeting with the Lord, described in EXO 33:7; used for housing the ark of the covenant and for religious activity, including consulting the Lord and bringing offerings; పుట్ 4:20
- 175 אֶחָרֹון 'Ahārōwn **అహరోన్**–; brother of Moses; first high priest; tribe of Levi; బహి 4:14
- 178 אוֹב 'ōwb **సానలిరంగ్ అత్మన్ సంగ**–; one experienced in communication with the spirits of the dead; or, spirit of the dead; కటోడ 19:31
- 187 אוֹבְדָן 'Ūwzāl **ఊబెల్**; son of Joktan; descendant of Shem; పుట్ 10:27
- 189 אֶבְי 'Ēvīy **యేవి**–; king of Midian; ఇసాబ్ 31:8

- 191 **עִוְיָל** 'ēvīyl **యెదీ-**, **హీక్ష-**; person who is regarded as foolish, because of his lack of fear of God, unwillingness to listen to advice, talking too much, and being unable to conceal his temper; **యోబు** 5:2
- 192 **מְרֹדַק** 'Ervīl **ఈవిల్-మోదక-**; king of Babylon; **2రాజు** 25:27
- 200 **יִוְעֵלֶת** 'ivveleth **ఐవల్ గున్-**; state of being regarded as foolish, because of lack of fear of God, unwillingness to listen to advice, talking too much, and being unable to conceal one's temper; **కీర్త** 38:5
- 204 **אֵוֶן** 'Ōwn **పోవీసరన, ఓను;** town; Egypt; **పుట్** 41:45
- 205 **אָבֵן** 'āven **సెడ్డ-బుది-, కర-**; great wickedness and depravity, as a trait of certain human beings, which is expressed in thoughts, words, and actions; **ఇసాబ్** 23:21
- 207 **בְּנֵי** 'Ōwnōw **ఓనో-**; town; territory of Benjamin; **1జర్న** 8:12
- 209 **בְּנֵי** 'Ōwnān **వోనన-**; son of Judah; **పుట్** 38:4
- 211 **אֶוֶפְחִיָּר** 'Ōwphīyr **వోఫిర-**; son of Joktan; descendant of Shem; land; **పుట్** 10:29
- 226 **אוֹבֹת** 'ōwth **నిసవి-**; object or event that is a reminder of something that has happened or a confirmation of something that is yet to happen; **పుట్** 1:14
- 231 **עֶזְרָב** 'ēzōwb **హిసాఫ-**; plant with a shrub-like base and stems which are stiff, many-branched, hairy, and strong, 50–80 cm tall; *Origanum syriacum* or *Majorana syriaca*; used by the Jews in the ritual purification process as a sprinkling brush.; **బహ్రి** 12:22
- 249 **עֶזְרָח** 'ezrāch **సొంత-, జల్మ ఆత-**; a person who belongs to a particular place by birth; **బహ్రి** 12:19
- 250 **עֶזְרָחִי** 'Ezrāchīy **యెజ్రహు-**; descendant of Zerach; tribe of Judah; **1రాజు** 4:31
- 266 **אַחֲזִיב** 'Āchōwchīy **అహోహు-**; descendant of Ahoah; tribe of Benjamin; **2సము** 23:9
- 274 **אַחַזְיָה** 'Āchazyāh **అహజు-**; son of Joram; king of Judah (841); **1రాజు** 22:40
- 279 **אַחִיָּם** 'Āchīyām **అహియను-**; son of Sachar, Sharar; warrior; time of king David; **2సము** 23:33
- 281 **אַחִיָּה** 'Āchīyāh **అహియ-**; prophet; time of Jeroboam; **1సము** 14:3
- 285 **אַחִיָּתוּב** 'Āchīytūwb **అహిటూబ-**; priest; tribe of Levi; **1సము** 14:3
- 286 **אַחִיָּלֻד** 'Āchīylūd **అహిలూద-**; father of Baana, district governor; time of Solomon; **2సము** 8:16
- 288 **אַחִימֶלֶךְ** 'Āchīymelek **అహిమెలెక్-**; son of Abiathar; priest; time of king David; **1సము** 21:1
- 290 **אַחִימָאֲזַב** 'Āchīyma'ats **అహిమయస-**; governor; time of Solomon; **1సము** 14:50
- 293 **אַחִינֹחַ** 'Āchīynō'am **అహినోయను-**; wife of David; from Jezreel; **1సము** 14:50
- 296 **אַחִיָּזָב** 'Āchīyqāb **అహికాబు-**; son of Shaphan; official; time of king Josiah; father of Gedaliah, governor of Judah, time of exile; **2రాజు** 22:12
- 302 **אַחִיָּתוֹפֶל** 'Āchīythōphel **అహితోఫెల-**; from Giloh; counselor of king David; **2సము** 15:12
- 306 **אַחְלָמָה** 'achlāmāh **ఊదమని-, సూర్యకాంతము-**; (semi-)precious stone of a purple color; **బహ్రి** 28:19
- 325 **אַחַשְׁוֶרֶשׁ** 'Āchashvērōwsh **అహస-**; king of Persia; **ఎజ్** 4:6
- 329 **אֶתֶד** 'āṭēd **చహ్క-**; bush or small tree with sharp thorns; Boxthorn *Lycaeum europaeum* or *rubus* species; **పుట్** 50:10
- 333 **אַתֶּר** 'Āṭēr **అటేర్;** family head; gatekeepers; after exile; **ఎజ్** 2:16
- 338 **אִי** 'īy **ద్విసర్వనగ;** exact meaning uncertain: animal associated with death, destruction, and devastation; probably a dog-like wild animal that howls; **యెస** 13:22
- 345 **אִי** 'Ayāh **అయ-**; father of Rizpah, concubine of Saul; **పుట్** 36:24
- 348 **אִיזֶבֶל** 'īyzebel **యెజెబెల-**; wife of king Ahab; **1రాజు** 16:31
- 350 **אִי־כַבֹּד** 'īy-kābōwd **ఈకబోద-**; son of Phinehas, priest; **1సము** 4:21
- 354 **אֵיֶל** 'ayāl **కుర్పు-**; wild ruminating mammal with four legs, standing about a meter high at the shoulder; male grows antlers, which are dropped every year; has a reddish fur with white spots during summer; during winter the white spots disappear and the coat becomes darker; Cervidae family; clean animal and can therefore be eaten; associated with strength, speed, and agility; the male is also associated with sexual prowess; **రెండ** 12:15
- 355 **אֵיֶלָה** 'ayālāh **కుర్పు-**; adult female deer (male: **:(לָא)wild** ruminating four-footed mammal (Cervidae family), about a meter high at the shoulder, reddish fur with white spots in summer, in winter the coat becomes darker and the spots disappear; the female is associated with surefootedness and the ability to produce abundant offspring; **పుట్** 49:21
- 356 **עֵיֶלֹוֶן** 'Ēylōwn **యేలొను;** son of Zebulun; **పుట్** 26:34
- 357 **אֵיֶלֹוֶן** 'Ayālōwn **అయలోన-**; town; territory of Zebulun; **యెహో** 10:12
- 367 **עֵימָה** 'ēymāh **దడ్కి-, దచ్చె, మా-, వెర-**; state of strong fear because of an actual or perceived danger; **పుట్** 15:12
- 368 **עֵימִיָּם** 'Ēymīym **యేమిమ్;** a people; **పుట్** 14:5
- 378 **אִישׁ־בֹּשֶׁת** 'īysh-Bōsheth **ఇస్సొసెత-**; son of king Saul; tribe of Benjamin; **2సము** 2:8
- 384 **אִישׁ־אֵל** 'īythīy'ēl **ఇతియేల్-**; man; **నెహె** 11:7
- 392 **אַכְזִיב** 'Akzyīb **అక్కిబ-**; town; territory of Asher; **యెహో** 15:44
- 397 **אַכִּישׁ** 'Ākīysh **అకిస-**; son of Maacah; king of Gath; **1సము** 21:11
- 407 **אַכְשָׁפ** 'Akshāph **అక-**; town; territory of Asher; **యెహో** 11:1
- 410 **אֵל** 'ēl **సక్తి వాలె బగవంత-**; epithet for God; **పుట్** 14:19
- 420 **עֶלְדָּאֵן** 'Eldā'āh **యెల్దా-**; son of Midian, son of Keturah, wife of Abraham; **పుట్** 25:4
- 422 **אֵלָה** 'ālāh **సాపెన-**; to utter a statement calling for harm or injury to someone; **నాయ్** 17:2
- 423 **אֵלָה** 'ālāh **పర్యన-, కీర-, వొట-**; a solemn attestation to the truth of what one says or intends to do; **పుట్** 24:41
- 424 **אֵלָה** 'ēlāh **సిందూర-**; tree, with a broad crown, heavy branches, and thick trunk; 7.5 to 9 m. high; sheds its leaves; has small inconspicuous flowers; *Pistacia terebinthus* or *Pistacia atlantica*; the stem contains aromatic turpentine, a resinous juice, which flows out when the bark is cut; the nuts are used for dyeing and tanning animal skins, and can be eaten if roasted; imposing tree, preferred place to sit under and enjoy the shade, associated with cultic worship, revered by ancient Israelites and other peoples, who built shrines and altars in the terebinth groves, and sometimes buried people there; **గెక, గె, గె, -3;** **పుట్** 35:4
- 430 **עֵלֹהִים** 'ēlōhīm **పేన-, బగవంత-, దేవ-**; originally a plural form, used as a generic term for the deities served by a particular people; also commonly used to denote the one God of Israel; **పుట్** 1:2
- 433 **עֵלֹוָה** 'ēlōwāh **పేన-**; term for a deity of any peoples; **రెండ** 32:15
- 436 **עֵלֹוֶן** 'ēlōwn **తాబోర్ సిందూర మర-**; tree; between Ramah and Gibe; **పుట్** 12:6
- 441 **אֲלֻפִּים** 'allūwph **పియంగ్-కాల్క-, సస్సల్క-**; generic term for domesticated cattle, both male and female, always plural; used for milk and meat, and for plowing; used in contexts describing well-being and prosperity; **పుట్** 36:15
- 445 **עֶלְחָנָן** 'Elchānān **యెల్ హోసల-**; warrior(s); time of king David; **2సము** 21:19
- 452 **עֲלִיָּה** 'Ēlīyāh **యేలియ-**; prophet; time of Ahab; **1రాజు** 17:1
- 455 **עֲלַיָּחָב** 'Elyachbā' **యెల్యాబ-**; from Shaalbon; warrior; time of king David; **2సము** 23:32
- 458 **עֲלִימֶלֶךְ** 'Ēlīymelek **యెలిమెలెక్-**; man from Bethlehem; time of the Judges; **చూతు** 1:2
- 463 **עֲלִיָּם** 'Ēlīyām **యేలియను-**; son of Ahitophel; warrior; time of king David; **2సము** 11:3

- 471 **עֲלִיָּאֲקִיָּם** 'Elyāqīym **యెల్యాకిము**—; priest; after exile; 2రాజ 18:18
- 473 **עֲלִישָׁה** 'Ēlīyshāh **ఎలిశహ**—; son of Javan; descendant of Japheth; also, name of the nation Elishah was believed to have founded, which traded with Tyre; పుట్ 10:4
- 474 **עֲלִישָׁה** 'Ēlīyshūwa' **యేలిశువ**—; son of David; tribe of Judah; 2సము 5:15
- 475 **עֲלִישִׁיב** 'Elyāshīb **యేలియసిబ**—; high priest; after exile; 1జర్ 3:24
- 477 **עֲלִישָׁה** 'Ēlīyshā' **యెలిశ**—; son of Shaphat; prophet; 1రాజ 19:16
- 484 **אַלְמוּג** 'almuggīym **కండ్బ**—; large evergreen tree, somewhat similar to cedar, *Juniperus phoenicea excelsa*, found both in Lebanon and Ophir; provides excellent timber; or, red sandalwood, *Pterocarpus santolinus*; 1రాజ 10:11
- 486 **אַלְמוֹדָד** 'Almōwdād **అల్మోదాద్**—; son of Joktan; descendant of Shem; పుట్ 10:26
- 499 **אֶזָּר** 'El'āzār **యేలియాజర్**—; various men; బహి 6:23
- 513 **אֶלְטֹוֶלַד** 'Eltōwlad **యెల్తోల్డ్**—; location; యెహో 15:30
- 514 **אֶלְטָרָה** 'Elt'qē **యెల్తెర్**—; town; territory of Dan; యెహో 19:44
- 519 **אִמָּה** 'āmāh **దాసు**—, **సీసు**—; woman who is the legal property of someone else; either married or eligible for marriage; her children belong to the person who owns her; పుట్ 20:17
- 526 **אֲמוֹנָה** 'Āmōwn **అమున**—; governor of Samaria; time of Ahab; 1రాజ 22:26
- 529 **אֲמוּנָה** 'ēmūwn **బహిసత**—; the quality of faithfulness, or person who has that quality; రెండ 32:20
- 530 **אֲמוּנָה** 'ēmūwnāh **సత**—, **బహిస**—; the quality of being firm, steady, trustworthy; బహి 17:12
- 531 **אֲמוּנָה** 'Āmōwts **అముజ**—; father of prophet Isaiah; 2రాజ 19:2
- 539 **אָמָן** 'āman **నమ**—, **బహిస**—; think someone/thing is trustworthy; పుట్ 15:6
- 543 **אָמֵן** 'āmēn **అమెన్**—; solemn formula expressing agreement or affirmation; ఇసాబ్ 5:22
- 557 **אַמְסִי** 'Amtsīy **అమ్మి**—; son of Zechariah; ancestor of Adaiah, priest; tribe of Levi; 1జర్ 6:46
- 558 **אַמְצִיָּה** 'Āmatsyāh **అమ్మజ్య**—; son of Joash; king of Judah (796–767); 2రాజ 12:21
- 566 **אִמְרִי** 'Imrīy **ఇమి**—; father of Zaccur; wall repairer; after exile; 1జర్ 9:4
- 567 **אֲמוֹרִי** 'Ēmōrīy **అమొరియ**—; descendant of Canaan; పుట్ 10:16
- 571 **אֵמֶת** 'emeth **సత**—, **బహిస**—; state whereby humans and deities are considered worthy of trust, because they are truthful and committed, with an unwavering disposition, which is reflected in their words and actions; పుట్ 24:27
- 573 **אֲמִיטָא** 'Āmittay **అమితయ**—; father of prophet Jonah; 2రాజ 14:25
- 583 **אֶנוֹשׁ** 'Ēnōwsh **మియ్యెర్**, **యేనోసు**—; son of Seth; పుట్ 4:26
- 621 **פְּתִיפָרָה** 'Āṣenath **అసెనత**—; daughter of Potiphera; wife of Joseph; పుట్ 41:45
- 623 **אַחַב** 'Āṣāph **అసఫ**—; forest guard; after exile; 2రాజ 18:18
- 634 **אַחַדְחַדְדֹּוּן** 'Ēṣar-Chaddōwn **యేసర్-హద**—; son of Sennacherib; king of Assyria; 2రాజ 19:37
- 635 **עֲדָת** 'Eḏtēr **ఎడ్తెర్**—; woman; queen of Persia; ఎడ్తెర్ 2:7
- 646 **אֶפְהוֹד** 'ēphōwd **యేఫోద**—; object, perhaps like the priestly ephod, associated with illicit worship; బహి 25:7
- 663 **אַפְהֶק** 'Āphēq **అపెక**—; town; Golan; యెహో 12:18
- 669 **אֶפְרַיִם** 'Ephrayim **యెఫ్రాయిము**—; son of Joseph; founder of the tribe of Israel; territory of the tribe; పుట్ 41:52
- 673 **אֶפְרַתִּי** 'Ephrāthīy **యెఫ్రాయిము**—; member of tribe of Ephraim; నాయ్ 12:5
- 683 **אַתְסַלְיָהוּ** 'Ātsalyāhūw **అత్య**—; son of Meshullam; father of Shaphan, secretary, time of king Josiah; 2రాజ 22:3
- 687 **אֶתְסַר** 'Etser **యెజ్**—; son of Seir; పుట్ 36:21

- 697 **אַרְבַּע** 'arbeh **జాడి-కోడ**—; six-legged winged insect characterized by the fact that its third pair of legs is elongated and adapted to hopping; Acrididae family; moves in swarms that migrate to new areas, which they colonize; at other times lives solitary or in small groups; eaten cooked by toasting, grilling, frying, or broiling, though in some places they are also eaten raw; clean animal, may be eaten; because of their large numbers and swarming characteristics, locusts were a symbol of a vast attacking army against which there was no defense and also a symbol of divine punishment.; బహి 10:4
- 708 **אֶרֶג** 'ereg **రండ్ కొండింగ్ మన్వల్ కుట**—; small object with two pointed ends; part of weaving equipment; moves the thread of the weft across between threads of the warp; associated with swiftness; నాయ్ 16:14
- 709 **אַרְגֹּב** 'Argōb **అర్గోబ**—; man? location?; రెండ 3:4
- 713 **אַרְגָּמָן** 'argāmān **రగల్**—, **కత కలర్**—; woven material, dyed reddish-purple with a substance obtained from the murex shellfish; limited source for the dye made the cloth expensive and thus available only to kings and the richest families; the color came to be associated with royalty; బహి 25:4
- 714 **אַרְד** 'Ard **అర్దు**—; son of (Bela, son of) Benjamin; పుట్ 46:21
- 721 **אַרְוָדִי** 'Arvādīy **అర్వాదీయుల్**—; inhabitant of Arvad; descendant of Canaan; పుట్ 10:18
- 723 **אֻרְבֵּה** 'urvāh **కొట్టు**—; (part of a) barn where animals are fed; or, place where domesticated animals are fed outside, often a permanent semi-circular enclosure; usually located near or inside the house; గొగ్గె; 1రాజ 4:26
- 727 **אֲרוֹן** 'ārōwn **నియమ్మ సందోక**—, **సందోక**—; wooden box, overlaid with gold and with a golden cover with cherubs, normally placed behind the veil in the tabernacle or temple, but also carried along during military campaigns; symbolizes the presence of YHWH among his people and used to store the two tablets with the law of God and other objects representing important events in the history of Israel; పుట్ 50:26
- 728 **אַרְבָּנָה** 'Āravnāh **అరవ్**—; Jebusite; 2సము 24:16
- 730 **אֶרֶז** 'erez **దేవద**—; evergreen tree growing up to 40 m tall, with a trunk up to 2.5 m in diameter; as it grows older its branches spread out more and more horizontally; grows in elevated places; Cedrus libani; highly appreciated building material; also used in cleaning ritual; associated with beauty, quality, pride, and strength; కబోడ 14:4
- 733 **אַרַח** 'Ārach **అరహు**—; father of Shecaniah, father-in-law to Tobiah; 1జర్ 7:39
- 743 **אַרְיָדָתָה** 'Ārīydāthā' **అరిదాత**—; son of Haman; 1జర్ 12:8
- 757 **אַרְכִּי** 'Arkīy **అర**—; clan; located on the boundary of Ephraim and Benjamin; యెహో 16:2
- 758 **אַרָם** 'Ārām **దమస్కు నగర మన్వల్ అరాయిముల్**—; territory or settlement around the town of Damascus; the people from that area; **అర్ఫాథ్ దాగ్**; పుట్ 10:22
- 761 **אַרָמִי** 'Ārammīy **అరమియ**—, **సిరియ**—; descendant or inhabitant of Aram, Syria; పుట్ 25:20
- 762 **אַרָמִיִּת** 'Ārāmīyth **అరమిక**—; the Aramaic language; 2రాజ 18:26
- 763 **אַרָם נַהֲרַיִם** 'Āram Nahārayim **మెసపోటమియ**—; literally, Aram of the two rivers; the territory between the Tigris and Euphrates rivers; పుట్ 24:10
- 765 **אַרָן** 'Ārān **అరాను**—; son of Dishan; descendant of Seir; పుట్ 36:28
- 769 **אַרְנוֹן** 'Ārnōwn **అర్నోన**—; river; ఇసాబ్ 21:13
- 774 **אַרְפָּד** 'Arpād **అర్పద**—; town in Syria; 2రాజ 18:34
- 775 **אַרְפַּכְשָׁד** 'Arpakshad **అర్పక్షదు**—; son of Shem; పుట్ 10:22
- 776 **אֶרֶס** 'erets **పాల్ అని కాడల్ నియ**—, **బర్పర్ పంప సంద్యల్**—; literally: land flowing of milk and honey; indicates a highly fruitful land; పుట్ 1:1
- 779 **אַרַם** 'ārām **సాప**—; to consign someone or something to death, damage, or destruction, usually by invoking the name of a deity if the agent is human, as punishment, out of contempt, anger, or hostility; పుట్ 3:14

- 780 **אַרָרָא** 'Ārārā **అరర-;** area and people; Armenia; పుట్ 8:4
- 788 **אַשְׁבֵּל** 'Ashbēl **అస్బలు;** son of Benjamin; పుట్ 46:21
- 790 **אַשְׁבָּן** 'Eshbān **యెసబాను;** son of Dishon; descendant of Seir; పుట్ 36:26
- 795 **אַשְׁדּוֹד** 'Ashdōwd **అస-;** town in Philistia; యెహో 11:22
- 796 **אַשְׁדּוֹדִי** 'Ashdōwdīy **అస-;** inhabitant of Ashdod; యెహో 13:3
- 801 **אַשְׁשָׁח** 'ishshāh **అలగ్ కీత అర్చన-, అలగ్ కీతంగ్ అవ్ అర్చన-;**
offering, usually of an animal, made by burning it partially
or in its entirety on the altar; బహి 29:18
- 804 **אַשְׁשׁוּר** 'Ashshûwr **అసుర-;** land, empire, or people of Assyria; పుట్ 2:14
- 809 **אַשְׁתִּישָׁח** 'āshṭīshāh **వశుస్తంగ్-;** cake made of dried, compressed grapes;
possibly eaten at festivals and other special ceremonies; 2సము 6:19
- 815 **אַשֵּׁל** 'ēshel **పిచుల-;** small, fast-growing tree, about 10 meters
high, found abundantly in deserts, dunes, and salt marshes; leafless,
has green branches, and a wide crown; has small white flowers,
and its fruit is a capsule with feathery seeds; Tamarix aphylla;
durable wood; could have a link with cultic worship; పుట్ 21:33
- 816 **אַשָׁם** 'āshām **సిక్-;** గత్తి-; to bear responsibility for an unlawful
deed committed either knowingly or unknowingly; కబోడ 4:13
- 817 **אַשָׁמ** 'āshām **గత్తిత చక్ర-;** sacrifice brought to compensate for what
the deity should have received, but what was not given; పుట్ 26:10
- 818 **אַשְׁמָ** 'āshēm **గత్తి-, పాప-;** bearing responsibility for
an unlawful deed; పుట్ 42:21
- 823 **אַשְׁנָן** 'Ashnān **అస-;** town; territory of Judah (south); యెహో 15:33
- 829 **אַשְׁפָּר** 'eshpār **వశుస్తంగ్ అంజారి పండ-;** cake made out of
dates and cooked or raw cereals; 2సము 6:19
- 831 **אַשְׁקָלוֹן** 'Ashq'elōn **అస్కలోన-;** town in Philistia; నాయ్ 1:18
- 836 **אַשְׁהָ** 'Āshēr **అసెర-;** location; పుట్ 30:13
- 842 **אַשְׁהָרָה** 'āshêrāh **జెండ-, అసేర దేవి-;** wooden pole, symbolizing
the female deity Asherah, set up near the altar in
a place of sacrifice; బహి 34:13
- 844 **אַסְרִי'ֵל** 'Asrī'yēl **అస్రియేల-;** son of Gilead; tribe
of Manasseh; ఇసాబ్ 26:31
- 847 **אַשְׁתָּ'וֵל** 'Eshtā'ōl **యెస్తయిల-;** town; territory of Dan; యెహో 15:33
- 851 **אַשְׁתָּ'מֹא** 'Esht'mōa' **యెస్తెమోయ-;** యెహో 15:50
- 855 **אַתָּ** 'ēth **టికన-;** wooden handle with an iron head that has both
an adze and a chisel as its ends; used for breaking up moderately
hard soil to make it ready for cultivation; 1సము 13:20
- 860 **אַתָּוָן** 'āthōwn **గాది-;** large, strong, female donkey,
used for riding; పుట్ 12:16
- 863 **ఇత్తయి** 'Ittay **ఇత్తయి-;** friend of David; from Gath; 2సము 15:19
- 876 **బే'ఎర** B'ēr **బెయెర-;** location; ఇసాబ్ 21:16
- 881 **బె'ఎరొవ్త్** B'ērōwth **బెయ-;** town; territory of Benjamin; యెహో 9:17
- 883 **బె'చయి** B'ēr la-Chay **బెయెర్-లహయి-**
రోయ-; location; పుట్ 16:14
- 884 **బె'శబ** B'ēr Sheba' **బెయెర-, బేరెబ-;** town;
territory of Simeon; పుట్ 21:14
- 886 **బె'ఎరొథయి** B'ērōthīy **బెయెరోత-;** inhabitant of Beeroth,
territory of Benjamin; 2సము 4:2
- 893 **బేబయ** Bēbay **బేబయ-;** family head; after exile; ఎజ్ 2:11
- 894 **బాబెల్** Bābel **బబుల-;** city in Mesopotamia; land and empire of
Babylonia with the city Babylon as its capital.; పుట్ 10:10
- 902 **బిగవయ** Bigvay **బిగవయ-;** family head; after exile; ఎజ్ 2:2
- 904 **బిగ్థాన్** Bighān **బిగ్థ-;** eunuch; servant of Ahasuerus; ఎస్థర్ 2:21
- 906 **బాద్** bad **కాది-, నూల-;** woven material; made from the stems of the
flax plant; absorbs perspiration better than many other types of cloth;
used for production of clothes; worn by priests and supernatural
beings; associated with quality, strength, and coolness; బహి 28:42
- 911 **బాదాద్** B'dad **బదదు-;** father of Hadad; Edomite; పుట్ 36:35
- 932 **బోహన్** Bōhan **బోహన-;** son of Reuben; యెహో 15:6

- 948 **బువ్త్** būwts **కాది-;** high quality woven material made from the stems
of the flax plant; absorbs perspiration better than many other types
of cloth; used for production of cloth and clothes; worn by the rich and
by priests; associated with quality, strength, and coolness; 1జర్ 4:21
- 966 **బెజెక్** Bezeq **బెజెక్-;** town; territory of Manasseh; నాయ్ 1:4
- 980 **బాచురయిమ్** Bachurīym **బహురయిమ్-;** location; east of the
Mount of Olives; 2సము 3:16
- 982 **బాతాచ** bātach **బహుస-, అదర-;** to have a feeling of
safety or security; రెండ 28:52
- 983 **బెతాచ** be'ach **బే-పిక్-;** a state of security, feeling
of confidence; పుట్ 34:25
- 986 **బిత్తాచొవ్న్** bittāchōwn **బహుస-;** a state of security, feeling
of confidence; 2రాజ 18:19
- 995 **బియన్** bīyn **అర్చన-, కర-, నష్ట-, గియన-;** to perceive with
the senses or with the mind; పుట్ 41:33
- 998 **బియనాహ్** bīynāh **గియ-;** the act or faculty of understanding; రెండ 4:6
- 1008 **బేయ్-ఎల్** Bēyth-'ēl **బేయెల-;** town; territory of Simeon; పుట్ 12:8
- 1012 **బేయ్-బారాహ్** Bēyth Bārāh **బేయె-బార-;** location; close
to Jordan; నాయ్ 7:24
- 1016 **బేయ్-దాగొవ్న్** Bēyth-Dāgōwn **బేయె-దాగొన్;** location;
territory of Asher; యెహో 15:41
- 1020 **బేయ్-హ-యిషీ-మొవ్త్** Bēyth ha-Yshīy-mōwth **బేయె-యెసిమోత-;**
town; territory of Reuben; ఇసాబ్ 33:49
- 1021 **బేయ్-కెరెమ్** Bēyth hak-Kerem **బేయె-హకెరెమ్-;** town;
close to Jerusalem; నెహె 3:14
- 1022 **బేయ్-హల-లాచమీ** Bēyth hal-Lachmīy **బేయె-హల-లాచమీ-;** inhabitant
of Bethlehem; 1సము 16:1
- 1024 **బేయ్-హమ్-మార్కాబొవ్త్** Bēyth ham-Markābōwth **బేయె-మర్కాబొత్;**
location; territory of Simeon; యెహో 19:5
- 1026 **బేయ్-హ-ఆరబాహ్** Bēyth hā-'Ārābāh **బేయె-అరబా-;** location;
territory of Benjamin; యెహో 15:6
- 1030 **బేయ్-హష్-షిమ్షీ** Bēyth hash-Shimshīy **బేయె-షిమ్షె-;**
inhabitant of Beth-Shemesh; 1సము 6:14
- 1031 **బేయ్-చొగ్లాహ్** Bēyth Choglāh **బేయె-చొగ్లా-;** town; territory
of Benjamin; యెహో 15:6
- 1032 **బేయ్-చొవ్రోవ్న్** Bēyth Chōwrōwn **బేయె-చొవ్రో-;** two towns (upper
and lower); for Levites; territory of Ephraim; యెహో 10:10
- 1035 **బేయ్-లెచెమ్** Bēyth Lechem **బేయె-లెచెమ్-;** town; territory
of Judah; పుట్ 35:19
- 1039 **బేయ్-నిమ్రాహ్** Bēyth Nimrāh **బేయె-నిమ్రా-;** town;
territory of Gad; ఇసాబ్ 32:36
- 1043 **బేయ్-అనాథ** Bēyth 'Ānāth **బేయె-అనత-;** fortified town;
territory of Naphtali; యెహో 19:38
- 1046 **బేయ్-పెలేత్** Bēyth Pelet **బేయె-పెలేత్-;** town; territory
of Judah; యెహో 15:27
- 1047 **బేయ్-పె'ఒవ్** Bēyth P'e'ōwr **బేయె-పె'ఒ-;** village;
territory of Reuben; రెండ 3:29
- 1049 **బేయ్-తువ్** Bēyth Tsūwr **బేయె-తువ్-;** town; territory
of Judah; యెహో 15:58
- 1052 **బేయ్-షా'అన్** Bēyth Sh'ān **బేయె-షాన్-;** town; territory
of Manasseh; యెహో 17:11
- 1061 **బిక్కువ్** bikkūwr **మొదొడ పంట-;** the earliest agricultural outcomes
of the season; with an important function in the religious offerings
system; often with a religious connotation; బహి 23:16
- 1081 **బాల్-అదాన్** Bal'ādān **బలదాన్-;** king of Babylon; 2రాజ 20:12
- 1083 **బిల్గాహ్** Bilgah **బిల్గా-;** priest; after exile; 1జర్ 24:14
- 1095 **బేల్-షా'త్సార్** Bēl'sha'tsar **బెల్-షాత్సార్-;** Babylonian
(Aramaic) name given to Daniel; దాని 1:7
- 1100 **బే-లియా'అ** b'liya'al **అదొడ్ కాను-, కరెబ-;** the quality of being
worthless or base or destructive; రెండ 13:13

- 1111 **בִּלְשָׁן** Bâlâq **బాలక్**–; man; son of Zippor; king of Moab; tried to curse and destroy the Israelites on their way to Canaan; **ఇసాబ్** 22:2
- 1114 **בִּלְשָׁן** Bilshân **బిల్షాన్**–; man; after exile; **ఎజ్ర** 2:2
- 1120 **בְּאֵל־הָרָם** Bâmlôwth **బామలత్-బయల్**–; location; Moab; **ఇసాబ్** 21:19
- 1130 **בְּנֵי־חָדָד** Ben-Hâdad **బెన్-హదద్**–; various kings of Syria; 1 **రాజు** 15:18
- 1131 **בִּנְנִי** Binnûwy **బిన్నయి**–; family head; after exile; **ఎజ్ర** 8:33
- 1137 **בָּנִי** Bânîy **బాని**–; various men; 2 **సము** 23:36
- 1138 **בִּנְנִי** Bunnîy **బుని**–; family head; after exile; **నెహె** 9:4
- 1144 **בִּנְיָמִין** Binyâmîyn **బెన్యమీన్**–; various men; **పుట్** 35:18
- 1145 **בֶּן־יְמִינִי** Ben-y'mînyîy **బెన్యమీన్**–; member of tribe of Benjamin; **నాయ్** 3:15
- 1153 **בִּעַי** B'çay **బేసయి**–; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ర** 2:49
- 1160 **בְּעֹר** B'ôwr **బెయోర్**–; father of Balaam; **పుట్** 36:32
- 1162 **בֹּאֵז** Bô'az **బోయజు**–; pillar in temple of Solomon; **రూతు** 2:1
- 1171 **בְּאֵל־גָּד** Ba'al Gâd **బయల్-గాద్**–; town; close to Mount Hermon; **యెహో** 11:17
- 1172 **בְּאֵל־לָה** ba'alâlâh **వెయ్ల**–; someone (f.) who has authority over or ownership of something/someone; 1 **సము** 28:7
- 1173 **בְּאֵל־לָה** Ba'alâlâh **బాల**–; mountain; territory of Judah; **యెహో** 15:10
- 1175 **בְּאֵל־לָה** B'âlôwth **బెయోల్**–; location; north of Israel; **యెహో** 15:24
- 1176 **בְּאֵל־זְבֻב** Ba'al Z'bûwb **బయల్-జెబు**–; god of Ekron; 2 **రాజు** 1:2
- 1179 **בְּאֵל־חֶרְמוֹן** Ba'al Chermôn **బయల్-హెర్మోన్**–; town; territory of Manasseh; **నాయ్** 3:3
- 1188 **בְּרָאִסִּים** Ba'al P'râtsîym **బయల్-పెరాజిమ్**–; location; 2 **సము** 5:20
- 1189 **בְּרָאִסִּים** Ba'al Ts'phôn **బయల్ పెఫోనుక్**–; location along route of exodus; **బహి** 14:2
- 1191 **בְּאֵל־לָה** Ba'alâlâth **బయలత్**–; location; store city of Solomon; **యెహో** 19:44
- 1195 **בְּאַנָּה** Ba'ânâ' **బయన్**–; man; after exile; 1 **రాజు** 4:12
- 1196 **בְּאַנָּה** Ba'ânâh **బయన్**–; man; after exile; 2 **సము** 4:2
- 1201 **בְּאַהִיָּה** Ba'shâ' **బయెన్**–; son of Ahijah; king of Israel (909/08–886/85); 1 **రాజు** 15:16
- 1209 **בֵּטַי** Bêtsay **బెటయి**–; family head; after exile; **ఎజ్ర** 2:17
- 1213 **בַּטְלֻוֹת** Batslûwth **బట్లత్**–; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ర** 2:52
- 1218 **בֹּטְסָת** Botsqath **బొస్త్**–; town; territory of Judah; **యెహో** 15:39
- 1227 **בַּקְבֻּוֹת** Baqbûwq **బక్కుత్**–; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ర** 2:51
- 1229 **בַּקְבֻּיָּה** Baqbuqyâh **బక్కుయల్**–; Levite; after exile; **నెహె** 11:17
- 1241 **בִּקְרָה** bâqâr **పియగ్-కాల్**–; **కోంద**–, **మంద**–, **కుర**–, **డోర్-జన్వర్తున్** –; term (usually collective) for livestock; **పుట్** 12:16
- 1271 **בָּרְזִילַי** Barzillay **బరిలయి**–; man; after exile; 2 **సము** 17:27
- 1288 **בָּרָק** bârak **అసిర్వాద్**–, **డగర్-పాన్**–; to show approval and goodwill through gestures, words, or acts; **పుట్** 1:22
- 1293 **בְּרָכָה** B'râkâh **అసిర్వాద్**–; act or declaration of approval and goodwill; **పుట్** 12:2
- 1301 **בָּרַק** Bârâq **బారక్**–; judge of Israel; **నాయ్** 4:6
- 1302 **בַּרְקֻוֹת** Barqôwq **బర్క్యోత్**–; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ర** 2:53
- 1303 **בַּרְקָן** barqân **చమ్మా**–; a plant with sharp spines; perhaps: Syrian Thistle – *Notobasis syriaca*, a plant growing to a meter (3 feet) tall; leaves are arranged spirally and are deeply lobed, gray-green with white veins with sharp spines on the edges and tip; flowers have purple petals surrounded by sharp spines; **నాయ్** 8:7
- 1304 **בַּרְקֶת** bâreqeth **మరకత్మ**–; (semi-)precious stone of a green color; possibly green variety of beryl: emerald; **బహి** 28:17
- 1308 **בְּסֹוֹר** B'sôwr **బెసోర్**–; stream; 1 **సము** 30:9
- 1314 **בְּסֵם** besem **గమ-గమ గాడి**–; any type of aromatic healing substance; also designates the product of a particular tree, the

- Balsam or Opobalsamum Commiphora gileadensis; 2–3 meters tall; small, wrinkled, three-part leaves, white flowers, and pea-sized red berries; oil produced from the resin is used in holy anointing oil, as medicine, and as an ingredient of perfume; **బహి** 25:6
- 1315 **בִּשְׁמַת** Bosmath **బాసమత్**–; woman; **పుట్** 26:34
- 1316 **בְּשָׁחַן** Bâshân **బాసన్**–; area; north-east of Jordan; **ఇసాబ్** 21:33
- 1339 **בַּת־שֶׁבַע** Bath-Sheba' **బెత్సబ**–; daughter of Ammiel, Eliam; wife of Uriah, David; 2 **సము** 11:3
- 1353 **בְּכֻלָּה** g'ullâh **సుట**–, **మల్చి యేత్వల్ హక్**–; the act of redeeming a person or property, or the right to do so; **కడోడ** 25:24
- 1377 **בְּכִירָה** g'bîyrâh **రానిన్ అవల**–; mother of a king; regarded as person with much authority; 1 **రాజు** 11:19
- 1382 **גִּבְלִי** Giblîy **గేబల**–; inhabitant of Gebal, town, Phoenicia; **యెహో** 13:5
- 1390 **גִּבְעָה** Gib'âh **గిబయ**–; town; territory of Benjamin; **యెహో** 15:57
- 1391 **גִּבְעֹון** Gib'ôwn **గిబయోన్**–; town; territory of Benjamin; **యెహో** 9:3
- 1393 **גִּבְעֹנִי** Gib'ônîy **గిబయోన్**–; inhabitant of Gibeon; 2 **సము** 21:1
- 1405 **גִּבְעָתוֹן** Gibb'ethôn **గిబ్తొన్**–; town; territory of Dan; **యెహో** 19:44
- 1423 **גִּדְיָ** g'dîy **పారె ఫోరి**–; the young of a goat; commonly used to supply meat for household meals; **పుట్** 27:9
- 1424 **גִּדְיָ** Gâdîy **గాది**–; father of Menahem, king of Israel; 2 **రాజు** 15:14
- 1425 **גִּדְיָ** Gâdîy **గాదున్**–; member of tribe of Gad; **రెండ** 3:12
- 1435 **גִּדְדֵּל** Giddêl **గిడెల్**–; family head; servants of Solomon; after exile; **ఎజ్ర** 2:47
- 1439 **גִּדְעֹון** Gid'ôwn **గిడియోన్**–; son of Joash; judge of Israel; tribe of Manasseh (1169–1129); **నాయ్** 6:11
- 1443 **גִּדָּר** gâdar **మేస్తరి**–; person skilled in laying brick or stone; 2 **రాజు** 12:12
- 1448 **גִּדְעָרָה** g'dêrâh **గావ్తన్, డోడ**–; area enclosed by a stone wall or hedge made of branches and thorns, with a narrow opening which can be closed with brush or by the shepherd's body; used for keeping sheep at night to protect them from thieves or wild animals; associated with security; **ఇసాబ్** 32:16
- 1450 **גִּדְעֹון** G'dêrôwth **గిడెల్**–; location; territory of Judah; **యెహో** 15:41
- 1470 **גֹּזְזָן** Gôwzân **గోజన్**–; town; along river Habor; in Mesopotamia; 2 **రాజు** 17:6
- 1474 **גֹּוְלָן** Gôwlân **గోలన్**–; town; Bashan; territory of Manasseh; **రెండ** 4:43
- 1486 **גֹּוְרָל** gôwral **చిట**–; specially marked object (usually pebble or piece of pottery); used in order to decide questions; **కడోడ** 16:8
- 1496 **גְּזִיזִית** gâziyith **నాన్యూసిత్** **బండ**–, **చెక్**–; large stone cut square to be laid on other stones to form a wall or building; associated with wealth and heaviness; **బహి** 20:25
- 1502 **גַּזְזָם** Gazzâm **గజమ్**–; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ర** 2:48
- 1507 **גֶּזֶר** Gezer **గెజెర్**–; town; for Levites; territory of Ephraim; **యెహో** 10:33
- 1515 **גַּחַר** Gachar **గహార్**–; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ర** 2:47
- 1521 **גִּיחֹון** Giychôwn **గిహోన్**–; spring; **పుట్** 2:13
- 1522 **גֵּיחָזִי** Gêychâziy **గేహజు**–; servant of Elisha, prophet; 2 **రాజు** 4:12
- 1526 **גִּילֹנִי** Giylônîy **గిలోన్**–; inhabitant of Giloh; 2 **సము** 15:12
- 1533 **גִּלְבֹּא'** Gilbôa' **గిల్బాన్**–; mountain; 1 **సము** 28:4
- 1537 **גִּלְגָּל** Gilgâl **గిల్గాల్**–; location; near Bethel; **రెండ** 11:30
- 1542 **גִּלְדָּה** Gilôh **గిలో**–; town; territory of Judah; **యెహో** 15:51
- 1551 **גָּלִילַי** Gâlîyl **గలిలయ**–; region; north of Israel; **యెహో** 20:7
- 1554 **גַּלְיָם** Gallîym **గలిమ్**–; town; territory of Benjamin; 1 **సము** 25:44
- 1555 **גֹּלְיָת** Golyath **గోలియత్**–; Philistine; giant; from Gath; 1 **సము** 17:4
- 1559 **גִּלְאֵל** Gâlâl **గాలల్**–; son of Jeduthun; ancestor of Obadiah, Abda, Levite; 1 **జెర్** 9:15

- 1570** గిల్'అదీ Gil'ādīy గిలాద-; inhabitant or descendant of Gilead; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:29
1573 నిప్ప gōme' జూడిత-; plant (Cyperus papyrus) found in the Nile valley, used for writing material, ships, mattresses, furniture, rope, sandals, etc.; ఐస్ర 2:3
1581 గమ్మ gāmāl మాట-; large four-footed mammal; Camelus dromedarius and Camelus bactrianus; bactrians may reach 2 m.; dromedaries are bigger and a uniform light fawn color; bactrians are darker; suited to life in desert areas; store excess food in their humps, can go without water for long periods; can make long journeys through dry areas; used for riding and for carrying heavy loads and pulling carts; hair woven into cloth used for making tents or outer robes; milk used as food and drink; symbol of wealth and commerce; unclean, not to be eaten; పుట్ 12:16
1592 గెనబత్త G'nubath గెనుబత్త-; son of Hadad, enemy of Solomon; 1రాజ 11:20
1599 గిన్నథౌన్ Ginn'thōwn గినెతోన్-; priest; after exile; నెహ 10:6
1603 గాల Ga'al గాల-; son of Ebed; time of the Judges; నాయ్ 9:26
1608 బిష్ గా'అష్ గాయస్-; mountain; territory of Ephraim; యెహో 24:30
1612 గెఫెన్ gephen వేలి-; creeping plant that develops a woody stem when it matures; Vitis vinifera; grows along the ground until it finds a tree or other object to climb, using tendrils; bears bunches of small round fruit that are sweet and juicy; symbol of blessing, prosperity, and happiness; పుట్ 40:9
1616 గెర్ గేర్ వర్షెస్-, యూత్ర-; a person who is a temporary dweller or a newcomer in a community, with no inherited rights; పుట్ 15:13
1622 గిర్గాశియి Girgāshîy గిర-; descendant of Canaan; పుట్ 10:16
1630 గిరిజియి G'riziym గిరాజిము-; mountain; close to Shechem; రెండ 11:29
1631 గార్జెన్ garzen మర్చి-; tool with wooden handle attached to a sharpened metal blade aligned parallel to the handle; used for cutting down trees and shaping timber; రెండ 19:5
1637 గొరెన్ gōren కడ-; level area about 7.5 to 12 meters in diameter for threshing grain; పుట్ 50:10
1642 గరార్ G'rār గార-; town; in western Negev, not far from Gaza; inhabited by Philistines; one of the places where Abraham and Isaac sojourned; పుట్ 10:19
1648 గేర్శౌన్ Gêr'shōwn గెర్వ-; son of Levi; పుట్ 46:11
1649 గేర్శున్యి Gêr'shunîy గెర్వన్-; descendant of Gershon, son of Levi; ఇసాబ్ 3:21
1650 గేశువుర్ G'shūwr గెసువ-; land and people; south of Golan; యెహో 13:13
1651 గేశువురీ G'shūwriy గెసువియుల్-; people; రెండ 3:14
1654 దిష్ గెషెమ్ Geshem గెషెము-; Arab; after exile; దిల్లీ; నెహ 2:19
1657 గొషెన్ Gōshen గోస్-; location; పుట్ 45:10
1660 గత్త gath అంగుర్కొన్ చస్ తెండ-; basin hewn out of a rock or lined with plaster; harvested grapes are placed in it and pressed or trampled to extract the juice; pressing grapes in a winepress is often used as a figure of speech to refer to God's anger and punishment; నాయ్ 6:11
1661 గత్త Gath గాత-; town in Philistia; యెహో 11:22
1662 గత్త-హా-చేఫెర్ Gath-ha-Chêpher గాత్-హెపెర-; location; territory of Zebulun; యెహో 19:13
1663 గిత్తి Gittîy గితియ-; inhabitant of Gath; యెహో 13:3
1664 దిగ్తయి Gittayim గిత్రయము-; location; 2సము 4:3
1666 గెథెర్ Gether గెతరు; son of Aram; descendant of Shem; పుట్ 10:23
1667 గత్త-రిమ్మౌన్ Gath-Rimmōwn గాత్-రిమున్-; town; for Levites; territory of Dan, Ephraim, Manasseh; యెహో 19:45
1673 దో'ఏగ్ Dô'eig దోయెగ-; Edomite; official; time of Saul; 1సము 21:7
1677 దౌబ్ dôb యెడ్-; large mammal with thick fur and doglike face; walks on all fours but may stand up on its back legs to get a better view; may be 2 m. tall when standing up and weigh over 200 kilos; feeds on roots, berries, wild fruit, mice, and lizards, and, occasionally,

- 2043 **Ḥārārī** హార-; inhabitant of Harar; 2సము 23:11
- 2047 **Hāthāk** హతాక-; eunuch; servant of king Ahasuerus (Xerxes); ఎస్థర్ 4:5
- 2060 **Vashtiy** వస-; wife of Ahasuerus, king of Persia; ఎస్థర్ 1:9
- 2067 **Zabdiy** జబ్ది; son of Asaph; ancestor of Mattaniah, Levite; యెహో 7:1
- 2068 **Zabdiy'el** జబ్దియేల-; son of Haggadolim; priest; time of Nehemiah; 1జర్త 27:2
- 2074 **Z'bwlwūwn** జెబులున్-; son of Jacob; founder of tribe of Zebulun; పుట్ 30:20
- 2075 **Z'bwlwōnīy** జెబులున్-; descendant of Zebulun, son of Jacob; ఇసాబ్ 26:27
- 2077 **zebach** జెబా-; general term for the act of slaughtering an animal to offer it to God; or the sacrificed animal itself which is offered to God, then eaten during religious rites or feasts; పుట్ 31:54
- 2078 **Zebach** జెబహ-; king of Midian; నామ్ 8:6
- 2114 **zūwr** దువ్ర-; ముసవరి-; a person who is a stranger, whether to an individual, a family, household, community, or land; may be regarded as hostile; బహి 29:33
- 2130 **Zīphīy** జీఫు-; inhabitants of Ziph; 1సము 23:19
- 2132 **zayith** జయిత్-; tree reaching up to 10 m. high, but usually pruned to around 5 m.; leaves are grayish green above, and whitish underneath; fruit of the olive is about 2 cm. long and a bit more than a cm thick with a hard stone inside and a soft skin that covers the oily flesh; fruit is used for food and oil for cooking, for lamps, for rubbing on the body, for medicine, and in religion (anointing); పుట్ 8:11
- 2140 **Zakkay** జక్కయి-; family head; after exile; ఎజ్ 2:9
- 2142 **zākar** జాకర్-; recorder, chronicler; పుట్ 8:1
- 2153 **Zilpāh** జిల్పా-; concubine of Jacob; పుట్ 29:24
- 2175 **Zimrān** జిమ్రాన్-; son of Abraham; పుట్ 25:2
- 2181 **zānāh** జానా-; కను-; to practice prostitution or to act as a prostitute; metaphorically of Israel, to have improper relations with other nations or gods; పుట్ 34:31
- 2182 **Zānōwach** జానోహ-; town; territory of Judah; యెహో 15:34
- 2190 **Za'avān** జావాన్-; son of Ezer; descendant of Seir; పుట్ 36:27
- 2205 **zāqēn** జాకేన్-; వెడిల-; తొత్-; member of a council or a group of older men who act with authority on behalf of or over their people; some represent an entire nation, others manage the affairs at the town level; some provide their leader with counsel; involved in both judicial and military decisions, and participating in cultic ceremonies; expected to be wise and considered worthy of deference and respect; పుట్ 18:11
- 2216 **Z'rubābēl** జెరుబాబెల్-; governor of Israel; tribe of Judah; after exile; 1జర్త 3:19
- 2219 **zārāh** జారా-; to throw threshed grain into the air so that the wind separates the straw and chaff from the grain; బహి 32:20
- 2227 **Zarchīy** జెరచి-; descendant of Zerah, son of Judah; ఇసాబ్ 26:13
- 2238 **Zeresh** జెరెష్-; wife of Haman; ఎస్థర్ 5:10
- 2240 **Zattūw'** జత్-; family head; after exile; ఎజ్ 2:8
- 2246 **Chōbāb** చోబాబ-; son of Reuel; Midianite; ancestor of Kenites; ఇసాబ్ 10:29
- 2249 **Chābōwr** చాబోర-; river; in Mesopotamia; 2రాజ 17:6
- 2252 **Chābayāh** చాబాయ-; family head; priests; after exile; ఎజ్ 2:61
- 2256 **chebel** చుబెల్-; location; territory of Asher (with emendation); రెండ 3:4
- 2265 **Chābaquwq** చాబాకుక్-; prophet; హబ 1:1
- 2294 **Chaggīyth** చాగిత్-; wife of David; 2సము 3:4
- 2295 **Choglāh** చోగ్లా-; daughter of Zelophehad; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33
- 2301 **Chādād** చాదాదు-; son of Ishmael; పుట్ 25:15
- 2307 **Chādīyd** చాదీద్-; location; territory of Benjamin; ఎజ్ 2:33
- 2313 **Chiddeqel** చిద్దెకల్-; river; in Mesopotamia; పుట్ 2:14
- 2320 **chōdesh** చోదెష్-; Israelite religious celebration at the appearance of the new moon, i.e. at the beginning of the month; పుట్ 7:11
- 2339 **chūwṭ** చూవ్-; length of cord; used for measuring; పుట్ 14:23
- 2340 **Chivvīy** చివ్వీ-; descendant of Canaan; పుట్ 10:17
- 2341 **Chāvīylāh** చావీల-; son of Cush, Joktan; descendant of Ham, Shem; పుట్ 2:11
- 2343 **Chūwl** చూవ్-; son of Aram; descendant of Shem; పుట్ 10:23
- 2354 **Chūwr** చూరు-; father of Rephaiah; time of Nehemiah; బహి 17:10
- 2356 **chōwr** చోవర్-; పెదొల్-; ముక-; person belonging to the social class of the nobility and therefore often in a position of authority; 1సము 14:11
- 2365 **Chūwshay** చూషయ-; father of Baana, official, time of king Solomon; 2సము 15:32
- 2371 **Chāzā'ēl** చాజాయేల-; king of Syria; 1రాజ 19:15
- 2387 **Chēziyr** చెజీర్-; man; after exile; 1జర్త 24:15
- 2396 **Chizqīyāh** చిజ్కీయా-; son of Ahaz; king of Judah (716/15-687/86); 2రాజ 16:20
- 2399 **chēṭ'** చెట్-; కను-; state of being responsible for a wrongful act against God or someone else, whether committed on purpose or not; may require atonement, restitution, and/or retribution; పుట్ 41:9
- 2400 **chattā'** చత్తా-; గల్లి-; బద్దమ-; pertaining to being responsible for a specified or implied offence; results in a state of guilt which may require atonement, restitution, and retribution; పుట్ 13:13
- 2403 **chattā'āh** చత్తాఅ-; తొక్కి-; act of bringing a sacrifice with the intention of making atonement for a wrongful act against God, whether committed on purpose or not, to remove the state of guilt from oneself or someone else; పుట్ 4:7
- 2407 **Chattūwsh** చత్తువ్ష-; various men; after exile; 1జర్త 3:22
- 2410 **Chāṭṭyā'** చాట్టియా-; family head; gatekeepers; after exile; ఎజ్ 2:42
- 2411 **Chattīyl** చాట్టియి-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ 2:57
- 2412 **Chāṭṭyphā'** చాట్టిఫా-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:54
- 2438 **Chīyrām** చీయరామ్-; చూరమ్-; craftsman; from Tyre; time of Solomon; టెం 2-2 and టెం 2-2; 2సము 5:11
- 2444 **Chākīylāh** చాకీల-; hill; territory of Judah; 1సము 23:19
- 2446 **Chākalyāh** చాకల-; father of Nehemiah; నెహె 1:1
- 2451 **chokmāh** చొక్మా-; బుద్ధి-గియన్-; state of having a high degree of wisdom or intelligence; బహి 28:3
- 2455 **chōl** చోల్-; సాద-; something that is accessible to ordinary people without requiring a purification ritual; కబోడ 10:10
- 2468 **Chuldāh** చుల్దా-; prophetess; time of Josiah; 2రాజ 22:14
- 2477 **Chālach** చాలాచ-; town in Assyria; north of Nineveh; 2రాజ 17:6
- 2507 **Chēleq** చెలెక్-; man; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:30
- 2520 **Chelqath** చెల్కాత్-; హెల్కాత్-; town; territory of Asher; యెహో 19:25
- 2537 **Chāmūwṭal** చామువ్తల్-; wife of Josiah, king of Judah; 2రాజ 23:31
- 2538 **Chāmūwl** చామువ్-; son of Perez; tribe of Judah; పుట్ 46:12
- 2543 **chāmōwr** చామోర్-; domestic animal belonging to the same family as the horse, but smaller and with longer ears; it can have variety of colors from dark brown, through light brown to gray and occasionally white; Equus Asinus africanus;

- used to ride on, carry loads, or do other work; highly regarded; for male see **ḥāḥ**; female see **ḥāḥ**; **ḥāḥ** 12:16
- 2544 **ḥāmōwr** **ḥāmōwr** **ḥāmōwr**; father of Shechem; **ḥāmōwr** 33:19
- 2574 **ḥāmāth** **ḥāmāth** **ḥāmāth**; town on Orontes river; **ḥāmāth** and **ḥāmāth** **ḥāmāth**; **ḥāmāth** 13:21
- 2577 **ḥāmāthiy** **ḥāmāthiy** **ḥāmāthiy**; inhabitant of Hamath; descendant of Canaan; **ḥāmāthiy** 10:18
- 2582 **ḥēnādād** **ḥēnādād** **ḥēnādād**; Levite; after exile; **ḥēnādād** 3:9
- 2584 **ḥannāh** **ḥannāh** **ḥannāh**; wife of Elkanah; mother of Samuel; **ḥannāh** 1:2
- 2586 **ḥānūwn** **ḥānūwn** **ḥānūwn**; various men; repairers of wall; after exile; **ḥānūwn** 10:2
- 2596 **ḥānak** **ḥānak** **ḥānak**; **ḥānak**; to make a building ready for use, usually by devoting it to a deity; **ḥānak** 20:5
- 2606 **ḥānan'el** **ḥānan'el** **ḥānan'el**; tower in Jerusalem; **ḥānan'el** 3:1
- 2607 **ḥānānīy** **ḥānānīy** **ḥānānīy**; priest; after exile; **ḥānānīy** 16:1
- 2620 **ḥāçāh** **ḥāçāh** **ḥāçāh**; to go to a certain location because of difficult circumstances in order to find protection or safety; **ḥāçāh** 32:37
- 2623 **ḥāçīyd** **ḥāçīyd** **ḥāçīyd**; someone who practices **ḥāçīyd** who is committed to fulfilling his/her obligations, whether obligations defined within the context of a covenant or agreement, or moral obligations to do good to someone who has done good to you; **ḥāçīyd** 33:8
- 2625 **ḥāçīyl** **ḥāçīyl** **ḥāçīyl**; six-legged winged insect whose third pair of legs is elongated and adapted to hopping; Acrididae family; moves in swarms that migrate to new areas, which they colonize; at other times lives solitary or in small groups; eaten cooked by toasting, grilling, frying, or broiling, though in some places they are also eaten raw; clean animal, may be eaten; because of their large numbers and swarming characteristics, locusts were a symbol of a vast attacking army against which there was no defense and also a symbol of divine punishment; **ḥāçīyl** 8:37
- 2650 **ḥuppiym** **ḥuppiym** **ḥuppiym**; son of Ir; tribe of Benjamin; **ḥuppiym** 46:21
- 2652 **ḥophnīy** **ḥophnīy** **ḥophnīy**; son of Eli; priest; tribe of Levi; **ḥophnīy** 1:3
- 2657 **ḥephtsīy** **ḥephtsīy** **ḥephtsīy**; wife of king Hezekiah; mother of king Manasseh; **ḥephtsīy** 21:1
- 2671 **ḥēts** **ḥēts** **ḥēts**; a thin, straight rod made of reed or wood, about 50–70 cm in length; at one end is a sharpened point of stone or metal; at the other end a carved notch fits on the string of the bow; the notched end is sometimes fitted with two or more feathers that helped stabilize the arrow in flight; symbol of violence, punishment, danger; **ḥēts** 49:23
- 2688 **ḥats'ōwn** **ḥats'ōwn** **ḥats'ōwn**; **ḥats'ōwn**; location; **ḥats'ōwn** 14:7
- 2695 **ḥetsrōw** **ḥetsrōw** **ḥetsrōw**; warrior; time of king David; **ḥetsrōw** 23:35
- 2696 **ḥetsrōwn** **ḥetsrōwn** **ḥetsrōwn**; town; territory of Judah; **ḥetsrōwn** 46:9
- 2700 **ḥātsarmāvēth** **ḥātsarmāvēth** **ḥātsarmāvēth**; son of Joktan; descendant of Shem; **ḥātsarmāvēth** 10:26
- 2705 **ḥātsar** **ḥātsar** **ḥātsar**; **ḥātsar**; location; territory of Simeon; **ḥātsar** 15:28
- 2706 **ḥôq** **ḥôq** **ḥôq**; **ḥôq** (**rule**), **ḥôq** (**command**), **ḥôq**; a formal, authoritative order or requirement that has the force of law; **ḥôq** 47:22
- 2709 **ḥāqūwphā'** **ḥāqūwphā'** **ḥāqūwphā'**; head of a family of temple servants; after exile; **ḥāqūwphā'** 2:51
- 2719 **ḥereb** **ḥereb** **ḥereb**; **ḥereb**; literally: sword and bow; hence: military strength, achievement; **ḥereb** 3:24
- 2722 **ḥôrēb** **ḥôrēb** **ḥôrēb**; mountain; **ḥôrēb** 3:1
- 2726 **ḥarbōwnā'** **ḥarbōwnā'** **ḥarbōwnā'**; eunuch; servant of king Ahasuerus (Xerxes); **ḥarbōwnā'** 1:10
- 2733 **ḥārōdīy** **ḥārōdīy** **ḥārōdīy**; inhabitant of Harod; **ḥārōdīy** 23:25
- 2744 **ḥarchūwr** **ḥarchūwr** **ḥarchūwr**; head of a family of temple servants; after exile; **ḥarchūwr** 2:51
- 2748 **ḥartōm** **ḥartōm** **ḥartōm**; title of priest skilled in magic and soothsaying, found both in Egypt and Babylon, working at the royal court; **ḥartōm** 41:8
- 2754 **ḥārīyṭ** **ḥārīyṭ** **ḥārīyṭ**; kind of receptacle, originally made out of bark; possibly used for carrying money; **ḥārīyṭ** 5:23
- 2756 **ḥārīyph** **ḥārīyph** **ḥārīyph**; family head; after exile; **ḥārīyph** 7:24
- 2766 **ḥārīm** **ḥārīm** **ḥārīm**; family heads; after exile; **ḥārīm** 24:8
- 2767 **ḥormāh** **ḥormāh** **ḥormāh**; location; territory of Simeon; **ḥormāh** 14:45
- 2768 **ḥermōwn** **ḥermōwn** **ḥermōwn**; range of mountains, north-east of Israel; **ḥermōwn** 3:8
- 2772 **ḥôrōnīy** **ḥôrōnīy** **ḥôrōnīy**; inhabitant of Beth-Horon; **ḥôrōnīy** 2:10
- 2793 **ḥôresh** **ḥôresh** **ḥôresh**; location; territory of Judah; **ḥôresh** 23:15
- 2796 **ḥârāsh** **ḥârāsh** **ḥârāsh**; person with the skill to produce an artifact out of rough materials, such as stone, wood, metal; **ḥârāsh** 28:11
- 2797 **ḥarshā'** **ḥarshā'** **ḥarshā'**; head of a family of temple servants; after exile; **ḥarshā'** 2:52
- 2800 **ḥārōsheth** **ḥārōsheth** **ḥārōsheth**; location; north of Israel; **ḥārōsheth** 4:2
- 2809 **ḥeshbōwn** **ḥeshbōwn** **ḥeshbōwn**; town; for Levites; territory of Gad; **ḥeshbōwn** 21:26
- 2813 **ḥāshabn'yāh** **ḥāshabn'yāh** **ḥāshabn'yāh**; Levite; after exile; **ḥāshabn'yāh** 3:10
- 2815 **ḥashshūwb** **ḥashshūwb** **ḥashshūwb**; various men; **ḥashshūwb** 9:14
- 2817 **ḥāsūwphā'** **ḥāsūwphā'** **ḥāsūwphā'**; head of a family of temple servants; after exile; **ḥāsūwphā'** 2:43
- 2828 **ḥāshum** **ḥāshum** **ḥāshum**; family head; after exile; **ḥāshum** 2:19
- 2843 **ḥushāthīy** **ḥushāthīy** **ḥushāthīy**; inhabitant of Hushah; **ḥushāthīy** 21:18
- 2845 **ḥēth** **ḥēth** **ḥēth**; son of Canaan; ancestor of the Hittites; **ḥēth** 10:15
- 2850 **ḥittīy** **ḥittīy** **ḥittīy**; descendant of Heth; **ḥittīy** 15:20
- 2875 **ṭebach** **ṭebach** **ṭebach**; son of Nahor; **ṭebach** 22:24
- 2884 **ṭabbā'ōwth** **ṭabbā'ōwth** **ṭabbā'ōwth**; head of a family of temple servants; after exile; **ṭabbā'ōwth** 2:43
- 2889 **ṭāhōwr** **ṭāhōwr** **ṭāhōwr**; pertaining to being uncontaminated, whether ritually or physically, by undesirable elements; **ṭāhōwr** 7:2
- 2891 **ṭāhēr** **ṭāhēr** **ṭāhēr**; to be in clean state, free from contamination, whether ritual or physical, and therefore fit for use; **ṭāhēr** 35:2
- 2897 **ṭōwb** **ṭōwb** **ṭōwb**; region; east of Jordan; **ṭōwb** 11:3
- 2914 **ṭ'chôr** **ṭ'chôr** **ṭ'chôr**; exact meaning unsure: swelling of internal parts of the body or sores; probably due to infectious disease such as dysentery or bubonic plague; regarded as painful, enfeebling and threatening to a community; **ṭ'chôr** 6:11
- 2924 **ṭāleh** **ṭāleh** **ṭāleh**; young sheep, perhaps unweaned, although lack of contrast with the frequent term **ṭāleh** leads most versions to translate the two terms in the same way; fully dependent on its mother for nourishment and on the shepherd for protection; helpless, defenseless, innocent; **ṭāleh** 7:9
- 2929 **ṭalmōwn** **ṭalmōwn** **ṭalmōwn**; various men; **ṭalmōwn** 9:17
- 2932 **ṭum'āh** **ṭum'āh** **ṭum'āh**; state of being ritually contaminated and therefore not fit for use in religious ceremonies; **ṭum'āh** 5:3
- 2971 **Yā'īyr** **Yā'īyr** **Yā'īyr**; father of Mordecai; tribe of Benjamin; **Yā'īyr** 32:41
- 2977 **Yō'shīyāh** **Yō'shīyāh** **Yō'shīyāh**; son of Amon; king of Judah (640/39–609); **Yō'shīyāh** 13:2
- 2983 **Y'bwçīy** **Y'bwçīy** **Y'bwçīy**; inhabitant of Jebus; descendant of Canaan; **Y'bwçīy** 10:16
- 2984 **Yibchar** **Yibchar** **Yibchar**; son of David; tribe of Judah; **Yibchar** 5:15

2985 יָבִינַי Yābīyn **యాబీన**–; king of Hazor; time of Deborah; మెహో 11:1
 2991 יִבְלָם Yiblām **ఇబ్లయము**–; town; for Levites; territory of Manasseh; మెహో 17:11
 2995 יַבְנֵטָל Yabnēl **యెబ్నెయేల**–; town; territory of Naphtali; మెహో 15:11
 2999 יַבְבֹּדֶק Yabbōq **యబ్బోక**–; river; పుట్ 32:22
 3003 יָבֵשׁ Yābēsh **యాబెస**–; father of Shallum, king of Israel; నామ్ 21:9
 3011 יֹגבְּחָהּ Yōgbhāh **యొగ్బహ**–; town; territory of Gad; ఇసోబ్ 32:35
 3037 יָדָדְוָא Yaddūwā' **యద్దువ**–; son of Jonathan; high priest; after exile; నెహె 10:21
 3038 יְדֻוְּתָוִן Y'dūwthūwn **యెదుతున**–; temple singer; time of king David; 1జర్ 9:16
 3042 יָדָיָה Y'dāyāh **యెదయ**–; son of Harumaph; after exile; 1జర్ 4:37
 3049 יִידִי' yiddī' **సానలిరంగ్ ఆత్మన సంగ వడ్క**–; someone able to communicate with the spirits of the dead; and so be able to give advice on how to handle a difficult situation or predict what its outcome will be; forbidden in law of Moses; always occurs in the expression , יִידִי' וְצַדִּיק suggesting a hendiadys meaning: "one experienced in communication with spritis of the dead"; if not a hendiadys the sense may be: "spirits of the dead and those who contact them"; కబోడ 19:31
 3050 יָהֹ Yāhh **యెహోవ**–; God; abbreviation of YHWH; బహి 15:2
 3060 יְחֹזָאֵשׁ Y'hōw'āsh **యెహోయాస**–; son of Jehoahaz; king of Israel (798–782/81); 2రాజ 12:1
 3061 יָהֹוֹד Y'hūwd **జెహుద్**; town; territory of Dan; ఎజ 5:1
 3063 יְהֹוֹדָה Y'hūwdāh **యూద**–; various men; పుట్ 29:35
 3064 יְהֹוֹדִי Y'hūwdīy **యూదుల్క**–, **యూద**–; member of tribe of Judah; 2రాజ 16:6
 3066 יְהֹוֹדִיָּת Y'hūwdīyth **యూద**–; (f.sg.) the language of Judah; 2రాజ 18:26
 3068 יְהֹוָה Y'hōvāh **యెహోవ**–, **బగవంతు**–; name of God of Israel; పుట్ 2:4
 3076 יְחֹוֹכָנָן Y'hōwchānān **యెహోహనాన**–; various men; after exile; 1జర్ 12:4
 3078 יְחֹוֹיָאִקִּי Y'hōwyāqīyn **యెహోయాకిన**–; son of Jehoiakim; king of Judah (597); 2రాజ 24:6
 3079 יְחֹוֹיָאִיָּם Y'hōwyāqīym **యెహోయాకిము**–; son of Josiah; king of Judah (609–597); 2రాజ 23:35
 3082 יְחֹוֹנָדָב Y'hōwnādāb **యెహోనదాబ**–; son of Rechab; ancestor of Rechabites; 2సము 13:5
 3086 יְחֹוֹאֲדִיָּן Y'hōw'addīyn **యెహోయూద**–; wife of king Joash; mother of king Amaziah of Judah; 2రాజ 14:2
 3095 יָהֹלֹם yahālōm **హీర**–; (semi-)precious stone, possibly diamond; బహి 28:18
 3096 יָהָט Yahats **యహాట**–; town; for Levites; territory of Reuben; ఇసోబ్ 21:23
 3097 יֹוֹאֵב Yōw'āb **యోవబ**–; family head; after exile; 1సము 26:6
 3107 יֹוֹזָבָב Yōwzābād **యోజబాబ**–; various men; after exile; 2రాజ 12:21
 3110 יֹוֹחָנָן Yōwchānān **యోహనాన**–; various men; after exile; 2రాజ 25:23
 3111 יֹוֹאֲדָב Yōwyādā' **యెహోయాద**–; son of Eliashib; high priest; after exile; నెహె 3:6
 3113 יֹוֹאֲדָאִיָּם Yōwyāqīym **యోయకిము**–; priest; after exile; నెహె 12:10
 3114 יֹוֹאֲרִיב Yōwyāriyb **యోయరీబ**–; priest; tribe of Levi; after exile; ఎజ 8:16
 3123 יֹוֹנָה yōwnāh **పారెవ**–, **పురడ**–; Asiatic Rock dove: bird with a blue-gray color with a pinkish sheen to the neck feathers and a black tip on its tail; lives in large colonies and eats mainly seeds; courts, mates, and has nests several times a year; nests on rock ledges; Columba via; used as food and for sacrifices; regarded as swift, docile, and innocent, but also as silly and senseless; associated with affection, fertility, and sexuality because of its mating habits; the moaning sound this bird sometimes makes is associated with pain and suffering; పుట్ 8:9

3124 יֹוֹנָה Yōwnāh **యోన**–; son of Amittai; prophet; 2రాజ 14:25
 3129 יֹוֹנָתָן Yōwnāthān **యోనతాన**–; various men; నామ్ 18:30
 3130 יֹוֹנָתָן Yōwçêph **యోనెఫ్**–; various men; పుట్ 30:24
 3141 יֹוֹרָם Yōwrām **యోరమ**–; son of Toi, king of Hamath; 2సము 8:10
 3156 יִזְרָחְיָה Yizrachyāh **యెజ్రహయ**–; leader of temple singers; after exile; 1జర్ 7:3
 3158 יִזְרְעֵל Yizrē'ēlīy **యెజ్రయేల**–; inhabitant of Jezreel; 1రాజ 21:1
 3177 יָחִלְעֵל Yachl'ēl **యహలేల**–; son of Zebulun; పుట్ 46:14
 3180 יַחְמֹוּר yachmûwr **కుర్బ**–; Bubal or Red Hartbeest (Alcelaphus buselaphus): large antelope about 1.5 m high at the shoulder; males and females have long faces with a large lump on the head from which sprout short thick horns that curve upward and forward for half their length and then angle sharply backwards; reddish brown in color; plains animal, grazing in herds; or, Roe Deer (Capreolus capreolus): small deer; adult male has short horns that have three prongs; fur is brownish in summer and gray in winter; lives singly or in pairs in the undergrowth of forests and thick woodland, never moving more than one or two m from cover; రెండ 14:5
 3183 יָחִצְחָל Yachts'ēl **యహసిల**–; son of Naphtali; పుట్ 46:24
 3194 יוֹטָתָן Yuṭṭāh **యుట**–; town; for Levites; territory of Judah; మెహో 15:55
 3195 יִשְׁמָעֵל Y'ṭūwr **యెతురు**; son of Ishmael; పుట్ 25:15
 3199 יָאִקִּי Yāqīyn **యాకిన**–; pillar in temple of Solomon; పుట్ 46:10
 3203 יִקְלִיָּה Y'kolyāh **యెక్వోల్క**–; mother of Uzziah (Azariah), king of Judah; 2రాజ 15:2
 3220 יָם yām **రగల్ సముద్ర**–; extreme northern part of Gulf of Suez; పుట్ 1:10
 3223 יִמְּוֵל Y'mūw'ēl **యెముయేలు**; son of Simeon; పుట్ 46:10
 3226 יָמִיִן Yāmīyn **యామిన**–; priest; tribe of Levi; పుట్ 46:10
 3229 יִמְלָא' Yimlā' **ఇమ్ల**–; father of Micaiah, prophet, time of king Ahab; 1రాజ 22:8
 3270 יַעֲזָעֵר Ya'āzēyr **యాజెర**–; town; for Levites; territory of Gad; ఇసోబ్ 21:32
 3277 יָאֵל yā'ēl **కేడ హెరె**–; fairly large wild goat; adult reaches about 90 cm at the shoulder; most of the year its color is grayish but turns browner in winter; male has thick long horns over 130 cm in length which curve backwards in a semicircle; female's horns are about 40 cm long; last few centimeters of the horns are smooth, the rest are ringed with ridges; lives in small herds in the mountains and prefers cliffs and crags, where it lives off the bushes that grow on the ledges; clean animal, may be eaten; 1సము 24:2
 3278 יָאֵל Yā'ēl **యాయేల**–; wife of Heber, Kenite; time of the Judges; నామ్ 4:17
 3290 יַעֲקֹוֹב Ya'āqōb **యాకోబ**–, **ఇజయేల**–; son of Isaac; people; పుట్ 25:27
 3305 יָפֹה Yāphōw **యెఫె**–; town; territory of Dan; మెహో 19:46
 3309 יָפְחִיָּא Yāphīyā' **యాఫియ**–; son of David; tribe of Judah; మెహో 10:3
 3315 יֶפֶת Yepheth **యాఫెత**–; son of Noah; పుట్ 5:32
 3316 יִפְתָּח Yiphtāch **యెఫ్త**–; judge of Israel; మెహో 15:43
 3317 יִפְתָּח-עֵל Yiphtach-ēl **ఇఫ్తయేల**–; valley; at boundary between territories of Zebulun and Asher; మెహో 19:14
 3318 יָאֲסָא yātsā' **తాకుస**–; literally: to go out and come in; hence: to lead; పుట్ 1:12
 3323 יִתְשָׁר yitshār **నియ**–; high quality oil, extracted from the fruits of the olive tree during the first pressing; used as food and in various religious rituals; ఇసోబ్ 18:12
 3327 יִצְחָאִק Yitschāq **ఇసక**–; son of Abraham; father of Jacob; పుట్ 17:19
 3335 יָאֲסָר yātsar **కుమల**–; a craftsperson who makes objects, usually containers, out of clay; associated with creation and agency; పుట్ 2:7
 3337 יֹוֹנָה Yētsar **యెసెర**–; son of Naphtali; పుట్ 46:24

3342 **יֶעֶקֶב** yeqeb **అంకుర్స్ రస తొంద్రల్ గాన్లు**--; basin; hewn out of a rock or lined with plaster into which harvested grapes were thrown and trampled to squeeze out the juice, which from there flowed into a trough or vat; treading a winepress is often used as a figure of speech to refer to God's anger and punishment; **ఇసాబ్** 18:27

3361 **יֹקֶמָם** Yoqm^{am} **యొమ్మేయము**--; town; somewhere east of Ephraim; **1రాజు** 4:12

3362 **יֹקֶמָם** Yoqm^{am} **యొమ్మేయము**--; town; for Levites; territory of Zebulun; **యెహో** 12:22

3370 **יֶזְעָבֶל** Yoqshân **యొక్కా**--; son of Abraham; **పుట్** 25:2

3371 **יֶזְעָבֶל** Yoqth^{el} **యొక్కయేల**--; town; Edom; **యెహో** 15:38

3372 **יָרֵעַ** yârê' **వెర**-, **దడ్డి**--; to experience a feeling of fear, which may include apprehension, and/or a reverential awe of someone or something; **పుట్** 3:10

3373 **יָרֵעַ** yârê' **వెర**-, **దడ్డి**-, **హయ్యత**--; state of fearing, standing in awe; **పుట్** 22:12

3374 **יִרְאָה** yir'âh **వెర**-, **దడ్డి**--; fear, awe; **పుట్** 20:11

3378 **יָרֻבְבָּאֵל** Y^rrubba'al **యెరుబయల**--; son of Joash; judge of Israel; tribe of Manasseh (1169-1129); **నాయ్** 6:32

3379 **יָרֹבְאָם** Yârob'am **యెరొబాము**--; son of Joash; king of Israel (782/81-753); **1రాజు** 11:26

3383 **יַרְדֵּן** Yardên **యొర్దన్**--; river; **పుట్** 13:10

3388 **יָרֻשָׁה** Y^rûwshâ' **యెరుస**--; daughter of Zadok; wife of Uzziah; mother of Jotham; **2రాజు** 15:33

3389 **יָרֻשָׁה** Y^rûwshâlaim **యెరుసలేము**--; town; territory of Judah; **యెహో** 10:1

3392 **יֶרַח** Yerach **యెరహు**; son of Joktan; descendant of Shem; **పుట్** 10:26

3397 **יָרַחְמֶלִי** Y^rachm^{eli} **యెరహ్మయేల**--; clan; tribe of Judah; **1సము** 27:10

3405 **יָרִיכֹו** Y^rîychôw **యెరికొ**--; town; **ఇసాబ్** 22:1

3412 **יַרְמוּת** Yarmûwth **యెర్ముత్**; town; for Levites; territory of Issachar; **యెహో** 10:3

3420 **יֶרֶקֹוֹן** yêraqôwn **పిండి నల్లి రోగము**--; destructive growth of minute fungi on plants; usually regarded as punishment from God; **రెండ** 28:22

3425 **יָרֻשָׁה** y^rushshâh **ఈసు**--; possession; **రెండ** 2:5

3430 **יִשְׁבֹּב** Yishbôw b^e-Nôb **ఇస్బ-బెనోబ**--; descendant of Raphah; giant; **2సము** 21:16

3435 **יִשְׁבָּאֵק** Yishbâq **ఇస్బాకు**; son of Abraham; **పుట్** 25:2

3438 **יִשְׁוָה** Yishvâh **ఇస్వ**; son of Asher; **పుట్** 46:17

3442 **יֵשָׁשׁוּׁוּ** Yêshûwa' **యేసుసు**--; son of Kadmiel, a leader of the Levites; after the exile; **1జెర్త** 24:11

3444 **יֵשׁוּׁוּ** y^eshûw'âh **బచ**-, **సుటి**--; salvation; **పుట్** 49:18

3448 **יִשַׁי** Yishay **యెసయ**--; son of Obed; father of David; tribe of Judah; **రూతు** 4:17

3459 **יִשְׁמָאֵל** Yishmâ'êlîy **ఇస్మయేల**--; descendant of Ishmael, son of Abraham; **పుట్** 37:25

3467 **יֵשָׁא** yâsha' **బచ**-, **కాబాడ**--; salvation; **బహ్లా** 2:17

3468 **יֵשָׁא** yesha' **బచ**--; salvation; **2సము** 22:3

3471 **יָשָׁפְהֵם** yâsh^{phêh} **సూర్యకాంతము**--; (semi-)precious stone with a large variety of colors and patterns; possibly variety of chalcedony; jasper; **బహ్లా** 28:20

3476 **יֹשֶׁר** yôsher **నియత**-, **బరోబర**--; straightness, uprightness; **రెండ** 9:5

3477 **יָשָׁר** yâshâr **సడ్కల్**-, **నియత**-, **బరోబర**--; straight, right, successful; **బహ్లా** 15:26

3478 **יִסְרָאֵל** Yisrâ'êl **ఇజ్రయేల**--; new name given by the LORD to Jacob; henceforth the name of the people descending from Jacob; **పుట్** 32:28

3481 **יִסְרָאֵל** Yisr^{eli} **ఇజ్రయేల**--; descendant of Israel; **కబోడ** 24:10

3490 **יָאֲתוֹמ** yâthôwm **పాపిసటి**--; person whose father has died and is therefore unable to care for himself; regarded as one of the weaker

members of the society who should receive special care, together with the aliens, the widows, and other people who are poor; **బహ్లా** 22:22

3492 **יַתִּי** Yattîy **యత**--; town; for Levites; territory of Judah; **యెహో** 15:48

3503 **יִתְרֹו** Yithrôw **ఇత్రో**--; priest of Midian; father-in-law of Moses; **బహ్లా** 3:1

3505 **יִתְרִי** Yithriy **ఇతియ**--; clan of Kiriath-Jearim; **2సము** 23:38

3507 **יִתְרָם** Yithr^{am} **ఇత్రయము**--; son of David; **2సము** 3:5

3509 **יִתְחֶם** Y^ethêth **యతేతు**; chief of Edom; **పుట్** 36:40

3513 **כָּבֵד** kâbad **మాన్-మర్యద**--; treat with honor and respect; **పుట్** 13:2

3529 **כָּבָד** K^ebâr **కేబ**--; river; Babylonia; **యెహో** 1:1

3535 **כִּבְשָׁם** kibsâh **గొర**--; young of a sheep; often used for ritual sacrifice; **బ** (బబ్బm); **బ** (బబ్బf); **పుట్** 21:29

3540 **כְּדֹרְלָאוֹמֶר** K^edorlâ'ômer **కదొరయోమెర**--; king of Elam; time of Abraham; **పుట్** 14:1

3548 **כֹּהֵן** kôhên **కహాడ**--; priest; **పుట్** 14:18

3550 **כְּהֻנָּה** k^ehunnâh **కహాడ-పాన్**--; the office of a priest serving in the temple; **బహ్లా** 29:9

3569 **כּוּשִׁי** Kûwshîy **కుస**--; person from the land of Cush; **ఇసాబ్** 12:1

3573 **כּוּשָׁן רִישָׁאֲתַיִם** Kûwshan Rish'âthayim **కుసన్-రిసతాయము**--; king of Mesopotamia; time of the Judges; **నాయ్** 3:8

3575 **כּוּתִּי** Kûwth **కుత**--; town; northern Babylonia; **2రాజు** 17:24

3608 **כֵּלֶּה** kele' **టానెతగ**-, **జేల**--; place where criminals or other prisoners were confined; **1రాజు** 22:27

3611 **כֶּלֶב** keleb **వెయ**--; relatively small light brown domestic animal, feeding on anything from household refuse to animal carcasses and excreta; Canis familiaris putiatiini; extremely unclean animal and not to be eaten, though used for hunting and for watching sheep; associated with all sorts of uncleanness, aggression, greediness, low status; used as derogatory term for male shrine prostitutes; **బహ్లా** 11:7

3626 **כּוֹל־חֹזֶה** Kol-Chôzeh **కోల్-హొజెన**--; son of Hazaiah; ancestor of Maaseiah; tribe of Judah; **వెహ్** 3:15

3627 **כִּלְיָ** k^elîy **కోలిత**--; small bag hung from the shoulder by a strap or attached to the belt or sash around the waist; made of leather or cloth; used by shepherds for carrying food and small personal items; **పుట్** 24:53

3630 **כִּלְיוֹן** Kilyôwn **కిలియెన**--; son of Elimelech; **రూతు** 1:2

3643 **כִּמְחָם** Kimhâm **కింహము**--; son of Barzillai, from Gilead; **2సము** 19:37

3645 **כִּמּוֹשׁ** K^emôwsh **కెమెసు**--; deity; of Moab; **ఇసాబ్** 21:29

3672 **כִּנְרֹוֹת** Kinn^{rôw}th **కినెరెత్**; fortified town; territory of Naphtali; **ఇసాబ్** 34:11

3678 **כִּצְצֹל** kiççôl' **కమరి**-, **గాది**-, **కుర్చి**-, **రాజ**--; seat used by kings; relatively large and elaborate; made of stone or wood, precious metals or ivory; usually with back and armrests; associated with ruling, judging; **పుట్** 41:40

3684 **כִּצְיָל** k^eçîyl **అకల్ సెల**--; lacking wisdom and good sense; **కిర్త** 49:10

3695 **כַּלְכֻּחִים** Kaçluchîym **కన్లుయిల్క్**; people; descendants of Mizraim; **పుట్** 10:14

3701 **כֶּעָפֶה** keçeph **కుర**-, **కొత**-, **సోన**--; silver, usually in the form of small unstamped pieces that had to be weighed in order to determine their value; after the exile people in Israel started using coins; **పుట్** 13:2

3709 **כַּף** kaph **కెయ్**-, **(hand/arm)**-, **అరికెయ్**-, **(palm)**-, **పరత**-, **(platter/plate)**-, **దాపి**-, **(footstep)**-, **కొజ**-, **(footprint)**-, **అరికాల**-, **(sole of foot)**; branch of palm tree; used in the Festival of Shelters (Booths); **పుట్** 8:9

3716 **כִּפְתֹּרֶם** K^ephîyrâh **కెఫిర**--; town; territory of Benjamin; **యెహో** 9:17

3732 **כַּפְתֹּרִי** Kaphtôriy **కప్తొరియుల్క్**; inhabitants of Caphtor; descendants of Mizraim; **పుట్** 10:14

3742 **כְּרֻב** k^rûwb **కెరుబుల**--; heavenly creature, symbol of God's majesty and associated with his presence; **పుట్** 3:24

3743 **כְּרֻב** K^rûwb **కెరుబ**--; town; Chaldea; **వజ్ర** 2:59

3746 קָרִי קָרִי kārīy కరెయి-; member of the royal guard; 2సము 20:23
 3747 קָרִי K'riyth కరె-; brook; east of Jordan; 1రాజు 17:3
 3754 קֶרֶם kerem అంగుర-; వాడి-; field in which grapevines are cultivated; typically surrounded by stone fence, with guard-tower; పుట్ 9:20
 3760 קָרְמֶל Karm'ēl కర్మల-; mountain in north of Israel; యెహో 12:22
 3761 קָרְמֶל Karm'ēl కర్మల-; inhabitant of Carmel; 1సము 30:5
 3763 דִּישׁ K'rân కరాను; son of Dishon; descendant of Seir; పుట్ 36:26
 3774 דָּוִד K'rēthīy పెరెతియల్-; name of David's royal guard; 1సము 30:14
 3785 קֶשֶׁף kesheph సోదెం-రకస్క-; incantations, sorceries; 2రాజు 9:22
 3794 קִיత్ Kittiy కిత్తిము; descendants of Javan, son of Japheth; Greece?; పుట్ 10:4
 3804 קֶתֶר kether కిరి-; circular or semi-circular ornamental headdress, usually made out of precious metals and decorated with jewels, worn by a queen as a symbol of authority and status; ఎస్థర్ 1:11
 3810 לֹבָם Lō' D'bar లోద-; town; Gilead; 2సము 9:4
 3812 לֵאָה Lē'āh లేయ-; daughter of Laban; wife of Jacob; పుట్ 29:16
 3828 לְבֹנָה L'bōwnāh దూప-; type of resin; Boswellia sacra; yellow or reddish gum produced by the Boswellia tree, a shrub that reaches 3m high, with multiple trunks and small greenish or white flowers; gum comes out in drops from the branches; ingredient of the incense burned in the tabernacle; బహి 30:34
 3838 לְבָנָי L'bānā' లెబాన-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:45
 3841 לִבְנָה Libnāh లిబ్న-; town; territory of Judah; assigned to clan of Aaron, tribe of Levi; ఇసాబ్ 33:20
 3844 לְבָנוֹן L'bānōwn లెబనోన్-; range of mountains; north of Israel; రెండ 1:7
 3850 לֹד Lōd లోడ్-; town; territory of Benjamin; 1జెర్ 8:12
 3853 מִצְרַיִם L'hābiym లెహబియమ్-; people; descendants of Mizraim; పుట్ 10:13
 3865 לִוְד Lūwd లూదు; son of Shem; people, land; పుట్ 10:22
 3866 לִוְדִי Lūwdī లూదియమ్-; people; descendants of Mizraim; పుట్ 10:13
 3870 לִוְז Lūwz లూజ్-; town; Bethel; పుట్ 28:19
 3871 לִוְחַל lūwach లూచ-; బండ-; small, flat tablet, made of stone, on which words were scratched with a stylus; associated with conditions that are permanent and are not likely to change; బహి 24:12
 3873 לֹוְחֶשׁ Lōwchēsh లూవ్చెష్-; father of Shallum; chief of half of district of Jerusalem; నెమె 3:12
 3876 לֹוֶת Lōwt లోతు-; son of Haran; nephew of Abraham; పుట్ 11:27
 3878 לֵוִי Lēvī లేవి-; man; son of Jacob; founder of tribe of Levi; పుట్ 29:34
 3881 לֵוִיָּי Lēvīyī లేవి-; of the priestly tribe of Levi; బహి 4:14
 3899 לֶחֶם lechem లెవె-; sacred bread of offering, always present on a dedicated table in the temple; పుట్ 3:19
 3918 לַיִשׁ layish చిహ్-; తాకట్ వాలె చిహ్-; male lion; seen as a strong and fearless animal; యోబు 4:11
 3923 לָאִישׁ Lākiyth లకిష్-; town; territory of Judah; యెహో 10:3
 3927 מֶלֶךְ L'mūw'ēl లెముయెల్-; king; సముత్ 31:1
 3929 לֶמֶךְ Lemek లెమెక-; son of Methuselah; descendant of Seth; పుట్ 4:18
 3939 לְאַנָּה la'anāh కయ్యుల్ కటి-; మతున్ సాటి వాటి కి-; plant that may grow as large as a bush, with woolly green leaves; the juice of the leaves tastes bitter and can be poisonous; functions as medicine; రెండ 29:18
 3959 לֶשֶׁם Leshem లెషమ్-; town; territory of Dan; యెహో 19:47
 3976 מִזְזָה mō'zēn తాగ్-; contraption consisting of rod held by a cord in the middle and with pans attached to both ends; used for weighing objects; sometimes used figuratively in expressions

describing people's status or integrity or the seriousness of a situation in terms of weight; కటొడ 19:36
 3994 מִ'עֵרָה m'ērāh సావెన-; a pronouncement against someone or something, calling for death, damage, or destruction; రెండ 28:20
 4009 מִבְּאֵחַ mib'āch విస్వాస-; బరోస-; a state of security, feeling of confidence; యోబు 8:14
 4014 מִבְּטָר Mibtsār మిబ్టారు; chief of Edom; పుట్ 36:42
 4023 מִגְדָּן M'giddōwn మెగిద-; town; territory of Manasseh; యెహో 12:21
 4025 מַגְדִּי'עַל Magdī'y'ēl మగ్డియేలు; chief of Edom; పుట్ 36:43
 4026 מִגְדָּל migdāl నూర్ మాందిత బురుజు-; Tower of the Hundred; tower in Jerusalem; పుట్ 11:4
 4031 מָגֹוֶג Mâgōwg మాగోగు; son of Japheth; పుట్ 10:2
 4043 מָגֵן mâgēn డాల్-; బచి కియ్యల-; figurative extension of meaning of 'shield,' to describe God's protection; పుట్ 15:1
 4046 מַגְגֵּפָה maggēphāh అవతి-; గీర-; సంకట-; literally: heavy blow; serious harm, injury, epidemic, or other affliction affecting an individual or group of people; బహి 9:14
 4050 מַגְעֵרָה m'gērāh బండ-; heavy metal instrument with a wide rough surface, like that of a file; pushed and pulled across the surface of the stone until it is smooth; 2సము 12:31
 4051 מִגְרֹון Migrōwn మిగ్రోన-; town; territory of Benjamin; 1సము 14:2
 4068 מַדְוָן Mādōwn మాద-; location; Canaan; యెహో 11:1
 4074 מָדַי Māday మాదయ-; son of Japheth; ancestor of Medians; పుట్ 10:2
 4080 מִדְיָן Midyān మిద్యాన-; son of Abraham; people, land; పుట్ 25:2
 4089 מַדְמָנָה Madmannāh మద్మన్; town; territory of Judah; యెహో 15:31
 4091 מִדְּאֵן M'dān మిద్యాను; son of Abraham; పుట్ 25:2
 4099 מִדְּאֵתָה M'dāthā' హమెదాత-; father of Haman; ఎస్థర్ 3:1
 4105 מַהְיָתָב M'hēytab'ēl మెహెతబేల్-; man; పుట్ 36:39
 4111 מַהְלָלֵל Mahālāl'ēl మహాలెల-; father of Shephatiah; tribe of Judah; time of Nehemiah; పుట్ 5:12
 4121 מַהֲרָי Mahāray మహరయ-; of Netophah; warrior; time of king David; 2సము 23:28
 4124 מֹוֶ'אָב Mōw'āb మోయబ-; son of Lot; people, land; పుట్ 19:37
 4125 מֹוֶ'אָבִי Mōw'ābīy మోయబ-; descendant or inhabitant of Moab; రెండ 2:11
 4137 מֹוְלָדָה Mōwlādāh మోలడ-; town; territory of Judah, Simeon; యెహో 15:26
 4138 מֹוְלֵדֶת mōwledeth ములెత్-బంద-; గన్-గోత్-; offspring, family; పుట్ 11:28
 4150 מֹו'עֵד mōw'ēd నిర్దయ కీత్-; టరి కీత్ వకత్-; appointed feast; పుట్ 1:14
 4158 מֹוֶפְאָת Mōwpha'ath మెఫాత్-; town; for Levites; territory of Reuben; యెహో 13:18
 4159 מֹוֶפְהֶת mōwphēth మయ్యత్-; miracle, wonder; బహి 4:21
 4170 מֹוֶקֶשׁ mōwqēsh పాన-; contraption used for catching animals; associated with aggression and control; బహి 10:7
 4173 מֹוֶרָג mōwrag పాతి పాచ్చె వాడ్వల్ మొద-; wooden board with sharp stones or pieces of iron tightly wedged into small holes; dragged over harvested grain with the help of a draft animal to separate grain from straw or husk; symbol of power and aggression; 2సము 24:22
 4176 מֹוֶרֶה Mōwreh మోరె; hill; పుట్ 12:6
 4177 מֹוֶרֶחַ mōwrāh మయ్య-; sharp knife, used to shave hair from the skin; నాయ్ 13:5
 4179 מֹוֶרִיָּה Mōwriyāh మోరియ-; mountain; పుట్ 22:2
 4196 מִזְבֵּעַח mizbēach డుండున-; temple altar for sacrifices offered by fire; పుట్ 8:20
 4199 מִזְזָה Mizzāh మిజ్జ-; son of Reuel, son of Esau; పుట్ 36:13
 4209 מִצְמָה m'zimmāh పిలన-; ఉదెస-; వస్తు-; plan, purpose, device, scheme; యోబు 21:27

4232 **לְחִי** M^chûwyâ'êl **మహాయేలు**; son of Irad; descendant of Cain; పుట్ 4:18

4240 **לְחִי** M^chîydâ' **మహిదా**; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:52

4248 **מַחְלֹוֹן** Machlôwn **మహలొన్**; son of Elimelech; రూతు 1:2

4259 **אֶבֶל-מְהוֹלָה** M^chólâthîy **మహోల**; inhabitant of Abel-Meholah; 1సము 18:19

4266 **מַחְנַנַיִם** Machănayim **మహనయ**; town; for Levites; territory of Gad; పుట్ 32:2

4268 **מַחְשָׁעַח** machšâçeh **కాబడ్డల్**-, **మన్ల జాగ**-, a place that provides shelter and safety; యోబు 24:8

4294 **מַטֵּה** matteh **జాతి**- (*bw:HIN:caste/?tribe?*), **కాన్దాన**- (*branch/?clan?*); group of clans united by a common leader; పుట్ 38:18

4308 **מַטְרֵד** Matrêd **మత్రెదు**; daughter of Mezahab; mother of Mehetabel; పుట్ 36:39

4311 **מֵעֵד-בָּא** Mâyed'bâ' **మేద**-, **మెదాబ**; town; territory of Reuben, Moab; ఇసొబ్ 21:30

4314 **מֵי זָהָב** Mây Zâhâb **మేజహాబు**; father (or mother) of Matred; పుట్ 36:39

4316 **מִיכָאֵל** Mîykâ' **మీకల్**; Levite; after exile; 2సము 9:12

4320 **מִיכָאֵיָה** Mîykâ'yâh **మీకయ**-, various priests; tribe of Levi; time of Nehemiah; 2రాజు 22:12

4324 **מִיכָל** Mîykâl **మీకా**-, woman; daughter of king Saul; wife of king David; 1సము 14:49

4326 **מִיָּאִין** Mîyâmin **మియమీన్**-, various men; priests; tribe of Levi; time of Zerubbabel; 1జర్ 24:9

4327 **מִינ** mîyn **జాతి**-, **తీర**-, kind, sort; పుట్ 1:11

4332 **מִיִּשְׁחָאֵל** Mîyshâ'êl **మినయ**-, friend of Daniel; బహి 6:22

4339 **מֵישָׁר** mêyshâr **సోబ**-, fairness; 1జర్ 29:17

4353 **מַאֲכִיָר** Mâkiyr **మాకిర**-, man; son of Ammiel; పుట్ 50:23

4363 **מִקְמָח** Mikmâç **మిక్కున**-, town; territory of Benjamin; 1సము 13:2

4366 **מִקְמָחָת** Mikmâ'thâth **మిక్మత**-, town; territory of Ephraim, Manasseh; యెహో 16:6

4375 **מַקְפֵּלָה** Makpêlâh **మకపేల**-, cave; పుట్ 23:9

4404 **מַלְבֵּן** malbên **ఇట్కెంగ్ కియ**-, exact meaning unknown: small, rectangular wooden container (about 20-25 by 10 cm) used to form bricks in equal sizes; or large outdoor oven for baking bricks to harden them; 2సము 12:31

4417 **מֶלַח** melach **సావాడ నగర్**; town; territory of Judah; పుట్ 19:26

4428 **מֶלֶךְ** melek **రాజు**-, male ruler of a nation or area; associated with authority, power, honor, but also with justice; also used as a reference to one's deity; పుట్ 14:1

4432 **מֹלֵךְ** Môlek **మొలెక**-, Canaanite deity, to whom young children used to be sacrificed; కబొడ 18:21

4435 **מִלְכָּה** Milkâh **మిల్కా**-, daughter of Zelophehad; tribe of Manasseh; పుట్ 11:29

4436 **מַלְכָּה** malkâh **రాని**-, female ruler of a nation or area; 1రాజు 10:1

4439 **מַלְכִּי-אֶשֶׁר** Malkî'yêl **మల్కియేలు**; son of Beriah; tribe of Asher; పుట్ 46:17

4442 **מַלְכִּי-צֶדֶק** Malkîy-Tsedeq **మల్కి-సెడెకు**; king of Salem; పుట్ 14:18

4444 **מַלְכִּי-שׁוּא** Malkîyshûwâ' **మల్కి-స**-, son of king Saul; tribe of Benjamin; 1సము 14:49

4462 **מַמְדָּנ** Mâmûwkân **మమ్మకాన**-, adviser to Ahasuerus; రెండ 26:5

4471 **מַמְרֵ** Mamrê' **మామ్రె**-, location; పుట్ 13:18

4495 **מַנּוּכָה** Mânôwach **మనోహ**-, father of juge Samson; నాయ్ 13:2

4500 **מַנּוֹר** mânôwr **సాల్**-, **కియ్యల్**-, wooden bar, approximately 5-6 cm in diameter; part of weaving equipment; used for attaching the warp threads to and to roll up the finished cloth as it grows in length; associated with thickness and heaviness; 1సము 17:7

4503 **מִנְחָה** minchâh **ఇనమ**-, **అర్చన**-, **సేన**-, gift; tribute; offering; grain-offering; పుట్ 4:4

4505 **מִנְחֵם** Mînachêm **మెనహేమ**-, son of Gadi; king of Israel (752-742/41); 2రాజు 15:14

4509 **מִינְיָאִין** Minyâmiyn **మినియామి**-, priest; after exile; 2జర్ 31:15

4511 **מִינִיחַ** Minniyth **మినిత**-, location; Ammon; నాయ్ 11:33

4520 **מְנַשֵּׁשִׁי** Mⁿnashshîy **మనసెన**-, member of tribe of Manasseh; రెండ 4:43

4581 **מִגְדָּל** mî'ôwz **కిల**-, **రాజ్యడ**-, large fortification; for defense of a town; built of stone; could consist of one extra strong building or of a complex of buildings surrounded by its own strong wall; associated with protection and security; నాయ్ 6:26

4586 **מִנְחֵם** M^cûwnîy **మెనహనిమ**-, head of a family of temple servants; after exile; 1జర్ 4:41

4601 **מַאֲכָה** Ma'âkâh **మాయకాతియుల**-, people; పుట్ 22:24

4602 **מַאֲכָתִי** Ma'âkâthîy **మాయకా**-, inhabitant of Maacah, Maacath; రెండ 3:14

4603 **מַא'ל** mî'al **ఉల్ల**-, **మర్ల**-, **బరొన పెల**-, do something that is not in line with the behavior that one has committed oneself to; కబొడ 5:15

4604 **מַא'ל** mî'al **ఉల్ల**-, **మర్ల**-, **కపట**-, act or state of going against the behavior that one has committed oneself to; కబొడ 5:15

4648 **מִפְּחֵיבֹשֶׁת** M^cphîybôsheth **మెపిబ**-, descendant of king Saul; tribe of Benjamin; 2సము 4:4

4682 **מַטְסָּה** matstsâh **తాతో పిండి**-, **పుల్కనవల్ చీజ**-, **పుల**-, thin cracker-like bread made without yeast; పుట్ 19:3

4692 **מַטְסוֹר** mâtsôwr **గేర్-పాసి అగుటి కీసి**-, state of being under siege; రెండ 20:19

4693 **מַטְסוֹר** mâtsôwr **ఈజిప్టు**-, other name for Egypt; 2రాజు 19:24

4708 **מִצְפֵּה** Mitspeh **మిస్సె**; location; Moab; యెహో 11:8

4709 **מִצְפָּה** Mitspâh **మిస్సె**, **మిస్సెత**-, town; territory of Benjamin; పుట్ 31:49

4713 **מִצְרַיִם** Mitsrîy **ఈజిప్టు**-, descendant of Mizraim; Egyptian; పుట్ 12:12

4714 **מִצְרַיִם** Mitsrayim **ఈజిప్టు**-, **మిస్రాయిమ**-, son of Ham; ancestor of Egyptians; hence Egypt; పుట్ 10:6

4719 **מַקְדָּה** Maqqêdâh **మకెద**-, village; territory of Judah; యెహో 10:10

4731 **מַקְלֵה** maqqêl **బెడై**-, straight wooden stick about 1-2 m long; its diameter allowed it to fit comfortably in a person's hand; used by shepherds; పుట్ 30:37

4733 **מִקְלָת** miqlât **జీనతున్ దకున**-, refuge, asylum; ఇసొబ్ 35:6

4734 **מִקְלָת** miqlâ'th **చెక**-, **రెహా**-, **వాట**-, figure carved on wood or other material, with a sharp tool; 1రాజు 6:18

4735 **מִקְנֵה** mîqneh **పీయంగ్-కాల్క**-, general term for all kinds of domestic animals or livestock held as possessions; includes cattle, sheep, goats, camels, and donkeys or any animals kept in large numbers for both domestic and commercial purposes; measure of a man's wealth; పుట్ 4:20

4753 **מִרְ** mîr **గమ-గమ గాడి**-, gum of a bush or shrub with thick thorny branches that project and bend at odd angles; leaves come in sets of three; fruit is oval like a plum; wood and bark have a pleasant smell; Commiphora myrrha, abyssinica or schimperi; gum oozes naturally from the branches; clear or yellowish brown when it comes out, but gets darker as it dries; an ingredient of anointing oil and perfume; precious; బహి 30:23

4764 **מֵרָב** Mêrâb **మేరబ**-, daughter of king Saul; 1సము 14:49

4770 **מַרְבֵּעַ** marbêç **కొట్క**-, construction where domestic animals are kept permanently with the purpose of fattening them; 1సము 28:24

4775 **מָרָד** mârâd **మర్ల బడ**-, **ఉల్ల**-, rise up in opposition to; పుట్ 14:4

4782 **מֹרְכָה** Mordêkay **మొర్లెకయ**-, uncle of Esther; tribe of Benjamin; ఎజ్ 2:2

4784 **מָרָה** mârâh **మర్ల బడ**-, be rebellious; ఇసొబ్ 20:10

4792 **מֵרֹמִם** Mêrôwm **మెరొమ**-, town; Galilee; యెహో 11:5

4806 **ṣārîy'** **తాబ్యల-**; stall-fed animal, usually a calf, that is reserved for sacrifice; 2సము 6:13

4809 **Ṣārîybâh** **మెరీబ;** location along route of exodus; బహ్లా 17:7

4812 **Ṣārîyôwth** **మెరాయోత-**; priest; tribe of Levi; after exile; 1జర్గిత 6:6

4820 **mîrmâh** **మిర్మాహ క-**, **దోక-**, **మోస-**; act of deception against someone; పుట్ 27:35

4824 **Mêrônôthîy** **మెరొనోత-**; inhabitant of Meronoth; 1జర్గిత 27:30

4844 **m'rôr** **కెయ-**; bitter-tasting herb or other substance; బహ్లా 12:8

4847 **Ṣārîy** **మెరార-**; son of Levi; పుట్ 46:11

4854 **Massâ'** **బవిసత-**, **మస్సల్;** son of Ishmael; పుట్ 25:14

4861 **Mish'âl** **మిషయోల్;** town; for Levites; territory of Asher; యెహో 19:26

4872 **Môsheh** **మోషె-**; son of Amram; leader of Israel during exodus; tribe of Levi; బహ్లా 2:10

4878 **m'shûwbâh** **బిశరి-**; defection, apostasy; సుబుత్ 1:32

4886 **mâshach** **నేమ-**, **సోక-**; smear; anoint; పుట్ 31:13

4898 **M'shêyazab'êl** **మెషెజబేల్;** father of Pethahiah, assistant of the king, tribe of Judah, after exile; నెహ్ 3:4

4899 **mâshîyach** **నేమ-**; anointed; కబొడ 4:3

4902 **Meshek** **మెషెకు;** son of Shem, Japheth; పుట్ 10:2

4912 **mâshâl** **సుబుత-**, **నమున-**; saying; ఇసాబ్ 23:7

4918 **M'shullâm** **మెషులమ్;** son of Joed; father of Sallu; tribe of Benjamin; after exile; 2రాజ 22:3

4919 **M'shillêmôwth** **మెసిలేమోత-**; son of Immer; ancestor of Maasai (Amashsai), priest; 2జర్గిత 28:12

4940 **mishpâchâh** **జాతి-** (**hw:HIIN:caste**), **కాన్దాన-** (**branch/clan**), **కుటుంబ-** (**family**); genus, kind (of animals); clan; పుట్ 8:19

4942 **mishpâth** **గొవ్వన-**; area enclosed by a stone wall or hedge, to protect sheep at night from thieves or wild animals; దానికెత్త; పుట్ 49:14

4949 **mishqeleth** **కొల్ల పియ్య మాల-**; a weight suspended on the end of a string, used by builders to determine whether a wall was straight or not; often used in a figurative sense in the context of moral and ethical standards; 2రాజ 21:13

4956 **Misr'phôwth** **మిస్రోఫోత్ మయిం-** **మిస్రో-పొత్మయిమ్-**; location; near Sidon; యెహో 11:8

4957 **Masrêqâh** **మసరేకత్;** town in Edom; పుట్ 36:36

4964 **metheg** **లోకొండ్ల టుక్కె-**; short bar, usually made of metal, placed in the mouth of a horse; its ends project from the mouth of the animal and are attached to ropes or leather straps that fit over the head as the bridle; used to steer the horse; associated with control and, indirectly, with lack of wisdom; 2రాజ 19:28

4967 **M'ethûwshâ'êl** **మెతుసయేలు;** son of Mehujael; descendant of Cain; పుట్ 4:18

4968 **M'ethûwshelach** **మెతుసెల-**; son of Enoch; descendant of Seth; పుట్ 5:21

4982 **Matt'nay** **మత్తెనయ-**; priest; after exile; ఎజ్ 10:33

5011 **Nôb** **నోబు-**; town; for priests; territory of Benjamin; 1సము 21:1

5012 **nâbâ'** **వవర-**, **వల్ల-**, **హంకత-**; speak; act as a prophet; ఇసాబ్ 11:26

5018 **N'êbûwzar'âdân** **నెబుజరదాన-**; captain of the bodyguard of king Nebuchadnezzar; 2రాజ 25:8

5019 **N'êbûwkadne'ttsar** **నెబుకడెనెజర-**; king of Babylon (variant of Nebuchadnezzar); 2రాజ 24:1

5022 **Nâbôwth** **నాబోత-**; man; from Jezreel; time of king Ahab; 1రాజ 21:2

5025 **Nôbach** **నోబా-**; town; Moab; ఇసాబ్ 32:42

5028 **N'bât** **నెబాత-**; father of king Jeroboam, king of Israel; 1రాజ 11:26

5030 **nâbîy'** **నబీవక్త-**; prophet; పుట్ 20:7

5032 **N'êbâyôwth** **నెబాయోత-**; son of Ishmael; location; పుట్ 25:13

5037 **Nâbâl** **నాబల-**; first husband of Abigail, wife of David; 1సము 25:4

5039 **n'êbâlâh** **గదడ్-**, **కరబ-**, **నాదన-**; foolish actions or words; పుట్ 34:7

5045 **negeb** **నెగెవ-**, **కాల్యడ బాజ-**; desert in the south of Israel; పుట్ 12:9

5057 **nâgîyd** **ముకె-**, **అధికార-**; leader, chief; 1సము 9:16

5087 **nâdar** **మొక-**; solemnly promise to do something; పుట్ 28:20

5088 **neder** **మొక-**; a solemn promise to do something; పుట్ 28:20

5096 **Nahâlâl** **నహాలోల-**; village; territory of Zebulon; యెహో 19:15

5121 **Nâvîyth** **నాయోత-**; location; near Ramah; 1సము 19:18

5126 **Nûwn** **నూన-**; son of Elishama; father of Joshua; tribe of Ephraim; బహ్లా 33:11

5129 **Nôw'adyâh** **నోవద్ద-**; prophetess; after exile; ఎజ్ 8:33

5139 **nâzîyr** **జీవదాన-**, **రాకి-**, **నాజిర-**; consecrated person, who has devoted himself to avoid intoxicating drinks, corpses, and cutting his hair; పుట్ 49:26

5145 **nezer** **కీరిట-**, **పటి-**; circular or semi-circular ornamental headdress, usually made out of precious metals and decorated with jewels, worn by kings and priests as a symbol of authority and status; బహ్లా 29:6

5152 **Nâchôwr** **నాచోర-**; son of Terah; brother of Abraham; పుట్ 11:23

5159 **nachâlâh** **ఈన-**, **జాయ్త-**; taking possession, occupation of; possession, domain; inheritance; lot (assigned by God); పుట్ 31:14

5166 **N'chemyâh** **నెహెమ్య-**; son of Azbuk; ruler of half the district of Beth-Zur; after exile; ఎజ్ 2:2

5171 **Nachâray** **నహారయ-**; warrior; armour-bearer of Joab; time of king David; 2సము 23:37

5175 **nâchâsh** **తరస-**; long legless reptile; no eyelids or external ears; moves by wriggling or gliding; some species have a poisonous bite; symbol of lurking, unexpected danger; associated with lies, deception, and misleading teaching; పుట్ 3:1

5176 **Nâchâsh** **నాహాస-**; father of Abigail and Zeruiah; 1సము 11:1

5177 **Nachshôwn** **నయసోన-**; son of Amminadab; chief; tribe of Judah; time of Moses; బహ్లా 6:23

5199 **N'êtôphâh** **నెటోఫ-**; town; territory of Judah; ఎజ్ 2:22

5200 **N'êtôphâthîy** **నెటోపాత-**; inhabitant of Netophah; 2సము 23:28

5210 **Nîyn'vêh** **నియెవ-**; city in Mesopotamia; capital of Assyria; పుట్ 10:11

5224 **N'êkôw** **నెకో వకొ-**; king of Egypt; 2జర్గిత 35:20

5244 **n'mâlâh** **పెతె-**; small dark brown insect; Messor semirufus - Harvester ant; underground nest holds a queen ant, workers, and soldier ants that protect the nest; ant is capable of carrying many times its own weight; symbol of diligence and hard work; సుబుత్ 6:6

5250 **Nimshîy** **నిమ్షి-**; grandfather of Jehu, king of Israel; 1రాజ 19:16

5262 **neçek** **ఉన్నల్ అర్చన-**, **వారి-**; libation, drink-offering; పుట్ 35:14

5268 **Niçrôk** **నిస్రొక-**; god; Assyria; 2రాజ 19:37

5270 **Nô'âh** **నోయ-**; daughter of Zelophehad; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33

5281 **No'ômîy** **నయొమి-**; wife of Elimelech; రూతు 1:2

5298 **Nepheg** **నెఫెగ-**; son of David; tribe of Judah; బహ్లా 6:21

5300 **N'phûwsh'êçîym** **నెఫుషీసిమ-**; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:50

5303 **n'phîyl** **నఫీల-**; giants?; పుట్ 6:4

5305 **Nâphîysh** **నాఫీషు;** son of Ishmael; people; పుట్ 25:15

5306 **nôphek** **పద్మరాగమ్;** (semi-)precious stone with a blue color, possibly turquoise; బహ్లా 28:18

5318 **נֶפְתָּוָח** Nephtôwach **నెప్తొవఱ**–; location; territory of Judah, Benjamin; యెహో 15:9

5320 **נַפְתּוּחִימ** Naphtuchiym **నప్తియిల్**–; people; descendants of Mizraim; పుట్ 10:13

5321 **נַפְתָּלִי** Naphtâlîy **నప్తాలి**–; son of Jacob; founder of tribe of Naphtali; పుట్ 30:8

5335 **נִטְיָאֵךְ** n'ṭsiyach **నెటియహ**–; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:54

5352 **נִקְיָא** nîqâh **సిక్య కియ్య**–; pronounce innocent; to let go unpunished; పుట్ 24:8

5353 **נֶגְדָה** Nêqôwdâ **నెగ్ద**–; family head; after exile; ఎజ్ 2:48

5369 **נֵר** Nêr **నేర**–; grandfather of king Saul; father of Abner; tribe of Benjamin; 1సము 14:50

5404 **נֶשֶׁךְ** neshêr **గంద**–, **మల్-సుడుమ**–; refers both to particular bird (Gyps fulvus – Griffon vulture, largest bird of prey) and general class of birds (large birds of prey); keen eyesight; associated with large size and great strength, ability to fly great distances at high speed; symbol of protection, metaphor for God, but also symbol for death in battle; unclean, not to be eaten; బ్రహ్ 19:4

5417 **נָתָן** Nāthan'êl **నెతనేల**–; various men; after exile; ఇసాబ్ 1:8

5434 **נֹחַשׁ** Nôḥâ **నెబ**–; son of Cush; descendant of Ham; పుట్ 10:7

5444 **קִיבְכָי** Qibb'kay **సిబెకయ**–; from Hushah; warrior; time of king David; 2సము 21:18

5454 **צַבְתָּא** Çabtâ **సబ్తల**–; son of Cush; descendant of Ham; పుట్ 10:7

5455 **צַבְתְּכָא** Çabt'kâ **సబ్తకల్**–; son of Cush; descendant of Ham; పుట్ 10:7

5467 **דָּדֹם** Dôdm **సాదొమ**–; town, destroyed along with Gomorrah; పుట్ 10:19

5479 **צֹדַתַּי** Çôwtay **సొటయ**–; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ 2:55

5488 **פֻּמְפֻּז** Pûmwp **డెంగల్ జాడితగ**; prob. species of cattail, a reed-like plant; grows in water, up to 3 m high; fuzzy brown seed head becomes fluffy and blows away in the wind; Typha genus; used for baskets and mats; roots are edible; బ్రహ్ 2:3

5511 **צִיחֹון** Çiychôwn **సిహొన**–; king of Amorites; ఇసాబ్ 21:21

5513 **צִינִי** Çîynîy **సినియల్**–; descendant of Canaan; పుట్ 10:17

5514 **צִינַי** Çîynay **సినాయ**–; mountain, desert; బ్రహ్ 16:1

5516 **צִינְרָא** Çîyç'râ **సిసెర**–; head of a family of temple servants; after exile; నాయ్ 4:2

5545 **צֶלַח** Çâlach **మాపి**–; grant pardon for an offense; బ్రహ్ 34:9

5548 **צַלְכָּה** Çalkâh **సల**–; town; Bashan; రెండ 3:10

5554 **צֵלָא** Çela **సల**–; town; Edom; 2రాజ 14:7

5570 **צִנְאָה** Çînâ'âh **సెనాయ**; location; ఎజ్ 2:35

5571 **בֶּת־הֹרֹן** Bêth-hôrôn **సన్వల**–; man from Beth-Horon; సెమె 2:10

5572 **צִנְהָ** Çîneh **సాడెల**–; perhaps Cassia senna (senna bush), hawthorn bush (has red fruit), acacia (has a red-flowered parasite), or Colutea istria (has bright yellow flowers); or perhaps generic word for shrub; బ్రహ్ 3:2

5574 **צִנְוִיָּא** Çînwî'âh **హాసెన్**–; father of Judah; tribe of Benjamin; 1జెర్త 9:7

5576 **צַנְחֶרֶיב** Çanchêryb **సన్హెరిబ**–; king of Assyria (704–681); 2రాజ 18:13

5601 **צַפְּפִיר** Çappîyr **సీలమని**–; (semi-)precious stone with a deep blue color, possibly sapphire; బ్రహ్ 24:10

5617 **פָּרְוַיִּם** Ç'pharvayim **సెఫర్వయిమ**–; town; conquered by king of Assyria; 2రాజ 17:24

5618 **צֹפְרֶת** Çôphereth **సాపెరెత్**–; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ 2:55

5624 **צֶרֶד** Çered **సెరెడు**; son of Zebulun; పుట్ 46:14

5631 **צָרִיף** Çârîyç **అడికార**–, **సెమ్**–, **హిజ్**–; official in the Egyptian, Assyrian, or Babylonian court; in Est and Dan, probably a

castrated man, but with an emphasis on the role of court functionary; in Isa 56, a castrated man; పుట్ 37:36

5653 **אַבְדָּא** 'Abdâ **అబ్ద**–; son of Shammua (Shemaiah); Levite; after exile; 1రాజ 4:6

5654 **עֹבֵד** 'Ôbêd **ఐదొమ్ ఒబెద్-యేదొమ్**–; gatekeeper; 2సము 6:10

5656 **עֲבֹדָה** 'Ābôdâh **సేవ, కామ, చాకిరి**–; work, labor, service; పుట్ 29:27

5677 **עֲבֵר** 'Ēbêr **యేబెర**–; priest; after exile; పుట్ 10:21

5680 **עֲבֵרִי** 'Ibrîy **హెబ్రి**–; descendant of Eber; పుట్ 14:13

5695 **עֵגֶל** 'êgel **కురత మూర్తి, పడ్డనంగ్ మూర్తి**–; idol in the shape of a calf; cast with metal; బ్రహ్ 32:4

5698 **עִגְלָה** 'Eglâh **యెగ్లన**–; wife of David; 2సము 3:5

5699 **עֲגָלָה** 'Āgâlâh **కామ**–; two or four-wheeled vehicle; made of wood; pulled by oxen, donkeys, or horses; used for travel or the transport of loads; పుట్ 45:19

5711 **עֲדָה** 'Ādâh **అడ**–; wife of Esau; పుట్ 4:19

5712 **עֲדָה** 'êdâh **సమిర, మీర, సమాజ**–; gathering, congregation, band; బ్రహ్ 12:3

5714 **עֲדָוִים** 'Ēddôw **ఇద్దొ**–; various men; tribe of Levi; 1రాజ 4:14

5715 **עֵדוּת** 'êdûwth **వియమ- (rule), అగ**–; witness, testimony, command; బ్రహ్ 16:34

5720 **עֲדִינ** 'Ādîyn **అదిన**–; family head; after exile; ఎజ్ 2:15

5725 **עֲדֻלָּם** 'Ādullâm **అదులమ**–; location; యెహో 12:15

5729 **עֵדֶן** 'Eden **యేడెన**–; region; Assyria; 2రాజ 19:12

5733 **אַדְנָא** 'Adnâ **అద్నా**–; priest; family head; tribe of Levi; time of Joiakim; ఎజ్ 10:30

5739 **עֵדֶר** 'êder **గొరె మంద, మంద**–; a group of domestic animals that are kept together for tending; usually sheep, goats, cattle; పుట్ 29:2

5741 **אַדְרִיָּא** 'Adrîy'êl **అద్రియేల**–; man from Abel-Meholah; husband of Merab, daughter of king Saul; 1సము 18:19

5742 **עֲדָשׁ** 'Ādâsh **సేంగంగ**–; type of legume; Lens culinaris; from low-branched plant with a weak stem; flowers develop into a short pod with only one seed inside, about the size of a small pea, one type of which is reddish brown; typically used in soups and stews; పుట్ 25:34

5747 **עֹוֶג** 'Ôwg **వోగ**–; king of Bashan; ఇసాబ్ 21:33

5755 **עִוְרָה** 'Ivrâh **ఇవ్వు**–; town; conquered by king of Assyria; 2రాజ 17:24

5762 **עֲוִיֶּת** 'Āvîyth **అవితు**; town in Edom; పుట్ 36:35

5771 **עֲוֹן** 'āvôn **పాప, సిక్య, గల్తి, కమ**–; transgression, sin; guilt (caused by sin); punishment (for guilt); పుట్ 4:13

5775 **עֹוֶפ** 'ôwph **పిట, పిట-పురడ, జిప్సన్, నరిపలిక్, పారొడ, పిటంగ్**; generic word for birds that fly; పుట్ 1:21

5795 **עִז** 'êz **పాల్ హెరె, హెరె**–; smaller domesticated four-footed animal with hooves; Capra family; source of meat, milk, hides, hair, and horns; associated with demons; పుట్ 15:9

5803 **אַזְגָּא** 'Azgâd **అజ్గాడు**–; family head; after exile; ఎజ్ 2:12

5804 **אַזְזָה** 'Azzâh **అయ్య**–; town; territory of Ephraim; పుట్ 10:19

5813 **עֲזִי** 'Uzzîy **ఉజి**; various men; tribe of Levi; after exile; 1జెర్త 6:5

5816 **אַזְזִיָּא** 'Uzzîy'êl **ఉజియే**–; son of Harhaiah; goldsmith; after exile; బ్రహ్ 6:18

5820 **אַזְמָוֶת** 'Azmâveth **అజ్మవెత్**–; location; territory of Benjamin; 2సము 23:31

5825 **אַזְעָקָה** 'Āzêqâh **అజేక**–; town; territory of Judah; యెహో 10:10

5829 **עֶזֶר** 'Êzer **యేజెర**–; Levite; after exile; 1జెర్త 4:4

5830 **עֶזְרָא** 'Ezrâ **యెజ్రా**–; son of Seraiah; priest; after exile; ఎజ్ 7:1

5832 **אַזָּרְאֵל** 'Āzar'êl **అజరేల**–; priest; after exile; 1జెర్త 12:6

5841 **אַזְזָתִי** 'Azzâthîy **గాజ, వాలిర**–; inhabitant of Gaza, town in Philistia; యెహో 13:3

5850 **עֲתָרָה** 'Ātârâh **కేరిల, వోర**–; circular or semi-circular ornamental headdress, usually made out of precious metals and decorated with jewels, worn by kings, priests, and officials

- as a symbol of authority and status; also given to women by their suitors to win their affection; 2సము 12:30
- 5853 אֶרְוַת 'Atrôwth 'Addâr ఆతరోత్-అదార-; location; territory of Ephraim, Benjamin; యెహో 16:5
- 5859 יִדְוֶן 'Iyôwn ఈయొన్-; town; territory of Naphtali; 1రాజు 15:20
- 5864 יִלְיִם 'Ilyîm లిమ్; village; territory of Judah; ఇసాబ్ 33:45
- 5871 אֵינ 'Ayin ఆయిన్; town; territory of Simeon; ఇసాబ్ 34:11
- 5872 גֵּדְיָ 'Eyn Gedîy యెన్-గేది-; town; territory of Judah; యెహో 15:62
- 5873 גַּנְנִימ 'Eyn Gannîym యెన్-గనిమ-; town; for Levites; territory of Issachar; యెహో 15:34
- 5874 דֹּרַמָּן 'Eyn-Dô'r యెన్దొర-; town; territory of Manasseh; యెహో 17:11
- 5879 עֵינַיִם 'Eynayim యేనయిమ్; town; territory of Judah; పుట్ 38:21
- 5883 רֹגֶל 'Eyn Rôgêl యెన్-రోగెల్-; location; territory of Judah, Benjamin; యెహో 15:7
- 5885 שֶׁמֶשׁ 'Eyn Shemesh యెన్-షెమెష్-; location; territory of Judah, Benjamin; యెహో 15:7
- 5896 יִרְאָה 'Iyrâ ఈర-; Ithrite; warrior; time of king David; 2సము 20:26
- 5897 יִרְאֵד 'Iyrâd ఈరదు; son of Enoch; descendant of Cain; పుట్ 4:18
- 5902 יִרְאָם 'Iyrâm ఈరాము; chief of Edom; పుట్ 36:43
- 5909 אֲבָבָר 'akbâr యెల్ల-; గూసి-; generic word for small rodent, including mouse, vole, gerbil, rat; unclean, not to be eaten; కడొడ 11:29
- 5911 אֲכֹוֶר 'Ākôwr ఆకొర-; valley; territory of Judah; near Jericho; యెహో 7:24
- 5912 אֶכָּן 'Ākân ఆక-; son of Carmi; tribe of Judah; యెహో 7:1
- 5915 אֲכָזָה 'Akâzh ఆక్స-; daughter of Caleb; యెహో 15:16
- 5923 עֹלֶב 'ôl జావ-; bar or frame, made of wood, used to join two draft animals at the neck so that they can work together effectively in pulling a plow, threshing board, harrow, or wagon; often used in a figurative sense to denote oppression; పుట్ 27:40
- 5933 אֲלֻוָּה 'Alvâh అల్వుల్; chief of Edom; పుట్ 36:40
- 5941 אֵלִי 'Ēlîy యేలి-; priest; time of Samuel; 1సము 1:3
- 5983 אַמְמוֹנ 'Ammôwn అమొని-; son of Lot; Ben-Ammi; people, land; పుట్ 19:38
- 5984 אַמְמוֹנִי 'Ammôwnîy అమ-; descendant of Ammon; రెండ 2:20
- 5987 אַמְוִק 'Āmôwq అమొక్-; priest; after exile; నెహె 12:7
- 6002 אַמְאֵלֶק 'Āmâlêq అమలెక్-; descendant of Esau; పుట్ 36:12
- 6003 אַמְאֵלֶקִי 'Āmâlêqîy అమలెక్యు-; descendant of Amalek, son of Esau; పుట్ 14:7
- 6017 אַמֹרָה 'Āmôrâh గొమొర-; town, destroyed along with Sodom; పుట్ 10:19
- 6024 אַנָּב 'Ānâb అనబ-; town; territory of Judah; యెహో 11:21
- 6035 אֲנָב 'ânâv గరిబ-; సాదు-; కమి-సాన-; poor, humble, meek; before God; ఇసాబ్ 12:3
- 6042 אֲנִי 'Unnîy ఉని-; Levite; after exile; 1జెర్ 15:18
- 6043 אֲנָיָה 'Ānâyâh అనయ-; chief; after exile; నెహె 8:4
- 6047 אֲנָמִימ 'Ānâmiym అనమియుల్; people; descendants of Mizraim; పుట్ 10:13
- 6055 אֲנָנְיָה 'Ānanyâh అననియ-; location; నెహె 3:23
- 6061 אֲנָק 'Ānâq అనక-; giant; ancestor of race of giants; గొల్ 1-; ఇసాబ్ 13:22
- 6062 אֲנָקִי 'Ānâqîy అనక-; (pl.) descendants of Anak, giant; రెండ 1:28
- 6068 אֲנָתְוֶת 'Ānâthôwth అనతోత్-; man; after exile; యెహో 21:18
- 6069 אֲנָתְוִת 'Ānâthîy అనతోత్-; inhabitant of Anatoth; 2సము 23:27
- 6098 אֶצְהָר 'êtsâh సూచన- (advice/counsel), పిలన-, సోంచ్-విచర్-; counsel, advice, plan; రెండ 32:28
- 6100 אֶצְוֶן 'Etsyôwn Geber ఎసాన్-గజెర-; town; Gulf of Aqaba; ఇసాబ్ 33:35
- 6107 אֶתְסֵם 'Etsem యెజెమ-; town; territory of Simeon; యెహో 15:29
- 6111 אֶתְסֹוֶן 'Atsmôwn అసొన్-; village; territory of in Judah; ఇసాబ్ 34:4
- 6126 אַקְוֹב 'Aqqûwb ఆకుబ-; Levite; after exile; 1జెర్ 3:24
- 6137 אַקְרָב 'aqrâb మివ-; terrestrial arachnid (eight-legged) with pincers and a poisonous sting at the end of its jointed tail, which it can hold curved over the back; grows to about 13 cm long; associated with harsh, inhospitable living conditions; రెండ 8:15
- 6138 אֶקְרֹוֹן 'Eqrôwn యెక్రాన్-; town in Philistia; యెహో 13:3
- 6139 אֶקְרֹוֹנִי 'Eqrôwnîy యెక్రాన్-; inhabitant of Ekron; యెహో 13:3
- 6142 אִקְקֶשׁ 'Iqqêsh ఇకేష్-; father of Ira, from Tekoa, warrior, time of king David; 2సము 23:26
- 6158 עֲרֵב 'ôrêb కాక-; large black bird with thick strong beak, and fairly short legs; highly intelligent; Corvus family; unclean, not to be eaten; associated with death; symbol of devastation resulting from war; పుట్ 8:7
- 6160 אֶרְבָּא 'ārâbâh వయ్యన్ బొమి-; dry desert land; ఇసాబ్ 22:1
- 6164 אֶרְבָּתִּי 'Arbâthîy అర-; inhabitant of Beth-Arabah; 2సము 23:31
- 6175 אִרְוֹם 'ârûwm టకీ కియ్యల్-; కపట-; pertaining to being crafty, prudent, cunning; పుట్ 3:1
- 6177 אֶרְוֶר 'Ārôw'êr అరొయేర-; town; territory of Ammon; ఇసాబ్ 32:34
- 6179 גָּד 'Ērîy యెరీ-; son of Gad; పుట్ 46:16
- 6184 אִרְיָט 'ârîyts బీకుబ-; అద్భూట-; mighty, violent, ruthless; యోబు 6:23
- 6195 אֹרְמָה 'ormâh సెడ్జ బుది-; కపట-; state of being crafty, prudent, cunning; బహి 21:14
- 6208 אֶרְקִי 'Arqîy అర్క్యుల్; descendant of Canaan; పుట్ 10:17
- 6215 אִשָּׂא 'Ēsâv యేసవు-; son of Isaac; ancestor of Edomites; పుట్ 25:26
- 6228 אֲשָׁח 'Āshân ఆసన-; town; for Levites; territory of Simeon; యెహో 15:42
- 6252 אֲשִׁתָּרֶוֶת 'Ashtârôwth అస-; అస్తరోత్; town; for Levites; territory of Manasseh; రెండ 1:4
- 6253 אֲשִׁתֹּרֶת 'Ashtôreth అస్తరోత్-; Phoenician goddess of love and fertility; 1రాజు 11:5
- 6260 אֲטוּד 'attûwd హెరె బోకుడ-; dominant male goat in a గొట్ట flock; associated with authority; పుట్ 31:10
- 6274 אֹתְנִי'עַל 'Othni'yêl ఒత్నియ-; son of Kenaz; first judge of Israel (1374-1334); యెహో 15:17
- 6281 אֶתֶר 'Ēther యేతెర-; town; territory of Judah, Simeon; యెహో 15:42
- 6290 פָּרָן 'Pârân పారన్-; desert; పుట్ 21:21
- 6299 פָּדָה 'pâdâh తవున-, కాబడ-; to deliver from danger or death; బహి 13:13
- 6303 פָּדוֹן 'Pâdôwn పాదొన-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ర 2:44
- 6307 פַּדְדָן 'Paddân పదన-అరమ-; location; పుట్ 25:20
- 6312 פִּוּ'אֵל 'Pûw'âh పువ్య; son of Issachar; గొట్ట 2-; పుట్ 46:13
- 6319 פְּתִי פֶה 'Pôwtîy Phera' పోతీపెర, పోతిపెర; priest of On; father of Asenath, wife of Joseph; పుట్ 41:45
- 6321 פֹּהַל 'pôwl కారి సేంగ-; collective term for seeds, often growing in pods, of the legume family; 2సము 17:28
- 6346 פֶּחָה 'pechâh గవర్నర- (lit:governor); governor of a province; 1రాజు 10:15
- 6355 פָּחַת מֹוָב 'Pachath Môw'âb పహత్-మోయబ-; family head; after exile; ఎజ్ర 2:6
- 6357 אֶפֶד 'pitdâh పువ్వరాగమ-; (semi-)precious stone of a golden yellow color, possibly topaz or chrysolite; బహి 28:17
- 6367 חֵי פִי הַחִירֹת 'Pîy ha-Chîyrôth పి-హహిర-; location along route of exodus; బహి 14:2
- 6370 אֶפְלֶשׁ 'pîylegesh ఇర్లంగ్ అడ్ వెయ్యెక-; ఇర్ల అడ్ వెయ్యె-; concubine; పుట్ 22:24
- 6373 אֶפְיֹן 'pîynôn పీనొను; chief of Edom; పుట్ 36:41
- 6380 אֶפְרַיִם 'Pôkereth Ts'bâyîym పాకెరెత్-హాజెబాయిమ-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ర 2:57
- 6396 רְעוּבֵן 'Pallûw' రెల్లు; son of Reuben; పుట్ 46:9

6406 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Paltiy **పల్తీయ**—; inhabitant of Pelet; ఇసాబ్ 13:9
 6409 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Paltiy'el **పల్తీయేల్**—; son of Laish; ఇసాబ్ 34:26
 6418 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pelek **పేలె**—; wooden weight located at the top of the spindle; used to make it steady; 2సము 3:29
 6425 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pelec **పేలె**—; contraption consisting of rod held by a cord in the middle and with pans attached to both ends; used for weighing objects; సుబుత్ 16:11
 6430 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'lishtiy **ఫిలిస్తియ**—; inhabitant of Philistia; పుట్ 10:14
 6432 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'lethiy **పెలేతియ్య**—; name of David's royal guard; 2సము 8:18
 6439 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'nūw'el **పెనువేలు**; location; Penuel; పుట్ 32:30
 6443 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pānīyn **మోనియన్**—; unknown gem, possibly pearls or corals; యోబు 28:18
 6444 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'ninnāh **పెనిన**—; wife of Elkanah; 1సము 1:2
 6449 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Piçgāh **పిస్**—; one of mountains of Abarim; ఇసాబ్ 21:20
 6453 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** peçach **పెచాచ**—; passover; passover sacrifice; బ్రహ్మ 12:11
 6454 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Pâçêach **పాసేచు**—; father of Joiada; time of Nehemiah; 1జర్నల్ 4:12
 6464 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Pā'ūw **పాయు**; location; పుట్ 36:39
 6465 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'ôwr **పెయిర**—; deity of Moab; ఇసాబ్ 23:28
 6492 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Peqach **పెకహు**—; son of Remaliah; king of Israel (740/39-732/31); 2రాజు 15:25
 6494 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'qachyāh **పెకహ్యా**—; son of Menahem; king of Israel (742/41-740/39); 2రాజు 15:22
 6499 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** par **పర**—; young male bovine; clean, used as sacrifice; associated with power and strength, but also with aggression and therefore often used to denote people who behave aggressively; పుట్ 32:15
 6505 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pered **కంచర-గాది**—; male offspring of a male donkey and a female horse (or, but less common, a male horse and a female donkey); stronger than a donkey and more resistant to diseases than horses and donkeys; infertile; usually dark brown in color; has bigger ears than the parent horse; used for riding and as pack animals; associated with a lack of understanding; 2సము 13:29
 6506 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pirdāh **కంచర గాది**—; female offspring of a male donkey and a female horse (or, but less common, a male horse and a female donkey); stronger than a donkey and more resistant to diseases than horses and donkeys; infertile; usually dark brown in color; has bigger ears than the parent horse; used for riding and as pack animals; 1రాజు 1:33
 6510 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pârāh **పర్**—; young cow, used for sacrifice; పుట్ 32:15
 6514 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'rūwdā' **పెరుద**—; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ర 2:55
 6522 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'rizziy **పెరిజ**—; people; పుట్ 13:7
 6539 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Pâraç **పరీయ**—; people, land; 2జర్నల్ 36:20
 6547 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Par'ōh **పరో**—; title of Egyptian kings; పుట్ 12:15
 6550 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** par'ōsh **చుడుసి పుర్ర**—; flea; 1సము 24:14
 6551 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Par'ōsh **పరోశ**—; family head; after exile; ఎజ్ర 2:3
 6553 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Pir'āthōwniy **పిరతోన్**—; inhabitant of Pirathon; నాయ్ 12:13
 6557 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Perets **పెరెస్**—; son of Judah; పుట్ 38:29
 6560 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Perets 'Uzza' **పెరెత్-ఉజ్జ**—; location; **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ**; 2సము 6:8
 6578 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'rāth **యెర్రేటిస్**—; river; పుట్ 2:14
 6586 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pāsha' **ఉల్ల**—; **మర్ద**—; to act in opposition to an authority or to a moral code; 1రాజు 8:50
 6588 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** peshā' **గర్తి**—; **మర్ద** **బడ**—; **పాప**—; an act of opposition to authority or to a moral code; పుట్ 31:36
 6603 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pittūwach **పిటెగ్ వాట**—; figures or characters engraved on the surface of a hard object, such as stone or metal, with a sharp tool; బ్రహ్మ 28:11
 6611 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** P'thachyāh **పెతహాయ**—; son of Meshezabel; assistant of the king; tribe of Judah; after exile; 1జర్నల్ 24:16
 6620 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** pethen **నాయ**—; cobra; రెండ 32:33

6625 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Pathruçiy **పథ్రుసియల్క్**—; inhabitants of Pathrus, descendants of Mizraim; పుట్ 10:14
 6629 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tsō'n **తుండ్**—, **గొర**—; quantity of small domestic animals traveling and feeding together; consisting of sheep and goats; hair or wool shorn for weaving into cloth; females milked for food; may be killed and eaten for meat; used as sacrificial animals; associated with large quantities and also with God's people, who are often seen as a flock with God as their shepherd; పుట్ 4:2
 6636 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'ōbō'iy **సోబోర్**, **సెబోయిమ్**; one of the 5 cities in the plain which included Sodom and Gomorrah; పుట్ 10:19
 6648 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tseba' **రంగి-రంగుంగ్ కట్టె**—; dyed cloth of high quality; highly valued; నాయ్ 5:30
 6649 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsib'ōwn **సిబ్బోన్**—; son of Seir; పుట్ 36:2
 6650 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'ōbō'iy **జెబోయిమ్**—; location; territory of Benjamin; 1సము 13:18
 6659 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsādōwq **సాదోక్**—; various men; after exile; 2సము 8:17
 6662 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tsaddiyq **నాయ**—, **నియత్**—; just, righteous person; పుట్ 6:9
 6663 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tsādaq **నాయ**—; make righteous, pronounce just; పుట్ 38:26
 6664 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tsedeq **నియత్**—, **నాయమ్**—; right, justice; కబోడ 19:15
 6666 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** ts'dāqāh **నియత్**—, **నాయ**—; right, justice; పుట్ 15:6
 6678 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsōwbā' **సోబ**—; land; in Syria; 1సము 14:47
 6697 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tsūwr **పెర్వ బండ**—; literally: rock; hence: protector (epithet of God); బ్రహ్మ 17:6
 6717 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsīybā' **సీబ**—; servant of king Saul; 2సము 9:2
 6721 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsīydōwn **సీదోన్**—; son of Canaan; town in Phoenicia; పుట్ 10:15
 6722 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsīydōnīy **సీదోన్**—; inhabitant of Sidon; రెండ 3:9
 6726 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsīyōwn **సియోన్**—; mountain; on which the temple has been built; also used to refer to the people living there; 2సము 5:7
 6727 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsīychā' **జీహ**—; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ర 2:43
 6759 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsalmunnā' **నల్మన్**—; king of Midian; నాయ్ 8:6
 6762 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsela' **సేల**—; town; territory of Benjamin; యెహో 18:28
 6765 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'lophchād **సెలోఫహాద్**—; son of Hephher; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33
 6768 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tseleq **జెలెక్**—; Ammonite; warrior; time of king David; 2సము 23:37
 6785 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tsemer **గొర బూర**—; soft wavy undercoat of hairy animals such as sheep; used to weave a fabric from which clothing was made; associated with whiteness, purity, and softness; కబోడ 13:47
 6786 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'māriy **సెమరియల్క్**—; descendant of Canaan; పుట్ 10:18
 6787 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'mārayim **సెమరయిమ్**; town; territory of Benjamin; యెహో 18:22
 6790 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsin **సీన్**—; location; Negeb; ఇసాబ్ 13:21
 6815 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsa'anannīym **జయననిమ్**—; location; territory of Naphtali; యెహో 19:33
 6820 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsō'ar **సోయర**—; one of the 5 cities in the plain which included Sodom and Gomorrah; in the south of Jericho Valley; on south bank of Wadi-Zered in Edomite territory; పుట్ 13:10
 6833 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** tsippōwr **కొట్ట**, **పిటి**—; general term for a small bird about the size of a sparrow; పుట్ 7:14
 6834 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsippōwr **సిపార**—; father of Balak, king of Moab; ఇసాబ్ 22:2
 6846 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'phanyāh **జెఫన్**—; priest; tribe of Levi; time of Zedekiah; 2రాజు 25:18
 6855 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsippōrāh **సిపార**; wife of Moses; బ్రహ్మ 2:21
 6860 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsiqlag **సిక్లగ**—; location; territory of Simeon; యెహో 15:31
 6865 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Tsōr **తుారు**—; town; Phoenicia; యెహో 19:29
 6868 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'rêdāh **జెరెద**—; town; territory of Ephraim; 1రాజు 11:26
 6870 **ᠠᠮᠤᠯᠠᠭ** Ts'rūwyāh **సెరుయ**—; daughter of Nahash; sister of David; 1సము 26:6

6876 **תְּסֹרִי** Tsôriy **తూరు-**; inhabitant of Tyre; 1రాజు 7:14
 6879 **עֲרָא** tsâra' **పెర్చ బేమరి-, సేడ్వల్ బేమరి-**; suffer from an infectious skin disease; బహి 4:6
 6880 **עֲרָא** tsîr'âh **టికూర్ పీసి-**; flying stinging insect with transparent, membrane-like wings; hornets are usually black or brown; wasps are often greenish; larger hornets can be 30–40 mm long; both have a sting that can be very painful, even dangerous; symbol for a dangerous enemy or an attacking army; బహి 23:28
 6881 **עֲרָא** Tsôr'âh **జోర-**; town; territory of Dan; యెహో 15:33
 6883 **עֲרָא** tsâr'ath **సేడ్వల్ బేమరి-, పెర్చ బేమ-, రోగి-**; an infectious skin disease; general term which probably covers diseases as psoriasis, favus, and leucoderma (Hulse); కటొడ 13:2
 6884 **עֲרָא** tsârâph **సోవార-**; goldsmith; నాయ్ 7:4
 6886 **עֲרָא** Tsâr'phath **సారఫత-**; town; Phoenicia; near Sidon; 1రాజు 17:9
 6891 **עֲרָא** Tsâr'thân **సారతాన-**; town; territory of Ephraim; యెహో 3:16
 6895 **עֲרָא** qâbab **సాపెన-**; curse; ఇసాబ్ 22:11
 6909 **עֲרָא** Qabt's'êl **కబ్తల్-**; town; territory of Judah; యెహో 15:21
 6918 **עֲרָא** qâdôwsh **పవిత్ర-, సుదుడ-, సీగ్-**; holy; బహి 19:6
 6929 **עֲרָא** Qêd'mâh **కెడమత్-**; son of Ishmael; పుట్ 25:15
 6932 **עֲרָא** Q'dêmôwth **కెడమొత్-**; town; for Levites; territory of Reuben; రెండ 2:26
 6934 **עֲרָא** Qadmîy'êl **కద్మియేల్-**; family head; Levite; after exile; ఎజె 2:40
 6938 **עֲרָא** Qêdâr **కేదారు-**; son of Ishmael; people, land; పుట్ 25:13
 6939 **עֲרָא** Qidrôwn **కిద-**; river; east of Jerusalem; 2సము 15:23
 6942 **עֲרָא** qâdash **సుదుడ-, నేమి-, పవిత్ర-**; be holy, prove oneself holy, declare holy, be consecrated; పుట్ 2:3
 6944 **עֲרָא** qôdesh **పవిత్ర-, సుదుడ-**; holy thing, holiness; బహి 3:5
 6945 **עֲרָא** qâdêsh **లంజ-**; female temple prostitute; రెండ 23:17
 6946 **עֲרָא** Qâdêsh **కాదెస్-, యేన్-మిశ్పత్-**; location; En Mishpat; పుట్ 14:7
 6947 **עֲרָא** Qâdêsh Barnêa **కాదెస్-బర్నీయ-**; location; ఇసాబ్ 32:8
 6955 **עֲרָא** Q'hâth **కహత్-**; son of Levi; పుట్ 46:11
 6956 **עֲרָא** Qôhâthîy **కహత్-**; descendant of Kohath; tribe of Levi; ఇసాబ్ 3:27
 6971 **עֲרָא** qôwph **డగ్నర్ జవ్వర-**; large primate with long tail and doglike muzzle, the size of a large dog; usually light brown in color, but older males sometimes turn gray; some large males develop a mane like a lion; they spend most of their time on the ground and eat a variety of roots, shoots, fruits, leaves, insects, and small reptiles; various subspecies of papio; brought to Israel from Tarsis; 1రాజు 10:22
 6976 **עֲרָא** Qôwts **హకోజ-**; priest; time of David; 1జెర్ 4:8
 6989 **עֲרָא** Q'ûwrâh **కెతుర-**; concubine of Abraham; పుట్ 25:1
 7014 **עֲרָא** Qayin **కయిన్-**; town; territory of Judah; పుట్ 4:2
 7015 **עֲרָא** qîynâh **దుక్వత్-, సానలిర పాటు-**; lamentation, elegy; 2సము 1:17
 7017 **עֲרָא** Qêynîy **కెయినియల్-**; people; పుట్ 15:19
 7018 **עֲרָא** Qêynân **కెయినాన్-**; son of Enosh; descendant of Seth; పుట్ 5:9
 7026 **עֲרָא** Qêyrôç **కేరోస్-**; head of a family of temple servants; after exile; ఎజె 2:44
 7027 **עֲרָא** Qiysh **కీస్-**; ancestor of Mordecai; tribe of Benjamin; 1సము 9:1
 7028 **עֲרָא** Qiyshôwn **కీసాన్-**; river; నాయ్ 4:7
 7042 **עֲרָא** Q'îlytâ' **కెలిత్-**; Levite(s); after exile; ఎజె 10:23
 7045 **עֲרָא** q'îlâlâh **సాపెన-**; curse; పుట్ 27:12
 7054 **עֲרָא** qâmâh **నిల్చి మన్నల్ పంట-**; ripe, uncut grain plants; బహి 22:6
 7065 **עֲרָא** qânâ' **సోంగ-, వెరె పటి-**; to experience a sentiment of anger or strong concern for the sake of someone else because that person does not receive the treatment they are entitled to; to experience a sentiment of anger toward someone else because that person has qualities, privileges, or possessions that one feels one should have as well; పుట్ 26:14

7068 **עֲרָא** qin'âh **జటి మాసి కియ్యల-, సోంగ-**; a feeling of anger or strong concern for the sake of someone else because that person does not receive the treatment they are entitled to; a feeling of anger toward someone else because that person has qualities, privileges, or possessions that one feels one should have as well; ఇసాబ్ 5:14
 7071 **עֲרָא** Qânâh **కాన-**; location; territory of Asher; యెహో 16:8
 7072 **עֲרָא** qannôw' **పనంద్ మన్న-**; insisting on receiving the attention and commitment that is in keeping with one's status; యెహో 24:19
 7074 **עֲרָא** Q'nizzîy **కెనెజ-**; clan; tribe of Judah; పుట్ 15:19
 7076 **עֲרָא** qinnâmôwn **దాల్మిన-**; cinnamon tree, of which the inner bark is used for the preparation of the spice cinnamon; బహి 30:23
 7080 **עֲרָא** qâçam **బవినత్-, నగున్ సూడ-**; communicate with the spirit world using a variety of means such as inspecting the liver of animals, shaking arrows, consulting teraphim, or casting lots, usually regarded as an evil practice that is to be condemned; రెండ 18:10
 7084 **עֲרָא** Q'îylâh **కెయిల-**; town; territory of Judah; యెహో 15:44
 7124 **עֲרָא** qôrê' **కర్రంజ-**; any one of three types of partridge: Alectoris graeca (rock partridge), Francolinus francolinus (black francolin), or Ammoperdix heyi (sand partridge); name means "the caller," a reference to the ringing crowing of the males, typically while standing on top of a rock; lives in small flocks called coveys, lays a great many eggs, and prefers to run when in danger, flying only when necessary; 1సము 26:20
 7134 **עֲרָא** qardôm **మర్చ-**; wooden handle with a metal blade, sharpened on one face, perpendicular to the handle; used for cutting down trees and shaping timber; నాయ్ 9:48
 7143 **עֲרָא** Qârêach **కారెహ-**; father of Johanan, army officer of Judah, time of exile; 2రాజు 25:23
 7152 **עֲרָא** Q'riyôwth **కెరియొత్-**; town; territory of Judah; యెహో 15:25
 7153 **עֲרָא** Qiryath 'Arba' **కిర్యత్-అర్బ-**; town; for Levites; territory of Judah; పుట్ 23:2
 7154 **עֲרָא** Qiryath Ba'al **కిర్యత్-బాల-**; town; territory of Judah; యెహో 15:60
 7158 **עֲרָא** Qiryath Çannâh **కిర్యత్-సెనెర-**; town; for priests; territory of Judah; యెహో 15:15
 7191 **עֲרָא** Qishyôwn **కిషియోన్-**; town; for Levites; territory of Issachar; యెహో 19:20
 7205 **עֲרָא** R'ûwbên **రూబెన్-**; son of Jacob; founder of tribe of Reuben; పుట్ 29:32
 7206 **עֲרָא** R'ûwbênîy **రూబెన్-**; member of tribe of Reuben; ఇసాబ్ 26:7
 7237 **עֲרָא** Rabbâh **రబ-**; town; territory of Judah; రెండ 3:11
 7247 **עֲרָא** Riblâh **రిబ-**; town; on the Orontes river; ఇసాబ్ 34:11
 7249 **עֲרָא** Rab-Çârîyç **ముకె అదికారి-, రబ్బారిస్-**; Title of an important political or military official in Assyria; see also రిబ్బ; 2రాజు 18:17
 7254 **עֲרָא** Reba' **రేబ-**; king of Midian; ఇసాబ్ 31:8
 7259 **עֲרָא** Ribqâh **రిబ్క-**; wife of Isaac; పుట్ 22:23
 7262 **עֲרָא** Rabshâqêh **అదికారి-**; high official in the Assyrian and Babylonian court or army; 2రాజు 18:17
 7274 **עֲרָא** Rôg'îlym **రోగిల-**; village; Gilead; 2సము 17:27
 7327 **עֲרָא** Rûwth **రూత్-**; from Moab; wife of Mahlon, son of Elimelech; రూత్ 1:4
 7340 **עֲרָא** R'chôb **రెహోబ్-**; town; for Levites; territory of Asher; ఇసాబ్ 13:21
 7342 **עֲרָא** râchâb **రాహబ-**; prostitute from Jericho; పుట్ 34:21
 7346 **עֲרָא** R'chab'âm **రెహబామ్-**; son of Solomon; king of Judah (931/30–913); 1రాజు 11:43
 7354 **עֲרָא** Râchêl **రాహెల్-**; daughter of Laban; wife of Jacob; పుట్ 29:6
 7380 **עֲרָא** Rîybay **రిబయ్-**; father of Ithai, Ittai, warrior; time of David; 2సము 23:29

8004 **షాలేమ్** Shâlêm **సాలెమ్**; town; Jerusalem; పుట్ 14:18
 8006 **షిలేమ్** Shillêm **సిల్లెమ్**; son of Naphtali; పుట్ 46:24
 8010 **షెలోమోహ్** Sh'îlômôh **సాలోమోహ్**; son of David; king of Israel; tribe of Judah; 2సము 5:14
 8014 **షల్మయే** Salmay **సల్మయే**; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:46
 8022 **షల్మన్-అశర్** Shalman'eçer **సల్మానెసర్**; Shalmaneser V; king of Assyria (726-722); 2రాజు 17:3
 8026 **షెలేఫ్** sheleph **సెలేఫు**; son of Joktan; descendant of Shem; పుట్ 10:26
 8034 **షేమ్** shêm **సీమ్**; son of Noah; పుట్ 2:11
 8051 **షమ్మయే** Shammûwâ' **సమ్మయే**; man; tribe of Levi; after exile; ఇసా 13:4
 8061 **షమ్మయే** Sh'mîydâ' **సమిద**; man; tribe of Manasseh; ఇసా 26:32
 8069 **షామీయర్** Shâmîyr **సామిర్**; town; territory of Judah; యెహో 15:48
 8081 **షెమెన్** shemen **ఎలన మర**; literally: oil tree; identification uncertain; perhaps: evergreen conifer that grows to a height of 20 m and can live as long as 150 years; related to cedar, cypress, and juniper; Pinus halepensis - Aleppo pine; one of the four special trees to be used in the Festival of Shelters, not only for shade but also for fragrant smell of the branches; పుట్ 28:18
 8087 **షెమా** Shema' **సెమ్**; priest; time of Nehemiah; 1జర్ 2:43
 8096 **షిమీయే** Shim'îy **సిమియే**; brother of David, also called Shammah, Shimeah, and Shimea; బహ్ 6:17
 8099 **షిమోనీ** Shim'ônîy **సిమియోన**; member of tribe of Simeon; ఇసా 25:14
 8100 **షిమత** Shim'ath **సిమాత**; Ammonite; mother of Jozabad, Zabad, servant of Joash, king of Judah; 2రాజు 12:21
 8111 **షోమరౌన్** Shôm'rôwn **సమరౌన్**; **సామ్**; town; 1రాజు 13:32
 8123 **షిమషౌన్** Shimshôwn **సమ్మెసన్**; son of Manoah; judge of Israel; నామ్ 13:24
 8127 **షేన్** shên **సీన్**; location; near Mizpah; పుట్ 49:12
 8152 **షిన్-ఆర్** Shin'âr **సీనర్**; region in Mesopotamia; పుట్ 10:10
 8169 **షాఅబీయమ్** Sha'albîym **సాలబిన్**; town; territory of Dan; యెహో 19:42
 8170 **షాఅబోనీ** Sha'albônîy **సయల్బన్**; inhabitant of Shaalbim, Shaalabbin; 2సము 23:32
 8184 **షోరాహ్** s'ôrâh **గొప్ప**; **యలస**; type of cultivated grass like wheat or rice; less than 1 m tall; has a single head on each stalk, with rows of kernels; Hordeum distichum or Hordeum vulgare; grain was used to make bread or beer, or for animal feed; బహ్ 9:31
 8195 **షఫోబ్** Sh'phôw **సఫో**; son of Shobal, son of of Seir; పుట్ 36:23
 8242 **సాక్** saq **తితి**; **బుయ్య**; relatively large receptacle, made out of leather or cloth, used for the storage and transportation of food and possibly other objects as well; పుట్ 37:34
 8251 **షిక్కువత్** shiqquwts **గడడ**; abomination, something detestable; usually referring to idol; రెండ 29:17
 8256 **షిక్మాహ్** shiqmâh **తోయ మర**; tree up to 10 m high with large low, spreading branches; Ficus sycomorus; fruit is edible but not as juicy or sweet as the more common variety of fig; fruit grows in bunches on the trunk and branches of the tree rather than among the leaves; image of something plentiful; 1రాజు 10:27
 8269 **సార్** sar **బగవంతన దలమెర్** **కమండర్**; **అదికార్**; supernatural being of high status; sometimes denoting God Himself; పుట్ 12:15
 8274 **షేరేబయ్యాహ్** Shêrêb'yâh **సెరెబ**; Levite; after exile; ఎజ్ 8:18
 8283 **సారాహ్** Sârâh **సార**; wife of Abraham; పుట్ 17:15
 8294 **సెరెచ** Serach **సెరెచ**; daughter of Asher; పుట్ 46:17
 8297 **సారయ్** Sâray **సారయ**; wife of Abraham; పుట్ 11:30
 8301 **సారీయ్** Sâriyd **సారిద్**; location; territory of Zebulun; యెహో 19:10
 8325 **షారార్** Shârar **సారర్**; father of Ahiam, warrior, time of king David; 1రాజు -1; 2సము 23:33
 8344 **షేషయ్** Shêshay **సేషయ**; giant; descendant of Anak; ఇసా 13:22
 8352 **షేథ** Shêth **సేతు**; son of Adam; పుట్ 4:25

8384 **తేఎన్** t'ên **అంజారి**; grows 5-8 m high; round crown and very deep roots; Ficus carica; fruit is about the size of a hen's egg and can be green, yellow, purple, or brown depending on the type, and is sweet and soft; image of peace and happiness in Israel was "every man under his vine and under his fig tree; పుట్ 3:7
 8394 **తాబౌవన్** tâbûwn **గియన్**; the act or faculty of understanding; బహ్ 31:3
 8396 **తాబౌర్** Tâbôwr **తాబౌర్**; mountain; territory of Naphtali; యెహో 19:22
 8402 **తిబనీ** Tibnîy **తిబ్నీ**; son of Ginath; king of Israel (885/84-880); 1రాజు 16:21
 8412 **తాద్మోర్** Tadmôr **తద్మోర్**; town; between Damascus and Euphrates; 1రాజు 9:18
 8422 **తువబాల్** Tûwbal **తుబాల్**; son of Japheth; పుట్ 10:2
 8423 **తువబాల్ కైన్** Tûwbal Qayin **తుబల్కైన్**; son of Lamech; descendant of Cain; పుట్ 4:22
 8425 **తోవగార్మాహ్** Tôwgarmâh **తోగర్మ**; son of Gomer; descendant of Japheth; పుట్ 10:3
 8426 **తోవదాహ్** tôwdâh **డగర్-పాన్**; **దనెవాడ్**; a public profession of thanks for what God has done; a praise choir; a temple offering to give thanks; కడ 7:12
 8439 **తోవ్లా** Tôwlâ' **తోల**; judge of Israel (1126-1103); పుట్ 46:13
 8441 **తోవేబాహ్** tôw'êbah **వికరమ్**; **గడడ**; **కరబ**; **బే-సుదుడ**; horror, abomination; పుట్ 43:32
 8467 **తేచిన్నాహ్** t'chinnâh **ఎనంతి**; effort to try to win a favorable attitude from someone else by approaching that person in a very humble way; యెహో 11:20
 8472 **తాచెన్-ఎయి** Tachp'ênêy **తహపనేస**; queen of Egypt; time of king Solomon; 1రాజు 11:19
 8485 **తేయ్మా** Têymâ' **తేమల్**; son of Ishmael; people, land; పుట్ 25:15
 8489 **తేయ్మానీ** Têymânîy **తేమని**; descendant or inhabitant of Teman; పుట్ 36:34
 8494 **తియ్రా** Tîyrâc **తిరసు**; son of Japheth; పుట్ 10:2
 8500 **తుక్కియ్** tukkiy **కోసె**; relatively small, long-tailed monkey; gray fur with a greenish or bluish tinge; mainly vegetarian, eating fruit and young leaves with occasional insects and spiders; spends most of its time in trees, but also forages for grass seeds and fallen fruit on the ground; Guenon; kept as pet; brought to Israel from Tarsis; 1రాజు 10:22
 8515 **తలసార్** T'la'ssar **తలసార్**; land; conquered by king of Assyria; 2రాజు 19:12
 8521 **తేల్ చార్షా** Têl Charshâ' **టెల్-చార్స**; location; ఎజ్ 2:59
 8526 **తలమయ్** Talmay **తల్మయి**; king of Geshur; ఇసా 13:22
 8528 **తేల్ మెలెచ** Têl Melach **టెల్-మెలెచ**; location; ఎజ్ 2:59
 8547 **తెమాచ** Temach **తెమచ**; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:53
 8549 **తామీయమ్** tâmîym **పాస్యన్** **బత**; **సాంతి**; **పాన్**; complete, blameless, right, peaceful; integrity; పుట్ 6:9
 8552 **తామమ్** tâmam **చిత్కె**; **బే-కమ్**; **కీట్కె**; be complete, consumed (qal); show oneself to be perfect (hith.); to terminate, complete (hiph.); పుట్ 47:15
 8553 **తిమ్నాహ్** Timnâh **తిమ్న**; town; territory of Dan; పుట్ 38:13
 8558 **తామార్** tâmâr **కజార్**; flowering plant species in the palm family Arecaceae; grows to 10-20 m tall; cluster of large leaves at top; Phoenix dactylifera - date palm; cultivated for its edible sweet fruit, about the size of a human thumb; symbol of elegance and grace; palm branch is symbol of peace and also victory; బహ్ 15:27
 8559 **తామార్** Tâmâr **తద్మోర్**; town; territory of Judah; పుట్ 38:6
 8560 **తోమర్** tômer **కజార్ మర**; **గొప్ప** -1; నామ్ 4:5
 8573 **తుఫ్ఫాహ్** t'ûwphâh **పాకె-హిత్** **తిరుస**; wave-offering; బహ్ 29:24

8576 తాన్చుమెత్ Tanchumeth తన్నుమెత్-; father of Seraiah, army officer of Judah, time of exile; 2రాజు 25:23
 8590 తా'అనాక్ Ta'ānāk తానక-; town; territory of Manasseh; యెహో 12:21
 8593 తార్ తయ్-; తోపుర్క-; case or bag about the size and shape of a sword; made of leather, cloth, metal, or wood; attached to a circular strap or belt that could be hung over the shoulder or tied around the waist; used to cover and to carry a sword; ఇసాబ్ 6:5
 8607 తిఫ్చాచ Tiphçach తిప్పూ-; town; territory of Manasseh; 1రాజు 4:24
 8612 తోఫెత్ Tōpheth తోపెత్-; location; in the valley of the sons of Hinnom; 2రాజు 23:10
 8620 తోవోవా T'qōwā తోవ-; town; Judah; 2సము 14:2
 8621 తోవోయ్ T'qōw'īy తోవ-; inhabitant of Tekoa; 2సము 14:4
 8640 తిర్హాకాద్ Tirhâqâh తిర్క-; king of Ethiopia; 2రాజు 19:9

8641 తిర్వూమాహ t'rwūmâh అర్చన-; దాన-; offering, contribution; ఐష్రా 25:2
 8646 తెరాచ Terach తెరహ-; son of Nahor; descendant of Shem; father of Abraham; పుట్ 11:25
 8655 తిర్ఫియిమ్ t'ráphīym రోతంగ్ పేన-; set of one of more figurines representing a god; used for divination and worship; పుట్ 31:19
 8656 తిర్తసాహ Tirtsâh తిర-; town; territory of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33
 8657 తెరెష్ Teresh తెరెస-; eunuch; servant of Ahasuerus; ఎస్థర్ 2:21
 8659 తార్శియిష్ Tarshīyish తార్శిస-; adviser to Ahasuerus; పుట్ 10:4
 8661 తార్తాన్ Tartân కమండర-; అధికార-; person with an extremely high position in the Assyrian kingdom; 2రాజు 18:17
 8664 తిశబీయ్ Tishbīy తిస-; inhabitant of Tishbe; 1రాజు 17:1
 8668 తిశ్శూవాహ t'shūw'âh బచ-; salvation; నాయ్ 15:18

Greek Words

2 Ἀαρὼν Aarōn అహరోన-; the elder brother of Moses and Israel's first high priest; లూకా 1:5
 5 Ἀββᾶ Abbâ బాబ-; (title for God; literally: father) one who combines aspects of supernatural authority and care for his people; మార్క్ 14:36
 6 Ἄβελ Ábel హేబెల-; the second son of Adam and Eve and the brother of Cain; మత్త 23:35
 7 Ἀβιά Abiá అబియ-; a founder of a class of priests; మత్త 1:7
 10 Ἀβιοὺδ Abioud్ అబిహూద్-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:13
 11 Ἀβραάμ Abraām అబ్రాహామ-; the patriarch of the Israelite nation and father of the faithful; మత్త 1:1
 12 Ἄβυσσος ábyssos డోహ్-; a location of the dead and a place where the Devil is kept, the abode of the beast as the antichrist, and of Abaddon, as the angel of the underworld; లూకా 8:31
 13 Ἄγαθος Ágathos అగబ-; a Christian prophet from Judea; అపొ 11:28
 14 ἀγαθοεργέω agathoergéō చొకొట-; to engage in doing what is good; అపొ 14:17
 15 ἀγαθοποιέω agathopoiéō చొకొట- (good); to engage in doing what is good; లూకా 6:9
 18 ἀγαθός agathós చొకొట- (good), దయ-; మదత- (help), సేవ- (serve), పుణ్యవంతుల- (righteous/good person), దయ; positive moral qualities of the most general nature; మత్త 5:45
 25 ἀγαπάω agapáo లాడ్- (as in an older person loving a younger person, no sexual connotations), పెర్క- (general term, no sexual connotations, HND), పసండ్-; to have love for someone or something, based on sincere appreciation and high regard; మత్త 5:43
 26 ἀγάπη agápē నాల్వీర జేపున్- (literally meal/feast of the four people but used for a community feast), జేపున- (meal/feast); a special type of communal meal having particular significance for early Christians as an expression of their mutual affection and concern; మత్త 24:12
 27 ἀγαπητός agapētós లాడ్- (as in an older person loving a younger person, no sexual connotations. Can be used as dear/beloved, I□□nūr), పెర్క- (general term, no sexual connotations, HIN prem); pertaining to one who or that which is loved; మత్త 3:17
 32 ἄγγελος ángelos దూత- (angel, literally means messenger, HIN, TEL); a supernatural being that attends upon or serves as a messenger of a superior supernatural entity; మత్త 1:20
 38 ἁγιασμός hagiasmós హుచ్చి (hand over), సుదుడ్-; పవిత్ర; dedication to the service of and to loyalty to a deity; రోమ 6:19
 40 ἅγιος hágios పవిత్ర జాగ-; the interior (either the outer or the inner of the two rooms) of the sanctuary of the Jerusalem Temple

or of the earlier tabernacle or of a corresponding spiritual holy place, perhaps regarded as being in heaven; మత్త 1:18
 42 ἁγιοσύνη hagiōsýnē పవిత్ర-; సుదుడ్-; the quality of holiness as an expression of the divine in contrast with the human; రోమ 1:4
 45 ἄγκυρα ánkýra లంగర్-; a heavy object attached to a boat by a rope or chain and dropped to the bottom of a body of water in order to prevent or restrict the movement of the boat; అపొ 27:29
 47 ἁγνεῖα hagneía పవిత్ర-; the quality of moral purity; 1తిమొ 4:12
 48 ἁγνίζω hagnízō సుదుడ- (ritually clean), పవిత్ర- (holy, HIN, TEL); to purify and cleanse ritually and thus acquire a state of ritual acceptability; యోహా 11:55
 53 ἁγνός hagnós సుదుడ- (ritually clean), పవిత్ర- (holy, HIN, TEL); pertaining to being without moral defect or blemish and hence pure; 2కొర 7:11
 54 ἁγνότης hagnótēs సతిపురుష-; the quality of moral purity; 2కొర 6:6
 59 ἀγοράζω agorázō సుటి కియ-; literally: to buy for a price; hence: to cause the release or freedom of someone by a means which proves costly to the individual causing the release; మత్త 13:44
 60 ἀγοραῖος agoraíos కమరింగ-; a place or social institution that involves a person being brought before a judge to determine that person's guilt or innocence in a matter; అపొ 17:5
 65 ἀγριέλαιος agriélaios ఒలివ మర-; a tree regarded by some (though probably wrongly) as the ancestor of the domestic olive tree; smaller, produces smaller fruit with less oil than domestic variety; Olea europaea sylvestris; రోమ 11:17
 67 Ἀγρίππας Agrippas అగ్రిప-; Herod Agrippa II, the son of Herod Agrippa I; అపొ 25:13
 76 Ἀδάμ Adám అదమ-; ancestor of the human race; లూకా 3:38
 79 ἀδελφὴ adelphē సీల- (younger sister), తక- (older sister), బాయ- (generic word for UNRELATED female 'sister'); literally: a female having the same father and mother as the reference person; hence also: fellow believer in Christ; మత్త 12:50
 80 ἀδελφός adelphós తాద- (older brother), తమ- (younger brother), బక్- (believer, devotee/follower/worshipper), దుస్సుర- (others), రోమర్- (people), దాద- (generic form of address "brother", not necessarily a relative. Can be used to address someone if you don't know their name.), నమ్మర- (believing ones), దాదలిర్-బాయిక్- (brothers-and-sisters); a close associate of a group of persons having a well-defined membership (in the NT, fellow believers in Christ); మత్త 1:2
 81 ἀδελφότης adelphótēs తాదల్-తమున యెకి-; an association of persons having a strong sense of unity; 1పేతు 2:17

- 86 ἡδῆς háidēs **పాతడ-**, **సాన రోకమ-**; a place or abode of the dead, including both the righteous and the unrighteous (in most contexts ἡδῆς[a] is equivalent to the Hebrew term Sheol); మత్త 11:23
- 91 ἀδικέω adikéō **తవ్-** (**wrong**), **వాయుట-** (**bad**), **నుక్కున-** (**harm/hurt**), **నోసుర-** (**injure**); to do that which is unjust or unrighteous; to mistreat by acting unjustly toward someone; మత్త 20:13
- 92 ἀδικεῖν adikēma **గల్లి-**; what is done in an unrighteous or unjust manner; అపొ 18:14
- 93 ἀδικία adikía **కరబ-** (**generic word for bad, brwd from HIN**), **కరెబ-** (**wicked**), **బగడ్-నియత-** (**unrighteous**); an activity which is unjust; లూక 13:27
- 94 ἄδικος ádikos **దుసుర-**, **బక్కి కీయ-**, **నమకమ్మ, బగడ్-నియత-, కరెబలిర్**; a person who is not a member of the Christian community and by implication possibly unjust or not in a right relation with God; మత్త 5:45
- 105 αἰετός aetós **రాయలిక-**; generic word for a large bird of prey; genus Aquila, but may include others, esp. vulture; మత్త 24:28
- 111 ἀθέμιτος athémitos **కరెబ-**, **బే-సుదుడ్-**, **అవనిత-**; pertaining to being bad and disgusting on the basis of not being allowed; అపొ 10:28
- 116 Ἀθῆναι Athēnai **యేతెన్స్-**; a principal city of Greece; అపొ 17:15
- 124 Αἰγύπτιος Aigyptios **ఈజిప్ట్-**; a person who is a native of Egypt; అపొ 7:22
- 125 Αἴγυπτος Aígyptos **ఈజిప్ట్-**; Egypt; మత్త 2:14
- 126 αἰδιος áidios **బస్కెట-** (**forever/always/eternal**), **సదా-** (**forever, HIN**); pertaining to an unlimited duration of time; రొమ 1:20
- 128 Αἰθίοψ Aithíops **ఇతియెపీయత-**; (derivative of Αἰθιοπία Ethiopia, not occurring in the NT) a person who is a native of Ethiopia; అపొ 8:27
- 129 αἷμα haíma **నెతు-** (**blood**), **మరన-** (**death**), **జీవ-**; (a) blood; (b) figuratively: the death of a person, generally as the result of violence or execution; (c) figuratively: death for a sacrificial purpose; (d) literally: flesh and blood, i.e. a human being in contrast with a divine being; మత్త 16:17
- 165 αἰὼν αἰὼν **బస్కెట-** (**forever, timeless, whenever**), **బస్కెన-**, **పిడినంగ్-పిడింగ-** (**many generations**); unlimited duration of time, with particular focus upon the future; మత్త 12:32
- 166 αἰώνιος aiónios **బస్కెట-** (**forever, timeless, whenever**); pertaining to an unlimited duration of time; మత్త 18:8
- 167 ἀκαθαρσία akatharsía **బే-సుదుడ్-**, **కరబ-**; the state of moral impurity, especially in relationship to sexual sin; మత్త 23:27
- 169 ἀκαθάρτος akáthartos **బూత-**, **బే-సుదుడ్**; pertaining to being ritually unacceptable, either as the result of defilement or because of the nature of the object itself (for example, ritually unacceptable animals); మత్త 10:1
- 173 ἄκανθα ákantha **చమ్మ-**, **చిలటి-**; any kind of plant with sharp projections on its stem and/or branches; regarded as useless; symbol of hardship; మత్త 7:16
- 174 ἀκάνθινος akánthinos **చమ్మ-**; (derivative of ἄκανθα, thorn plant) pertaining to, being made of, or consisting of thorns; మార్ 15:17
- 185 ἀκέραιος akéraios **అస్తి-**; pertaining to being without a mixture of evil and hence to being pure; మత్త 10:16
- 200 ἀκρίς akrís **ఈసుల్క్-**, **జాడి కోడంగ్-**; six-legged winged insect characterized by the fact that its third pair of legs is elongated and adapted to hopping; Acrididae family; moves in swarms that migrate to new areas, which they colonize; at other times lives solitary or in small groups; eaten cooked by toasting, grilling, frying, or broiling, though in some places they are also eaten raw; because of their large numbers and swarming characteristics, locusts were a symbol of a vast attacking army against which there was no defense and also a symbol of divine punishment; మత్త 3:4
- 203 ἀκροβυστία akrobystía **తోర్ కత్రి-**, **యూదుల్క్, అయూర్ వూర-**, **దుస్రాక్ జాతి-**; a collective for those who are uncircumcised; అపొ 11:3
- 207 Ἀκύλας Akýlas **అకుల-**; a friend of Paul and the husband of Priscilla; అపొ 18:2
- 211 ἀλάβαστρον alábastron **బుడ్డి-**; a jar made of alabaster stone; మత్త 26:7
- 218 ἀλείφω aleíphō **సోక-**, **వెడి-**; to pour a liquid, normally oil or perfume, on someone's body, often on the head, face, or feet, as part of a ritual or in a ritual manner; మత్త 6:17
- 220 ἀλέκτωρ aléktōr **గొగ్గ-**; male domestic fowl, dark brownish red, with orange-red neck hackles, a smallish red comb on the top of the head, and red lappets on each side under the beak; the hen is a lighter brownish red and has a smaller comb; significance in the Bible seems related to the fact that cocks crow very early in the morning, announcing the coming dawn; మత్త 26:34
- 221 Ἀλεξανδρεὺς Alexandreús **అల్లెగొండీయ-**; (derivative of Ἀλεξάνδρεια Alexandria, not occurring in the NT) a person who lives in or is a native of Alexandria; అపొ 6:9
- 222 Ἀλεξανδρίνος Alexandrínos **అల్లెగొండీయ-**; (derivative of Ἀλεξάνδρεια Alexandria, not occurring in the NT) pertaining to Alexandria; అపొ 27:6
- 223 Ἀλέξανδρος Aléxandros **అల్లెక్కండర్**; a coppersmith and opponent of Paul; some scholars have suggested that (4) and (5) refer to the same person, but this is by no means certain; మార్ 15:21
- 225 ἀλήθεια alétheia **సత-** (**truth**), **నియత-** (**righteous**), **కరెబ-** (**true/correct**), **తప్పక (definitely/truly)**; the content of that which is true and thus in accordance with what actually happened; మత్త 22:16
- 227 ἀληθής alēthēs **కరెబ-** (**true, right, correct**), **సత-** (**truth**), **కరడ-**; pertaining to being truthful and honest; మత్త 22:16
- 228 ἀληθινός alēthinós **కరెబ-** (**true, right, correct**), **సత-** (**truth**); pertaining to being real and not imaginary, or in accordance with historical fact; లూక 16:11
- 230 ἀληθινός alēthinos **కరెబ-** (**true, right, correct**), **సత-** (**truth**); pertaining to being real and not imaginary; మత్త 14:33
- 254 ἅλυσις hálusis **సకల-**, **బేడింగ్-**, **హోళ్కడి-**; a series of connected metal links; used for binding objects together or restraining prisoners; మార్ 5:3
- 256 Ἀλφαῖος Alphaíos **అల్ఫాయి-**; the father of Levi; మత్త 10:3
- 257 ἅλων hálōn **సేతి**; a surface of hard ground or stone where grain was threshed out, either by beating or having animals trample upon it; మత్త 3:12
- 258 ἄλωπαξ alópēx **కోయ్ల-** (**fox**); animal looking like a longhaired dog with a pointed nose and a bushy tail; either reddish with white underparts (fox) or yellowish brown with red tips to the fur on the back (jackal); scavenger; associated with destruction and devastation, and also with being insignificant but self-important; also intelligent and quick-witted, crafty; మత్త 8:20
- 264 ἁμαρτάνω hamartánō **పాప-** (**sin, HIN, TEL**), **కసుర-** (**wrong deed**), **గల్లి-** (**wrong**), **తప-** (**mistake**); to act contrary to the will and law of God; మత్త 18:15
- 265 ἁμαρτήμα hamartēma **పాప-**, **కసుర-**, **గల్లి-**, **తప-**; that which someone has done in violating the will and law of God; మార్ 3:28
- 266 ἁμαρτία hamartía **పాప-** (**sin**); an act that is contrary to the will and law of God; మత్త 1:21
- 268 ἁμαρτωλός hamartólós **పాప-** (**sin**); pertaining to behavior that is contrary to the will and law of God; a person who practices such behavior; మత్త 9:10
- 273 ἄμεμπτος ámemptos **గల్లి-**, **కసుర్-**, **తవ్ సెల్వక్-**, **బే-కసుర్**; pertaining to being without fault or blame; లూక 1:6
- 274 ἀμέμπτως amémpōs **బే-కసుర్-**; pertaining to being without fault or blame; 1 తెస 2:10

- 281 ἀμὴν amēn **ఇద్ సత్యం అంద్**-, కరల- (*true, right, correct*), సత- (*truth*), **అమెన-** (*'amen', GRK*); strong affirmation of what is declared; మత్త 5:18
- 283 ἀμιάντος amíantos **అమిడ-**; pertaining to not being ritually defiled, with implications of accompanying moral defilement; హెబ్రీ 7:26
- 284 Ἀμινναδᾶβ Aminadáb **అమినదాబ-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:4
- 286 ἀμνός amnós **గొరతున్ దాత-**, **గొరె-**; young of sheep; often used for ritual sacrifice; యోహా 1:29
- 288 ἄμπελος ámpelos **అంగుర్-**; creeping plant that develops a woody stem when it matures; Vitis vinifera; grows along the ground until it finds a tree or other object to climb, using tendrils; bears bunches of small round fruit that are sweet and juicy; symbol of blessing, prosperity, and happiness; మత్త 26:29
- 290 ἀμπελῶν ampelῶn **అంగుర్-**, **అంగుర్కన్-**, **వాడి-**; (derivative of ἄμπελος, grapevine) a number of grapevines growing in a garden or field; మత్త 20:1
- 299 ἄμωμος ámōmos **బే-కసుర్-** (*without wrong deeds*); pertaining to having no defect or blemish; figuratively: pertaining to being without fault and hence morally blameless; ఎఫెసీ 1:4
- 301 Ἀμὼς Amós **అమెస-**; the father of Mattathias (Ματθαίας 1); మత్త 1:10
- 304 ἀναβαθμὸς anabathmós **తంతెల్-**; in the singular, a step in a flight of steps, and in the plural, a series of steps; అపొ 21:35
- 350 ἀνακρίνω anakrínō **సవత్-**, **పరిక్ష్-**, **తస్య-**, **అర్థమ-**, **తస్య-**, **అర్థమ-**; to try to learn the nature or truth of something by the process of careful study, evaluation and judgment; లూక 23:14
- 367 Ἀνανίας Ananías **అననియల్-**; a Jewish high priest; అపొ 5:1
- 386 ἀνάστασις anástasis **-నేండ-** (*rising [implied to life, but not explicit]*); the event of coming back to life after having once died; మత్త 22:23
- 390 ἀναστρέφω anastrephō **తాక-**, **బహన్ మందన-**, **పిసెర్-**; to conduct oneself, with apparent focus upon overt daily behavior; అపొ 5:22
- 406 Ἀνδρέας Andréas **అండ్రెయ-**; the brother of Simon Peter and one of the twelve apostles; మత్త 4:18
- 410 ἀνέγκλητος anénklētos **బే-కసుర్-**; pertaining to one who cannot be accused of anything wrong; 1కొర 1:8
- 423 ἀνεπίληπτος anepilēptos **తప-**, **కనుడ-**, **కసుర్-**; pertaining to what is so perfect or good it cannot be criticized; 1తిమొ 3:2
- 438 ἄνθος ánthos **పుంగ-**; the blossom of a plant; యాకొ 1:10
- 452 Ἄννας Ánnas **అన్న-**; a Jewish high priest; లూక 3:2
- 458 ἀνομία anomía **బగడ్-నియత-** (*unrighteousness*), **కరబ-** (*wicked character*), **కరబ్-పాన-**; behavior that completely disregards the laws or regulations of a society; మత్త 7:23
- 490 Ἀντιόχεια Antiócheia **అంతియొకయ-**; a city in Pisidia; అపొ 11:19
- 500 ἀντίχριστος antíchristos **కిరిస్తున-** **వగ-దార-**; one who is opposed to Christ, in the sense of usurping the role of Christ; 1యోహా 2:18
- 505 ἀνυπόκριτος anypókritos **కపట్ సెల-**, **సాడ-**; pertaining to being genuine and sincere, and hence lacking in pretense or show; రోమ 12:9
- 508 ἀνώγειον anógeon **కమ-**; a room on the level above the ground floor (second story in American usage and first story in most other languages); మార్క్ 14:15
- 513 ἀξίνη axínē **మర్చ-**; an instrument with a sharp-edged head and a handle, used in chopping wood; మత్త 3:10
- 525 ἀπαλλάσσω apallássō **చొకొట్ అ-**, **పొల్లి, ముక్తి**; to release from control, to set free (generic meaning for a wide variety of circumstances, including confinement, political domination, sin, sickness); లూక 12:58
- 569 ἀπιστέω apistéō **నమ-**, **బరొస ఇరొ-**, **వొప్పకె-**; to believe that something is not true; to refuse to put one's trust or reliance in something or someone; మార్క్ 16:11
- 570 ἀπιστία apistía **బరొస-**, **నమ-**; the attitude of refusing to put one's trust or reliance in something or someone; మత్త 13:58
- 571 ἄπιστος ápistos **బరొస -**, **నమ-**; pertaining to not believing, with the implication of refusing to believe; మత్త 17:17
- 582 ἀπογραφὴ apographé **జనబ లెక-**; the event of registering persons in connection with taking a census; లూక 2:2
- 583 ἀπογράφω apographō **లెక-**; to register someone, often in connection with taking a census; లూక 2:1
- 593 ἀποδοκιμᾶζω apodokimázō **వొప్పకె, ఉల్ల;** to judge someone or something as not being worthy or genuine and thus something to be rejected; మత్త 21:42
- 596 ἀποθήκη apothékē **గోడమ-**; small structure for storing agricultural produce; normally made of stone; మత్త 3:12
- 625 Ἀπολλῶς Apollōs **అపొలో-**; a Christian of Alexandria who worked in Ephesus and Corinth; అపొ 18:24
- 629 ἀπολύτρωσις apolytrōsis **సుట-**; the act of releasing or setting free, with the implied analogy to the process of freeing a slave; లూక 21:28
- 630 ἀπολύω apolyō **పార్శ్త-** (*divorce*), **సుటి క-** (*set free*), **మాపి;** to remove the guilt resulting from wrongdoing; మత్త 1:19
- 651 ἀποστολή apostolē **సేవ-**, **బక్తల-**; the role of one who has been commissioned and sent as a special messenger; అపొ 1:25
- 652 ἀπόστολος apóstolos **అపొస్-** (*apostle, GRK*), **కల్లియ-** (*messenger*), **నేమి కీతుర్ సిస్యలిర-**; one who is sent with a message; referring to the immediate followers of Jesus: one who fulfills the role of being a special messenger; మత్త 10:2
- 656 ἀποσυνάγωγος aposynágōgos **అలది-**; a state of having been excommunicated from membership in a synagogue; యోహా 9:22
- 684 ἀπώλεια apóleia **నాసెడమ-**; an act causing the ruin of persons, objects, or institutions; మత్త 7:13
- 688 Ἀραβία Arabía **అరేబియ-**; Arabia (probably a reference to the Sinai Peninsula); గలతి 1:17
- 692 ἀργός argós **పిన-**, **గహ్లా-**, **అగమ-**; pertaining to not working or habitually refusing to work; pertaining to not giving careful consideration to something; మత్త 12:36
- 697 Ἀρειος Πάγος Áreios Págos **అరియొపగు ఇన్స్కో వంచ-**, **అరియొపగు-**; (literally hill of Mars) the location of an Athenian court, traditionally associated with a rocky hill close to the Acropolis, though probably located in the marketplace at the foot of the hill; or, an advisory council of Athens dealing with ethical, cultural, and religious matters; అపొ 17:19
- 707 Ἀριμαθαία Arimatháia **అరిమతయ-**; a city in Judea; మత్త 27:57
- 708 Ἀρίσταρχος Arístarchos **అరిస్తర్కు-**; a companion of Paul; అపొ 19:29
- 716 ἄρμα háрма **రత-**; open vehicle with two or four wheels; harnessed to and pulled by horses; used in war or for travelling; అపొ 8:28
- 721 ἀρνίον arnión **గొరె-**; the young of sheep; fully dependent on its mother for nourishment and on the shepherd for protection; helpless, defenseless, innocent; often used for ritual sacrifice; యోహా 21:15
- 735 Ἄρτεμις Ártemis **అర్తెమి;** a Greek goddess worshiped especially in Asia Minor; అపొ 19:24
- 746 ἀρχή arché **అదికార-**, **రాజ్ తాకున-**; one who rules or governs; మత్త 19:4
- 749 ἀρχιερεύς archiereús **డగుక్ కటొడ-** (*chief priests*), **పెర్సోర్ కటొడ-** (*high priest*); a principal priest, in view of belonging to one of the high-priestly families; మత్త 2:4
- 751 Ἀρχιππος Árchippos **అర్కిపు-**; a Christian in Colossae; కొలసి 4:17
- 752 ἀρχισυνάγωγος archisynágōgos **సునగోగ్పర్ అదికారి-**; one who is the head of and who directs the affairs of a synagogue; మార్క్ 5:22
- 755 ἀρχιτρίκλινος architriklinos **ఇంతజిమ్ కియస్సల-**; the head servant in charge of all those who served at meals or feasts; యోహా 2:8
- 758 ἄρχων árchōn **తస్య కియ్య-**; a minor government official serving as a judge; మత్త 9:18

759 ἄρωμα árōma **గను గను (sweet-smelling)**; aromatic oils or salves used especially in embalming the dead; మార్ 16:1

768 Ἀσέρ Asér **ఆసెర-**; a son of Jacob and ancestor of an Israelite tribe; లూక 2:36

773 Ἀσία Asía **ఆసియా-**; the Roman province of Asia, primarily the western part of present-day Turkey; అపొ 2:9

779 ἄσκος askós **తిత్తి-**; a bag made of skin or leather; used for temporarily storing and carrying wine; మత్త 9:17

784 ἄσπιλος áspilos **ఆగె-**, **తప్ప దాగ్, కల్ల సెల్వ-**; pertaining to what cannot be criticized; 1తిమొ 6:14

787 ἀσάριον assáριον **కొత-**; a Roman copper coin worth 1/16 of a denarius; మత్త 10:29

804 ἀσφαλής asphalḗs **బహ్యమాయ సియ్యక్నె, కరల్-**; pertaining to being certain and thus completely believable; అపొ 21:34

806 ἀσφαλὼς asphalōs **తప్పక్-**; pertaining to being certain and thus completely believable; మార్ 14:44

832 αὐλὴ aulḗ **సులుడి ఉల్హ-**; derivative of αὐλός flute; మత్త 11:17

833 αὐλή aulḗ **మహాల-**; an open area enclosed by structures within a building complex, such as the temple, a palace, or a house; or any dwelling having such an enclosed open area (often a relatively elaborate structure); మత్త 26:3

834 αὐλητής aulētḗs **సులుడి వడు-**; (derivative of αὐλὴ to play a flute) one who plays the flute; మత్త 9:23

859 ἄφεσις áphesis **మాఫి- (forgive, HIN)**; the act of removing the guilt resulting from wrongdoing; మత్త 26:28

862 ἀφθαρτος áphthartos **మూరె మాయ్యక-, మరన్ సెల్వక-, బస్సె- (forever ...)**; pertaining to being not subject to decay and death; మార్ 16:20

863 ἀφίμι aphíμι **మాఫి- (forgive, HIN)**; to remove the guilt resulting from wrongdoing; to release a person from the obligation of repaying what is owed; మత్త 3:15

866 ἀφιλάργυρος aphilárgyros **దన్దవ్వుతున్ పొరా ఆన కియ్యక్నె, కొతంగ్ కమయ్ కియ్య-**; pertaining to not being desirous or greedy for money; 1తిమొ 3:3

881 Ἀχάζ Acház **అహజ్-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:9

882 Ἀχαΐα Achaía **అకాయ-**; a Roman province including the most important parts of Greece; అపొ 18:12

885 Ἀχέιμ Acheím **అకిమ్-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:14

892 ἄχυρον áchyron **పొట-**; the outer cover or husk of grain; మత్త 3:12

894 ἄψινθος ápsinthos **కెయ్యుల్ కటి-**; a particularly bitter herb with medicinal value; ఉజ్జరి 8:11

897 Βαβυλὼν Babylón **బబులో-**; the capital of Babylonia; it also occurs as a symbol of demonic world power; మత్త 1:11

903 Βαλαάμ Balaám **బిలామ-**; a sorcerer and prophet summoned by Balak to curse Israel; 2పేతు 2:15

905 βαλάντιον balántion **చంచి-, తెయ్య-, పోతె-**; a receptacle for carrying money or other possessions; made of leather or cloth; లూక 10:4

907 βαπτίζω baptízō **బాప్తిస- (baptism, GRK)**; to employ water in a religious ceremony designed to symbolize purification and initiation on the basis of repentance; మత్త 3:6

908 βάπτισμα báptisma **బాప్తిస- ('baptism', GRK)**; a religious ceremony involving washing with water, symbolizing purification and initiation on the basis of repentance; మత్త 3:7

909 βαπτισμός baptismós **బాప్తిస- (baptism), నొర- (wash), సుదుడ్ ఆయ్యుల్ క్ కామ్మ- (deeds to become ritually clean)**; a ritual washing with water to make objects ritually acceptable; మార్ 7:4

910 Βαπτιστής Baptistḗs **బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన- (John the Baptist)**; one who baptizes, a title used exclusively for John; మత్త 3:1

912 Βαραββᾱς Barabbās **బరబ-**; a prisoner released by Pilate at the request of the Jews during the trial of Jesus; మత్త 27:16

915 βάρβαρος bárbaros **మునవర-, లంకచుర్-**; a person not participating in Greek culture and civilization; person from an area in which

a language other than Greek or Latin was spoken; regarded as being outside the civilized world of NT times; అపొ 28:2

918 Βαρθολομαῖος Bartholomaios **బర్తలోమయ-**; one of the twelve apostles; మత్త 10:3

921 Βαρνάβας Barnábas **బర్నబ-**; an additional name of a certain Joseph, a Levite from Cyprus who was an associate of Paul; అపొ 4:36

923 Βαρσαββᾱς Barsabās **బర్సబ-**; the family name of a certain Judas who was appointed as a companion of Paul; అపొ 1:23

932 βασίλειά basileía **రాజ-**; an area or district ruled by a king; by extension, the act of ruling or reigning by a king (or God); మత్త 3:2

935 βασιλεὺς basileús **రాజ-**; male ruler of a nation or area; sometimes used to refer to God, Jesus, or Satan as beings with the power and authority of a king; మత్త 1:6

938 βασίλισσα basilissa **రాని-**; female ruler of a nation or area; మత్త 12:42

942 βᾶτος báτος **పాదెల-**; any type of thorn bush or shrub; మార్ 12:26

946 βδέλυγμα bdélygma **బే-సుదుడ-**; an act that is utterly detestable and abhorrent; మత్త 24:15

952 βέβηλος bébēlos **బగవంతన్ కాత్రి కియ్యక-, బాన్-బక్తి-**; pertaining to being profane in the sense of worldly or godless; 1తిమొ 1:9

953 βεβήλω bebēlō **బాటి కియ్య-**; to cause something to become unclean, profane, or ritually unacceptable; మత్త 12:5

954 Βεελζεβούλ Beelzeboúl **బయల్-జెబుల-**; the name of the Devil as the prince of the demons; మత్త 10:25

958 Βενιαμίν Beniamín **బెన్యమీన-**; a son of Jacob and ancestor of an Israelite tribe; అపొ 13:21

959 Βερνίκη Bernikḗ **బెర్నికె-**; the daughter of Herod Agrippa I and sister of Herod Agrippa II; అపొ 25:13

960 Βέροια Béroia **బెరయ-**; a city in Macedonia; అపొ 17:10

963 Βηθανία Bēthanía **బెత-**; a village on the Mount of Olives; మత్త 21:17

965 Βηθλέεμ Bēthleém **బెత్తెహెమ-**; a town south of Jerusalem; మత్త 2:1

966 Βηθσαΐδα Bēthsaida **బెత్తయిద-**; a place northeast of the Lake of Galilee; మత్త 11:21

967 Βηθφαγέ Bēthphagḗ **బెత్పాగె-**; a village near Jerusalem, perhaps east of Bethany; మత్త 21:1

968 βῆμα bēma **నాయం వెమ్మకె ఉద్వల్ కుర్చి-, కచురిత గాది-, తీర్పార్-, కచురి-**; a raised platform mounted by steps and usually furnished with a seat; used by officials to address an assembly, often on judicial matters, with a focus on judgement; మత్త 27:19

974 βιβλαρίδιον bibliarídion **గూడి -- పాన- (rolled up sheet), పుస్తక- (book)**; a diminutive derivative of βιβλίον[a], thus, a scroll of small size; ఉజ్జరి 10:2

975 βιβλίον biblíon **గూడి -- పాన-, గ్రంథ-, కాగిత-, పుస్తక-**; a document in the form of a scroll or book; మత్త 19:7

976 βιβλος bíblos **పుస్తక-, గ్రంథ-, చరిత్ర-**; a document in the form of a scroll or book; మత్త 1:1

978 Βιθυνία Bithynía **బితునియ-**; a province in northern Asia Minor; అపొ 16:7

982 βιωτικός biōtikós **దునియత- (of the world), పిస- (life)**; pertaining to daily life or existence; లూక 21:34

987 βλασφημέο blaspheméo **రెమ్మి వడ- (blaspheme), హిజల్- (shame), రాంగి- (abuse)**; to speak against someone in such a way as to harm or injure his or her reputation (occurring in relation to persons as well as to divine beings); మత్త 9:3

988 βλασφημία blasphemía **చమ్మి- (gossip), బగవంతన్ రాంగ- (abusing God), రాంగ- (abusing), రెమ్మి- (having lowered), కరబ్ వడ్క- (speaking bad), సాపెన;** the act of speaking against someone in such a way as to harm or injure his or her reputation (occurring in relation to persons as well as to divine beings); మత్త 12:31

989 βλάσφημος blásphēmos **రెప్పి వడ్కు-**, **హిజత్ వో-**; pertaining to being insulting and slanderous; a person who defames someone or something; అపొ 6:11

1003 Βορόζ Boróz **సల్మాన-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:5

1016 βοός boús **కోంద-**; general word for individual cattle; may be male or female; లూక 13:15

1038 byρσεύς byrseús **కొట-**, **తోల్-**; one who tans hides to make leather; అపొ 9:43

1039 βύσσινος býssinos **కాది కప్పి-**; (derivative of βύσσιος fine linen) cloth consisting of fine linen; షజగిరి 18:12

1043 Γαβριήλ Gabriél **గాబ్రియేల్-**; an archangel; లూక 1:19

1049 γαζοφυλάκιον gazophylákion **హుండిత పెట్టె-, దన్-దస్తత-, కొత్తంగ-**; a room in the Temple used as a treasury; మార్ 12:41

1050 Γάιος Gáios **గయన-**; the recipient of 3 John; అపొ 19:29

1053 Γαλατία Galatía **గలతియ-**; a district in the Roman province of Asia; 1కొర 16:1

1054 Γαλατικός Galatíkós **గలతి-**; pertaining to Galatia; అపొ 16:6

1056 Γαλιλαία Galilaía **గలిలయ- (Galilee)**; the Lake of Galilee, also called Tiberias and Gennesaret; మత్త 2:22

1057 Γαλιλαίος Galilaíos **గలిలయ-**; a person who is a native of Galilee; మత్త 26:69

1058 Γαλλίων Gallíon **గల్లియో-**; a Roman proconsul of Achaia; అపొ 18:12

1059 Γαμαλιήλ Gamaliél **గమలియేల-**; a renowned Pharisee in Jerusalem; అపొ 5:34

1067 γέεννα géenna **పాతడ-**; a place of punishment for the dead; మత్త 5:22

1068 Γεθσημανή Gethsēmanē **గెత్సేమన-**; a garden at the foot of the Mount of Olives; మత్త 26:36

1082 Γεννησαρέτ Gennēsarét **గెనెసరెత-**; a name for the Lake of Galilee, also called the Lake of Tiberias; మత్త 14:34

1086 Γεργесηνός Gergesēnós **గెరసేన-**; a person who lives in or is a native of Gerasa, a city in Peraea, east of the Jordan; మార్ 5:1

1101 γλωσσόκομον glōssókomon **కొత్తన టెయ్-**; a box in which money was kept; యోహ 12:6

1115 Γολγοθᾶ Golgothā **గోల్గోత-**; the Aramaic name of a hill near Jerusalem where executions took place; మత్త 27:33

1116 Γόμορρᾶ Gómorra **గొమొర్రా-**; a city located at the southern part of the Dead Sea and destroyed because of its evil; మత్త 10:15

1121 γράμμα grámma **దర్మ-గ్రంథ- (scripture), కానున- (law), లిహి కీసి (wrote)**; any kind of written document, whether in book or manuscript form, with focus upon the content; an object containing writing addressed to one or more persons; లూక 16:6

1122 γραμματεύς grammateús **గ్రామడోర్ అదికారి-**; a city official with responsibility for the records of a town or city and apparently certain responsibilities for maintaining law and order; మత్త 2:4

1124 γραφή graphḗ **దర్మ-గ్రంథ-**; the writings of the OT, or a particular passage of the OT; మత్త 21:42

1125 γράφω gráphō **లిహి-**; to mark letters, numbers, or words on a surface such as paper, using a pen or similar instrument and ink or similar material; మత్త 2:5

1138 Δαβίδ Dabíd **దావిద-**; a king of Israel and an ancestor in the genealogy of Jesus; మత్త 1:1

1139 δαιμονίζομαι daimonízomai **బూత్స్ సోప-, బూత్ సోప-**; to be possessed by a demon; మత్త 4:24

1140 δαιμόνιον daimónion **బూత- (demon, devil), కేతడ్- (evil)**; an evil supernatural being or spirit; మత్త 7:22

1154 Δαμασκός Damaskós **దమస్-**; the capital of Syria; అపొ 9:2

1162 δέησις déēsis **ప్రార్థన- (prayer), వినంతి- (prayer-request)**; the act of asking with urgency based on presumed need; లూక 1:13

1179 Δεκάπολις Dekápolis **దెకపాలి-**; a league of ten cities in a region east of the Jordan; మత్త 4:25

1186 δένδρον déndron **మర-, పాదెల-**; any kind of relatively large woody plant; మత్త 3:10

1189 δέομαι déomai **ప్రాసి కీ- (to ask), పార్తన- (pray), కోర- (request)**; to ask for with urgency, with the implication of presumed need; లూక 5:12

1191 Δέρβη Dérbē **దెర్బె-**; a city in Lycaonia; అపొ 14:6

1193 δερμάτινος dermátinos **తోల-**; (derivative of δέρμα skin) pertaining to being made of skin or leather; మత్త 3:4

1199 δεσμός desmón **హొత్కడింగ-, జేల-, బేడింగ-, సకలింగ-**; any instrument or means of binding or tying; మార్ 7:35

1201 δεσμοτήριον desmōtérion **జేల్-, టానె-**; a place of detention; మత్త 11:2

1214 Δημῖς Dēmâs **దేమోల్, దేమాల్-**; a companion of Paul; కొలొ 4:14

1216 Δημήτριος Dēmétrios **దేమెత్రి-**; a church leader; అపొ 19:24

1220 δηνάριον dēnárion **దేనర- (denarius), కూర- -- బిల- (silver coin[s])**; a Roman silver coin equivalent to a days wage of a common laborer; మత్త 18:28

1228 διάβολος diábolos **చట్టా-, రాంగ-**; (derivative of διαβάλλω to slander) one who engages in slander; pertaining to slander; మత్త 4:1

1231 διαγινώσκω diaginōskō **నిర్ణయ-**; to obtain accurate and thorough information about; to make a judgment on legal matters, with the implication of thorough examination; అపొ 23:15

1238 διάδημα diádēma **కీరిట-**; a type of crown employed as a symbol of the highest ruling power in a particular area and therefore often associated with kingship; షజగిరి 12:3

1242 διαθήκη diathékē **నియమ-**; the verbal content of an agreement between two persons or parties specifying reciprocal benefits and responsibilities; మత్త 26:28

1247 διακονέω diakonéō **మదత- (help), సేవ- (service), సర్వరెయ- (serving?)**; to take care of by rendering service to; to serve food or drink; to serve God in some special way; మత్త 4:11

1248 διακονία diakonía **మదత-, సేవ-, కామ-**; the role or position of serving; act of taking care of the needs of people; లూక 10:40

1249 διάκονος diakonos **అదికారి-, సేవ్క-, సర్వరెయ-, సేవ, మదత్ కీయ్కల-**; one who serves as a deacon, with responsibility to care for the needs of believers; మత్త 20:26

1252 διακρίνω diakrínō **బేద్-బావ్- (differentiate, distinguish), తక-పిక్- (confuse), అనమిన- (confuse, hesitate), జట్-పట్- (argument/confrontation), అనుమానమ- (doubt), పరిక్ష్, కనుర్, తస్స;** to judge that there is a difference or distinction; మత్త 16:3

1253 διάκρισις diákrisis **చొకొవ్-నాయుట్ కరి-, బేద్-బావ-, తేడ-**; the ability to evaluate and judge; రోమ 14:1

1263 διαμαρτύρομαι diamartýromai **దమ్మి-, గవ-, బగవంత- -- మునె;** to make a serious declaration on the basis of presumed personal knowledge; to admonish or instruct with regard to some future happening or action, with the implication of personal knowledge or experience; to be emphatic in stating an opinion or desire; లూక 16:28

1271 διάνοια diánoia **మన- (mind), హేతు- (remember, remind), సోంచ- (thought), -విచర- (idea)**; the psychological faculty of understanding, reasoning, thinking, and deciding; the content of thinking and reasoning; మత్త 22:37

1295 διασώζω diasózō **బచి-, బచె-, చొకొట-**; to rescue completely from danger, including illness; మత్త 14:36

1324 Δίδυμος Dídymos **యేమ-**; the Greek name of the apostle Thomas (93.155); యోహ 11:16

1342 δίκαιος díkaios **నియత- (righteous), నేకీ- (religious rules), బరొబర్, నాయ-**; pertaining to being in accordance with what God requires or being in a right relationship with someone (usually God); మత్త 1:19

1343 δικαιοσύνη dikaiosýnē **నియత- (righteous), సతె- (with truth), నాయమ- (righteous [in judging]), సత- (with truth),**

- నీతి-** (*righteous*); the act of doing what God requires or of being put right with God; మత్త 3:15
- 1345 δικαίωμα *dikaíōma* **నేతి-బడ-**, **కార్య-**, **నేతి-**, **కామ-**; a regulation concerning right or just action; an act which is in accordance with what God requires; లూక 1:6
- 1346 δικαίως *dikaíōs* **తన్ కీయ్యక-**, **పాన్ కీయ్యక్, బే-కసుర్, నాయమ-**; pertaining to being right as the result of being justified and deserved; లూక 23:41
- 1348 δικαστής *dikastēs* **తివ్వస్వి-**, **తీర్పార-**; one who presides over a court session and pronounces judgment; అపొ 7:27
- 1349 δίκη *díkē* **దర్శ-**; reward or punishment on the basis of what is rightly deserved; the goddess who delivers such action in seeking out and punishing the guilty; అపొ 28:4
- 1350 δίκτυον *díkyton* **వోల-**, **జార-**; any kind of net, but in the NT referring only to nets used for catching fish; మత్త 4:20
- 1381 δοκιμάζω *dokimázō* **పరిక్ష్-** (*test, exam*), **సూడ-** (*to see*), **వొప-** (*to accept, approve*), **అనంద-**; to try to learn the genuineness of something by examination and testing, often through actual use; to regard something as genuine on the basis of testing; లూక 12:56
- 1384 δόκιμος *dókimos* **వొప-**, **మెచ-**; pertaining to being judged worthy or genuine on the basis of testing; రోమ 14:18
- 1385 δοκός *dokós* **డగుర్ తప-**, **మొద్-**; thick wooden poles; used to support a roof; మత్త 7:4
- 1392 δοξάζω *doxázō* **మయ్య-**, **డగుర్-పాన-**, **మాన-**; to speak of something as being unusually fine and deserving honor; to cause someone to have glorious greatness; attribute high status to someone by honoring; మత్త 5:16
- 1393 Δορκάς *Dorkás* **తబిత-**, **డొర్క-**; a Christian woman in Joppa who was known for charitable works; meaning gazelle, deer; her Aramaic name was Ταβιθά; అపొ 9:36
- 1397 δουλεία *douleía* **దాసి-పాన-**, **దాసి-**; a state or condition of subservience; రోమ 8:15
- 1398 δουλεύω *douleúō* **సేవ-**, **దాసి-**; to do work as a slave or servant of someone; or (figuratively) to be under the control of some influence; మత్త 6:24
- 1402 δουλός *doulóō* **దాసి-** - (*slave*); to cause someone to become a slave; అపొ 7:6
- 1404 δράκων *drákōn* **బెయ్ డగుర్ జవ్వర-**; a legendary animal, usually regarded as being a kind of monstrous winged serpent or lizard; డబ్బెగిరి 12:3
- 1406 δραχμή *drachmé* **కూరత బిల-**, **బిల-**; a Greek silver coin with approximately the same value as the denarius; లూక 15:8
- 1407 δρέπανον *drépanon* **సెటిడ-**; a large, curved knife employed in cutting ripe grain; మార్ 4:29
- 1411 δύνάμις *dýnamis* **శక్తి-** (*power*), **అధికార్-** (*authority*), **తాకడ-** (*strength?*); the ability to perform a particular activity or to undergo some experience; the potential to exert force in performing some function; మత్త 7:22
- 1413 δυνάστης *dynástēs* **మంత్రి-**, **రాజుల-**; one who is in a position of authority to command others; లూక 1:52
- 1415 δυνατός *dynatós* **ముకె-**; important person, based upon power or influence; మత్త 19:26
- 1430 δόμα *dōma* **చత-**, **మిడె-**; the area on the top of a flat-roof house; మత్త 10:27
- 1435 δόρον *dōron* **సేవ-**, **కొత-**, **ఇనమ-**, **అర్పన-**; that which is given or granted; మత్త 2:11
- 1445 Ἑβραῖος *Hebraíos* **హెబ్రె-**; the oldest ethnic name for a Jew or the Jewish people; అపొ 6:1
- 1446 Ἑβραϊσὶς *Hebraïsis* **హీబ్రె-**; language of the Hebrews Hebrew language; అపొ 21:40
- 1447 Ἑβραϊστί *Hebraïstí* **హెబ్రె-**; expressed in the Hebrew language, in Hebrew; మోష 5:2
- 1453 ἐγείρω *egeirō* **-నేండ-** (*rise from the dead*); cause someone who is dead to come back to life; మత్త 1:24
- 1482 ἐθνικός *ethnikós* **కీరిస్తున్ నమ-** (*[those who] have not believed in Christ*), **దుస్-** (*others, [very generic]*); pertaining to one who is not a Jew; మత్త 5:47
- 1484 ἔθνος *éthnos* **యూదుల్క్, ఆయుర్-**, **దేస-**, **పర్జ-**, **దుస్-**, **జాతి-**, **దునియ-**; the largest unit into which the people of the world are divided on the basis of their constituting a socio-political community; మత్త 4:15
- 1494 εἰδωλόθυτον *eidōlōthyton* **జవ్వర-**; the meat of animals sacrificed to idols; అపొ 15:29
- 1495 εἰδωλόλατρεία *eidōlolatρεία* **మూర్తిపూజ-**; the worship of idols; 1కొర 10:14
- 1496 εἰδωλόλατρὲς *eidōlolatrēs* **మూర్తి-పూజ-** (*idol worship*); a person who worships idols; 1కొర 5:10
- 1497 εἰδώλον *eidōlon* **మూర్తి-**, **పుత్ల-**, **బొమ్మ-**; an object which resembles a person, animal, god, etc. and which is an object of worship; అపొ 7:41
- 1504 εἰκὼν *eikōn* **మోడి-**, **దాత్త-**, **నక్త-**, **రూప-**; an object (not necessarily three-dimensional) which has been formed to resemble a person, god, animal, etc.; మత్త 22:20
- 1514 εἰρηνεύω *eirēneúō* **సాంతితే మంట-**, **సాంత-**; to live in peace with others; మార్ 9:50
- 1515 εἰρήνη *eirēnē* **సాంత-**; a set of favorable circumstances involving peace and tranquility, freedom from anxiety; మత్త 10:13
- 1516 εἰρηνικός *eirēnikós* **సాంతి-**; pertaining to freedom from anxiety and inner turmoil; హెబ్రె 12:11
- 1533 εἰσφέρειω *eisphérō* **తత-**, **పియ్య-**, **వో-**; carry or bring something into an area or structure; cause someone to enter into a particular event or state; మత్త 6:13
- 1556 ἐκδικέω *ekdikéō* **తన్వ-**, **వగ యేత-**; to give justice to someone who has been wronged; లూక 18:3
- 1557 ἐκδίκησις *ekdikēsis* **నాయమ-**, **తన్వ-**, **వగ-**; the process of giving justice to someone who has been wronged; the act of repaying harm with harm, on the assumption that the initial harm was unjustified and that retribution is therefore called for; లూక 18:7
- 1571 ἐκκαθαίρω *ekkathairō* **పవిత్ర-**; to make clean by removing that which is unclean; 1కొర 5:7
- 1577 ἐκκλησία *ekklēsia* **చర్చి-** (*church, ENG*), **మీర మా-** (*gathering*), **బక్తబిర-** (*believers of the Lord*); a group of Christians, implying interacting membership; or, the totality of Christian groups; మత్త 16:18
- 1586 ἐκλέγομαι *eklégomai* **నేమి-** (*appoint*), **అచ-** (*choose*); to make a selection from among possible alternatives; మార్ 13:20
- 1588 ἐκλεκτός *eklektós* **అచ-** (*choosing*), **నేమి-** (*appoint*); that which has been chosen or selected; మత్త 22:14
- 1589 ἐκλογή *eklogē* **అచ-**, **నేమి-**; act or result of making a selection from possible alternatives, or of making a special selection based upon significant preference; అపొ 9:15
- 1598 ἐκπειράζω *ekpeirázō* **పరిక్ష్-**; to try to learn the nature or character of someone or something by submitting such to thorough and extensive testing; to try to cause someone to make a mistake; మత్త 4:7
- 1637 ἔλαιον *élaion* **నియ్-**; oil extracted from the fruit of olive trees, used as food; medicine; for burning in lamps; and as perfume when mixed with sweet-smelling substances; మత్త 25:3
- 1638 ἑλαιὼν *elaiōn* **ఒలివ మర-**; (derivative of ἑλαιά[α] olive tree) a number of olive trees planted in a garden or grove; మత్త 21:1
- 1648 Ἐλεάζαρ *Eleázar* **ఎలియాజర్**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:15
- 1652 ἐλεεινός *eleeinós* **గోస-**; pertaining to being deserving of pity in view of one's miserable condition; 1కొర 15:19

- 1653 ἐλεέω eleéō **దయ తోహా-**, **దయ-**; to show kindness or concern for someone in serious need; మత్త 5:7
- 1655 ἐλεήμων eleēmōn **దయ-**; pertaining to showing kindness or concern for someone in serious need; మత్త 5:7
- 1656 ἔλεος éleos **దయ- (mercy, HIN)**, **కీపుల- (compassion)**; the act of showing kindness or concern for someone in serious need; మత్త 9:13
- 1662 Ἐλιακεῖμ Eliakeím **ఎల్వకీమ-**; the son of Melea in the genealogy of Jesus; మత్త 1:13
- 1665 Ἐλισάβετ Elisábet **ఎలిజబెత్-**; the wife of Zechariah the priest and mother of John the Baptist; లూక 1:5
- 1672 Ἑλλήν Hállēn **గ్రీకు-**; a person who participates in Greek culture and in so doing would speak the Greek language, but not necessarily a person of Greek ethnic background; or, by extension, a person who is Greek, therefore a Gentile; యోహ 7:35
- 1674 Ἑλληνίς Hellēnís **గ్రీకు-**; a woman of Greek culture and language; or, by extension, a woman who is Greek, therefore a Gentile; మార్క్ 7:26
- 1675 Ἑλληνιστῆς Hellēnistēs **గ్రీకు బాస వడ్డ్యవలర్ యూదుల్క-**; a Greek-speaking Jew in contrast to one speaking a Semitic language; అపొ 6:1
- 1676 Ἑλληνιστί Hellēnistí **గ్రీకు-**; in the Greek language, in Greek; యోహ 19:20
- 1679 ἐλπίζω elpízō **అస- (hope, HIN)**; to look forward with confidence to that which is good and beneficial; మత్త 12:21
- 1680 ἐλπίς elpís **అస- (hope, HIN)**; that which is hoped for; అపొ 2:26
- 1738 ἔνδικος éndikos **నాయమ-**; pertaining to being right as the result of being justified and deserved; రోమ 3:8
- 1742 ἔνδυμα éndyma **పాండుక-**, **కట్టి-**; any kind of clothing; మత్త 3:4
- 1772 ἔννομος énnomos **కానున్ సియ్య (according to the law)**; pertaining to being in accordance with law; అపొ 19:39
- 1781 ἐντέλλομαι entéllomai **అగ్గె-**, **హుకుమ-**; to give definite orders, implying authority or official sanction; మత్త 4:6
- 1783 ἐντευχῆς énteuxis **పార్తన-**; the act of speaking to someone on behalf of someone else; 1తిమొ 2:1
- 1785 ἐντολή entolē **హుకుమ్- (command)**, **అగ్గె- (command/rule)**; that which is authoritatively commanded; మత్త 5:19
- 1793 ἐντυγχάνω entynchánō **రోన్ దొప్పల్ చీజ్-**; material used in the construction of buildings; అపొ 25:24
- 1802 Ἐνώχ Enóch **హనొక-**; a person in the genealogy of Jesus and an example of obedience and faith; లూక 3:37
- 1807 ἐξαιρέω exairéō **బచి కియ్యల-**, **సుటి కియ్యున్వల-**, **బచి కి-**, **సుటి కి-**, **తప్పన-**; to take someone out of a bad situation; మత్త 5:29
- 1825 ἐξεγείρω exegeirō **నేండ-**, **సాసి-నేండ-**; to cause someone who is dead to return to life; రోమ 9:17
- 1849 ἐξουσία exousía **అధికార- (authority, HIN)**, **హక్-**, **హక్- (the right)**; the right to control or govern over; a state of control over someone or something; మత్త 7:29
- 1850 ἐξουσιάζω exousiázō **అధికార-**, **రాజ్-**; to rule or reign by exercising authority over; లూక 22:25
- 1860 ἐπαγγελία epangelía **వాగ్దాన్- (promise)**, **గొప్పి సియ్యల్- (giving one's word)**, **వొట- (oath)**, **వాగ్దన-**; the content of one's agreement or approval; లూక 24:49
- 1861 ἐπαγγέλλω epangéllō **వాగ్దాన్- (promise)**, **గొప్పి సియ్యల్- (giving one's word)**, **వొట- (oath)**, **వాస- (agree)**; to announce with certainty as to what one will do; మార్క్ 14:11
- 1889 Ἐπαφροῦς Epaphrás **ఎఫ్రాస్-**; a Christian of Colossae; కొలసి 1:7
- 1915 ἐπιβλημα epíblēma **చీటి-**; a piece of cloth sewed on clothing to repair a hole or tear; మత్త 9:16
- 1932 ἐπεικεία epieíkēia **దయ-**; the quality of gracious forbearing; అపొ 24:4
- 1933 ἐπεικὴς epieikēs **సాదు-** -; pertaining to being gracious and forbearing; పిత్రి 4:5

- 1941 ἐπικαλέομαι epikaléomai **పార్తన-**; to use an attribution in speaking of or to a person; to call by name; మత్త 10:25
- 1971 ἐπιποθέω epipothēō **బస్క- సూడ్య- ఇస-**, **అస-**, **జీవ అ-**, **తల్మెలి-**, **వర్సెడె-**; to long for something, with the implication of recognizing a lack; రోమ 1:11
- 1984 ἐπισκοπῇ episkopē **సేవత నమ్మరి- (service)**, **అధికార- (authority)**; the position of one who has responsibility for the care of someone; లూక 19:44
- 1985 ἐπίσκοπος epískopos **అధికార- (authority)**, **గొయ్యి- (shepherd)**; one who has the responsibility of caring for spiritual concerns; one who serves as a leader in a church; అపొ 20:28
- 2003 ἐπιταγή epitagē **అధికార-**; the right or authority to command; రోమ 16:26
- 2025 ἐπιχρίω epichríō **సోక-**; to smear or rub on substances such as salve or oil ; యోహ 9:6
- 2032 ἐπουράνιος epouránios **స్వర్గ-**, **హోబ-**; related to or located in the sky; the luminous objects in the sky: sun, moon, and other planets and stars; యోహ 3:12
- 2037 Ἐραστός Érastós **ఎరస్తు-**; a city treasurer; అపొ 19:22
- 2056 ἔριφος ériphos **హెరె-**; the young of a goat; kid he-goat in the singular and in the plural both male and female goats are included in the reference; commonly used to supply meat for household meals; మత్త 25:32
- 2062 ἑρπετόν herpetón **జిప్స్-**, **ఫర్-బుసి-**, **వర్సెడె మా-**; general word for reptile that includes snakes and lizards; అపొ 10:12
- 2065 ἑρωτάω erōtáō **కోర- (ask, request)**, **హూసి- (asking [lit:doing a question])**, **వివంతి- (asking in prayer)**, **జాల్క- (plead, beg)**; ask for information; ask a question; ask for; మత్త 15:23
- 2066 ἐσθής esthēs **కట్టి-**, **పాండు-**; any kind of clothing; లూక 23:11
- 2072 ἑσπτρον éseptron **అర్ప-**; a flat piece of highly polished metal used to reflect an image; 1కొర 13:12
- 2074 Ἑσρώμ Esróm **ఎస్రొమ్-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:3
- 2096 Εὐῶ Eúō **హవ-**; ancestor of the human race; 2కొర 11:3
- 2097 εὐαγγελίζω euangelízō **చొకొట్టు కబు- (good news)**, **వెహ- (telling)**, **బోద కియ్యల- (teaching)**, **పవర్-**, **పగ్గె-**; to communicate the good news about Jesus; మత్త 11:5
- 2098 εὐαγγέλιον euangélion **చొకొట్టు కబు- (good news)**; the content of good news about Jesus; మత్త 4:23
- 2114 εὐθυμέω euthyméō **దర్శమ-**, **అనంద్యె-**; to be or to become encouraged and hence cheerful; అపొ 27:22
- 2117 εὐθύς euthýs **సీటుమ-**, **నడ్కల్-**, **సుద్రి-**; pertaining to being straight in contrast to what is crooked; pertaining to being just and right; మత్త 3:3
- 2129 εὐλογία eulogía **అసిర్వాద- (blessing)**, **డగుర్-పాన- (praise/honour)**, **దనెవాన్ వెహ- (tell thanks)**; the content of the act of blessing; రోమ 15:29
- 2151 εὐσεβέω eusebéō **పార్తన-వింతి-**; to express in attitude and ritual one's allegiance to and regard for deity; అపొ 17:23
- 2166 Εὐφράτης Euphrátēs **యూఫ్రటిస్-**; a major river in Mesopotamia; ఊజగిరి 9:14
- 2171 εὐχῇ euchē **పార్తన-**; అపొ 18:18
- 2172 εὐχομαι eúchomai **పార్తన- (prayer, HIN)**; to speak to or to make requests of God; అపొ 26:29
- 2180 Ἐφεσός Ephésios **ఎఫెస-**; a person who lives in or is a native of Ephesus; or: pertaining to Ephesus; అపొ 19:28
- 2181 Ἐφεσός Éphesos **ఎఫెస-**; a seaport in the western part of the Roman province of Asia; అపొ 18:19
- 2190 ἐχθρός echthros **షగ-దారల్, దుస్మన్-దారల్, బయ్యున్-**; pertaining to being at enmity with someone; మత్త 5:43
- 2191 ἔχιδνα échidna **విక్ వాలె తరస-**, **నాగ్ తరస-**; a kind of venomous snake; associated with lurking danger; మత్త 3:7

- 2194 Ζαβουλών Zaboulón **జెబులు-**; a son of Jacob and ancestor of an Israelite tribe; or: the territory of the tribe of Zebulun; పుత్ర 4:13
- 2195 Ζακχαῖος Zakchaíos **జకాయల-**; a chief tax collector of Jericho; లూక 19:2
- 2197 Ζαχαρίας Zacharías **జకరియ-**; an OT prophet killed in the Temple; పుత్ర 23:35
- 2198 ζάω záo **జీవ-** (*life, HIN*), **పివ-** (*live*), **-నేండ-** (*rise [to life]*), **జీన్స-** (*living, lifetime*), **తాక-**; to be or continue to be alive; to come back to life after having once died; పుత్ర 4:4
- 2199 Ζεβεδαῖος Zebedaios **జెబెదయ-**; the father of the apostles James and John; పుత్ర 4:21
- 2205 ζῆλος zēlos **వెల-**, **జోన్స-**, **అవ-**; a high point on a scale of extent and implying intensity of involvement; యోహా 2:17
- 2216 Ζοροβάβελ Zorobábel **జెరొబబెల-**; a governor in postexilic Jerusalem who was mentioned in the genealogy of Jesus; పుత్ర 1:12
- 2218 ζυγός zygos **తాగ్గి-**; an instrument for weighing objects; పుత్ర 11:29
- 2222 ζωή zōē **పివ-** (*live*), **జీవ-** (*life, HIN*), **జీన్స-** (*lifetime*), **వరవ-** (*spirit part of life*); the quality or force that distinguishes animate bodies from dead ones; పుత్ర 7:14
- 2223 ζώνη zōnē **నడి పట్టి-**; a band of leather or cloth worn around the waist outside of one's clothing; పుత్ర 3:4
- 2225 ζωογονέω zōogonēō **జీవ-** --; to cause to live or continue to live; లూక 17:33
- 2226 ζώνων θρόνον **జీవ-**, **పుర్గ-** **మన్వల్** -- **జీవ-**; a supernatural being surrounding the throne of God in visions of the book of Revelation; హెబ్రీ 13:11
- 2227 ζωοποιέω zōopoiēō **జీవ సి-**, **నేండున-**, **పినున-**; to cause to live; యోహా 5:21
- 2238 ἡδύσμον hēdýosmon **పుదిన-**; fragrant plant (genus *Mentha*); up to 2 m high; small, soft leaves with sawlike margins; used in cooking, tea, medicine; పుత్ర 23:23
- 2243 Ἠλίας Hēlías **యేలియ-** (*Elijah*); a major OT prophet; పుత్ర 11:14
- 2247 ἥλος hēlos **మాల-**; a thin piece of metal (usually iron) sharpened on one end (in the NT used only in connection with nails employed in the crucifixion); యోహా 20:25
- 2264 Ἡρώδης Hērōdēs **హేరోడు రాజు-**, **హేరోద-**; Herod Agrippa I, grandson of Herod I; పుత్ర 2:1
- 2265 Ἡρωδιανοί Hērōdianoí **హేరోద్దు బాబ్బార్-**; the political followers and adherents to Herod the Great and his family; పుత్ర 22:16
- 2266 Ἡρωδιάς Hērōdiás **హేరోదియ-**; a granddaughter of Herod I and wife of Herod Antipas; పుత్ర 14:3
- 2268 Ἡσαΐας Hēsaiás **యెసయ-**; a major OT prophet; పుత్ర 3:3
- 2269 Ἠσαυ Ḳsau **యేసవు-**; a son of Isaac and the elder twin brother of Jacob; రోమ 9:13
- 2280 Θαδδαῖος Thaddaios **తదయ-**; one of the twelve apostles; పుత్ర 10:3
- 2293 θαρσέω tharsēō **గటి-దీర్చు-**, **దర్చును-**; to have confidence and firmness of purpose in the face of danger or testing; పుత్ర 9:2
- 2302 θέατρον théatron **కేల్క్, తోహ-**; a rather large, normally semicircular open structure capable of seating several thousand people and often used for public assemblies; అపొ 19:29
- 2304 θεῖος theíos **గున్-గావ-**; pertaining to having the nature of God; అపొ 17:29
- 2310 θεμέλιος themélios **బునదిత బండ-**; a stone used in the construction of a foundation; లూక 6:48
- 2321 Θεόφιλος Theóphilos **తియోఫిల-**; an important Christian to whom the books of Luke and Acts were dedicated; his names means: friend of God; లూక 1:3
- 2322 θεραπεία therapeía **సేవ్కరి-** (*servants*); the group of servants working in a particular household; లూక 9:11
- 2323 θεραπεύω therapeúō **చొకాట్-**, **యేత్తుల-**, **సేవ-**; cause someone to recover health often with the implication of having taken care of such a person; render assistance or help by performing certain duties, often of a humble or menial nature; పుత్ర 4:23
- 2331 Θεσσαλονικεύς Thessalonikeús **తెసలోనిక-**; a person who lives in or is a native of Thessalonica; అపొ 20:4
- 2332 Θεσσαλονίκη Thessaloníkē **తెసలోనిక-**; a city of Macedonia; అపొ 17:1
- 2342 θηρίον thērion **జన్వర-**; antichrist, depicted as a wild and dangerous animal; మార్క్ 1:13
- 2344 θησαυρός thēsaurós **దన్దన్త-**, **దన-**; that which is of exceptional value and kept safe; పుత్ర 2:11
- 2362 θρόνος thrónos **రాజు-గాది-** (*throne*), **కవరి-** (*throne/court*); a relatively large and elaborate seat upon which a ruler sits on official occasions; పుత్ర 5:34
- 2363 Θυάτειρα Thyáteira **తుయత్తయ-**; a city in Lydia; అపొ 16:14
- 2368 θυμίαμα thymíama **దుూప-**; any aromatic substance (usually a resin) burned for its pleasing aroma; లూక 1:10
- 2376 θυρίς thyrís **కీడికి-**; an opening in a wall for the entrance of light and air and for the purpose of seeing in or out; అపొ 20:9
- 2377 θυρωρός thyrorós **కేప-**; one who guards the door giving access to a house or building; మార్క్ 13:34
- 2378 θυσία thysía **అర్చన-**, **సేవంగ్-**, **బలిదాన-**; that which is offered as a sacrifice; పుత్ర 9:13
- 2379 θυσιαστήριον thysiastérion **బలి సియ్యల్ జాగ-**, **బొన్ల-**, **బండనె రచి కీత బొన్ల-**; any type of altar or object where gifts may be placed and ritual observances carried out in honor of supernatural beings; పుత్ర 5:23
- 2380 θύω thyō **బలి-**, **అర్చన-**, **కొయ్యల్**; to slaughter an animal in a ritual manner as a sacrifice to deity; పుత్ర 22:4
- 2381 Θωμᾶς Thōmās **తోమ-**; one of the twelve apostles; పుత్ర 10:3
- 2383 Ἰάειρος Iáeiros **యాయిరు-**; a synagogue official; మార్క్ 5:22
- 2384 Ἰακώβ Iakób **యాకొబ-**; the father of 'Ιωσήφ (2) in the genealogy of Jesus; పుత్ర 1:2
- 2385 Ἰάκωβος Iákōbos **యాకొబ-**; the father of Judas, one of the twelve apostles; పుత్ర 4:21
- 2405 ἱερατεία hierateía **కబొడ-పాన-** (*priesthood*); the role of being a priest; లూక 1:9
- 2408 Ἱερεμίας Hieremías **ఇర్మియ-**; a major OT prophet; పుత్ర 2:17
- 2409 ἱερεὺς hierēús **కబొడ-** (*priest of higher status*); one who performs religious rites and duties on behalf of others; పుత్ర 8:4
- 2410 Ἱεριχά Hierichó **యెరికొ-**; a city in Judea, not far from the north end of the Dead Sea; పుత్ర 20:29
- 2411 ἱερόν hierón **మందిర-**, **గుడి-**; a temple or sanctuary (ναός[a]) and the surrounding consecrated area; పుత్ర 4:5
- 2414 Ἱεροσόλυμα Hierosóluma **యెరుసలెమ-**; the heavenly Jerusalem of the future; పుత్ర 2:1
- 2415 Ἱεροσολυμίτης Hierosolymítēs **యెరుసలెమ-**; an inhabitant of Jerusalem; మార్క్ 1:5
- 2420 ἱεροσύνη hierōsýnē **కబొడ-**; the role of being a priest; హెబ్రీ 7:11
- 2421 Ἰεσσαί Iessai **యెసయ-**; the father of King David in the genealogy of Jesus; పుత్ర 1:5
- 2424 Ἰησοῦς Iēsoús **యెహోసువ-**; Joshua, the successor of Moses; పుత్ర 1:1
- 2430 Ἰκόνιον Ikónion **ఇకొనియ-**; a city in Lycaonia; అపొ 13:51
- 2433 ἰλάσκομαι hiláskomai **దయ-**; to show compassion and concern for someone in difficulty, despite that persons having committed a moral offense; లూక 18:13
- 2434 ἱλασμός hilasmós **బలి-** (*sacrifice, HIN*); the means by which sins are forgiven; 1యోహా 2:2

- 2435 ἡλαστήριον hilastérion **పాక్స్ మాసి కీయర్ల జాగ్-, పాక్స్ మాసి-**; the means by which sins are forgiven; the location or place where sins are forgiven (in traditional translations rendered mercy seat); రోమ 3:25
- 2436 ἡλεως hileōs **దయ-**; pertaining to showing mercy; మత్త 16:22
- 2438 ἡμάς himás **వటి-, చాటల-**; leather strap or thong (used in binding sandals or shoes and as thongs in a whip); మార్ 1:7
- 2440 ἡμάτιον himátion **సాబున-, పాగోట-, కప్పి-, అంగై-, పంచ-పాంగుడ-**; any type of outer garment; మత్త 5:40
- 2441 ἡματισμός himatismós **కప్పిన-, బారితంగ్ కప్పింగ-, పాంగు-**; any kind of clothing; లూక 7:25
- 2445 Ἰόππη Ióppē **యొప్పెక-**; a seaport on the coast of Palestine; అపొ 9:36
- 2446 Ἰορδάνης Iordánēs **యోర్దన్-**; river that flows through the Sea of Galilee into the Dead Sea; మత్త 3:5
- 2448 Ἰουδᾶ Ioudá **యోద-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 2:6
- 2449 Ἰουδαία Ioudaía **యూదయ-**; the southern part of Palestine, or: the wider region occupied by the Jewish nation; మత్త 2:1
- 2453 Ἰουδαῖος Ioudaîos **యూదుల్క- (Jew)**; the ethnic name of a person who belongs to the Jewish nation. In NT usage the reference of the term οἱ Ἰουδαῖοι may be either the Jewish people as such, the inhabitants of Jerusalem and environs, the authorities in Jerusalem, or even the people hostile to Jesus; మత్త 2:2
- 2455 Ἰουδᾶς Ioudás **యూద-**; the tribe Judah; మత్త 1:2
- 2457 Ἰούλιος Iούλιος **యూలి-**; a Roman centurion; అపొ 27:1
- 2462 ἵππος híppos **కోడ-**; large domesticated solid-hoofed quadruped; Equus caballus; stockily built in comparison to today's horses, with shorter heads and thicker necks; about 122–142 cm tall, and 2.1 m long; coat varies from dark to pale brown; eats plants; used in battle, both to ride and for pulling chariots; symbolic of military might; associated with the sun, which was said to ride across the sky in a chariot; యాకొ 3:3
- 2464 Ἰσαák Isaák **ఇసక-**; a son of Abraham and father of Jacob and Esau; మత్త 1:2
- 2469 Ἰσκαριώτης Iskariōtēs **ఇస్కరియోత్-**; an identifying name (probably based on a place name) of Judas, the betrayer of Jesus; మత్త 10:4
- 2475 Ἰσραηλῖτης Israēlītēs **ఇజ్రాయేల్ వర్త-, ఇజ్రాయేల్ లోకుర-, ఇజ్రాయేల్-**; the ethnic name of a person belonging to the nation of Israel; యోహ 1:47
- 2482 Ἰταλία Itálía **ఇటలి-**; Italy; అపొ 18:2
- 2486 ἰχθύς ichthýs **పీన-**; general word for various cold-blooded, aquatic vertebrates, having gills, usually fins, and typically an elongated body covered with scales; important source of food; మత్త 7:10
- 2488 Ἰωθάμ Iōátham **యోతమ్-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:9
- 2489 Ἰωάννα Iōánna **యోహన్న-**; the wife of Chuza, an official of Herod Antipas; లూక 8:3
- 2491 Ἰωάννης Iōánnēs **యోహన్-**; a member of the Sanhedrin; మత్త 3:1
- 2495 Ἰωνῆς Iōnâs **యోన-**; an OT prophet; మత్త 12:40
- 2496 Ἰωράμ Iōráμ **యెహోరామ్-**; a king of Judah mentioned in the genealogy of Jesus; మత్త 1:8
- 2498 Ἰωσαφάτ Iōsaphát **యెహోసఫాత్-**; a king of Judah mentioned in the genealogy of Jesus; మత్త 1:8
- 2501 Ἰωσήφ Iōséph **యోసెఫ-**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:16
- 2511 καθαρῖζω katharízō **సుదుడ- (ritually clean), చక- (clean), చొకొట- (heal/good)**; to cause something to become clean; to cleanse from ritual contamination or impurity; మత్త 8:2
- 2512 καθαρισμός katharismós **సుదుడ-**; the action of causing something to become clean; the action of cleansing from ritual contamination or impurity; మార్ 1:44
- 2513 καθαρός katharós **సుదుడ- (ritually clean/pure), చక్- (bright), పివర- (true), జిమెదారన అయొన-**; pertaining to not being dirty; pertaining to being ritually clean or pure; మత్త 5:8
- 2533 Καϊάφας Kaïáphas **కయోఫ-**; the high priest who played a prominent role in the condemnation of Jesus; మత్త 26:3
- 2535 Κάϊν Káin **కయిన-**; the first son of Adam and Eve and the brother of Abel; హెబ్ 11:4
- 2541 Καῖσαρ Kaisar **సహ రాజ- (Emperor [lit:maharaj = great king]), సీజర- (Caesar)**; a title for the Roman Emperor; మత్త 22:17
- 2542 Καισάρεια Kaisáreia **సిజరియ-**; Caesarea on the coast of Palestine, south of Mount Carmel; మత్త 16:13
- 2563 κῶλαμος kálamos **కహ్లామ్ నలక-**; a rod (possibly a reed) used for measuring length; మత్త 11:7
- 2570 καλός kalós **చొకొట-, బరోబర్-**; pertaining to a positive moral quality, with the implication of being favorably valued; మత్త 3:10
- 2574 κάμηλος kámēlos **హూటడ-**; large quadruped mammal; Camelus dromedarius and Camelus bactrianus; bactrians may reach 2 m.; dromedaries are bigger and a uniform light fawn color; bactrians are darker; suited to life in desert areas; store excess food in their humps, can go without water for long periods; can make long journeys through dry areas; used for riding and for carrying heavy loads and pulling carts; hair woven into cloth used for making tents or outer robes; milk used as food and drink; symbol of wealth and commerce; మత్త 3:4
- 2575 κάμινος káminos **బొడ్స్వల్ బట్టి-**; a construction used for the smelting of ore and burning of ceramic ware; మత్త 13:42
- 2580 Κανᾶ Kanâ **కాన-**; a city in Galilee; యోహ 2:1
- 2584 Καπερναούμ Kapernaóum **కపర్నహోమ్-**; a city on the Lake of Galilee; మత్త 4:13
- 2587 Καππαδοκία Kappadokía **కపడొకియ-**; a province in the interior of Asia Minor; అపొ 2:9
- 2588 καρδία kardía **-దిల- (heart, HIN), మన్-**; (a figurative extension of the meaning of καρδία heart) the causative source of a person's psychological life in its various aspects, but with special emphasis upon thoughts; మత్త 5:8
- 2589 καρδιογνώστης kardiognōstēs **దిల్-**; one who knows what someone else thinks (literally to know what is in the heart); అపొ 1:24
- 2595 κάρφος kárphos **తుకు-, చెక్క-**; a small piece of wood, chaff, or even straw; మత్త 7:4
- 2607 καταγινώσκω kataginóskō **తవ్ కీత- (did wrong), కసుర్ నా- (accuse [lit:put wrong deed]), గల్లి-**; to judge something to be bad; గలతి 2:11
- 2613 καταδικάζω katadikázō **మరన్ పిక్న-**; the act of declaring someone as definitely guilty and thus subject to punishment; మత్త 12:7
- 2632 κατακρίνω katakrínō **పిక్న-, గల్లి కీ-**; to judge someone as definitely guilty and thus subject to punishment; మత్త 12:41
- 2646 κατάλυμα katályma **క్లమ్-**; a room in a relatively large structure (possibly an inn), which could serve as a dining room; మార్ 14:14
- 2665 καταπέτασμα katapétasma **పడ్డ-**; a hanging of cloth over an opening; మత్త 27:51
- 2681 κατασκευνών kataskēnōō **నూడంగ్-**; (derivative of κατασκήνωσις nest) to make a nest (or possibly to find shelter); మత్త 13:32
- 2682 κατασκήνωσις kataskēnōsis **నూడ-**; a construction built by birds in connection with brooding and raising their young; మత్త 8:20
- 2725 κατηγοροῦς katēgoros **పిరి క-**; Satan, as one who brings accusations against; అపొ 23:30
- 2747 Κενχρεαί Kenchreáí **కెంకెరియ-**; a seaport of the city of Corinth; అపొ 18:18
- 2756 κενός kenós **రికమ్-, కామి సియొ-, నటి అగమ్-, ఆగమ్, యెర్తమ్;** pertaining to being without anything, having nothing; మార్ 12:3

2757 κενοφωνία kenophōnía కరబ-, లబడ్-, కరెబ్యులిక్ గొప్ప-; talk which lacks significant content; 1తిమె 6:20

2763 κεραμεύς kerameús కుమ్మ-; (derivative of κεράμιον earthenware vessel) one who makes earthenware vessels; మత్త 27:7

2765 κεράμιον kerámion బుడ్డి-; an earthenware container for storing or carrying liquids; మార్ 14:13

2782 κήρυγμα kérygma పవర- (*preach*), బోద వెప్పాకెనె; the content of what is preached or proclaimed; మత్త 12:41

2783 κήρυξ kēryx వెహ-, పర్చర-; a person who preaches or proclaims; 1తిమె 2:7

2784 κηρύσσω kērýssō పవర- (*proclaim/preach*), బోద వెహ- (*preach/tell religious-message*), వెహ- (*tell*); to announce in a formal or official manner by means of a herald or one who functions as a herald; మత్త 3:1

2786 Κηφῆς Kēphās కేప-, పేతుర-; the Aramaic equivalent of the Greek name Πέτρος Peter; యోహా 1:42

2787 κιβωτός kibōtós సందొక-; any box-like container, whether plain or elaborate; here, refers to the box used to hold the tablets of the Law; మత్త 24:38

2788 κιθάρα kithára చొండ్ల-; a small stringed harp-like instrument held in the hands and plucked; 1కొర 14:7

2789 κιθαρίζω kitharízō నేకుస-; (derivative of κιθάρα lyre, harp); 1కొర 14:7

2790 κιθαροῖδός kitharōidós నేకుస-; (derivative of κιθαρίζω to play a lyre) one who plays the lyre or harp; షణ్ణి 14:2

2791 Κιλικία Kilikía కిలికియ-; a province in the southeast corner of Asia Minor; అపొ 6:9

2798 κλάδος kládos కాంత-, కాంద-; branch (of a tree or woody shrub); మత్త 13:32

2804 Κλαύδιος Klaúdios క్లౌడియ-; Claudius Lysias, a Roman officer in Jerusalem; అపొ 11:28

2807 κλεις kleís కుంజి-; an instrument used for locking and unlocking doors and gates; మత్త 16:19

2814 κλήμα klēma కాంద-; a more or less tender, flexible branch, as of a vine; యోహా 15:2

2823 κλίβανος klíbanos తడ్డి-, సొడ్డెల-; a dome-like structure made of clay, in which wood and dried grass were burned, and then after being heated, was used for baking bread; మత్త 6:30

2825 κλίνη klínē కటుల-, కటుడ-, చాప్-; any piece of furniture employed for reclining or lying on; మత్త 9:2

2826 κλινίδιον klinídion చాప్-; a relatively small and often temporary type of object on which a person may lie or recline; made of reeds or cloth; thin and light for carrying; లూక 5:19

2836 κοιλία koilía పెటి-; the entire digestive apparatus, including stomach and intestines; మత్త 12:40

2839 κοινός koinós బేసుద్-, అపవిత్ర-, బే-సుదుడ్; pertaining to being ritually unacceptable, either as the result of defilement or because of the very nature of the object itself (for example, ritually unacceptable animals); మార్ 7:2

2840 κοινόω koinóō అపవిత్ర-, బాటి కీ-, బే-సుదుడ్-, అస్త్ బస్త్; to cause something to become unclean, profane, or ritually unacceptable; మత్త 15:11

2841 κοινωνέω koinōnéō ఈస- (*share, portion*), మదత-; to share one's possessions, with the implication of some kind of joint participation and mutual interest; రోమ 12:13

2842 κοινωνία koinōnía ఉంది అసి- (*being united*), సంగ- (*with [someone]/accompaniment*), మీర- (*coming together or gathering*), తూసి సియ్యల్- (*sharing [lit:dividing and giving]*), ఈస (*share/portion*); an association involving close mutual relations and involvement; అపొ 2:42

2844 κοινωνός koinōnós తోడో -, ఈస -, బరోబర-; one who participates with another in some enterprise or matter of joint concern; మత్త 23:30

2847 κόκκινος kókkinos రగ్గల్ బూర-; a reddish-purple cloth dyed with a substance obtained from the murex shellfish; expensive to produce; associated with wealth and royalty; మత్త 27:28

2848 κόκκος kókkos దాన-, విజ్జ-; the kernel part of fruit, usually grain; మత్త 13:31

2861 κολυμβήθρα kolymbéthra కోనెర-; a relatively large construction for collecting water; యోహా 5:2

2881 Κορίνθιος Korínthios కొరింతియతుర్-; a person who lives in or is a native of Corinth; అపొ 18:8

2882 Κόρινθος Kórinthos కొరంతి-; a city in Greece; అపొ 18:1

2883 Κορνήλιος Kornélíos కొర్నేలి-; a Roman centurion to whom Peter ministered; అపొ 10:1

2886 κοσμικός kosmíkós దునియతె; pertaining to the system or standards of the world; పీచు 2:12

2889 κόσμος kósmos దునియ- (*the world, HIN*), కలి- (*creation*), పరిపంచమ-; the universe as an ordered structure; మత్త 4:8

2894 κόφινος kóphinos చాల-; a relatively large basket used primarily for food or produce; మత్త 14:20

2895 κράββατος krábbatos చాప్-, బీడర్-, కటుల-; a relatively small and often temporary type of object on which a person may lie or recline; made of reeds or cloth; thin and light for carrying; మార్ 2:4

2912 Κρής Krēs క్రీతియల్క్; a person who is a native of Crete; అపొ 2:11

2914 Κρήτη Krētē క్రీత-; an island south of Greece; అపొ 27:7

2916 κρίθινος kríthinos గోసారింగ-, గొప్పా-; (derivative of κριθή barley) pertaining to being made or consisting of barley; యోహా 6:9

2917 κρίμα kríma సిక్స- (*punishment*), తస్స- (*judgement, HIN*); the legal decision rendered by a judge, whether for or against the accused; the legal decision of guilt liable to punishment rendered by a judge; మత్త 7:2

2918 κρίνον krínō పుంగ-; any one of several types of flowers, usually uncultivated; మత్త 6:28

2919 κρίνω krínō నాయ- (*justice*), సిక్స- (*putting punishment*), తస్స- (*judge*), నిర్ణయ- (*decision*), పిరది-; to come to a conclusion in the process of thinking and thus to be in a position to make a decision; మత్త 5:40

2920 κρίσις krísis తస్స-, నాయ-; the administration of justice; మత్త 5:21

2921 Κρίσπος Kríspos కిరిస్సు-; a leader of the synagogue in Corinth; అపొ 18:8

2922 κριτήριον kritérion కోట్క-; తస్స-; legal action taken in a court of law against someone; 1కొర 6:2

2923 κριτής krités తీర్పార్-, నాయదికారి-, తస్స-; one who presides over a court session and pronounces judgment; మత్త 5:25

2934 κτήνος ktēnos కోడ-; a larger type of domesticated animal, primarily one used for riding or carrying loads; లూక 10:34

2952 κυνάριον kynáriton నెయ-; relatively small light brown domestic animal, feeding on anything from household refuse to animal carcasses and excreta; Canis familiaris putiatini; associated with all sorts of uncleanness, aggression, greediness, low status; మత్త 15:26

2953 Κύπριος Kýprios సయ్యప్సన్; a person who is a native of Cyprus; అపొ 4:36

2954 Κύπρος Kýpros సయ్యప్సన్; an island off the south coast of Asia Minor; అపొ 11:19

2956 Κυρηναίος Kyrēnaíos కురెన-; a person who lives in or is a native of Cyrene; మత్త 27:32

2962 κύριος kýrios పర్బ- (*Lord*), మాల్క- (*master*), గురు- (*teacher*), బగవంత- (*God*), రాజ- (*king*), సాబ- (*sir*); person with authority; also used to refer to God, especially in cases where the OT would have used the Tetragrammaton "YHWH"; మత్త 1:20

- 2965 κύων kýōn **నెయ్**–; relatively small light brown domestic animal, feeding on anything from household refuse to animal carcasses and excreta; Canis familiaris putiatini; associated with all sorts of uncleanness, aggression, greediness, low status; మత్త 7:6
- 2976 Ἀλζάρως Lázaros **లాజర-**; a beggar in a parable; లూక 16:20
- 2985 λαμπάς lampás **డివె-, పియల-, వేడ్చు-**; a light made by burning a wick saturated with oil contained in a relatively small vessel; మత్త 25:1
- 2992 λαός laós **లోకుర-, వర్జ-**; the largest unit into which the people of the world are divided on the basis of their constituting a socio-political community; మత్త 1:21
- 2993 Λαοδίκεια Laodíkeia **లనొదికయ;** a city in Phrygia in Asia Minor; కొలసి 2:1
- 2999 λατρεία latreía **సేవ-**; religious rites performed as a part of worship; యోహా 16:2
- 3000 λατρεύω latreúō **పార్వన-, ఆరదన-, సేవ-, పార్వన-వించి-**; to perform religious rites as a part of worship; మత్త 4:10
- 3001 λάχανον láchanon **వాడిత బాజి-, పుదిన-, సమ్మర-**; any one of the smaller plants cultivated in a garden, for example, herbs and vegetables; మత్త 13:32
- 3004 λέγω légō **ఆగె- (command), హుక్కుమ- (command), వెహ- (tell), ఇన్వల- (called), ఇత- (say/said/saying);** The imperative sometimes has the force of commanding or requesting (usually rendered "say", "speak", "tell"); మత్త 1:16
- 3008 λειτουργέω leitourgéō **సేవ-**; to perform duties of service, whether in the secular realm or in religious ceremonies; అపొ 13:2
- 3009 λειτουργία leitourgía **సేవ-, కామ-**; an assignment or role in serving, whether in secular service or in religious ceremonies; లూక 1:23
- 3011 λειτουργός leitourgós **సేవ- (serve), కామ్ కియ్యల- (worker);** a person who renders special service; రోమ 13:6
- 3014 λέπρα lépra **పెర్ష నొప-**; a dreaded condition of the skin, including what is now regarded as leprosy, as well as certain other types of infectious skin diseases, resulting in a persons being regarded as ceremonially unclean and thus excluded from normal relations with other people; మత్త 8:3
- 3015 λεπρός leprós **పెర్ష నొప-**; a person suffering from a dread skin disease; మత్త 8:2
- 3016 λεπτόν leptón **కొత్త-**; a copper (or bronze) coin worth 1/2 of a quadrans or 1/128 of a denarius; మార్క్ 12:42
- 3017 Λευί Leuī **లేవి-**; the son of Simeon (e) in the genealogy of Jesus; మార్క్ 2:14
- 3019 Λευΐτης Leuítēs **లేవియ్యుల్-**; a member of the tribe of Levi and having the responsibility to serve as an assistant to Jewish priests; లూక 10:32
- 3023 λέων léōn **చిహాన్;** largest of the great cats, often about 2.8 m from nose to tip of tail, standing as high as 1 m at the shoulder; pale yellowish brown in color; adult males have a mane around the neck and shoulders that is darker than the rest of their fur; Panthera leo; unclean animal; associated with aggression and strength; 2తిమొ 4:17
- 3025 ληνός lēnós **అంగుర్ పండిన్ జార్వల్ కుండి-**; an instrument for pressing out the juice of grapes for the making of wine; మత్త 21:33
- 3030 λίβανος líbanos **బారిత ఊదున్ మోడితంగ్ చీజ్క-**; the aromatic resin of certain trees; మత్త 2:11
- 3031 λιβανωτός libanōtós **దుాపర్తి-**; a bowl in which incense is burned; ఊజగిరి 8:3
- 3065 Λουκᾶς Loukās **లూకలె;** a companion of Paul who is generally regarded as the author of Luke and the Acts of the Apostles; కొలసి 4:14
- 3066 Λούκιος Loukios **లూకియ-**; a person sending greetings in Romans 16; అపొ 13:1
- 3069 Λύδδα Lýdda **బుద్ద;** a city southeast of Joppa; అపొ 9:32
- 3070 Λυδία Lydía **లూదియ-**; a woman merchant of purple cloth from Thyatira who was converted by Paul; అపొ 16:14
- 3074 λύκος lýkos **లాండిగల-, తడంజ-, బీబల్-**; wild, four-footed, predatory canine; light-brown fur, similar to jackal, but much bigger; Canis lupus; regarded as ravenous and fierce; commonly prey on flocks; symbol of roaming, opportunistic, dangerous, fierce, and clever banditry; మత్త 7:15
- 3079 Λυσίας Lysías **లూసియ-**; Claudius Lysias, a Roman officer in Jerusalem; అపొ 23:26
- 3082 Λύστρα Lýstra **ల్యస్ట్ర-**; a city in Lycaonia in Asia Minor; అపొ 14:6
- 3084 λυτρόω lytrōō **సుటి కియ- (be caused to be free);** to release or set free, with the implied analogy to the process of freeing a slave; లూక 24:21
- 3085 λύτρωσις lýtrōsis **ముక్తి-**; the act of releasing or setting free, with the implied analogy to the process of freeing a slave; లూక 1:68
- 3087 λυχνία lychnía **జల్కర-, డీవతగ;** a stand designed to hold a single lamp or a series of lamps; మత్త 5:15
- 3091 Λώτ Lōt **లోతు-**; the nephew of Abraham; లూక 17:28
- 3094 Μαγδαληνή Magdalēnē **మగ్దలేన-**; the attributive name of Μαρία (c), a woman of Magdala; మత్త 27:56
- 3100 μαθητεύω mathēteúō **తయర్-, సిస్యల-, ఆతెర-**; to be a follower or a disciple of someone, in the sense of adhering to the teachings or instructions of a leader and in promoting the cause of such a leader; to cause someone to become a disciple or follower of; మత్త 13:52
- 3101 μαθητής mathētēs **సిస్య- (disciple, HIN), బక్తల- (devotee, follower);** a person who is a disciple or follower of someone; మత్త 5:1
- 3106 μακαρίζω makarízō **దయ-**; to regard someone as happy or fortunate in view of favorable circumstances; లూక 1:48
- 3107 μακάριος makários **దయ-, ఆసిర్వాద-, ఆసిర్వాద-**; pertaining to being happy, with the implication of enjoying favorable circumstances; మత్త 5:4
- 3109 Μακεδονία Makedonía **మాసిదోనియ-**; a Roman province in Greece; అపొ 16:9
- 3110 Μακεδών Makedón **మసిదోనియ-**; a person who is a native of Macedonia; అపొ 16:9
- 3128 Μανασσής Manassēs **మనస్;** a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:10
- 3136 Μάρθα Mártha **మార్త-**; a sister of Mary (b) and Lazarus (a) of Bethany; లూక 10:38
- 3138 Μάρκος Márkos **మార్కు-**; a companion of Paul who was also called John (4); అపొ 12:12
- 3140 μαρτυρέω martyréō **గవ- (testimony, witness), వని-, మెవ-**; to provide information about a person or an event concerning which the speaker has direct knowledge; మత్త 23:31
- 3141 μαρτυρία martyría **గవ- (testimony, witness);** the content of what is witnessed or said; that which is said about a person on the basis of an evaluation of the persons conduct; మార్క్ 14:55
- 3142 μαρτύριον martýrion **గవ-, నిసని-**; the content of what is witnessed or said; మత్త 8:4
- 3143 μαρτύρομαι martýromai **గవ-, వెబ్బెర్, జాల్క;** to make a serious declaration on the basis of presumed personal knowledge; to be emphatic in stating an opinion or desire; అపొ 20:26
- 3144 μάρτυς mártys **గవ-, జీవ సీతుర్ పూర-**; a person who witnesses; a person who has been deprived of life as the result of bearing witness to his beliefs; మత్త 18:16
- 3152 μάταιος mátaios **కామి సియె- (useless), అర్థమే సిల్వక్- (meaningless);** pertaining to being useless on the basis of being futile and lacking in content; అపొ 14:15
- 3156 Ματθαῖος Matthaíos **మత్తయ-**; a tax collector and one of the twelve apostles, generally regarded as being the same as Λευί Levi; మత్త 9:9

- 3157 Ματθάν Matthán **మత్తాన్**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:15
- 3158 Ματθάτ Matthát **మత్తాత**; the father of Jorim in the genealogy of Jesus; లూక 3:24
- 3159 Ματθίας Matthías **మత్తీయ**; the person elected to take the place of the apostle Judas Iscariot; అపొ 1:23
- 3172 μεγαλωσύνη megalōsýnē **సర్వ సక్తివంతత్వం, సర్వ సక్తి వ-**; (a title for God, literally majesty) one who is characterized by majesty and greatness; హెబ్రి 1:3
- 3188 μέλαν mélan **సాయ**; a dark liquid used in writing or marking; 2కొర 3:3
- 3197 Μελχί Melchí **మెల్కి**; the father of Neri in the genealogy of Jesus; లూక 3:24
- 3316 μεσίτης mesítēs **మీసీవైర (mediator)**; one who causes or helps parties to come to an agreement, with the implication of guaranteeing the certainty of the arrangement; గల 3:19
- 3318 Μεσοποταμία Mesopotamía **మెసపొటామియ**; the valley of the Euphrates and Tigris rivers; అపొ 2:9
- 3321 μεσουράνημα mesouránēma **అగమనీ నడుమ**; a point or region of the sky directly above the earth; ఉజగిరి 8:13
- 3323 Μεσσίας Messías **మెస్సయ**; (literally one who has been anointed) in the NT, title for Jesus as the Messiah, but in many contexts, and especially without an article, Χριστός becomes a part of the name of Jesus; యోహ 1:41
- 3338 μεταμέλλομαι metaméllomai **మార్చునీ, కలకల, చుక్ చుకె, మన్చన్ -- మార్చున**; to change one's mind about something, with the probable implication of regret; మత్త 21:29
- 3340 μετανοέω metanoéō **మార్చున**; కల్లె మా-, చుక్-; to change one's way of life as the result of a complete change of thought and attitude with regard to sin and righteousness; మత్త 3:2
- 3341 μετάνοια metánoia **చుక్ చుకె, కల్లె మా-, మార్చున, చుక్ చుకె**; the process of changing one's way of life as the result of a complete change of thought and attitude with regard to sin and righteousness; మత్త 3:8
- 3353 μέτοχος métochos **మదత**; one who shares with someone else as an associate in an enterprise or undertaking; లూక 5:7
- 3392 μιαινών miainō **అస్థి బస్థి- (defiled), -సుదుడ్- (not ritually clean)**; to cause someone to be morally or ceremonially tainted or defiled; యోహ 18:28
- 3399 Μίλητος Mílētos **మిలేతు**; a seaport city on the west coast of Asia Minor; అపొ 20:15
- 3407 μίσθιος místhios **బూయ్యల**; (derivative of μισθόομαι to hire) a person who has been hired to perform a particular service or work; లూక 15:17
- 3411 μισθωτός mīsthōtós **బూయ్యల**; (derivative of μισθόομαι to hire) a person who has been hired to perform a particular service or work; మార్క్ 1:20
- 3413 Μιχαήλ Michaél **మికాయెల**; the name of the chief angel; యూద 9
- 3414 μνᾶ mnā **సోనెత బిల-, బిల-**; a Greek monetary unit worth one hundred denarii; లూక 19:13
- 3418 μνημα mnēma **వీచ**; a construction for the burial of the dead; often a natural cave or hewn out of bedrock; మార్క్ 5:3
- 3419 μνημεῖον mnēmēion **బుయర-, వీచ**; a monument built as a memorial to someone who has died; మత్త 8:28
- 3423 μνηστεύω mnēsteúō **కాజె-కోటై-, కుకు-బోబ్**; to promise a person for marriage; మత్త 1:18
- 3426 μόδιος módios **డాల-, అడ్డె**; a container for dry matter with a capacity of about eight liters (about two gallons); మత్త 5:15
- 3428 μοιχαλὶς moichalís **మీర్ క-**; a woman who commits adultery; మత్త 12:39
- 3430 μοιχεία moicheía **మీర్ క-**; sexual intercourse between a man and a married woman who is not his wife; మత్త 15:19
- 3431 μοιχεύω moicheúō **మీర్ (adultery)**; (for a man) to have sexual intercourse with a married woman other than his own spouse; (for a married woman) to have sexual intercourse with a man other than her own spouse; మత్త 5:27
- 3432 μοιχρός moichrós **మీర్ కియ్యల- (adulterer)**; a person who commits adultery, specifically referring to males, but also including females in generic contexts; లూక 18:11
- 3435 μολύνω molýnō **తోడి**; to cause something to become dirty or soiled; 1కొర 8:7
- 3448 μόσχος móschos **వడ్డ**; the young of cattle; లూక 15:23
- 3464 μύρον mýron **సెంట**; a strongly aromatic and expensive ointment; మత్త 26:7
- 3475 Μωσέυς Mōseús **మోసె- (Moses)**; the leader of the Israelites out of Egypt and the lawgiver; మత్త 8:4
- 3476 Ναασσών Naassōn **నయసోన**; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:4
- 3478 Ναζαρέθ Nazaréth **నజరేత్**; a town in the south central part of Galilee; మత్త 2:23
- 3479 Ναζαρενός Nazarēnós **నజరేత్సోర్-**; a person who lives in or is a native of Nazareth; మార్క్ 1:24
- 3480 Ναζωραῖος Nazōraios **నజరేత్**; an alternative form of Ναζαρενός; మత్త 2:23
- 3482 Ναθαναήλ Nathanaél **నతనాయేల**; a disciple of Jesus; యోహ 1:46
- 3485 ναός naós **గుడితంగ్ నమునంగ-**; a small replica or model of a temple or shrine; మత్త 23:16
- 3487 νάρδος nárdos **జటమానీ**; an aromatic oil extracted from a plant called nard; మార్క్ 14:3
- 3508 Νεφθαλείμ Nephthaleím **నఫ్తాలి**; the territory of the tribe of Naphtali; మత్త 4:13
- 3521 νηστεία nēsteía **ఉపవస్త్తీ-, కరు-**; the act of going without food for a set time as a religious duty; లూక 2:37
- 3522 νηστεύω nēsteúō **ఉపన్-**; to go without food for a set time as a religious duty; మత్త 4:2
- 3530 Νικόδημος Nikodēmos **నికొడేమ**; a member of the Sanhedrin who spoke with Jesus; యోహ 3:1
- 3531 Νικολαΐτης Nikolaítēs **నికొలాయ**; a follower of Nicolaus (a); ఉజగిరి 2:6
- 3536 Νινευίτης Nineuítēs **నివెవ**; (derivative of Νινευή Nineveh, not occurring in the NT) a person who lives in or is a native of Nineveh; మత్త 12:41
- 3544 νομικός nomikós **దర్మ గురు-**; (n) one who is an expert in interpreting religious law; or, a specialist in civil law.; మత్త 22:35
- 3545 νομίμως nomímōs **నియమ-, దర్మ గ్రంథ-**; pertaining to being correct according to rules and regulations; 1తిమొ 1:8
- 3547 νομοδιδάσκαλος nomodidáskalos **సాస్త్రిర-, గురు-**; A person who is skilled in the teaching and interpretation of the law (in the NT referring to the law of the OT); లూక 5:17
- 3549 νομοθετέω nomothetēō **నియమ-**; to give or to establish a law; హెబ్రి 7:11
- 3551 νόμος nómos **నియమ- (law), దర్మ-గ్రంథ- -- కానున- (scripture's law), కానున-**; a formalized rule (or set of rules) prescribing what people must do; మత్త 5:17
- 3575 Νόε Nōe **నోవహు**; Old Testament figure who built an ark (boat) to escape the flood that covered the earth; మత్త 24:37
- 3578 ξενία xenía **లాడ్డి**; a place of temporary lodging for a person away from home; అపొ 28:23
- 3585 ξύλινος xýlinos **కట్టె**; (derivative of ξύλον[a] wood) pertaining to being made or consisting of wood; 2తిమొ 2:20

3586 ξύλον *xýlon* మొద- (*log*); (a figurative extension of meaning of ξύλον[a] wood) an instrument of execution; మత్త 26:47

3598 ὁδός *hodós* నడచేత్తు-, సర-; Luke's term in Acts for the Christian movement; మత్త 2:12

3607 ὀθόνη *othónē* పడ్డ-, దుపటి-, a large piece of cloth, probably of linen; అపొ 10:11

3608 ὀθόνιον *othónion* కత్తి-; a high quality cloth made from the stems of the flax plant, known for its strength and coolness; లూక 24:12

3609 οἰκεῖος *oikeíos* కుటుంబపు-; తోడో వుట్టు-; one who belongs to a particular household or extended family; గలతి 6:10

3610 οἰκέτης *oikétēs* సేవ-; a servant in a household; లూక 16:13

3614 οἰκία *oikía* రోన-, రోత-, రొమ్మ-; a building or place where one dwells; మత్త 2:11

3622 οἰκονομία *oikonomía* నన్ను-; కారాబార-, జీమ; a task involving management and organization; లూక 16:3

3623 οἰκονόμος *oikonomos* కారాబారి-, తాకుప్పల-, కొతన్ -- అధికారి, చొకాట్-వాయుట్ సూడ్యల్ సేవ్యల్; one who has the authority and responsibility for something; లూక 12:42

3625 οἰκουμένη *oikouménē* కలి-, దునియ-, పరిపంచమ-; the surface of the earth as the dwelling place of mankind, in contrast with the heavens above and the world below; మత్త 24:14

3628 οἰκτιρμός *oiktirmós* దయ-, కేపుల-, పెర్మత-దయ-; mercy and concern, with the implication of sensitivity and compassion; రోమ 12:1

3629 οἰκτιρμῶν *oiktírmōn* కేపుల్; (derivative of οἰκτίρω to have mercy) pertaining to showing mercy or compassion; లూక 6:36

3631 οἶνος *oinos* అంగురీ రస-, రస-, కల-; a set phrase referring to newly pressed grape juice, unfermented or in the initial stages of fermentation; మత్త 9:17

3640 ὀλιγόπιστος *oligóristos* బరొన కమి-, కమి బరొన, గట్ బరొన సెలె; pertaining to having relatively little faith; మత్త 6:30

3646 ὁλοκαύτωμα *holokaúōma* దుండుసి- (*having burnt*), బొడ్డి; an animal which has been sacrificed to God and completely burned up on the altar; మార్క్ 12:33

3682 Ὀνήσιμος *Onésimos* ఒనెసిము-; a slave of Philemon; కొలొ 4:9

3683 Ὀνησίφορος *Onēsiphōros* ఒనెస-; a Christian mentioned in 2 Timothy; 2తిమొ 1:16

3688 ὄνος *ónos* గాడి-; domestic animal belonging to the same family as the horse, but smaller and with longer ears; it can have variety of colors from dark brown, through light brown to gray and occasionally white; Equus Asinus africanus; used to ride on, carry loads, or do other work; మత్త 21:2

3690 ὀξύς *oxos* పులిత అంగుర-, రస-; a cheap, sour wine (evidently a favorite beverage of poorer people and relatively effective in quenching thirst); మత్త 27:48

3696 ὅπλον *hóplon* అయ్య-; an instrument used in fighting, whether offensive or defensive; యోహా 18:3

3727 ὁρκος *hórkos* గొప్పి-, వాగ్దాన-, పారోల్ ముట్టి, వొట్-; declaration that affirms the truth of a statement by calling on a divine being to execute sanctions against a person if the statement in question is not true; మత్త 5:33

3728 ὁρκωμοσία *horkōmosía* వొట్ (*oath*); declaration that affirms the truth of a statement by calling on a divine being to execute sanctions against a person if the statement in question is not true; హెబ్రి 7:20

3732 ὄρνεον *órneon* పిటి-; any kind of bird, wild or domestic; ఉజగిరి 18:2

3733 ὄρνις *órnis* కొర-; any kind of bird, wild or domestic; మత్త 23:37

3741 ὁσίος *hósios* పవిత్ర వాలెన-, సుద్పాన్ వాలెన-, పవిత్ర-; God or the Messiah as the Holy One; అపొ 2:27

3742 ὁσιότης *hosiótēs* సుదుడ- (*pure/ritually-clean*); the quality of holiness as an expression of the divine in contrast with the human; లూక 1:75

3770 οὐράνιος *ouránios* స్వర్గ-; related to or located in heaven; మత్త 5:48

3771 οὐρανόθεν *ouranóthen* స్వర్గ-, హోబర-, హోబ-; the sky as a source or as a location from which implied movement takes place; అపొ 14:17

3772 οὐρανός *ouranós* హోబ- (*sky*), స్వర్గ- (*heaven*), స్వర్గీన రాజ- (*God's kingdom*), అగస-; space above the earth, including the vault arching high over the earth from one horizon to another, as well as the sun, moon, and stars; మత్త 3:2

3789 ὀφίς *óphis* తరస-, మాను-; long legless reptile; no eyelids or external ears; moves by wriggling or gliding; some species have a poisonous bite; symbol of lurking, unexpected danger; associated with lies, deception, and misleading teaching; మత్త 7:10

3795 ὀψάριον *opsáron* మీన-; fish intended for food or the flesh of fish as food; యోహా 6:9

3803 παγίς *pagís* పాస-, చందొడ-; an object used for trapping or snaring, principally of birds; లూక 21:35

3814 παιδίσκη *paidískē* కామ్ కియ్యల్ పేడి- (*servant girl*), దాసి పేడి- (*slave girl*), దాసి- (*slave*), పేడి- (*girl*), సేవ- (*serve*); a female slave, possibly serving as a personal servant and thus with the implication of kindly regard; మత్త 26:69

3816 παῖς *país* సేవ్య- (*servant*), సేవ (*service*); a slave, possibly serving as a personal servant and thus with the implication of kindly regard; మత్త 2:16

3828 Παμφυλία *Pamphylia* పంపులియ-; a province in the southern part of Asia Minor; అపొ 2:10

3833 πανοπλία *panoplía* అయ్యర్కె-; a complete set of instruments used in defensive or offensive warfare (usually, however, with emphasis upon defensive armament, including helmet, shield, breastplate); లూక 11:22

3841 παντοκράτωρ *pantokrátor* సర్వ సక్తి-; a title for God, literally: all powerful; 2కొర 6:18

3850 παραβολή *parabolē* నమున-, సాస్తర-; a relatively short narrative with symbolic meaning; మత్త 13:3

3857 παράδεισος *parádeisos* సోబత వాడి- (*beautiful garden*); a dwelling place of the righteous dead in a state of blessedness (generally equated with οὐρανός heaven); లూక 23:43

3862 παράδοσις *parádosis* నేక్తి-; the content of traditional instruction; మత్త 15:2

3870 παρακαλέω *parakaléo* మునె -, గటి-దీర్మ-, మదత-, సున్ను-; to cause someone to be encouraged or consoled, either by verbal or non-verbal means; మత్త 2:18

3874 παράκλησις *paráklēsis* బడ-, -దర్మ-, గటి-దీర్మ-, మదత-, మునె సొంట్-; causing someone to be encouraged or consoled, either by verbal or non-verbal means; లూక 2:25

3875 παράκλητος *paráklētos* సహాయమ్- (*help, TEL*), మదత- (*help, HIN*), వకల- (*advocate, HIN*), మా హిందర్ అసి; one who may be called upon to provide help or assistance; యోహా 14:16

3900 παραπτώμα *paráptōma* పాప- (*sin*), తప- (*wrong/mistake*), గల్లి- (*wrong/mistake*), వొప్ప- (*reject*); what a person has done in transgressing the will and law of God by some false step or failure; మత్త 6:14

3925 παρεμβολή *parembolē* కీల-, సిపాయిర్కు-; a camp or barracks for soldiers; అపొ 21:34

3933 παρθένος *parthénos* కోరొ పే- (*unmarried girl/virgin*), మియడ- (*daughter*); A female person beyond puberty but not yet married and a virgin (though in some contexts virginity is not a focal component of meaning); మత్త 1:23

3957 πάσχα *páscha* గొరె-; a specially selected lamb (or a collective for all such lambs) killed and eaten during the festival commemorating the departure of Israel from Egypt; మత్త 26:2

- 3972 Παῦλος Paúlos **పపు**–; Sergius Paulus, the governor of Cyprus; అపొ 13:7
- 3974 Πάφος Páphos **పాఫుస**–; a city on the southwest coast of the island of Cyprus; అపొ 13:6
- 3976 πέδιλοι pédē **పకలిన**–; metal chains with special links prepared to go around the ankles; used to restrict the movement of a prisoner; మార్ 5:4
- 3982 πείθω peíthō **గొప్పి పియ్య**– (*according to [one's] word*), **బరొస**– (*trust, faith, HIN*), **వొస**– (*accept*); to believe in something or someone to the extent of placing reliance or trust in or on; మత్త 27:20
- 3985 πειράζω peirázō **అస**– **తొహ**–; Satan as the tempter; మత్త 4:1
- 3986 πειρασμός peirasmós **కరబ్**–, **పాపు**– **అస**–, **పరిక్స**–, **అస**–; the act of trying to cause someone to sin; మత్త 6:13
- 4010 Πέργαμος Pérgamos **పెర్గమసు**–; an important city in northwest Asia Minor; ఉజ్జగిరి 1:11
- 4011 Πέργη Pérgē **పెర్గె**–; a city in Pamphylia, near the south coast of Asia Minor; అపొ 13:13
- 4018 περιβόλαιον peribólaion **కప్పి**–; any type of outer garment; 1కొర 11:15
- 4021 περίεργος periergos **మంతర్మ**–**సోదెంగ**–; the use of magic based on superstition; అపొ 19:19
- 4030 περικεφαλαία perikephalaía **తలత కవచ**–; protective armor covering the head; used in battle; ఎఫెసె 6:17
- 4043 περιπατέω peripatéō **పిస**– (*live*), **తాక**– (*live/walk*); to live or behave in a customary manner, with possible focus upon continuity of action; మత్త 4:18
- 4058 περιστέρα peristerá **పారె**–; Asiatic Rock dove: bird with a blue-gray color with a pinkish sheen to the neck feathers and a black tip on its tail; lives in large colonies and eats mainly seeds; courts, mates, and has nests several times a year; nests on rock ledges; Columba via; used as food and for sacrifices; regarded as swift, docile, and innocent; మత్త 3:16
- 4059 περιτέμνω peritémnō **తోత్ కత్తి**–; to cut off the foreskin of the male genital organ as a religious rite involving consecration and ethnic identification; లూక 1:59
- 4061 περιτομή peritomé **తోత్ కత్తి క**–, **యూదుల్క**–; the act of cutting off the foreskin of the male genital organ as a religious rite symbolizing consecration and ethnic identification; యోహ 7:22
- 4071 πετεινόν peteinón **పిట**–; any kind of bird, wild or domestic; మత్త 6:26
- 4074 Πέτρος Pétros **పీటర**–; the Greek name of the leader of the twelve apostles, who was also called Cephas and whose name was originally Simon; మత్త 4:18
- 4082 πῆρα péra **తెయ్య**–, **చంచి**–, **పోతె**–; a bag used by travellers (or beggars) to carry possessions; మత్త 10:10
- 4091 Πιλάτος Pilátos **పిలాత**–; a procurator of Judea who gave the order for the crucifixion of Jesus; మత్త 27:2
- 4094 πίναξ pínax **దెడియ**–; a relatively flat, large dish; for serving or eating food; made of clay or metal; మత్త 14:8
- 4099 Πισιδία Pisidía **పిసిదియ**–; pertaining to Pisidia; అపొ 13:14
- 4100 πιστεύω pisteúō **బరొస**– (*trust, faith, HIN*), **విస్వాస**– (*faith, HIN*), **నమ**– (*believe*), **బక్తలిర**– (*believers, devotees*); to believe something to be true and, hence, worthy of being trusted; to entrust something to the care of someone; మత్త 8:13
- 4101 πιστικός pistikós **బారిత**– (*expensive*), **మక్సొన**– (*valuable*); pertaining to being pure, with the possible implication of a quality which can be trusted; మార్ 14:3
- 4102 πίστις pístis **గవ**–, **సాక్యయ**–; that which is completely believable; మత్త 8:10
- 4103 πιστός pistós **బరొస**– (*trust*), **నమ**– (*believe, TEL*), **బక్త**– (*believers*); pertaining to trusting or being trusted; మత్త 24:45
- 4109 πλάξ pláx **పాట**–, **పాటిన్ డాత్ మన్వలిక్ చెక్రంగ్ రండ్ బండంగ్**; a flat stone on which inscriptions could be made; 2కొర 3:3
- 4142 πλοῦμα ploiáron **చుడ్డర్ రూక**–, **చుడ్డక్ రూకన**–; small fishing boat; మార్ 3:9
- 4143 πλοῖον ploíon **రూకత**–, **రూక**–; any kind of boat, from small fishing boats as on Lake Galilee to large seagoing vessels; మత్త 4:21
- 4151 πνεῦμα pneúma **అత్మ**– (*spirit*), **పరన**– (*soul/life*), **దిల**– (*heart*), **మన**– (*inner being/mind*); the non-material, psychological faculty which is potentially sensitive and responsive to the divine; మత్త 1:18
- 4152 πνευματικός pneumatikós **బక్తి**– (*spiritual devotion*), **దర్మ**– (*religious*), **అత్మ**– (*spirit*), **బక్తి**–, **దర్మ**–, **అత్మ**–; pertaining to the spiritual nature or being of a person; రోమ 1:11
- 4153 πνευματικῶς pneumatikῶς **బాన్-బక్తిత**–, **అత్మత**–; pertaining to the spiritual nature or being of a person; 1కొర 2:14
- 4167 ποίμνη poímnē **మంద**–, **గుబ్బంగ**–; a collective for a group of sheep and/or goats; మత్త 26:31
- 4168 ποίμνιον poímnion **మంద**–; figurative extension of the meaning "a herd of sheep or goats" to refer to the followers of Christ constituting a well-defined membership group; లూక 12:32
- 4176 πολυτεύομαι politeúomai **పిస**–; to conduct oneself with proper reference to one's obligations in relationship to others, as part of some community; అపొ 23:1
- 4190 πονηρός ponēros **కరెబ**– (*evil/wicked*), **నయ్యన**– (*Satan*); the one who is essentially evil or in a sense personifies evil (title for the devil, literally: the evil one); మత్త 5:11
- 4194 Πόντιος Póntios **పొంతి**; an additional name for Pilate; లూక 3:1
- 4195 Πόντος Póntos **పొంతు**–; a region in northeast Asia Minor; అపొ 2:9
- 4202 πορνεία porneía **పీర్ క**– (*adultery*), **లంజెతనమ**– (*sexual immorality*), **పీర్**–; the act of engaging in sexual immorality of any kind, often with the implication of prostitution; మత్త 5:32
- 4209 πορφύρα porphýra **పొంగు**–; a reddish-purple cloth dyed with a substance obtained from the murex shellfish; expensive to produce; associated with royalty; మార్ 15:17
- 4232 πραιτώριον praitōrion **మహల్**–, **రాజన రోన్**–, **కీల్ల**–; a governor's official residence; మత్త 27:27
- 4244 πρεσβυτέριον presbytérion **పెదొల్క**–; a council of elders, with emphasis upon maturity of judgment more than mere age; లూక 22:66
- 4245 πρεσβύτερος presbýteros **పెదొల**– (*older person*), **అదికారి**– (*authority*), **తొతుర**– (*older people/ancestors*); a person of responsibility and authority in matters of socio-religious concerns, both in Jewish and Christian societies; మత్త 15:2
- 4251 Πρίσκα Príska **పిరిస్కిల**–; the wife of Aquila; రోమ 16:3
- 4263 πρόβατον próbaton **గొరె**–; herbivorous domestic mammal with four legs; Ovis ladicaudata – fat-tailed sheep; used for sacrifice, source of meat, milk, hides, wool, and horns; మత్త 7:15
- 4335 προσευχή proseuché **పార్తన**–, **వింతి**–; the act or content of speaking to or making requests of God; మత్త 21:13
- 4336 προσεύχομαι proseúchomai **పార్తన**– (*pray, HIN*), **వింతి**– (*prayer*), **కొర్కల**– (*ask, request*); to speak to or to make requests of God; మత్త 5:44
- 4339 προσήλυτος prosélytos **యూదుల్కన దర్మతగ నేంగ**–, **దర్మతగ మారితార్**, **దర్మతగ**; a Gentile who had converted to Judaism; మత్త 23:15
- 4350 προσκόπτω proskóptō **కొద పా**– (*stumble*), **బూడ్ అరున**– (*cause to fall down*); to strike one's foot against something as one walks and in this way to lose one's balance temporarily; మత్త 4:6
- 4352 προσκυνέω proskynéō **ముర్-బొంగంగ్ కొట**– (*bow down*), **పార్తన-వింతి**– (*worship*), **పూజ**– (*[idol] worship*); to express by attitude and possibly by position one's allegiance to and regard for deity; మత్త 2:2

4374 προσφέρω *prosphérō* మొక్ కండి-, బలిదాన-; to present a sacrifice or offering as a religious act; మత్త 2:11

4376 προσφορά *prospchorá* అర్పనం; that which is offered to God in religious activity; అపొ 21:26

4382 προσωποληψία *prosōpolēpsía* బేర్-బాన-; making unjust distinctions between people by treating one person better than another; రోమ 2:11

4395 προφητεύω *prophēteúō* బవిసత్తు- గొప్ప- (*word[s] of the future*), వెహ- (*caused to tell*); to speak under the influence of divine inspiration, with or without reference to future events; మత్త 7:22

4396 προφήτης *prophētēs* వర్నక- (*prophet, HIN*); one who proclaims inspired utterances on behalf of God; మత్త 1:22

4398 προφήτις *prophētis* వర్నకీ- (*prophetess, HIN*); a woman who proclaims inspired utterances on behalf of God; లూక 2:36

4403 πρύμνα *prýmna* పెజెట బాజ-; the back part of a boat; మార్ 4:38

4408 πρῶρα *prōra* కొడ్డి-; the forepart of a boat; అపొ 27:30

4417 πταίω *ptaíō* కొడ పా-; (figurative extension of πταίω stumble) to fail to keep the law; రోమ 11:11

4419 πτερύγιον *pterygion* పందిర్ బీక్-; the tip or high point of a building; మత్త 4:5

4425 πτύον *ptyōn* తుడుస్తర్ సీలి-; a fork-like shovel for throwing threshed grain into the air so that the wind may separate the chaff from the grain; మత్త 3:12

4444 πύργος *pýrgos* బురుజు-; a tall structure with a lookout at the top; made of stone; for guarding a vineyard or a settlement; మత్త 21:33

4450 πυρρὸς *pyrrhós* పురు-; a companion of Paul; ఉజనిరి 6:4

4454 πῶλος *pōlos* గాది పిల్ల-; the young of a donkey; మత్త 21:2

4461 ῥαββί *rhabbí* గురు-; title of respect designating a Jewish teacher and scholar recognized for expertise in interpreting the Jewish Scriptures; మత్త 23:7

4487 ῥήμα *rhēma* వెహ- (*tell*), గొప్ప- (*word*), కబుర- (*news*), వచన-; a minimal unit of discourse, often a single word; that which has been stated or said, with primary focus upon the content of the communication; మత్త 4:4

4491 ῥίζα *rhíza* సీర-; the underground part of a plant; మత్త 3:10

4497 Ῥωβόαμ *Rhoboám* రెహబామ్; a Hebrew king in the genealogy of Jesus; మత్త 1:7

4506 ρύομαι *rhýomai* బవి- (*save*), కాబాడ- (*protect*), తప్పన- (*escape*), సుటి కీ- (*made free*); to rescue from danger, with the implication that the danger in question is severe and acute; మత్త 6:13

4514 Ῥωμαῖος *Rhōmaíos* రోమ-; a person who lives in or is a native of Rome or a citizen of the Roman Empire; యోహ 11:48

4516 Ῥώμη *Rhómē* రోమ-; the capital city of the Roman Empire; అపొ 18:2

4519 σαβαώθ *sabaóth* బగవంతన దలమ-, దలమ-; (a Greek transliteration of a Hebrew word meaning armies and used with κύριος Lord, as a title for God) pertaining to one who has overwhelming power; రోమ 9:29

4521 σάββατον *sábbaton* వారమ-, అవ్వోవర్-; a period of seven days; మత్త 12:1

4523 Σαδδουκαῖος *Saddoukaíos* సదుకయ-; a member of a politically influential Jewish party in Jerusalem at the time of Jesus and the apostles, a smaller group than the Pharisees, but often in control of important political and religious positions. Their denial of the resurrection of the dead and their acceptance of only the first five books of the OT are important elements in some of the differences which arose between the Sadducees and the Pharisees; మత్త 3:7

4524 Σαδὼκ *Sadók* సాదొక్; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:14

4526 σάκκος *sákkos* పోతె-; a heavy material normally used for making sacks, but worn by persons in mourning and as a sign of repentance; మత్త 11:21

4527 Σαλᾶ *Salá* సీల-; the father of Eber in the genealogy of Jesus; లూక 3:32

4528 Σαλαθιήλ *Salathiél* సయల్లియేల-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:12

4536 σάλπιγξ *salpinx* తురత అవత్; (derivative of σάλπιξ[a] to play the trumpet) the sound made by a trumpet; మత్త 24:31

4540 Σαμάρεια *Samáreia* సమరయ-; the principal city of Samaria; లూక 17:11

4541 Σαμαρείτης *Samareítēs* సమరయ-; a person who is a native of Samaria; మత్త 10:5

4542 Σαμαρείτις *Samareítis* సమరయ జాతిత-; a woman who is a native of Samaria; యోహ 4:9

4545 Σαμουήλ *Samouél* సముయేల్-; an early OT prophet; అపొ 3:24

4547 σανδάλιον *sandálion* చెప్పుల-; a type of footwear consisting of a sole made of leather (or possibly wood) tied to the foot by means of thongs or straps; మార్ 6:9

4549 Σαούλ *Saoul* సన్లు-; the first king of Israel in the OT; అపొ 9:4

4554 Σάρδεις *Sárdeis* సార్దిస-; a city in western Asia Minor; ఉజనిరి 1:11

4559 σαρκικός *sarkikós* మేందొ-, జారత్ మన్వలిక్; pertaining to being material or physical, with the possible implication of inferior; రోమ 15:27

4560 σάρκινος *sárkinos* మాయ్-; pertaining to behavior which is typical of human nature, but with special focus upon more base physical desires; రోమ 7:14

4561 σάρξ *sárx* నరిమన్లు- (*human*), మాయ్- (*man*), మేందొ- (*living body*), సవి- (*flesh*), తోత్- (*skin*), రూప్- (*shape, form*), దునియ-, ఆస-, సన- (*flesh*); the muscles and sinews of both animals and humans; a living body; humans as physical beings; human nature, with emphasis on the physical; the psychological aspect of human nature in contrast to the spiritual nature; physical life; మత్త 16:17

4564 Σάρρα *Sártha* సారత్-; the wife of Abraham; రోమ 4:19

4567 Σατανᾶς *Satanâs* సయన-; (a borrowing from Hebrew and Aramaic, literally: adversary) the usual proper name of the Devil; మత్త 4:10

4569 Σαῦλος *Saúlos* సన్లు-; an alternative form of Σαούλ Saul, the Hebrew name of the apostle Paul; అపొ 7:58

4574 σέβασμα *sébasma* పేన్లు- (*deities*); an object which is worshiped; అపొ 17:23

4576 σέβομαι *sébomai* పార్తన-వింతి-, బావ్-బక్తి-; to express in attitude and literal one's allegiance to and regard for deity; మత్త 15:9

4592 σημεῖον *sēmeíon* మయ్యత- కామ- (*glorious deeds*), చమత్కార-, అన్వ-, నిసవి-; an event which is regarded as having some special meaning; మత్త 12:38

4597 σῆς *sēs* ఉడ్డి-; smallish brown or gray moth that lays eggs in clothing or other cloth; eggs hatch into very small caterpillars, which feed on the fibers; Tineidae family, probably *Tineola biselliella*; symbols of decay, ruin, and slow destruction; మత్త 6:19

4605 Σιδὼν *Sidón* సీదొన-; a city on the coast of Phoenicia; మత్త 11:21

4606 Σιδώνιος *Sidónios* సీదొన-; pertaining to Sidon; లూక 4:26

4609 Σίλας *Sílas* సీల-; a Christian in the Jerusalem church and an associate of Paul; అపొ 15:22

4610 Σιλουανός *Silouanós* సీల-; generally regarded as the same person as Σίλῳς Silas; 2కొ 1:19

4611 Σιλωάμ *Silōám* సిలోయమ-; the name for a system of water supply in Jerusalem; the pool of Siloam was probably the basin into which the water flowed; లూక 13:4

4613 Σίμων *Símōn* సీమొన-; a Pharisee; మత్త 4:18

4615 σίνאַπ *sínapi* మోవెర-; mustard plant, a large herb noted for its very small seeds and in some instances growing to a height of three meters (about ten feet); మత్త 13:31

4616 σινδών *sindōn* కట్టె-; a high quality cloth made from the stems of the flax plant, known for its strength and coolness; మత్త 27:59

4621 σίτος *sítos* గోళ్ళన రాసి-, కానె-, దానంగ-, గోదాన-; any kind of edible grain, though generally referring to wheat; the wheat plant; మత్త 3:12

4622 Σιών *Siōn* సియోను-; the city of Jerusalem together with its people, particularly in poetic discourse; మత్త 21:5

4624 σκανδαλίζω *skandalízō* పాన్ కీను- (*cause to sin*), బాడ్ అరుస- (*cause to fall down*), బహ్మి కీ- (*cause to backslide*), పాన్ పుట్టె (*in order to sin*); to cause to sin, with the probable implication of providing some special circumstances which contribute to such behavior; మత్త 5:29

4625 σκανδαλον *skándalon* పాన- (*trapped in sin*), తప- (*mistake, wrong*), గల్తి- (*wrong*), అవుస- (*block*), కొద-, అడ్డమ-, కొద్ద-; (figurative extension of σκανδαλον trap) that which or one who causes someone to sin; that which causes offense and thus arouses opposition; మత్త 13:41

4627 σκάφη *skáphē* చుడ్డరే రూక-; a small boat which was normally kept aboard a larger ship and used by sailors in placing anchors, repairing the ship, or saving lives in the case of storms; అపొ 27:16

4633 σκηνή *skēnē* డేర-, రొహ్కా-; tent representing a dwelling-place in a more generic sense; మత్త 17:4

4637 σκηνόω *skēnōō* నడ్డమ్ పిస్తూరి-, మన్వల్ డేర-; to come to dwell in a place defined psychologically or spiritually; యోహా 1:14

4651 σκορπίος *skorpíos* పిస-; terrestrial arachnid (eight-legged) with pincers and a poisonous sting at the end of its jointed tail, which it can hold curved over the back; grows to about 13 cm long; known for the pain and danger of its sting, and associated with harsh, inhospitable living conditions; లూక 10:19

4666 σμύρνα *smýrna* బోలను-; the aromatic resin of certain bushes; మత్త 2:11

4667 Σμύρνα *Smýrna* స్మ్యరును-; a city on the west coast of Asia Minor; ఉజగిరి 1:11

4670 Σόδομα *Sódoma* సోదోము-; a city located at the southern part of the Dead Sea and destroyed because of its evil; మత్త 10:15

4672 Σολομών *Solomōn* సోలోమోను-; the son and successor of David; మత్త 1:6

4676 σουδάριον *soudáron* దస్తీ-, సీల-, కట్టి-; a small piece of cloth used as a towel, napkin, or face cloth; లూక 19:20

4689 σπένδω *spéndō* అర్చన-; to pour out an offering as an act of worship or ritual observance; పిలిపి 2:17

4697 σπλαγχνίζομαι *splanchnízomai* కీపుల్- (*compassion*), దయ (*mercy/pity*); to experience great affection and compassion for someone; మత్త 9:36

4698 σπλάγχνον *splánchnon* లోడ్- (*love, as in an older person loving a younger person [no sexual connotations]*), పెర్మ- (*love, general term [no sexual connotations]*) *HIN* 'prem'; the psychological faculty of desire, intent, and feeling; లూక 1:78

4699 σπóγγος *spóngos* దూది-; lightweight skeleton of a porous sea animal; used for absorbing liquids; మత్త 27:48

4703 σπόρος *spóros* విజ-; the kernel part of fruit, usually grain; మార్ 4:26

4710 σπουδή *spoudē* పర్వెడె మా- (*being eager*), బాన్-బక్తి-, బర్చర్ దిల-, లహ్కా-; readiness to expend energy and effort; మార్ 6:25

4711 σπυρίς *spyris* డాల-, డాలంగ-; container made of woven material, usually grass or reeds; used for carrying a variety of things, including food and produce; this basket is presumably somewhat larger than a κόφινος; మత్త 15:37

4716 σταυρός *staurós* మొద- (*log*); a pole stuck into the ground in an upright position with a crosspiece attached to its upper part; used as a means of execution; మత్త 10:38

4717 σταυρόω *staurōō* మోల- (*nail*), టాంగ- (*to hang*), మొద- (*log*); to execute someone by nailing that person to a cross; మత్త 20:19

4718 σταφυλή *staphylē* అంగుర-; the fruit of grapevines; మత్త 7:16

4719 στάχυς *stáchys* గోళ్ళన గోల్క-, టేట్రి-, సంగన-; the dense spiky cluster in which the seeds of grain such as wheat and barley grow (restricted in NT contexts to references to wheat); మత్త 12:1

4721 στέγη *stégē* చత్-; the (flat) roof or top of a house; మత్త 8:8

4734 Στεφανός *Stephanās* స్టెఫెనస్-; a Christian of Corinth; 1కొర 1:16

4735 στέφανος *stéphanos* కీరిట్-; a wreath consisting either of foliage or of precious metals formed to resemble foliage and worn as a symbol of honor, victory, or as a badge of high office; మత్త 27:29

4736 Στέφανος *Stéphanos* స్టెఫెనస్-; one of the seven helpers in the church in Jerusalem and the first Christian martyr; అపొ 6:5

4745 στοά *stoá* చహ్చరంగ్ అరిక్ మండోమ్క-, మండోమ్క-; a covered colonnade, open normally on one side, where people could stand, sit, or walk, protected from the weather and the heat of the sun; యోహా 5:2

4747 στοιχείον *stoicheíon* మొదోడంగ్ వచన్మన బోద, కామి సియోంగ్, దునియతగ మన్వలిక్; basic principles which underlie the nature of something; గలతి 4:3

4749 στολή *stolē* పాంగుక-, లహ్కా కోట్స్-; a long, flowing outer garment reaching to the feet; మార్ 12:38

4765 στρουθίον *strouthíon* కొట్టా పిటి-; small bird; speckled brown in color; genus *Passer*; roosts and nests in groups; eats grass seeds and grain; associated with the poor; మత్త 10:29

4769 στύλος *stýlos* దారుమ- (*vertical load-bearing pole*); an upright shaft or structure used as a building support; గలతి 2:9

4790 συγκοινωνέω *synkoinōnēō* బాగ్ యేత్వల-; to be associated in some joint activity, with the implication, in some contexts, of a somewhat enduring relation; ఎఫెసె 5:11

4791 συγκοινωνός *synkoinōnōs* ఈస యేత-; one who shares jointly with someone else in a possession or relationship, with emphasis upon that which is in common; రోమ 11:17

4800 συζάω *syzáo* పిస-; to live in association with or together with someone else; రోమ 6:8

4808 συκή *sykē* అంజారి-; fruit tree; grows 5-8 m high; round crown and very deep roots; *Ficus carica*; fruit is about the size of a hen's egg and can be green, yellow, purple, or brown depending on the type, and is sweet and soft; మత్త 21:19

4810 σύκον *sýkon* అంజారి-; the fruit of the fig tree; మత్త 7:16

4826 Συμεών *Symeōn* సిమియోను-; a person in the genealogy of Jesus; లూక 2:25

4834 συμπάθειω *sympathēō* దయతె సూడ్డిట్; to share someone's feeling in the sense of being sympathetic with; హెబ్రి 4:15

4864 συναγωγή *synagōgē* సునగో- (*synagogue*), పీరె మాయ్నల్ రో-; a building of assembly, associated with religious activity (normally a building in which Jewish worship took place and in which the Law was taught, but in JAS 2:2 a Christian assembly place); మత్త 4:23

4889 σύνδουλος *sýndoulos* సేన-; one who is a fellow slave or a slave alongside another slave; మత్త 18:28

4893 συνείδησις *syneidēsis* మన్-దిల- (*mind-heart's* ...); the psychological faculty that can distinguish between right and wrong; అపొ 23:1

4904 συνεργός *synergós* నా సంగ కామ్ కీయ్యల- (*he who works with me*), పీరె మాసి- (*having joined, having gathered*), బరోబర్ -- సేన-, సంగ -- సేన, సాత్, మా సంగ కామ్ కీయ్యల్, ఈసదార్క్; one who works together with someone else; రోమ 16:3

4947 Συρία *Syria* సిరియ-; a region to the north and east of Palestine and known as Aram in OT times; మత్త 4:24

4957 συσταυρόω *systaurōō* మొద్- (*to hang*); to execute someone by nailing that person to a cross along with someone else; మత్త 27:44

4966 Συχέμ Sychém **సీకెమ్**–; a city in Samaria; అపొ 7:16
 4972 σφραγίζω sphragízō **మోర**–, **ముద్ర**–; to use a seal to close or to make something secure; మత్త 27:66
 4979 σχοινίον schoiníon **నోడె**–, **దాంబి**–, **కస**–, **దాబ్బి**–; thick cord formed by twisting or braiding several strands together; made of a variety of materials, including palm fibers, linen, or reeds; యోహ 2:15
 4982 σώζω sózō **బచ**– (**to save**), **చొకోట**–; to rescue from danger and to restore to a former state of safety and well being; మత్త 1:21
 4983 σῶμα sōma **మేందో**– (**living [human] body**), **కూర్**– (**dead body, corpse**), **చెత్త**– (**animal's dead-body**); the physical body of persons, animals, or plants, either dead or alive; మత్త 5:29
 4984 σωματικός sōmatikós **మేందో**–, **రూప్య**; pertaining to a physical body; లూక 3:22
 4988 Σωσθένης Sōsthénēs **సొస్థేనేసు**–; a Christian of Corinth; many scholars consider Σωσθένης-1 and Σωσθένης-2 to be the same person; అపొ 18:17
 4990 σωτήρ sōtēr **బచ**– (**save, HIN**); one who rescues or saves; లూక 1:47
 4991 σωτηρία sōtēria **బచ**– (**to save**), **ముక్తి**–; a state of having been saved; మార్ 16:20
 4992 σωτήριον sōtērion **బచి**; pertaining to divine salvation; లూక 2:30
 5000 Ταβιθά Tabithá **తబిత**; the Aramaic name of a Christian woman in Joppa whose name was interpreted as Δορκάς; అపొ 9:36
 5007 τάλαντον tálanton **బిల**–; a Greek monetary unit (also a unit of weight) with a value which fluctuated, depending upon the particular monetary system which prevailed at a particular period of time (a silver talent was worth approximately six thousand denarii with gold talents worth at least thirty times that much); మత్త 18:24
 5009 ταμεινόν tameíon **గోదమ**–, **సిబి**–; a room for the storage of valuables; మత్త 6:6
 5018 Ταρσεύς Tarseús **తార్సిస్**–; a person who lives in or is a native of Tarsus; అపొ 9:11
 5019 Ταρός Tarsós **తార్సిస్**; the capital of Cilicia in southeast Asia Minor; అపొ 9:30
 5022 ταύρος taúros **కోంద**–; male bovine; large ruminant animal with horns and cloven hoofs; used for sacrifice and for meat or milk, as beasts of burden, or for pulling a cart or a plow; మత్త 22:4
 5028 τάφος táphos **బండత బుయిరి**–, **బుయిరి**–; a construction for the burial of the dead; often a natural cave or hewn out of bedrock; మత్త 23:27
 5038 τεῖχος teíchos **చదుర్తంక్ గోడ**–, **నగుడ గోడ**–; a particularly strong permanent wall, primarily the wall built around a city for its protection; అపొ 9:25
 5056 τέλος télos **టెక్స్**–, **కరణ**–; payments customarily due a governmental authority; మత్త 10:22
 5057 τελώνης telónēs **టెక్స్ వసులి కియ్య**–; one who collects taxes for the government; మత్త 5:46
 5058 τελώνιον telónion **టెక్స్ వసులి**–; a place where taxes or revenue was collected from those entering a town to sell produce; మత్త 9:9
 5059 τέρας téras **అద్భుత**– (?), **మయ్యత**– (**glorious**); an unusual sign, especially one in the heavens, serving to foretell impending events; మత్త 24:24
 5085 Τιβεριάς Tiberiás **తిబెరియ**–; the Lake of Tiberias, also known as the Lake of Galilee; యోహ 6:1
 5095 Τιμόθεος Timótheos **తిమొతి**–; a friend and coworker of Paul; అపొ 16:1
 5103 Τίτος Títos **తీతు**–; a friend and companion of Paul; 2కొర 2:13
 5131 τράγος trágos **హెరె**–; male goat; హెబ్ 9:12
 5161 Τρόφιμος Tróphimos **ట్రోఫిమ**–; a Christian of Ephesus and companion of Paul; అపొ 20:4
 5174 Τρωάς Tróās **ట్రోయ**–; a city and region in the northwest corner of Asia Minor; అపొ 16:8

5179 τύπος týpos **సమున**; an object (not necessarily three-dimensional) which has been formed to resemble a person, god, animal, etc.; యోహ 20:25
 5184 Τύρος Týros **తురు**–; city on the Phoenician coast; మత్త 11:21
 5190 Τυχικός Tychikós **తుకిక**–; a leader from the province of Asia who was associated with Paul; అపొ 20:4
 5193 ὑάλινος hyálinos **అర్పతంగి**–; (derivative of ὑάλος glass) consisting of or pertaining to glass; ఉజగిరి 4:6
 5194 ὑάλος hyálos **అర్ప**–; glass (or possibly, crystal--the emphasis in the texts is on the transparency of glass); ఉజగిరి 21:18
 5201 ὑδρία hydría **బుడ్డి**–, **సోర**–, **కాంగ**–, **కోప**–; a container for storing or carrying water or other liquids; made of stone or clay; యోహ 2:6
 5211 Ὑμεναῖος Hymenaios **హుమెనయు**; a person who defected from true faith; 1తిమొ 1:20
 5253 ὑπερῶν hyperōion **మిడ్డెత కను**–; a room on the level above the ground floor (second story in American usage and first story in most other languages); అపొ 1:13
 5256 ὑπηρέτω hypēretō **సేవ**–, **కాయ-కస్సమ**–; to render assistance or help by performing certain duties, often of a humble or menial nature; అపొ 13:36
 5257 ὑπέρετης hyperētēs **సిపాయి**– (**soldier**), **సేవ్**– (**servant**), **మడత**– (**helper**), **సాబ**– (**sir**), **కేప్ల**– (**guard**), **అధికార**– (**officer/authority**); a person who renders service; మత్త 5:25
 5266 ὑπόδημα hypódēma **చెప్పర్**–; any type of footwear (though ordinarily the reference would be to a sandal rather than to a shoe); మత్త 3:11
 5272 ὑπόκρισις hypókrisis **పసి కియ్యల**–, **కపట**–; the act or attitude of giving an impression of having certain purposes or motivations, while in reality having quite different ones; మత్త 23:28
 5273 ὑποκριτής hypokritēs **కపట**–, **పసి కియ్యల**–, **మోసమ్ కియ్యల**–; one who pretends to be other than he really is; మత్త 6:2
 5286 ὑποπόδιον hypopódion **కుతుడున్**–, **కుతుల**–; a small piece of furniture on which one may rest one's feet; మత్త 5:35
 5287 ὑπόστασις hypóstasis **తప్పక**–, **గట్**–, **పోక్**–; that which provides the basis for trust and reliance; 2కొర 9:4
 5301 ὕσσωπος hýssōpos **హిస్సోప**–; small aromatic bush with a shrub-like base and stems which are stiff, many-branched, hairy, and strong, 50–80 cm tall; Origanum syriacum or Majorana syriaca; used by the Jews in the ritual purification process as a sprinkling brush; యోహ 19:29
 5310 ὑψιστος hýpsistos **సర్వసక్తి**– (**seplling#?**), **సర్వ సక్తి వాల్**, **సర్వ సక్తివంత**– (**most-powerful**); a title for God, literally highest: one who is supreme, primarily a reference to status; మత్త 21:9
 5311 ὕψος hýpsos **పొరొడల**–, **స్వర్గనల్**, **పొరొ**; the measurement of height; లూక 1:78
 5326 φάντασμα phántasma **బోరడియ్**; a supernatural appearance of a person or thing; మత్త 14:26
 5328 Φαραώ Pharaó **ఫరో**; a title used as a proper name of the Egyptian king; అపొ 7:10
 5329 Φάρες Pháres **ఫెరెస**–; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:3
 5330 Φαρισαῖος Pharisaíos **ఫరిసయ**– (**Pharisee**); a member of an important religious and political Jewish party at the time of Jesus and the apostles. The Pharisees constituted a significantly larger group than the Sadducees and differed with them on certain doctrines and patterns of behavior. The Pharisees were strict and jealous adherents to the laws of the OT and to numerous additional traditions; మత్త 3:7
 5336 φάτνη phátne **కొట్టు**–; a stall where animals are fed; లూక 2:7
 5344 Φήλιξ Phēlix **ఫెలిక్సు**–; a procurator of Palestine; అపొ 23:24
 5347 Φήστος Phēstos **ఫెస్తు**–; Porcius Festus, the successor to Felix as procurator of Palestine; అపొ 24:27

- 5357 φιάλη *phiálē* దూపర-, కోజ-, టగోర-; a broad, shallow bowl, normally used for cooking or for serving liquids; ఉజగిరి 5:8
- 5359 Φιλαδέλφεια *Philadélpheia* పిలడెల్ఫియ-; a city in the west central part of Asia Minor; ఉజగిరి 1:11
- 5360 φιλαδέλφια *philadelphía* పెర్మ-; affection for one's fellow believer in Christ; రోమ 12:10
- 5363 φιλανθρωπία *philanthrōpía* దయ-; affection for people in general ; అపొ 28:2
- 5366 φιλάργυρος *philárgyros* దనమున్; pertaining to the love of wealth or money; లూక 16:14
- 5368 φιλέω *philéō* లాడ-, వనండ్-, ముక బుర-, పెర్మ-; to have love or affection for someone or something based on association; మత్త 6:5
- 5375 Φίλιπποι *Philippoi* పిలిపి; a city in Macedonia; అపొ 16:12
- 5376 Φίλιππος *Philíppos* పిలిపు-; one of the seven helpers in the church in Jerusalem; మత్త 10:3
- 5384 φίλος *phílos* దోస్త- (*friend, HIN*), సోస్త- (*friend, companion*); male person with whom one associates and for whom there is affection or personal regard; మత్త 11:19
- 5398 φοβερός *phoberós* వెర-, వెరి-; pertaining to something or someone who causes fear; హెబ్రి 10:27
- 5403 Φοινίκη *Phoiníkē* పొయెనిసియ-; an area along the seacoast to the west and north of Palestine; అపొ 11:19
- 5404 φοίνιξ *phoinix* కజార్ మర-; flowering plant species in the palm family Arecaceae; grows to 10–20 m tall; cluster of large leaves at top; Phoenix dactylifera; cultivated for its edible sweet fruit, about the size of a human thumb; symbol of elegance and grace; palm branch is symbol of peace and also victory; యోహ 12:13
- 5411 φόρος *phóros* టెక్స-; a payment made by the people of one nation to another, with the implication that this is a symbol of submission and dependence; లూక 20:22
- 5418 φραγμός *phragmós* వెలుక-, వెలుమ-, గోడ-; a structure for enclosing an open area; మత్త 21:33
- 5426 φρονέω *phronéō* సోంచ-, మన-; to employ one's faculty for thoughtful planning, with emphasis upon the underlying disposition or attitude; మత్త 16:23
- 5435 Φρυγία *Phrygía* ఫ్రుగియ-; a district in central Asia Minor; అపొ 2:10
- 5443 φυλή *phylē* జాతి-; a subgroup of a nation which is regarded as being more closely related biologically than the entire nation; మత్త 19:28
- 5444 φύλλον *phýllon* ఆకి-; a flattened structure attached to the stem of a plant; usually green and bladelike; its main function is photosynthesis, to provide the plant with food; మత్త 21:19
- 5469 χαλινός *chalinós* వేసుని; items used to control the actions of a horse, consisting of a bit (a short metal bar placed in the mouth of a horse) and bridle (ropes or leather straps attached to the bit and fitted over the horse's head); యాకొ 3:3
- 5477 Χαναάν *Chanaán* కనాన-; the land west of the Jordan; అపొ 7:11
- 5480 χάραγμα *cháragma* మోర-, మూర్తి-; an object (not necessarily three-dimensional) which has been formed to resemble a person, god, animal, etc.; అపొ 17:29
- 5486 χάρισμα *chárisma* వర-, ఇనమ-; that which is given freely and generously; రోమ 1:11
- 5487 χαριτόω *charitōō* మందంతోర్-; to show kindness to someone, with the implication of graciousness on the part of the one showing such kindness; లూక 1:28
- 5488 Χαρρῶν *Charrhán* హార్రన్; a city in Mesopotamia; అపొ 7:2
- 5500 χειροτονέω *cheirotoneō* నేమి కీ-; to choose or select, presumably by a group and possibly by the actual raising of the hand; అపొ 14:23
- 5509 χιτών *chitōn* కప్పి-; undergarment worn by priests, a kind of ankle-length shirt with long sleeves, woven of linen; మత్త 5:40
- 5511 χλαμύς *chlamýs* పొంగుడ-; a loose outer garment worn by Roman soldiers and travellers; మత్త 27:28
- 5515 χλωρός *chlōrós* పొదెల-; green growth of a plant; మార్క్ 6:39
- 5519 χοῖρος *choiros* పద-; hairy four-legged mammal with hoofs, brown or gray in color; non-ruminant and omnivorous; Sus scrofa; domesticated land animal; unclean, not to be eaten; regarded as an ugly, filthy, and destructive animal and often associated with pagan rituals; మత్త 7:6
- 5523 Χοραζίν *Chorazín* కొరజీన-; a city in Galilee; మత్త 11:21
- 5528 χόρτος *chórtos* మొదొక-; the young growth of a plant arising from a germinating seed; మత్త 6:30
- 5536 χρέμα *chrēma* రకమ-, లంచెమ-; a generic term for currency, occurring mostly in the plural; మార్క్ 10:23
- 5543 χρηστός *chrēstós* దయ- (*mercy*), హల్కీ- (*light in weight, easy*), వొకొట- (*good*); pertaining to being useful and benevolent; pertaining to being kind; pertaining to that which is pleasant or easy; మత్త 11:30
- 5544 χρηστότης *chrēstótēs* దయ- (*mercy*), వొకొట-; an event or activity which is useful or benevolent; రోమ 2:4
- 5545 χρίσμα *chrísma* సోక్స- (*apply, just as oil is applied to the body, or paint to a wall*), పవిత్ర ఆత్మ మీ రొహొ ఇర్ల కాడ్కి-; the act of assigning a person to a task, with the implication of supernatural sanction, blessing, and endowment; 1యోహ 2:20
- 5546 Χριστιανός *Christianós* క్రిస్చన్-; one who is identified as a believer in and follower of Christ; అపొ 11:26
- 5547 Χριστός *Christós* క్రిస్- (*Christ*); (literally one who has been anointed) in the NT, title for Jesus as the Messiah, but in many contexts, and especially without an article, this word becomes a part of the name of Jesus); మత్త 1:1
- 5548 χρίω *chrío* నేమి - (*appoint*), వెడి- (*pour*); to assign a person to a task, with the implication of supernatural sanction, blessing, and endowment; లూక 4:18
- 5557 χρυσός *chrysós* సోనె-; gold money, gold coin; మత్త 2:11
- 5578 ψευδοπροφήτης *pseudoprophētēs* లబడ్ బోద గురుర- (*false teaching teachers*), లబడ్ పర్వక్త- (*false prophets*); one who claims to be a prophet and is not and thus proclaims what is false; మత్త 7:15
- 5580 ψευδόχριστος *pseudóchristos* క్రిస్చర్, లబడ్ క్రిస్చు; one who claims to be the Christ or the Messiah but is not; మత్త 24:24
- 5590 ψυχή *psychē* పదన-, ఆత్మ-, దిల-, జీవ-; the essence of life in terms of thinking, willing, and feeling; మత్త 2:20
- 5591 ψυχικός *psychikós* సాదరన్ (*ordinary*), దునియత- (*of the world*), దిస్వల్ (*visible*); pertaining to being material or physical, especially in relation to life processes; 1కొర 2:14
- 5601 Ὠβέδ *Ōbéd* వోబెడ-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:5

